

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

ΛΕΥΚΩΣΙΑ, Κυριακή 24 Νοεμβρίου 2013 • Έτος 5^ο • Αρ. φύλλου 267

Κυπριακή Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy €1,50 (Αιλιθ έκδοση) €2,90 (Βασική) €3,90 (Ενισχυμένη)

ΣΗΜΕΡΑ

ΙΩΣΗΦ ΚΑΣΙΟΣ

Άγνωστες στιγμές με τον Κληρίδη

Ο άνθρωπος και πολιτικός Γλαύκος Κληρίδης μέσα από τη ματιά του προσωπικού του ιατρού, Ιωσήφ Κασίου. Πώς μία τυχαία γνωριμία εξελίχθηκε σε σχέση ζωής, με δύσκολες στιγμές και διλήμματα. **Σελ. 15**

ΤΖΟΥΛΙΑΝ ΛΙ

Ισραηλινό κλειδί για το αέριο

Ο αναλυτής του Κέντρου Παγκοσμίων Ενεργειακών Μελετών του Ην. Βασιλείου, Τζούλιαν Λι, αναφέρεται στις προκλήσεις στο διεθνές ενεργειακό περιβάλλον, υποστηρίζοντας ότι πέρα από τα οικονομικά δεδομένα, μεγάλο ρόλο στη λήψη αποφάσεων παίζει η πολιτική. **Οικονομική, σελ. 5**

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Λογοτεχνία στα social media

Η αλματώδης ανάπτυξη των σελίδων κοινωνικής δικτύωσης μας φέρνει αντιμέτωπους με ακόμα μία πτυχή τους, αφού πλέον τα έργα του Σαίξπηρ και άλλων κλασικών προβάλλονται και μέσα από τα δίκτυα σε μορφή tweets, εμπνευσμένα από τις σελίδες τους. **Ζωή, σελ. 1**

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

Η μάχη των «8» στα τάμπλετ

Απάντηση από Acer, Lenovo και Toshiba, στο iPad mini και τις συσκευές με Android. **Ζωή, σελ. 7**

Νέα στροφή στο Κυπριακό

Την Τρίτη ο Νίκος Αναστασιάδης μαζί με πέντε υπουργούς πάνε Βρυξέλλες

Όλα τα ενδεχόμενα είναι ανοικτά στη συνάντηση της Δευτέρας μεταξύ Νίκου Αναστασιάδη και Ντερβίς Έρογλου, με τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να θέλει να εξηγήσει στον Τ/κ ηγέτη τη σημασία ενός ξεκάθਾਰου Κοινού Ανακoinωθέντος. Τα αγκάθια, ωστόσο, παραμένουν αφενός

στην αναφορά σε «Μία Κυριαρχία» και αφετέρου στα «Κατάλοιπα Εξουσίας» (residual powers), αλλά δεν αποκλείεται η άτυπη συνάντηση χωρίς την παρουσία των Η.Ε. να καταστεί καταλυτική και να σημειωθεί πρόοδος, αν και επίσημο Κοινό Ανακoinωθέν δεν αναμένεται να εκδοθεί

πριν από την 1η Δεκεμβρίου. Την ίδια ώρα εξελίξεις αναμένονται να προκύψουν και στις Βρυξέλλες, αφού ο Πρόεδρος αναχωρεί την Τρίτη με πέντε υπουργούς για συναντήσεις με το Κολλέγιο των Επιτρόπων, ενώ την Τετάρτη θα γίνει κοινή Συνέντευξη Τύπου Αναστασιάδη - Μπαρόζο. **Σελ. 6**

Πούλησε και την Εγκλείστρα του Αγίου Νεοφύτου!

Ακολουθώντας τον δρόμο που έδειξε ο προκάτοχός του, Χρυσόστομος Α', ο σημερινός Αρχιεπίσκοπος έχει να επιδείξει «θαυμαστά» έργα επί της γης της Μονής Αγίου Νεοφύτου, στην οποία διατέλεσε ηγούμενος, πουλώντας περί τις 2000 σκάλες γης σε πέντε επιχειρηματίες, με ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής και σε τιμές εξαιρετικά προσιτές! Το μερίδιο του λέοντος απέκτησαν οι εταιρείες του Μικαλάκη Λεπτού. Ανοίγουμε τον φάκελο επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του κ. Χρυσόστομου. **Σελ. 4**

Ώρα αποφάσεων για Ημικρατικούς

Στη μέγγενη η κυβέρνηση

Τα λιγοστά χρονικά περιθώρια από τη μία και το κύμα αντιδράσεων από την άλλη δημιουργούν ένα πιεστικό πλαίσιο για την κυβέρνηση στο θέμα των ιδιωτικοποιήσεων ημικρατικών οργανισμών. Οι αντιδράσεις των συντεχνιών και τα λιγοστά πολιτικά στήριγματα θέτουν την κυβέρνηση ενώπιον κρίσιμων αποφάσεων. **Σελ. 6**

Παραπαιεί ξανά η Ιταλία

Κλυδωνίζεται η κυβέρνηση

Με ασαφές βήμα πορεύεται η ιταλική κυβέρνηση υπό τον Ενρίκο Λέτα, εξαιτίας των οικονομικών προβλημάτων που παρουσιάζει η χώρα. Τα σημάδια ανάκαμψης της ιταλικής οικονομίας εξαφανίστηκαν, ενώ από τις αρχές Νοεμβρίου, όταν ξεκίνησε η συζήτηση περί νέων μέτρων, το ύψος των μέτρων έφτασε στα 32 δισ. ευρώ. **Σελ. 22**

Δρακόντεια μέτρα για φοροδιαφυγή

Ποινικές διώξεις και κατασχέσεις από τις φορολογικές αρχές

Πίσω από το μάλλον αδιάφορο τίτλο «Έργο Ενοποίησης των Φορολογικών Τμημάτων» κρύβεται η μεγαλύτερη τομή στον κυπριακό φορολογικό μηχανισμό, με τις αλλαγές να τίθενται άμεσα σε ισχύ. Το τελικό σχέδιο Ενοποίησης των Τμημάτων αναμένεται να υπο-

βληθεί στο Υπουργικό προς έγκριση μέσα στον Δεκέμβριο. Τα μέτρα που θα τεθούν σε πρώτη φάση αφορούν την ενδυνάμωση της φορολογικής διοίκησης, η οποία θα οπλιστεί με νέα όπλα. Η μη πληρωμή φόρων, θα συνιστά ποινικό αδίκημα και θα διώκεται. **Οικονομική, σελ. 4**

Ώρα μηδέν για τα ΑΕΙ

Οι διαβουλεύσεις Υπουργείου Παιδείας - πρυτάνειων διεξάγονται με επίκεντρο τον κίνδυνο απώλειας του εξμήνου στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Πολυτεχνείο, καθώς οι διοικητικοί υπάλληλοι συνεχίζουν την απεργία τους. Η «Κ» μέσω δώδεκα ερωτήσεων-απαντήσεων φωτίζει το παρασκήνιο. **Σελ. 17**

Πλειστηριασμοί και απολύσεις στην Ελλάδα

Ο Πόουλ Τόμσεν στην «Κ»

Στοχευμένα μέτρα που δεν θα πλήττουν τις ευάλωτες ομάδες αξιώνει από την ελληνική κυβέρνηση η Τρόικα, όπως δηλώνει στην «Κ» ο επικεφαλής του προγράμματος του ΔΝΤ για την Ελλάδα, Πόουλ Τόμσεν. Στο πνεύμα της συνάντησης Σαμαρά - Μέρκελ, αποδίδει εύσημα στην Ελλάδα για τη δημοσιονομική προσαρμογή, σπεύδει να προσθέσει ότι αυτή δεν αρκεί και μιλά για περαιτέρω περιορισμό στατάλνς. **Σελ. 20**

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ

Ήταν λάθος το μη κλείσιμο της Λαϊκής

Το καλοκαίρι του 2012 συζητήθηκε στο Προεδρικό το ενδεχόμενο εκούσιου κλείσιματος της Λαϊκής, αλλά ο Βάσος Σιαρλή και ο Πανίκος Δημητριάδης προειδοποίησαν ότι οι επιπτώσεις θα ήταν καταστροφικές για το σύνολο της οικονομίας, αποκαλύπτει ο τότε Πρόεδρος Δ. Χριστόφιας. Σε συνέντευξη στην «Κ» δηλώνει ότι μετά την τραγωδία στο Μαρί σκέφτηκε να παραιτηθεί και ισχυρίζεται ότι ο Πόλυς Πολυβίου τον παγίδευσε. Ο Δ. Χριστόφιας διατυπώνει παράπονα για τον Πρόεδρο Αναστασιάδη, αλλά δηλώνει έτοιμος να τον στηρίξει. Αναφέρεται, επίσης, στην επόμενη μέρα στο ΑΚΕΛ και ψέγει τα φαινόμενα παραγοντισμού. **Σελ. 12, 13**

ΜΑΡΙΟΣ ΚΑΡΟΓΙΑΝ

Δεν υπηρετώ τα κατεστημένα

Λάθος μου η ανεκτικότητα

«Άλλοι υπερασπίζονται κατεστημένα και άλλοι, μεταξύ των οποίων και εγώ, τους πολίτες που πληρώνουν τη νύφη», δηλώνει ο Μάριος Καρογιάν, ο οποίος σημειώνει πως το μεγαλύτερό του λάθος, ως πρόεδρος του ΔΗΚΟ, ήταν που επέδειξε ανεκτικότητα έναντι στελεχών που περιφρονούσαν συλλογικές αποφάσεις. Ως προς το Κυπριακό δηλώνει πλήρη στήριξη στους χειρισμούς Αναστασιάδη. **Σελ. 14**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Η τραγικότητα του Κυπριακού

Τι άλλο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί εάν όχι τραγικό το να προσπαθείς για 39 χρόνια (50 εάν αρχίσουμε από το 1963) να επιλύσεις ένα πρόβλημα, αλλά την ίδια ώρα να αναλώνεσαι στο ποια λύση επιδιώκεις. Και επί τούτου ακέραια ευθύνη φέρουν και τα Ηνωμένα Έθνη, τα οποία λογικά και φυσιολογικά θα έπρεπε να ζητούσαν και από τις δύο πλευρές -άμα τη αλλαγή ηγεσίας είτε στην ελληνοκυπριακή είτε στην τουρκοκυπριακή πλευρά- να επαναδεσμευτούν ότι η επιδίωξη τους θα είναι η λύση, την οποία -ούτως ή άλλως- τα ίδια περιγράφουν στα δικά τους Ψηφίσματα (βλέπε π.χ. 1251). Και εάν μία εκ των δυο πλευρών αρνηθεί, τότε είναι που ο ρόλος των Ηνωμένων Εθνών γίνεται αναγκαίτερος. Διά του μαστιγίου, εν προκειμένω, διά της επιρρύψης ευθυνών...

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΑ

Σελ. 21

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ, 1η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ, ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ ΣΤΟ K SPORTS

ΕΘΝΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑΣ

Ο Ζλάταν πάει σπίτι, ο «Καρα» Βραζιλία

Ο απόηχος της πρόκρισης της Εθνικής Ελλάδας στο Παγκόσμιο Κύπελλο του 2014 στη Βραζιλία. Η προοπτική της κλήρωσης και το μέγεθος της ελληνικής ομάδας.

ΑΠΟΕΛ

Τα μεγάλα οικονομικά ντιλ

Οι αρκετές εμπορικές συμφωνίες που επιτεύχθηκαν από τους γαλαζοκίτρινους, λόγω του brand name του ΑΠΟΕΛ, έφεραν δύο εκατ. ευρώ.

ΟΜΟΝΟΙΑ

Η επόμενη (οικονομικά) ημέρα

Απαιτούνται 2 εκατ. ευρώ για τις ανάγκες του σωματείου. Μετά την παραμονή της διοίκησης, ξεκίνησαν ήδη οι ενέργειες για να έρθουν μέσα αυτά τα λεφτά.

ΑΠΟΛΛΩΝΑΣ

Θέλει σωματείο και γήπεδο ο Κίρζης

Ο πρόεδρος της εταιρείας έχειβάλει νέο στόχο την άνοδο του στο πόστο του προέδρου του σωματείου, ένα γεγονός που του ανοίγει την πόρτα στο γηπεδικό.

Αν η ζωή μας είχε μόνο ένα χρώμα, ποιο θα ήταν;

24 ΩΡΕΣ
800 11 800
www.piraeusbank.com.cy

AWG CYPRUS GULF

Υπάρχει ένα χρώμα που δίνει ζωή στη ζωή μας.
Ένα χρώμα που γεμίζει τις καρδιές μας με αισιοδοξία και ελπίδα.
Το χρώμα της προσφοράς, της βοήθειας και της ανιδιοτέλειας που βάζουμε μαζί
για να λάμψει το χρώμα αυτού του τόπου. **Τελικά, αυτό είναι το χρώμα μας.**

Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου
Ένα με σένα.

Αμαρτωλή διαχείριση εκκλησιαστικής γης

Πώς 2000 σκάλες γης της Μονής Αγίου Νεοφύτου εκποιήθηκαν σε πέντε ντιβέλοπερς με ευνοϊκότερους όρους και τιμές

Του **ΑΝΔΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟΥ**

Ο αυτοπροβαλλόμενος ως επιχειρηματίας ολκής, Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος Β΄ έλκει το επιχειρηματικό του παρελθόν από την πώληση με ευνοϊκότερους, για τους αγοραστές, όρους και τιμές χιλιάδων σκαλών γης της μονής Αγίου Νεοφύτου, την εποχή που διετέλεσε ηγούμενος της Μονής (1972-1978) της Εγκλειστρας του Αγίου μη εξαιρουμένων!

Ο κ. Χρυσόστομος συνέχισε την επιχειρηματική του ενασχόληση με την εκκλησιαστική γη αφού εξελέγη μητροπολίτης Πάφου το 1978 μέχρι το 2006, όταν τον Νοέμβριο εξελέγη Αρχιεπίσκοπος Κύπρου και μετακόμισε στην αρχιεπισκοπή, η οποία σύμφωνα με εκτιμήσεις ενημερωμέ-

Οι άνθρωποι που αγόρασαν από τον κ. Χρυσόστομο μεγάλες εκτάσεις γης της Μονής Αγίου Νεοφύτου ήταν: Μιχαλάκης Λεπτός, Σάββας Ράφτης, Πανίκος Παπαγεωργίου, Ανδρέας Κωνσταντίνου, Αγαθοκλής Κωνσταντίνου

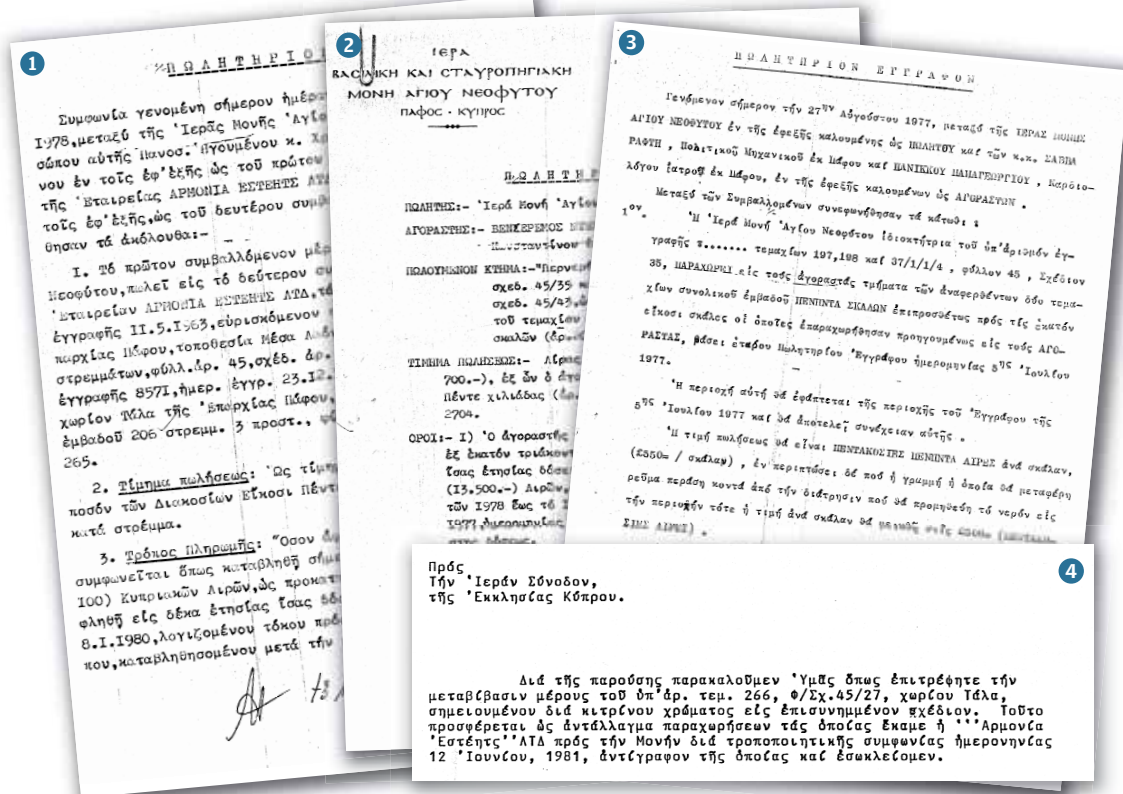
νων κύκλων είχε τότε υπό τον έλεγχο της περιουσία αξίας πέραν των 10 δεσκατομμυρίων λιρών. Σήμερα η πολυθύλητη επιχειρηματική δεινότητα του προκαθημένου της Εκκλησίας της Κύπρου, αποδεικνύεται ότι κάθε άλλο παρά τέτοια ήταν, αφού και το ταμείο είναι μεϊον και οι κινήσεις που έκανε ο κ. Χρυσόστομος αποδεικνύονται θλιβερά άστοχες. Υπενθυμίζεται ότι ο κ. Χρυσόστομος όντας μητροπολίτης Πάφου, δεν διαμαρτυρήθηκε για τη διασπίθιση της περιουσίας της αρχιεπισκοπής και την εκποίηση γης από τον Χρυσόστομο Α΄, προς όφελος συγγενών και φίλων του τότε Προκαθημένου. Όταν όμως ο Χρυσόστομος Α΄ αρρώστησε σοβαρά με αποτέλεσμα να μην έχει επαφή με το περιβάλλον, ο τότε Πάφου ως πρώτος τη τάξη και μετέπειτα Τοποτηρητής του Θρόνου, ανέδειξε εαυτόν ως άγγελο καθάρσεως και συνετό ποιμένα, ο οποίος θα περιέσωζε την εκκλησιαστική περιουσία από τους αυλοκόλακες και τα αρπακτικά τους περιβάλλοντος του προκατόχου του.

Χρυσόστομος και Λεπτός

Ο κατά κόσμον Ηρόδοτος Δημητρίου γεννήθηκε στις 10 Απριλίου του 1941 στο χωριό Τάλα της Πάφου. Αμέσως μετά την πρωτοβάθμια εκπαίδευση έγινε δόκιμος μοναχός στην Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου και στη συνέχεια φοίτησε στο Γυμνάσιο Πάφου. Αποφοίτησε από το γυμνάσιο το 1963 και στις 3 Νοεμβρίου του ίδιου έτους χειροτονήθηκε διάκονος. Το 1968 ξεκίνησε τις σπουδές του στη Θεολογική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, απ' όπου αποφοίτησε το 1972. Στις 19 Οκτωβρίου του ίδιου έτους εξελέγη ομόφωνα ηγούμενος της Μονής Αγίου Νεοφύτου,

Ο κ. Χρυσόστομος, ενώ ευαγγελιζόταν την κάθορση, μετά από τα σκάνδαλα διασπίθισης της εκκλησιαστικής περιουσίας από τον Χρυσόστομο Α΄, το πορτραίτο του οποίου είναι αναρτημένο δίπλα από τον Μακάριο στην Αρχιεπισκοπή, ουδείς γνώριζε ότι ακολουθούσε τα αμφιλεγόμενα βήματα του προκατόχου του.

Στο έγγραφο αρ. 1 περιλαμβάνεται και το τεμάχιο στο οποίο βρίσκεται η Εγκλειστρα του Αγίου Νεοφύτου. Στο έγγραφο αρ. 4, ο διάδοχος στην ηγουμενία της Μονής κ. Λεόντιος ζητά την άδεια της Ιεράς Συνόδου για να μεταβιβάσει στην «Αρμονία Εστέιτς» τεμάχιο γης έναντι της επιστροφής της Εγκλειστρας στη Μονή. Στο έγγραφο αρ. 2 η συμφωνία που έγινε με τη «Βενσερέμος Εστέιτς» και στο έγγραφο αρ. 3 η συμφωνία με τους Ράφτη και Παπαγεωργίου.

χειροτονήθηκε πρεσβύτερος και εγκαθιδρύθηκε ως ηγούμενος στις 12 Νοεμβρίου από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο Γ΄. Από αυτή τη χρονική συγκυρία ξεκινά μία οργάνωσις επιχειρηματική δραστηριότητα με

«εμπόρευμα» την περιουσία του μοναστηριού. Ο ηγούμενος Χρυσόστομος συνέστησε την εταιρεία Χάννι Εστέιτς ΛΤΔ, μαζί με τον Λοΐζο Χαβουζάρη για διαχωρισμό περίπου 1200 σκαλών σε οικοπέδα

στην περιοχή Στεφανή. Οι περιουσίες εκείνες είχαν μάλιστα δεσμευτεί με σχετικές συμφωνίες και οι εργασίες διαχωρισμών οικοπέδων βρίσκονταν σε προχωρημένο στάδιο, ωστόσο με τον θάνατο

Και άλλα θαυμαστά έργα

Αυτά την εποχή της ηγουμενίας του κ. Χρυσόστομου στην Ιερά Μονή Αγίου Νεοφύτου. Ακολουθούν και άλλα θαυμαστά έργα επί της γης, αυτή τη φορά της μητροπόλεως Πάφου, από το 1978 μέχρι και το 2006, όταν διετέλεσε μητροπολίτης Πάφου. Επίσης, από το 2006 μέχρι και σήμερα, ως Αρχιεπίσκοπος πλέον ο κ. Χρυσόστομος συνέχισε την κτηματομεσιτική του και άλλη επιχειρηματική δραστηριότητα, ενώ είχε και ενεργό εμπλοκή στα τεκταινόμενα του τραπεζικού τομέα, προωθώντας σε θέσεις κλειδιά ανθρώπους της δικής του εμπιστοσύνης. Θαυμαστό εξεκείνων παράδειγμα είναι αυτό του κ. Θεόδωρου Αριστοδήμου στην προεδρία της Τράπεζας Κύπρου, όπου κατά των ημερών του η μεγαλύτερη Τράπεζα της Κύπρου άρχισε να νέει τα λείψα. Θα υπάρξει και συνέχεια με στοιχεία και έγγραφα.

Μακαρίου, τον Αύγουστο του 1977 και την εκλογή του τότε μητροπολίτη Πάφου, Χρυσόστομου Α΄ στον αρχιεπισκοπικό θρόνο, ο ηγούμενος Πάφου Χρυσόστομος εκλέγεται διάδοχος μητροπολίτης Πάφου. Αντί-

όμως να παραδώσει στον νέο Ηγούμενο της Μονής φρόντισε στο μεσοδιάστημα μέχρι τον Φεβρουάριο του 1978 που ενθρονίστηκε στην Πάφο να ολοκληρώσει το project που είχε εκπονήσει ως Ηγούμενος. Με δύο εταιρείες του Μιχαλάκη Λεπτού («Stephanis Village» και «Αρμονία») συνομολογεί το 1978 συμφωνίες για πώληση γης έκτασης εκατοντάδων σκαλών. Στο έγγραφο που συνήψε με την «Αρμονία», στις 8/1/1978 για έκταση 729 στρεμμάτων στην Τάλα, έναντι ποσού 225 λιρών τη σκάλα (συνολικό ποσό 164.025 λίρες). Η συμφωνία προνοούσε όπως με την υπογραφή του συμφωνητικού εγγράφου καταβληθεί ποσόν 100 λιρών και το υπόλοιπο όπως εξοφληθεί σε 10 ετήσιες ίσες δόσεις που θα άρχιζαν να καταβάλλονται δύο χρόνια αργότερα, δηλαδή στις 8/1/1980. Με την καταβολή του ποσού των 100 λιρών η «Αρμονία» γινόταν κάτοχος της περιουσίας και μπορούσε να την αξιοποιήσει κατά το δοκούν. Μάλιστα, σε περίπτωση που η εταιρεία ήθελε να διαχωρίσει τη γη σε οικοπέδα τότε η Μονή είχε την υποχρέωση να παραχωρήσει την απαιτούμενη έκταση με δρόμους, πλατείες και χώρους πρασίνου. Στην ίδια εταιρεία την ίδια ημερομηνία πωλεί έκταση 160 σκαλών προς 700 λίρες τη σκάλα στην περιοχή «Στεφανής» που ήταν μετόχι της Μονής, με προκαταβολή 1000 λίρες και εξόφληση σε επτά ετήσιες δόσεις.

Ράφτης και Παπαγεωργίου

Στο ίδιο διάστημα ο κ. Χρυσόστομος υπέγραψε πωλητήριο έγγραφο με τους κ.κ. Σάββα Ράφτη πολιτικό μηχανικό και Πανίκο Παπαγεωργίου για πώληση γης έκτασης 50 σκαλών για 550 λίρες τη σκάλα. Ως τρόπος αποπληρωμής συμφωνήθηκε η καταβολή του ποσού των 10 λιρών ως προκαταβολή, η δεύτερη δόση σε διάστημα δύο ετών και η τρίτη δόση μετά από άλλα δύο χρόνια.

Στην εταιρεία του κ. Ράφτη Saint Neophytos Development Ltd, πωλείται στις 8/12/1977 γη στην Τάλα έκταση εννέα σκαλών στην τιμή των 4050 λιρών, με προκαταβολή 450 λίρες και διάστημα αποπληρωμής τα έξι χρόνια. Μοναδικός μάρτυρας στο πωλητήριο έγγραφο είναι ο κ. Ράφτης και ο ηγούμενος υπογράφει σε χαρτόσημο χωρίς όμως τη σφραγίδα της Μονής.

Αδελφοί Κωνσταντίνου

Στις 10/9/1977 ο κ. Χρυσόστομος πώλησε 200 σκάλες γης στην περιοχή Τάλας «Κτήμα Περνέρη» στην εταιρεία «Βενσερέμος» του Ανδρέα Κωνσταντίνου, προς 750 λίρες τη σκάλα. Η προκαταβολή για το συνολικό ποσό που συμφωνήθηκε –αντί των 150.000 λιρών– στις 135.000, ορίστηκε στις 5.000 λίρες και ο αγοραστής θα πλήρωνε 13.500 λίρες τον χρόνο μέχρι το 1998 με τόκο 6%. Ο πωλητής ήταν υπόχρεος να παραχωρήσει πόσιμο νερό στα οικοπέδα που θα διαχωρίζονταν, από τη διάθεση της Μονής Αγίου Νεοφύτου στον Μελοισόβουνο. Σημειώνεται ότι ως μάρτυρας στο πωλητήριο έγγραφο υπογράφει ο αδελφός του αγοραστή Αγαθοκλής Κωνσταντίνου, ενώ στο πωλητήριο δεν υπάρχει η σφραγίδα της Μονής.

Πώλησε και την Εγκλειστρα του Αγίου Νεοφύτου

Στο πωλητήριο έγγραφο με ημερομηνία 8/1/1978 που ο κ. Χρυσόστομος συνήψε με την «Αρμονία» του Μιχαλάκη Λεπτού, περιλαμβάνονταν και τμήμα της Εγκλειστρας του Αγίου Νεοφύτου. Η πώληση της Εγκλειστρας έγινε αντιληπτή μετά από τριάντη χρόνια από τον μετέπειτα ηγούμενο Λεόντιο οπότε με επιστολή του στην Ιερά Σύνοδο (24.6.1981) και ύστερα από έντονα διαβήματα, παρασκήνιο και παρεμβάση του Τμήματος Αρχαιοτήτων, ζήτησε και πέτυχε να του επιστραφεί από την «Αρμονία» ο χώρος της Εγκλειστρας και γύρω από αυτή, με αντάλλαγμα άλλου τεμαχίου γης

Για την εποχή της ηγουμενίας του κ. Χρυσόστομου στην Μονή Αγίου Νεοφύτου δεν υπάρχουν λογιστικά αρχεία. Χάθηκαν ως εκ θαύματος.

της Μονής. Επίσης, για να προστατευτεί η Εγκλειστρα από την αξιοποίηση της γης που πωλήθηκε στην κορυφή πίσω από αυτή τέθηκε ως εμπράγματο βάρος στους όρους

άδειας διαχωρισμού στη συγκεκριμένη κορυφή να μη δικαιούται η εταιρεία να προβεί σε οποιαδήποτε οικιστική ανάπτυξη.

Με βάση τις συμφωνίες που έκανε με τις εταιρείες του Μιχαλάκη Λεπτού, ο ηγούμενος Χρυσόστομος τους είχε δώσει το δικαίωμα σε ανώτερη διατήρηση για ανεύρεση στην Μονή υποχρέωση να παραχωρεί 20 τόνους νερό ημερησίως στην εταιρεία. Μία διάτρηση έγινε σε σημείο πάνω από το αγίασμα του Αγίου Νεοφύτου. Ως αποτέλεσμα

της άντληση μεγάλων ποσοτήτων νερού, η πηγή του αγιάσματος στέρεψε...

Πηγή η οποία έχει πλήρη γνώση των ημερών και των έργων του κ. Χρυσόστομου κατά την περίοδο της ηγουμενίας του στη Μονή Αγίου Νεοφύτου και όχι μόνο, εκτιμά ως πολύ ύποπτο ότι το γεγονός πως στη Μονή υπάρχουν όλα τα λογιστικά αρχεία, πλην αυτών της περιόδου 1972-1978, όταν ηγούμενος ήταν ο νυν αρχιεπίσκοπος. Η ίδια πηγή προσθέτει ότι ο κ. Χρυσόστομος καυχόταν ότι έκαψε ο ίδιος τα λογιστικά αρχεία των ετών της ηγουμενίας του.

Η Εγκλειστρα του Αγίου Νεοφύτου.

Η μοναδική άλλη φορά
που αισθανθήκατε τόσο ασφαλής.

CYPRIALIFE

Όταν επιλέγετε να είστε με τη CNP CYPRIALIFE, επιλέγετε την ίδια στιγμή να είστε με τον διεθνή γαλλικό ασφαλιστικό κολοσσό CNP Assurances. Επιλέγετε να είστε ένας από τους 23 εκ. ευχαριστημένους πελάτες παγκοσμίως. Να απολαμβάνετε τη σιγουριά και την αξιοπιστία ενός διεθνούς ομίλου που έχει καταβάλει 26 δις πληρωμές αποζημιώσεων. Να έχετε την ευελιξία να διαλέξετε από μία ολοκληρωμένη γκάμα ασφαλιστικών σχεδίων, για όλη την οικογένεια. Για κάθε στιγμή της ζωής. Η στιγμή που επιλέγετε CNP CYPRIALIFE, είναι η στιγμή που νοιώθετε πιο ασφαλής από ποτέ.

Πλήρεις λεπτομέρειες αναφορικά με τα ασφαλιστικά σχέδια της CNP CYPRIALIFE, μπορείτε να ζητήσετε από τους ασφαλιστικούς της συμβούλους ή από το Τμήμα Εξυπηρέτησης, στο τηλέφωνο **22887777**.

Ιδιωτική Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με μετοχές εγγεγραμμένη στην Κύπρο, Αρ. Εγγρ. 46532

Έδρα: Λεωφ. Μακαρίου Γ' 64 & Καρπενησίου 1
1077 Λευκωσία, Τ.Θ. 20819, 1664 Λευκωσία,
Τηλ. 22887777, Φαξ. 22363407

www.cnpcyprus.com

Αλλάζει ταχύτητα στο Κυπριακό το Προεδρικό

Τα μάτια όλων στην άτυπη συνάντηση Αναστασιάδη – Έρογλου τη Δευτέρα

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ

«Ένα βήμα μπροστά» θέλει να βρισκεται ο Νίκος Αναστασιάδης με αποτέλεσμα να προχωρήσει σε αφηνιδιαστική κίνηση στο Κυπριακό με αποτέλεσμα να δημιουργούνται νέα δεδομένα. Κίνηση, μέσω της οποίας θέλησε ο ίδιος να στείλει το μήνυμα προς πάσα κατεύθυνση ότι θα κάνει ό,τι είναι δυνατόν για να βρίσκεται πάντοτε μπροστά, επιδεικνύοντας ταυτόχρονα τη βούλησή του για την επίλυση του προβλήματος. Ο Νίκος Αναστασιάδης με μία απρόσμενη για πολλούς κίνηση κατάφερε να επαναφέρει τις προσδοκίες στα των συνομιλιών για την επίτευξη της λύσης στο κυπριακό πρόβλημα και παράλληλα «υπενθύμισε» πως ο ίδιος παραμένει «ευέλκτος και ευπροσάρμοστος»

Ο Πρόεδρος νιώθει «απελευθερωμένος» από τις εκκρεμότητες που έπρεπε να κλείσει και πλέον θέλει να βρίσκεται «ένα βήμα μπροστά» σε όλα τα ζητήματα.

στις πολιτικές συνθήκες που δημιουργούνται αλλά κυρίως ότι δεν πρόκειται να καθίσει με σταυρωμένα χέρια και να μοιρολογεί ως προς τη μη κατάληξη σε Κοινό Ανακοινωθέν μεταξύ των δύο πλευρών. «Σε τηλεφωνική συνομιλία του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον κ. Έρογλου, κατά την οποία ο Τουρκοκύπριος ηγέτης διαβίβασε στον Πρόεδρο τα συλλυπητήριά του για τον θάνατο του πρώην Προέδρου Γλαύκου Κληρίδη, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέλαβε την πρωτοβουλία να καλέσει σε άτυπη συνάντηση με στόχο να καταλήξει σε κοινή διακήρυξη που θα ανοίξει τον δρόμο για τη λύση του Κυπριακού», ανέφερε την Πέμπτη το βράδυ

ο Χρήστος Στυλιανίδης σε γραπτή δήλωσή του, καταγράφοντας έτσι και επισήμως το πώς ο Πρόεδρος προέβη σε αυτή την πολιτική κίνηση, η οποία ομολογουμένως, άλλαξε άρδην το απαισιόδοξο κλίμα που άρχισε να καλλιεργείται στην κοινή γνώμη αλλά και διεθνώς ως προς το ενδεχόμενο έναρξης ουσιαστικού διαλόγου για την επίλυση του Κυπριακού. Αξιοσημείωτη όμως είναι και η αναφορά του Προέδρου Αναστασιάδη στην επιστολή που απέστειλε στον Τ/κ ηγέτη για να τον προσκαλέσει και γραπτός σε άτυπη συνάντηση. «Βρισκόμαστε σε μία κρίσιμη στιγμή στην προσπάθεια να δοθεί μία αποφασιστική ώθηση για να επιτύχουμε επιτέλους μία λύση και ότι χρειάζεται να διπλασιάσουμε τις προσπάθειές μας για να υιοθετηθεί κοινή διακήρυξη σε μία πρώτη συνάντηση ορόσημο των ηγετών των δύο κοινοτήτων στο πλαίσιο της αποστολής των καλών υπηρεσιών των Ηνωμένων Εθνών». Η κίνηση Αναστασιάδη

Κατά τη συνάντηση της Δευτέρας τίποτα δεν αποκλείεται και οι δυο ηγέτες ενδεχομένως να συμφωνήσουν και στο περιεχόμενο του Κοινού Ανακοινωθέντος, το οποίο όμως δεν αναμένεται να εκδοθεί πριν από την 1η Δεκεμβρίου.

δημιούργησε θετικά σχόλια σε πολιτικούς και διπλωματικούς κύκλους και πλέον τα μάτια όλων είναι στραμμένα στην συνάντηση των δύο ηγετών, χωρίς την παρουσία των Ηνωμένων Εθνών, η οποία διευθετήθηκε για τη Δευτέρα 25 Νοεμβρίου στις 6:30 στο Chateau Status στην περιοχή Λήδρα Πάλας.

Τίποτα δεν αποκλείεται

Κατά τη συνάντηση της Δευτέρας τίποτα δεν αποκλείεται και ενδεχομένως οι δυο ηγέτες να συμφωνήσουν και στο Κοινό Ανακοι-

νωθέν. «Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα μεταβεί στη συνάντηση με ιδέες, εναλλακτικές προτάσεις και με θέληση να υπάρξει κατάληξη», ήταν το σχόλιο προς την «Κ» στενού συνεργάτη του Νίκου Αναστασιάδη. «Ο Πρόεδρος δεν θέλει να συνεχιστεί το αρνητικό κλίμα που δημιουργείται αλλά από την άλλη δεν επιθυμεί να προχωρήσει στις διαπραγματεύσεις για χάρην διαπραγματεύσεων ή για να μην υπάρχει αρνητικό κλίμα. Θεωρεί πολύ σημαντικό ένα ξεκάθαρο Κοινό Ανακοινωθέν, στο οποίο να καταγρά-

φεται ξεκάθαρα η Βάση λύσης του προβλήματος. Αυτό θα τα συζητήσει με τον Ντερβίς Έρογλου και θα του εξηγήσει πώς ο ίδιος βλέπει το όλο ζήτημα και γιατί επιμένει σε ένα τέτοιο ανακοινωθέν», πρόσθεσε ο ίδιος αξιωματούχος. Πάντως, έστω και εάν οι δυο ηγέτες καταλήξουν σε κατ' αρχήν συμφωνία τη Δευτέρα, το Κοινό Ανακοινωθέν δεν αναμένεται να εκδοθεί πριν από την 1η Δεκεμβρίου, μιας και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα απουσιάζει στις Βρυξέλλες και μετέπειτα στη Λιθουανία.

Παρά την αλλαγή του κλίματος, δεν πρέπει να ξεχνιούνται και οι δυσκολίες, οι οποίες υπάρχουν και πιο συγκεκριμένα τα δύο κύρια εμπόδια που προκύπτουν, και όπως έγραψε και παλαιότερα πρώτη η «Κ» πρόκειται για:

A. Η αναφορά στις τρεις Μονάδες. Μία Διεθνής Προσωπικότητα, Μία Ιθαγένεια, Μία Κυριαρχία. Ως προς τούτο, υπάρχουν έντονες επιφυλάξεις από την τουρκοκυπριακή πλευρά, παρά τις προσπάθειες τόσο των Η.Ε. όσο και διπλωματικών κύκλων να την πείσουν πως πρόκειται για βασικές αρχές, οι οποίες καταγράφονται σε όλα τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

B. Η αναφορά στα λεγόμενα «Κατάλοιπα Εξουσίες» ή ορθότερα «Residual Powers». Θέμα το οποίο εγείρει η τ/κ πλευρά και επιμένει στην ένταξη της στο Κοινό Ανακοινωθέν. Όπως γράψαμε ξανά τα «Κατάλοιπα Εξουσίες» συμφωνήθηκαν μόνο επί Δημήτρη Χριστόφια (και στο σχέδιο Ανάν, το οποίο όμως απορρίφθηκε και συνεννεί εκ των πραγμάτων δεν θεωρείται καμία από τις πτυχές και πρόνοιες του ως συμφωνημένες) και αφορά την αρχή πως εξουσίες, οι οποίες δεν επιπίπτουν ή δεν συμφωνηθούν να επιπίπτουν στην Κεντρική Κυβέρνηση, επιπίπτουν αυτομάτως στα Κρατίδια. Κάτι το οποίο η ε/κ πλευρά, ενώ μεν αποδέχεται πως εκ των πραγμάτων και κατά πάσα πιθανότητα θα ακολουθηθεί από η Αρχή, δεν θεωρεί ωφέλιμη την αργότερη αναφορά της εν λόγω Αρχής στο Κοινό Ανακοινωθέν.

Μίνι υπουργικό με την Κομισιόν

Κοινή Συνέντευξη Τύπου Μανουέλ Μπαρόζο - Νίκου Αναστασιάδη την Τετάρτη

Μέρα παρά μέρα γίνεται επίσης εμφανές ότι ο Νίκος Αναστασιάδης «απελευθερώνεται» από τις δυσκολίες των πρώτων μηνών της διακυβέρνησής του. Η οικονομία, αν και παρουσιάζει αρνητικό πρόσημο, τουλάχιστον εισήλθε σε σταθεροποιητική πορεία, η οποία όπως υπολογίζει το Προεδρικό σιγά-σιγά θα οδηγήσει στον δρόμο της ανάκαμψης και ανάπτυξης. Οι πρώτες δυσκολίες με την ΚΤΚ φαίνεται να έχουν ξεπεραστεί και να δημιουργείται ένα περιβάλλον νηνεμίας και καλύτερου συντονισμού. Επιτεύχθηκε η συγχώνευση τραπεζών, εισέρχεται σε νέα φάση ο Συνεργατισμός και γενικώς οι εκκρε-

Θα υπάρξει ουσιαστικός διάλογος επί συγκεκριμένων θεμάτων.

μότητες που υπήρχαν μπήκαν σε μία τάξη. Όλα αυτά, επιτρέπουν στο Προεδρικό να ελπίζει και να θεωρεί πως πλέον τα πράγματα όλα εισέρχονται σε μία «νέα εποχή» της διακυβέρνησής Νίκου Αναστασιάδη, όπου τώρα θα αρχίσει να εφαρμόζεται η πολιτική που είχε σκοπό και στόχο ο Πρόεδρος να εφαρμόσει.

Την ερχόμενη Τρίτη ο Νίκος Αναστασιάδης μαζί με πέντε

υπουργούς θα έχουν συνάντηση με το Κολλέγιο των Επιτρόπων της Ε.Ε. και όπως πληροφορείται η «Κ» «οι πέντε υπουργοί δεν επιλέχθηκαν τυχαία αλλά διότι θα γίνει και θα υπάρξει ουσιαστικός διάλογος επί των καρτοφυλακίων τους» και συνεπώς αναμένεται να υπάρξει ανταλλαγή απόψεων σε πολύ συγκεκριμένα ζητήματα, τα οποία απασχολούν τον τόπο», ήταν το σχόλιο κυβερνητικού αξιωματούχου. Μαζί με τον Πρόεδρο στις Βρυξέλλες λοιπόν θα είναι οι υπουργοί Εξωτερικών, Οικονομικών, Εργασίας, Γεωργίας και Εμπορίου, καθώς και ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος όπως και ο διευθυντής του Διπλωματικού Γραφείου

του Προέδρου. Την Τετάρτη αναμένεται να γίνει εκτενής κοινή συνέντευξη Τύπου του Προέδρου της Δημοκρατίας με τον Πρόεδρο της Κομισιόν και ενδεχομένως να ανακοινωθούν σημαντικές αποφάσεις, ενώ δεν αποκλείεται να υπάρξει και σημαντική ανακοίνωση από πλευράς της Ε.Ε. για ενεργότερη εμπλοκή της στα του Κυπριακού. Αξίζει, παράλληλα, να σημειωθεί πως οι πέντε Κύπριοι υπουργοί πέραν της συνάντησής που θα έχουν με το Κολλέγιο των Επιτρόπων, παρουσία του Προέδρου, θα έχουν και ξεχωριστές κατ' ιδίαν συναντήσεις με τους αρμόδιους Επιτρόπους των καρτοφυλακίων τους.

Αδειάζει η κλεψύδρα για τους ημικρατικούς

Χωρίς χρόνο και με ελάχιστα πολιτικά σπινίγματα τρέχει η κυβέρνηση να οριστικοποιήσει το πλάνο για τις ιδιωτικοποιήσεις

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Αγώνα δρόμου προκειμένου να προλάβει την επόμενη συνεδρία των Υπουργών Οικονομικών της Ευρωζώνης, διεξάγει η τεχνοκρατική ομάδα που συντάσσει το πλάνο ιδιωτικοποιήσεων των ημικρατικών οργανισμών, έτσι ώστε να μην τεθεί

Ο Χάρης Γεωργιάδης δεν προλαβαίνει το επόμενο Ευρογρουπ για τη δόση αλλά προσβλέπει σε ολιγοήμερη προθεσμία.

εν αμφίβολο η εκταμίευση της επόμενης δόσης των διεθνών δανειστών προς τη Λευκωσία. Σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, δεκατρείς ημέρες πριν από την σύγκληση των Ευρωπαϊκών Υπουργών Οικονομικών, η σύνταξη του πλάνου όχι μόνο δεν έχει ολοκληρωθεί αλλά παραμένει άγνωστο πότε θα περάσει από το Υπουργικό Συμβούλιο. Η απουσία υπουργικής από-

φασής, με βάση τα όσα αποφασίσθηκαν με την Τρόικα κατά την τελευταία αξιολόγηση, φέρνει την Κύπρο προ του κινδύνου να μην εξασφαλίσει την τρίτη δόση ύψους 180 εκατ. ευρώ. Στην περίπτωση που η κυβέρνηση βρεθεί εκτός χρονικού πλαισίου, ο επόμενος στόχος είναι η ολοκλήρωση του πλάνου μέχρι το τέλος του χρόνου. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, ο υπουργός Οικονομικών δεν αναμένει ότι θα αντιμετωπίσει ιδιαίτερο πρόβλημα προκειμένου να πείσει του Ευρωπαίους ομολόγους του να αποφασίσουν την εκταμίευση της δόσης, θέμα το οποίο θα πρέπει να έχει κλείσει οριστικά, πριν από τις γιορτές των Χριστουγέννων και του νέου έτους.

Λεπτές οι ισορροπίες

Οι πρώτες ενημερωτικές επαφές που είχε ο υπουργός Οικονομικών με τις συντεχνίες κατέδειξαν ότι το κεφάλαιο ιδιωτικοποιήσεων για την κυβέρνηση είναι δρόμος χωρίς επιστροφή, παρά τα περί αντιθέτου που λέγονται για εναλλακτικές λύσεις. Ο Χάρης Γεωργιάδης, ο οποίος

Ο Χάρης Γεωργιάδης διαβεβαίωσε τις συντεχνίες ότι θα ληφθούν υπόψη οι ευαισθησίες των εργαζομένων στο κυβερνητικό πλάνο για τις ιδιωτικοποιήσεις. Επί του παρόντος όμως όλα είναι ρευστά.

έθεσε ενώπιον των συνδικαλιστών την εικόνα που έχει διαμορφωθεί μετά και την επίσκεψη της Τρόικας, μετέφερε στους συνομιλητές του τη θέληση της κυβέρνησης για ρύθμιση με τον καλύτερο δυνατό τρόπο των εργασιακών ζητημάτων μέσα από τη διαδικασία αλλαγής

ιδιοκτησιακού καθεστώτος των ημικρατικών.

Ωστόσο, τα όσα άκουσαν οι συνδικαλιστές στις ενημερωτικές συναντήσεις με τον Χάρη Γεωργιάδη, εντείνουν το κλίμα ανησυχίας για εργατική έκρηξη στους ημικρατικούς οργανισμούς.

Σε πολιτικό επίπεδο οι ισορροπίες παραμένουν λεπτές, γεγονός που προκαλεί νοκοκεφάλους στην κυβέρνηση, αφού με τις παρούσες συμμαχίες φαίνεται ότι δεν εξασφαλίζει την απαιτούμενη κοινοβουλευτική πλειοψηφία.

Εθελούσια έξοδος

Σε ό,τι αφορά τη ΣΥΤΑ αρχές του 2014 οι εργαζόμενοι θα βρεθούν ενώπιον σημαντικών εξελίξεων, που θα διαμορφώσουν το νέο εργασιακό τοπίο. Από τα πρώτα βήματα που προγραμματίζει η κυβέρνηση για τον τηλεπικοινωνιακό οργανισμό, θα είναι τα προγράμματα εθελουσίας αποχώρησης, με την προσδοκία ότι θα επέλθει μείωση των λειτουργικών εξόδων, κάτι που σε συνδυασμό με αύξηση των εσόδων αναμένεται, κατά τους κυβερνητικούς υπολογισμούς, ότι θα καταστήσουν τον οργανισμό ακόμη πιο ελκυστικό σε επενδυτές. Για το θέμα των δανείων που έχουν παραχωρηθεί από το Ταμείο Συντάξεων και τα ταμεία του οργανισμού, η κυβέρνηση φαίνεται να έχει θέσει προσανατολισμό για διευθέτηση του προβλήματος. Στη

συνάντηση με τον υπουργό Οικονομικών οι συντεχνίες έβαλαν στο τραπέζι τα 350 εκατ. ευρώ που έχουν δοθεί στο κράτος προκειμένου να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό και με άλλες οικονομικές πηγές, για εκπλήρωση των απαιτήσεων της Τρόικας, για αποφυγή της ιδιωτικοποίησης. Αρμόδιες πηγές έλεγαν στην «Κ» ότι η συγκεκριμένη πρόταση είναι άνευ ουσίας, αφού η εισπρακτική λογική της οποίας πρότασης δεν θα πρέπει να επηρεάζει το δημόσιο χρέος. Η ρύθμιση των οφελών προς τη ΣΥΤΑ και το Ταμείο Συντάξεων προγραμματίζεται να γίνει σταδιακά και σε βάθος χρόνο.

Στην περίπτωση που δεν έχουν εξοφληθεί τα δάνεια που πήρε το κράτος επί διακυβερνήσεως Χριστόφια, η σκέψη είναι καλυφθούν από τα έσοδα αποκρτικοποίησης του οργανισμού. Μία άλλη σκέψη που έπεσε και στις συναντήσεις με τις συντεχνίες είναι, εάν και εφόσον το επιθυμούν οι εργαζόμενοι, να υπάρξει διαγραφή του δανείου με αντάλλαγμα συμμετοχή στη μετοχική δομή του τηλεπικοινωνιακού οργανισμού.

*Ο τραπεζικός
συνεργάτης που
εμπιστεύεστε*

Η Russian Commercial Bank μετονομάζεται σε RCB BANK LTD

Μια νέα επωνυμία. Οι ίδιες υψηλές προδιαγραφές!

Ωράριο λειτουργίας Υποκαταστημάτων:
Δευτέρα-Παρασκευή, 09:00-17:00.

RCB BANK LTD. Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης.
Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα:
Αμαθούντος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

www.rcbcy.com **800 00722**

Οι 300 του Χούρικαν και war gaming στο ΔΗΚΟ

Δημοσκοπήσεις στο ΔΗΚΟ

Στο ΔΗΚΟ συνεχίζεται η μάχη για την προεδρία, με συγκεντρώσεις αλλά και δημοσκοπήσεις. Η τελευταία δημοσκοπήση που περιήλθε στην αντίληψή μας είναι αυτή της IMAR για λογαριασμό του επιτελείου των υποστηρικτών του Μάριου Καρογιάν, σύμφωνα με αυτή ο πρόεδρος του κόμματος προηγείται του Νικόλα Παπαδόπουλου περίπου 12 ποσοστιαίες μονάδες (44%-32%). Ωστόσο, σύμφωνα με πηγή της στήλης που ξέρει να «διαβάσει τα νούμερα», παρόλο που η τάση φαίνεται να ευνοεί τον κ. Καρογιάν, οι αναποφάσιστοι και η κρυφή ψήφος θα καθορίσουν το τελικό αποτέλεσμα. Δημοσκοπήση έχει παραγγείλει στην Pulse και το επιτελείο των υποστηρικτών του Νικόλα, η οποία λογικά θα δίνει προβάδισμα στον πρίγκιπα. Όπως και να έχουν τα πράγματα, «τα μακρά κοντά γεμίζουν», καθότι την επόμενη Κυριακή «θα μιλήσει η τενέκκα» -όπως έλεγε κι αείμνηστος Γλαύκος Κληρίδης, τηλεσίδικα.

Ανεκτικότητα Καρογιάν

Το ξαναγράψαμε, ότι «απὸν ἀντρέπεται ο κόμπος ἐν δικῶν του», ἀλλὰ ο ἄνθρωπος δὲν μᾶς ἀφῆνε ν' ἀγιάσουμε. Λοιπὸν, Νικόλα, μετὰ τὴ δὴλωσά σου ὅτι θέλεις τὸ ΔΗΚΟ νὰ γίνῃ ἕνα κόμμα νὰ παρᾶγει πολιτικὴ καὶ ὄχι δικόνοια, ἢ λαϊκὴ ρήση βρῆκε ξανά τον πρίγκιπά της. Πῶς γίνεται βρε ἀδελφέ τα τελευταία ἔξι χρόνια νὰ μὴν ὑπάρχει δὴλωσά σου πὺν νὰ μὴν ἀντιστρατεύεται τὴν πολιτικὴν τοῦ κόμματός σου κι ἐσὺ νὰ κατηγορεῖς τὸν Καρογιάν γιὰ δικόνοια. Γιὰ τὸ μόνο πὺν μπορεῖ νὰ κατηγορηθεῖ δικαίως ὁ Καρογιάν εἶναι γιὰ ἀσύγνωστη ἀνεκτικὴτητα. Σε οἰοιοδήποτε ἄλλο κόμμα θὰ ἴσους κι ἐσὺ καὶ ἄλλοι πολλοὶ παρελθόν προ πολλοῦ.

Οι 300 του Χούρικαν

Τελικά ο μίστερ Χούρικαν δείχνει αποφασισμένος να πιάσει τον ταύρο από τα κέρατα. Έφερε Σκωτσέζο «στρατηγό» και του έδωσε και 300 μαχητές για να αρχίσουν τα μαζέματα, αρχής γενομένης από τους μεγάλους δανειολήπτες. Αν κ. Χασάπη είστε αποφασισμένοι να καθαρίσετε τους στάβλους του Αυγεία και προχωρήσετε χωρίς παρεκκλίσεις

θα μας βρείτε δίπλα σας. Διαφορετικά να ξέρετε ότι εμείς θα μιλάμε πάντοτε τη γλώσσα της αλήθειας κι όποιος αντέξει. Προς το παρόν, ευχαριστώ θα δώσουμε περίοδο χάριτος, διότι δεν έχουμε την πολυτέλεια να μην προσοψίζομασε τα καλώς νοούμενα συμπεριφέροντα του φορολογούμενου πολίτη, ο οποίος πληρώνει ακριβά τον λογαριασμό που άφησαν πίσω τους οι προκάτοχοί σας. Γι' αυτό θεωρείστε ως δικαιολογημένη την οξεία καχυποψία που μας διακρίνει από τον Μάρτιο και εντεύθεν.

It's a war game

Από το σίριαλ της ανακεφαλαίωσης της Ελληνικής Τράπεζας προκύπτουν ορισμένα ερωτήματα προς την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, όπως αν θα ήταν ορθότερο και νομιμότερο, η μετοχή της τράπεζας να είναι εκτός Χρηματιστηρίου, πριν εγκριθεί από την Κεντρική Τράπεζα η νέα μετοχική δομή; Ή, ακόμα, αν θα ήταν ορθότερο η μετοχή της τράπεζας να είναι εκτός Χρηματιστηρίου πριν δοθεί το Fit and Proper στο νέο ΔΣ που προκύπτει; Υπάρχουν απαντήσεις ή όσοι έσπευσαν να αγοράσουν μετοχές, ας πρόσεχαν; Θα μου πείτε ότι it's a war game κι όποιος χάσει, όπως και στη μυθολογία, πάει

στον κάτω κόσμο όπου και το βασίλειο της Δήμητρας...

Ο Γεωργιάδης στις ΗΠΑ

Ποιος στη χώρα του Χάρη ο οποίος στην ολιγοήμερη επίσκεψή του στις ΗΠΑ θα συναντηθεί με τα μεγάλα κεφάλια της αμερικανικής οικονομίας και κυβέρνησης, και όχι μόνο, όπως λέει και ο αδελφός Ιανός στο Μεγάλο Μήλο, ο οποίος ξέρει πού θα πάει και με ποιους θα συναντηθεί ο Κύπριος υπουργός Οικονομικών. Πολλές ήταν επισκέψεις στις ΗΠΑ μελών της νέας κυβέρνησης Αναστασιάδη,

Ο ΗΡΩΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Χρήστος Στυλιανίδης

Κυβερνητικός Εκπρόσωπος

Δήλωσε ότι με τον θάνατο του Γλαύκου Κληρίδη επανήλθε στο προσκήνιο η στάση του στο Κυπριακό και [...] όσοι δεν αντέχουν να πάνε στο σπίτι τους!

καθώς το Κυπριακό από τη μία και τα ενεργειακά από την άλλη έχουν αναβαθμίσει αρκετά την Κύπρο στις προτεραιότητες των Αμερικανών. Μην το θεωρήσουμε πως ξαφνικά γίναμε ... Κουβέιτ, απλώς η συγκυρία στην ταργυμένη περιοχή είναι ευνοϊκή κι η κυβέρνηση έκανε σωστούς χειρισμούς. Μετά λοιπόν τον Ιωάννη Κασουλίδη, το Γιώργο Λακκοτρύπη και τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ήλθε κι η σειρά του υπουργού Οικονομικών Χάρη Γεωργιάδη, που επισκέπτεται την Ουάσινγκτον από τις 2-4 Δεκεμβρίου. Το πρόγραμμα της επίσκεψης περιλαμβάνει συναντήσεις στο Συμβούλιο Εθνικής Ασφαλείας, τον υφυπουργό Εξωτερικών για Οικονομικές Υποθέσεις, Μπιλ Κραφτ, τον πρόεδρο της επιτροπής Οικονομικών της Βουλής Τζεμ Χένσαρλινγκ και στη συνέχεια συνάντηση με υψηλόβαθμους συνεργάτες επιφανών μελών του Κογκρέσου και την τελευταία μέρα συνάντηση με τον υπουργό Οικονομικών, Τζακ Λιου.

Στο CNBC και ΔΝΤ ο Χάρης

Δεν είμαι βέβαιος, αλλά δεν θυμάμαι άλλος υπουργός Οικονομικών της Κύπρου να έχει γίνει δεκτός στο Treasury. Τεράστια η ευκαιρία που δίδεται και ελπίζουμε να τύχει της σωστής αξιοποίησης. Επίσης, θα παραχωρήσει

συνέντευξη στο οικονομικό τηλεοπτικό δίκτυο CNBC και θα μιλήσει στη διάρκεια γεύματος στο «Ινστιτούτο Πίτερσον». Λόγω απουσίας της κ. Λαγκάρντ, ο υπουργός θα δει την Τρίτη 3 Δεκεμβρίου τον ισχυρό άνδρα του ΔΝΤ, Ρέζα Μογκαντάμ, του οποίου η άποψη «μετράει» στα προγράμματα. Εκείνες τις μέρες θα πρέπει να είναι έτοιμη κι η έκθεση Βελκουλέσκου, από την τελευταία επίσκεψη του κλιμακίου της Τρίοικας στην Κύπρο η οποία και αναμένεται να είναι θετική. Ωστόσο, οι συνολικές Γεωργιάδη - Μογκαντάμ ίσως προσθέσουν λίγες ακόμη «θετικές πινελιές».

Περί ιδιωτικοποιήσεων

Το ζήτημα των ιδιωτικοποιήσεων είναι ακόμη ένα θέμα που να μην δεν αφορά την παρούσα αξιολόγηση (ούτε και θα επηρεάσει τη συνεδρίαση του Δ.Σ. του ΔΝΤ που θα γίνει στις 20 Δεκεμβρίου για την έγκριση της τρίτης δόσης), ωστόσο βάση του μνημονίου του Υπουργικού θα πρέπει «στις αρχές Δεκεμβρίου» να εγκριθεί ένα πρόγραμμα που να συζητηθεί με την Τρίοικα. Το αν ο κ. Γεωργιάδης θα έχει στο χαρτοφυλάκιό του έτοιμο πρόγραμμα ή όχι, απομένει να το δούμε. Το λογικότερο, πάντως, θα ήταν να συζητήσει κάποια πράγματα με τους αξιωματούχους του ΔΝΤ, πριν παρουσιάσει την εισήγησή του στο Υπουργικό.

Άλλη μία πρωτιά

Πρωτιά όμως δεν έχει μόνο ο Χάρης Γεωργιάδης με τη συνάντησή του με τον Αμερικανό ομόλογό του. Σημαντική είναι κι η επιτυχία του Κυπρο-αμερικανικού Επιμελητηρίου, το οποίο στις 12 Δεκεμβρίου θα τιμήσει στη διάρκεια του επίσημου δείπνου του τον Αμερικανό υπουργό Ενέργειας, Δρα Έρνεστ Μονίτζ. Είναι η πρώτη φορά που Αμερικανός υπουργός παρευρίσκεται σε τέτοια εκδήλωση κυπριακής οργάνωσης. Το Κυπρο-αμερικανικό Επιμελητήριο έχει μία θετική παρέμβαση στα ενεργειακά και πέτυχε στο δείπνο του τίμησε την ηγεσία της NOBLE ENERGY. Την περασμένη εβδομάδα στις εκλογές του ανέδειξε νέο πρόεδρο, το Νίκο Καρακάωτα, πρώην ύπατο πρόεδρο της ΑΧΕΠΑ.

Γράφει Ο ΙΑΝΟΣ

ΒΟΛΕΣ / Γράφει ο ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΑΠΑΡΗΣ

Στέγνωσε την ψυχή του ο Γλαύκος Κληρίδης

• **«Αν άκουγε** μετά θάνατο, ο Γλαύκος Κληρίδης, όλα αυτά που λέχθηκαν για τον ίδιο, από τους πάλοι ποτέ εκθρούς του, θα γελούσε, θα αυτοσαρκαζόταν και θα μιλούσε για το μεγαλύτερο ανέκδοτο της ζωής του», σχολίαζαν μειδώντας δημοσιογράφοι, οι οποίοι γνώριζαν πολύ καλά τον καλοκάγαθο, αλλά και πανέξυμνο ηγέτη, ο οποίος ήξερε τι ήθελε και τι ζητούσε για την πατρίδα του. «Σίγουρα θα διακωμωδεί όλα αυτά που λένε, οι μετά Χριστόν προφήτες και θα τα διηγείται γελώντας, στην αγαπημένη του Ειρήνη», συμπλήρωσε ένας άλλος δημοσιογράφος.

• **«Ο αποθανών** δεδικαίωται από της αμαρτίας» έγραφε στους Ρωμαίους ο Απόστολος Παύλος, λέγοντας τους ότι κανένας δεν δικαιούται να κρίνει και να επικρίνει τον νεκρό. Και όπως ήταν φυσικό, η ανακώρυψη για «τας αιωνίους μονάς», του Γλαύκου Κληρίδη, σημαδέυτηκε από εκδηλώσεις λατρείας, από λόγια υπερβολής, τα οποία λένε αλήθειες, τις οποίες δεν τολμούσαν να πουν δημοσίως οι αντίπαλοι, όσο αυτοί ζούσε. Και ευτυχώς αυτές τις μέρες, δεν έγινε ούτε νύξη, για το σκάνδαλο του χρηματιστηρίου, για οικονομικές παρανομίες και ένα σωρό άλλες παραλείψεις. Αυτές οι πονεμένες ιστορίες, οδήγησαν ανθρώπους, που πίστεψαν στον Κληρίδη, να τον χαρακτηρίζουν «ως ρωμαίο αυτοκράτορα» και να παραιτούνται από δημόσια αξιώματα.

• **Ο αείμνηστος** Κωνσταντίνος Καραμανλής, έλεγε ότι στέγνωσε την ψυχή του, για να κυβερνήσει την Ελλάδα, εννοώντας ότι έθεσε στο περιθώριο το συναίσθημα και προχωρούσε με τη λογική. Πιο απλά επέλεγε τους άριστους, έστω και αν βρισκόταν στα αντίπαλα στρατόπεδα, έθετε μακροπρόθεσμους στόχους και τους υλοποιούσε. Στην ίδια πορεία πορεύτηκε και ο Γλαύκος Κληρίδης, ο οποίος μία ζωή, μιλούσε και πολιτευόταν με τη λογική, έστω και αν ερχόταν σε σύγκρουση, τόσο με το δημόσιο αίσθημα, όσο και με λαοφιλείς ηγέτες, όπως ο Μακάριος.

• **Τα παραδείγματα** στην πορεία της πολιτικής του καριέρας, είναι ατέλειωτα, όπου θυσιάζει τον εαυτό του, για το καλό της πατρίδας, όπως ο ίδιος πίστευε και αγωνιζόταν. Αλλά αυτά και η μεγάλη του δύναμη, η οποία τον οδήγησε, έστω και σε μεγάλη ηλικία, στο ανώτατο πολιτειακό αξίωμα.

• **Σήμερα** το ερώτημα που προβάλλει είναι αν οι διθυραμβοί από τις τηλεοράσεις, για τον αείμνηστο Γλαύκο Κληρίδη, θα εξαφανιστούν μόλις φύγουν τα φώτα της δημοσιότητας ή αν θα μετασχηματιστούν σε αποφάσεις και τολμηρές πράξεις. Ο Πρόεδρος Νίκος Αναστασιάδης έδωσε βαριές υποσχέσεις πάνω από το φέρε-

τρο του Γλαύκου Κληρίδη. Τα δύσκολα είναι μπροστά του και σύντομα θα κληθεί να αποδείξει, πόσο μπορεί να υλοποιήσει τα βήματα που χάραξε ο πολιτικός του μέντορας.

• **Καλό είναι** και ο ΔΗΣΥ να προχωρήσει στην ουσιαστική αναβάθμιση του Ιδρύματος Γλαύκου Κληρίδη, το οποίο θα πρέπει να καταστεί μία σχολή υψηλού επιπέδου, διπλωματίας και πολιτικής. Το σπίτι που διέμενε ο αείμνηστος Πρόεδρος δεν θα ήταν άσχημο να μετατραπεί σε μουσείο και σε χώρο, όπου μία σοβαρή ομάδα επιστημόνων θα συντονίζουν και θα προωθούν τα «βήματα» του Κληρίδη. Πιο απλά να μολοπίσουν τον πολιτικό βίο, με περισσότερη λογική και λιγότερες συναισθηματικές εκρήξεις.

• **Η Κύπρος** έχει ανάγκη σήμερα, όσο ποτέ άλλοτε, πρόωθησιν νέων αξίων ανθρώπων, σε θετικές κλειδιά, ανεξαρτήτως κομματικής ή άλλης απόχρωσης. Ο Γλαύκος Κληρίδης κατά τη διάρκεια της προεδρικής του θητείας, τόλμησε και έβαλε σε θετικές κλειδιά αξίους ανθρώπους, οι οποίοι ανήκαν σε αντίπαλα πολιτικά στρατόπεδα. Πέτυχε τον μεγάλο στόχο της ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έστω αν δεν ευτύχισε να πετύχει και τη λύση του κυπριακού.

• **Ο τόπος** χρειάζεται σήμερα νέους, τολμηρούς, αδιάφορους και προπαντός μορφωμένους ηγέτες, οι οποίοι θα αποφασίζουν με επιστημονικά κριτήρια και όχι με το συναίσθημα του λαού.

IWC PORTUGUESE. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΓΙΑ ΟΣΟΥΣ «ΠΛΗΘΓΟΥΝ».

Portuguese Chronograph Classic. Ref. 3904: Το γεγονός πως οι θαλασσοπόροι της Πορτογαλίας μνημονεύονται μέχρι σήμερα οφείλεται σε πολλούς λόγους. Ένας από αυτούς είναι και αυτό το ρολόι: τα αραβικά νούμερα και ο εσωτερικός δακτύλιος σε στυλ σιδηροδρομικής γραμμής αποτελούν σχεδιαστικές αναφορές στον θρυλικό προκάτοχο του από το 1930. Ο μηχανικός αυτόματος μηχανισμός 89361, κατασκευής IWC, και το 68 ωρών απόθεμα ενέργειας του, το κρατούν σε «τροχιά» ακόμα και όταν δεν υπάρχει αρκετή κινητική ενέργεια. Είτε βρισκείσαι λοιπόν πάνω σε ένα ιστορικό

τρικάταρτο ή σε ένα μοντέρνο yacht, η εξελιγμένη τεχνολογία του σε συνδυασμό με το κλασικό του design υποδεικνύουν ξεκάθαρα ποιός δίνει τις εντολές πλοήγησης. **IWC. Τεχνολογία για άντρες.**

Μηχανικός μηχανισμός χρονογράφου. Αυτόματος μηχανισμός. Απόθεμα ενέργειας 68 ωρών σε πλήρη φόρτιση. Ενδείξη ημερομηνίας Χρονογράφος με ενδείξεις ώρας, λεπτών και δευτερολέπτων. Μετρήτης ωρών και λεπτών σε συνδυασμό στη θέση 12. Λειτουργία flyback, πλάτη με κρυστάλλο από ζαφείρι. Αδιάβροχο στα 30 μ. Διάμετρος κάσας 42 χιλ. από κόκκινο χρυσό 18 κτ.

Vassos Eliades Accessories Ltd
Nicosia - Limassol, Tel.: 22 897 361

IWC
SCHAFFHAUSEN

Πήρε μπρος ο Αναστασιάδης...

Του **ΛΕΥΤΕΡΗ ΑΔΕΙΛΙΝΗ**

Άρνησε λίγο ο Πρόεδρος, αλλά τελικά πήρε την πρωτοβουλία και κέρδισε τις εντυπώσεις. Ελπίζω στη συνάντηση που θα έχει τη Δευτέρα με τον Ντερβίς Έρογλου να εξυπηρετηθεί, εκτός από τις εντυπώσεις, και η ουσία. Να αποτελέσει το τετ-α-τετ έναυσμα για έναρξη εντατικών συνομιλιών.

Ο Νίκος Αναστασιάδης, ομολογουμένως, δεν έκανε καλή εκκίνηση στο Κυπριακό. Με το που ανέλαβε την Προεδρία της Δημοκρατίας έπεσε απάνω του σαν βουνό το κούρεμα καταθέσεων, το μνημόνιο και η ουσιαστική κατάρρευση της οικονομίας. Ζαλισμένος, κάπως, από τα απανωτά πλήγματα έδειχνε απρόθυμος να εμπλακεί σε διαδικασία λύσης. Εδώ ένα κοινωνικό δείπνο με τον Τ/κ ηγέτη τον περασμένο Μάιο κόντευε να προκαλέσει διπλωματικό επεισόδιο. Θυμάστε τις αναβολές και τα παράπονα ότι ο Ντάουνερ ήθελε να προσκαλέσει Άγγλους, Γάλλους και Αμερικανούς (που λέει ο λόγος) στο τραπέζι. Το καλοκαίρι πέρασε με την πρώτη αξιολόγηση της

Τρόικας και τον αγώνα να σταθεί η Τράπεζα Κύπρου, να παραδοθεί στους νέους μέτοχους. Το πρώτο καλό νέο στο κυπριακό ήλθε με την επιτυχημένη παρουσία του Νίκου Αναστασιάδη στη Γενική Συνέλευση του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη. Εκεί έκλεισε και η συμφωνία μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας να δεχθούν τους συνομιλητές των δύο πλευρών σε Αθήνα και Άγκυρα αντίστοιχα.

Η μόνη ελπίδα του Προέδρου να εκπληρώσει την υποχρέωση στον Κληρίδη και να λύσει το κυπριακό είναι να συνεννοηθεί με το ΑΚΕΛ. Θα πρέπει, όμως, να προσφέρει κάτι παραπάνω από ένα δείπνο για να κερδίσει τη στήριξη της Αριστεράς.

Η αίσθηση ότι μπήκε επιτέλους το νερό στ' αυλάκι δεν κράτησε πολύ. Ο Οκτώβριος, στην ουσία κι ο Νοέμβριος, πέρασαν με τους κ.κ. Μαυρογιάννη και Ερτογού για μην μπορούν να βρουν κοινή γλώσσα στη διακήρυξη. Και η Αθήνα, απ' ό,τι εγκύρωμα μαθαίνω, στύλωσε τα πόδια της και δεν προχώρη με τις επισκέψεις των συνομιλητών. Σταδιακά, η καλή ατμόσφαιρα και η αισιοδοξία της Νέας Υόρκης εξανεμίστηκαν. Άρχισε μπουρμούρα ότι ο Αναστασιάδης καθυστερεί σκόπιμα, ότι περιμένει τις εκλογές στο ΔΗΚΟ, ότι θέλει πρώτα να φύγει ο Έρογλου και μετά να ασχοληθεί με το Κυπριακό. Ακουστήκαν όλα.

Τελικά τη λύση για να βγει ο Πρόεδρος από το αδιέξοδο την έδωσε, όσο κι ακούγεται μακάβριο, ο Γλαύκος Κληρίδης. Ο Ν. Έρογλου τηλεφώνησε στον Ν. Αναστασιάδη για τα συλλυπητήρια. Ο τελευταίος, ίσως και επιπρεσμένος από την απώλεια του κατεχόμενου θισώπης της συναίνεσης, άδραξε την ευκαιρία και κάλεσε τον Τ/κ ηγέτη σε δείπνο. Μετά συνεργατών, αλλά χωρίς τα Ηνωμένα Έθνη. Για να μιλήσουν ανοικτά, να μην καταγράφεται η κάθε τους λέξη. Του έστειλε και γράμμα, για να μην έχει αμφιβολία. Ο Ν. Έρογλου απάντησε θετικά. Δεν είμαι σίγουρος ότι θα διατυπώσει πολύ διαφορετικές απόψεις σε ένα χαλαρό δείπνο. Είμαι βέβαιος, όμως, ότι ο Ν. Αναστασιάδης θα βάλει τα δυνάτα του να τον πείσει ότι μπορεί να ρυθμίσει τα του οίκου του, χωρίς να έχει κατ' ανάγκη ξεχωριστό κράτος.

Όπως και να εξελιχθούν τα πράγματα, με μία πρόσκληση σε δείπνο, ο Πρόεδρος κατάφερε να σταματήσει η γκρίνια και οι παρασκηνιακές κατηγορίες εναντίον του για αχρείαστη και άσκοπη κωλυσιεργία. Ελπίζω η συνάντηση να πάει καλά. Θεωρώ, όμως, ότι δεν είναι μόνο με τον Ν. Έρογλου που θα πρέπει να συνεννοηθεί ο Ν. Αναστασιάδης. Θα πρέπει παράλληλα να αποφασίσει αν θα προχωρήσει σε ουσιαστικές διαπραγματεύσεις στο πολιτικό πρόβλημα, ακόμα κι αν αυτό σημαίνει πως θα χάσει το ΔΗΚΟ από κυβερνητικό εταίρο. Ας μην κοροϊδευόμαστε, το ΔΗΚΟ δεν υπάρχει περίπτωση να δεχθεί λύση του Κυπριακού. Είναι στη λογική του όλα ή τίποτα. Την ίδια λογική που έχει στείλει στα τάρταρα τόσες πολλές προσπάθειες και σχέδια λύσης στο παρελθόν. Η μόνη ελπίδα του Προέδρου να εκπληρώσει την υπόσχεσή του στο Γλαύκο Κληρίδη και να λύσει το Κυπριακό είναι να συνεννοηθεί με το ΑΚΕΛ. Αυτό το στοιχείο δεν πρέπει να το χάσει. Και, παρεμπιπτόντως, θα πρέπει να προσφέρει κάτι παραπάνω από ένα δείπνο για να κερδίσει τη στήριξη της Αριστεράς στο εθνικό θέμα.

Αυτοεπιποίηση ή άγνοια κινδύνου;

ΑΡΑΔΕΣ / Του ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Ημικρατικοί, ψέματα και αλήθειες

Εντός των ημερών η κυβέρνηση θα κληθεί να αγγίξει επί της ουσίας το μεγάλο κεφάλαιο των ιδιωτικοποιήσεων Ημικρατικών οργανισμών, ένα θέμα-ταμπού, το οποίο θα αποτελέσει ένα πολύ κρίσιμο τεστ προθέσεων και ειλικρίνειας για το πολιτικό μας σύστημα.

Οι αντιδρώντες στις ιδιωτικοποιήσεις είναι πολλών κατηγοριών. Είναι, για παράδειγμα, εκείνοι που ενώ δεν δαιμονοποιούν την αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των Ημικρατικών, υποστηρίζουν ότι με οικονομικούς όρους η όποια αναγκαστική αποξένωση κρατικής περιουσίας, με περιορισμένα περιθώρια χρόνου και διαπραγματεύσεων, θα σημάνει απώλεια εσόδων για το κράτος. Με απλά λόγια θεωρούν ότι η πώλησή τους κάτω από αυτές τις άσχημες συνθήκες

Τα ταμπού, τα παραμάγαζα και τα συμφέροντα

θα ισοδυναμεί με ξεπούλημα ενός σημαντικού περιουσιακού στοιχείου του κράτους. Αυτή η θέση ούτε παράλογη ακούγεται ούτε και αυθαίρετη φαίνεται.

Μία άλλη κατηγορία όσων αντιδρούν στις ιδιωτικοποιήσεις αποτελείται από εκείνους που υποστηρίζουν τη μετεξέλιξη των Ημικρατικών με τη μέθοδο της μετοχοποίησης αλλά όχι την αποξένωσή τους από το κράτος. Κι αυτό μπορούμε να το συζητήσουμε, παρ' όλο που έχουμε σοβάρως επιφυλάξεις κατά πόσον ένας επενδυτής θα έχει κίνητρο να βάλει κεφάλαια σε μία εταιρεία στην οποία θα κάνει κουμάντο κάποιος άλλος εκτός από τον ίδιο.

Είναι, επίσης, εκείνοι που θέλουν τη διατήρηση της σημερινής κατάστασης πραγμάτων, δηλαδή όσοι επιμένουν να θεωρούν τους Ημικρατικούς ως τα παραμάγαζα βολέματος κυβερνητικών, κομματικών και συνδικαλιστικών ημετέρων, άρα το κίνητρό τους δεν είναι το δημόσιο όφελος όπως καμώνονται.

Το παζλ συμπληρώνεται από μία άλλη κατηγορία, ολιγαρχική θα λέγαμε, την οποία αποτελεί μία επιχειρηματική ελίτ, η οποία τάσεται ανεπιφύλακτα υπέρ των αποκρατικοποιήσεων επίσης για τους δικούς της ιδιοτελείς λόγους. Είναι μία μικρή ομάδα ανθρώπων που εξηγούνται κατά του κρατικού μονοπωλίου, όχι γιατί πνίγει την ανάπτυξη, όπως υποστηρίζουν, αλλά επειδή θίγει τα δικά τους επιχειρηματικά ολιγοπώλια.

Η προηγούμενη κυβέρνηση είχε μία απόλυτη θέση κατά των ιδιωτικοποιήσεων, παρόλο που εκ των υστέρων ανέκρουσε πρύμναν και έσπευσε προς αναζήτηση επενδυτών αλλά ήταν ήδη αργά. Εν πάση περιπτώσει η προηγούμενη κυ-

βέρνηση έχει κριθεί και το ζητούμενο τώρα είναι τι θα κάνει η παρούσα κυβέρνηση, η οποία επί του παρόντος πατά σε δύο βάρκες. Κι αυτό διότι το ζήτημα των ιδιωτικοποιήσεων φαίνεται ότι αγγίζει την ακιλλείο πτέρνα του κυβερνητικού συνασπισμού: Ο ΔΗΣΥ είναι γνωστό εδώ και χρόνια ότι τάσσεται αναφανδόν υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων αλλά εξακολουθεί να κρύβεται πίσω από τη δικαιολογία ότι υποχρεούται να προχωρήσει, συνεπεία της μνημονιακής δέσμευσης που κληρονόμησε από την απελθούσα κυβέρνηση. Από την άλλη το ΔΗΚΟ θεωρεί το θέμα των ιδιωτικοποιήσεων ως κόκκινη γραμμή και επικαλείται την προεκλογική δέσμευση του Προέδρου Αναστασιάδη ότι δεν θα προχωρήσει σε κάτι τέτοιο. Όταν αποφάσιζαν να συνεργαστούν τα δύο κόμματα βρήκαν τη φόρμουλα να κρύψουν τις διαφο-

ρές τους με τη μεσοβέζικη διατύπωση ότι τάσσονται υπέρ της μετεξέλιξης των ημικρατικών οργανισμών, το κλείσιμο εκείνων που ολοκλήρωσαν τον κύκλο τους κ.λπ., κάτι το οποίο υποστηρίζει ακόμη και το ΑΚΕΛ.

Σε δύο βδομάδες το Υπουργικό Συμβούλιο θα κληθεί να ψηφίσει το πλάνο των ιδιωτικοποιήσεων προκειμένου να εκταμιευθεί η επόμενη δόση αλλά ακόμη όλα παραμένουν ρευστά, με τις δύο συνιστώσες της κυβέρνησης να έχουν εντελώς διαφορετική φιλοσοφία και να εκκινούν από αντίθετη αφετηρία. Στον δρόμο προς την εξουσία ο κ. Αναστασιάδης είχε ένα ανέλπιστο σύμμαχο: Τις επιδόσεις της προηγούμενης κυβέρνησης, την οποία κατηγορούσε για έλλιψη αποφασιστικότητας στην επίλυση σοβαρών προβλημάτων. Εντός των ημερών θα φανεί πόσον αποφασιστική είναι η δική του κυβέρνηση και πόσο καλύτερη πολιτική πρόταση διαθέτει. Η από τον νομιμοποιούμενο να ισχυριστούμε ότι ακόμη δεν διαθέτει πρόταση, κάτι που σε κάθε περίπτωση θα έχει τιμήμα. Το χειρότερο από όλα είναι να φθάσουμε στο σημείο να παρακαλούμε να βρούμε επενδυτή για να του πουλήσουμε όσο όσο και να μη βρίσκουμε, όπως συνέβη με τη Ευροκυπρία και όπως συμβαίνει τώρα με τις Κυπριακές Αερογραμμές.

Με την προειδίωση απειλή ότι εάν μέχρι το τέλος του χρόνου δεν ληφθεί απόφαση για τους Ημικρατικούς, τότε η επόμενη δόση δεν είναι σίγουρη, η Τρόικα αποδίδει κυριολεκτική αξία στη φράση «ο χρόνος είναι χρήμα». Με δύο λέξεις: Τα ψέματα τελειώσαν.

antoniouy@kathimerini.com.cy

Η «Νέα Εποχή» του Αναστασιάδη

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΤΣΑΓΓΑΡΗ**

Είναι γεγονός ότι ζήσαμε ένα εννιάμηνο τραγικό. Τραγικότατο. Ο Νίκος Αναστασιάδης δε, ίσως να διένυσε την πλέον αποτυχημένη πολιτική του πορεία ολόκληρης της μέχρι τώρα σταδιοδρομίας του. Γίναμε θεατές ενός Προέδρου, του οποίου καταβαραθρώθηκε το κύρος και η αξιοπιστία του, προσπαθώντας να δικαιολογήσει τα δικαιολογήματα. Πολλά τα λάθη, τεράστιες οι ευθύνες. Πολλά και τεράστια όμως ήταν τα ανοικτά ζητήματα που βρήκε ενώπιόν του και έπρεπε να διευθετήσει.

Θα μπορούσε να τα χειριστεί αλλιώς; Οι απόψεις διαστανται και επί του παρόντος ουδείς μπορεί να πει μετά βεβαιότητας «ναι» ή «όχι». Κάποιος θα μπορούσε να πει πως «ναι θα μπορούσε να τα είχε διαχειριστεί αλλιώς τα πράγματα». Θα μπορούσε να μην πήγαινε στο Eurogroup, στο οποίο ούτως ή άλλως δεν συμμετέχουν αρχηγό κρατών, θα μπορούσε να αρνηθεί το κούρεμα και ας άφηνε την Ε.Ε. να αποφάσιζε από μόνη της το κλείσιμο της στρόφιγγας. Θα το έκανε; Μπορεί να, μπορεί και όχι. Αλλά επί τούτου υπάρχει και

το ερώτημα πως αν ήταν να έκλεινε τη στρόφιγγα από μόνη της η Ε.Ε., θα το έπρατε και επί Χριστόφια. Όμως δεν το έπραξε. Αντιθέτως, συνέχιζε να παρέχει ρευστότητα σε μία τράπεζα, χωρίς μέλλον, μόνο και μόνο επειδή ο Δ. Χριστόφιας δεν υπέγραψε Μνημόνιο και επειδή ανέμενε τον επόμενο Πρόεδρο, ευελπιστώντας ότι αυτός θα υπέγραφε και θα συμφωνούσε (αυτά καταγεγραμμένα σε απόφαση του Δ.Σ. της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας σε συνεδρία της κατά πόσο θα συνέχιζε ή όχι την παροχή ΕΛΑ στη Λαϊκή). Θα μπορούσε παράλληλα ο Νίκος Αναστασιάδης να έκανε και το άλλο. Να αποδεχόταν το κούρεμα αλλά να απαιτούσε και το κούρεμα του ΕΛΑ που είχε παραχωρηθεί από την ΕΚΤ στη Λαϊκή, με το πολύ απλό και πολύ λογικό και πολύ δίκαιο επιχείρημα ότι δεν νοείται να κουρευούνται οι καταθέτες αλλά εσείς, ως ΕΚΤ να θέλετε τα λεφτά σας ακεράια πίσω. Παίξαμε και χάσαμε εμείς; Το ίδιο όμως και εσείς.

Η «Νέα Εποχή» του Ν. Αναστασιάδη άρχισε την Πέμπτη και θα ολοκληρωθεί με τη λύση και την επανίδρυση ενός σύγχρονου κράτους της επόμενης 50ετίας.

Εν πάση περιπτώσει, σημασία έχει πως αυτό το κεφάλαιο έχει κλείσει. Ο Νίκος Αναστασιάδης βρίσκεται σχεδόν στον 10ο μήνα διακυβέρνησης και όπως φαίνεται μία «Νέα Εποχή» αρχίζει. Έλυσε, όπως τα έλυσε, τα μεγάλα ζητήματα, τις εκκρεμότητες και αυτά που έπρεπε να είχαν γίνει προ πολλού. Εν καιρώ Χριστόφια για να είμαστε δίκαιοι... (αλλά αυτό δεν αλλάζει την ουσία και ούτε αποτελεί και δικαιολογία, διότι ως υποψήφιος τότε γνώριζες ή φαινόταν να γνωρίζεις, αν όχι σε απόλυτο βαθμό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση τι θα αντιμετώπιζες εάν εκλεγόσουν στην εξουσία. Συνεπώς γελοία επιχειρήματα του τύπου «μα μας τα άφησε όλα καμένα» δεν στέκουν, διότι, αν δεν ένιωθες ικανός να τα λύσεις, γιατί διεκδικήσες;)

Η Νέα Εποχή του Νίκου Αναστασιάδη είναι όμως που έχει σημασία. Και την έναρξη της Νέας Εποχής σφύριξε ο ίδιος ο Ν. Αναστασιάδης. Με την κίνηση που έκανε την περασμένη Πέμπτη (21 Νοεμβρίου 2013) να αποστείλει και γραπτώς πρόσκληση προς τον Ντερβίς Έρογλου για άτυπη συνάντηση. Ο δεύτερος απάντησε θετικά, αλλά αυτό δεν έχει και τόση σημασία επί του προκειμένου. Η κίνηση, λοιπόν, του Προέδρου θύμιζε τον παλιό καλό εαυτό του Νίκου Αναστασιάδη, ο οποίος ως ηγέτης της αξιωματικής αντιπολίτευσης κάλυψε διάφορους τον Δημήτρη Χριστόφια να αρχίσει διάλογο για το Κυπριακό. Να πάει σε δείπνο με τον Τ/κ ηγέτη και ας μη βγει τίποτα. Να προσπαθήσει, να συνομιλήσει, να δημιουργήσει θετικό κλίμα. Η «Νέα Εποχή» του Αναστασιάδη τώρα αρχίζει. Ο Πρόεδρος πρέπει να προχωρήσει με τόλμη και αποφασιστικότητα σε ριζοσαστικές τομές και σε μία πλήρη αναδιοργάνωση του κράτους. Η ευκαιρία που μας προσφέρει είναι μοναδική. Διότι το κράτος του 1960 ούτως ή άλλως διαλύθηκε, μιας και το οικονομικό μοντέλο έπεσε σαν χάρτινος πύργος και οι θεσμοί απέδειξαν πόσο αδύναμοι είναι μπροστά στις απαιτήσεις της κοινωνίας.

Μέσα από τη λύση του Κυπριακού μπορούμε να πετύχουμε πολλά. Αλλά κυρίως μπορούμε να κτίσουμε το κράτος της επόμενης 50ετίας. Για τα παιδιά μας. Τους το οφείλουμε...

tsangaris@kathimerini.com.cy

ΑΚΑΡΙΑΙΑ / Της ΕΛΕΝΗΣ ΞΕΝΟΥ

Πάμπιτε welcome back

Αγαπημένε μου Πάμπιτε (Κυρίτη), καταρχάς welcome back. Δεν ξέρω πού ακριβώς ήσουν τα τελευταία χρόνια αλλά ελπίζω εκεί που ήσουν να περνούσες καλά, γιατί εμείς εδώ (δεν ξέρω αν το έμαθες) τα τελευταία χρόνια δεν περνούμε καθόλου καλά. Υποθέτω όμως ότι εσύ θα πρέπει να αισθάνεσαι ξεκούρατος και ανανεωμένος μετά από τόσο καιρό απραξίας, πράγμα που φάνηκε άλλωστε από το δυναμικό σου comeback. Μάλλον θα σου έκανε καλό η κούρα αδράνειας, γεγονός που με χαροποιεί και μου δίνει ελπίδες πως η δραστηριοποίησή σου θα είναι, έστω και την υστάτη, χρήσιμη σε μας που τα τελευταία χρόνια δεν περνάμε καλά.

Οφείλω ωστόσο να είμαι απόλυτα ειλικρινής μαζί σου και να σου ομολογήσω ότι με είχες εξοργίσει με αυτή την αδικαιολόγητη «εξαφάνισή» σου διότι όπως καταλαβαίνεις

μας «άφησες» στο έλεος των «ταγών» μας τη στιγμή που σε χρειαζόμαστε όσο ποτέ. Και επειδή δεν γνωρίζω αν γνωρίζεις τι συνέβαινε αυτόν τον καιρό που έκανες κούρα αδράνειας, σου εξηγήω πως υπήρξαν πάρα πολλές απολύσεις στο ιδιωτικό τομέα, πάρα πολλές αποκοπές μισθών, πάρα πολλές αδικίες εν ονόματι της κρίσης και των μνημονίων και πάρα πολλά άλλα, τα οποία (δεν ξέρω αν το έμαθες) έχουν οδηγήσει πολλές οικογένειες στην απελπισία. Μόλις προχθές (αυτό ελπίζω να το έμαθες) ο Επίτροπος Εθελοντισμού ανακοίνωσε πως 44.000 άτομα στην Κύπρο του 2013 βρίσκουν φραγτό χάρις στη βοήθεια των Εθελοντών. Αντιλαμβάνεται ότι αυτά τα 44.000 άτομα δεν είναι ούτε εργοδότες, ούτε ξένοι μεταναστες, αλλά Κύπριοι εργαζόμενοι που είτε έχουν απολυθεί, είτε ο μισθός τους έχει περικοπεί τόσο που δεν τους φτάνει ούτε για να φάνε. Και αυτοί Πάμπιτε μου οι 44.000

Μήπως το χρυσαμένο χάπι που τώρα επικαλείσαι για να μας οργανώσεις μαζικά, τελικά το κατάπινες κι εσύ;

δεν έφτασαν εδώ εν μια νυκτί αλλά οδηγήθηκαν σε αυτή τη θλιβερή συνθήκη τον καιρό που εσύ έκανες την κούρα σου. Υπάρχουν, μάλιστα, και πολλοί άλλοι που μπορεί να μην ανήκουν στην ομάδα των 44.000 αλλά είναι πολύ κοντά στο να ενταχθούν ή κι άλλοι που ζυπνούν καθημερινά με την ψυχή στο στόμα μήπως και βρεθούν σε αυτή την κατάσταση.

Δεν ξέρω πραγματικά γιατί τόσο καιρό δεν ζήτησες, όπως ζήτης τώρα, να κινητοποιηθούμε μαζικά και μαχητικά και να διεκδικήσουμε τα «κουρευμένα» μας δικαιώματα,

ώστε να μη φτάσουμε στο σημείο να μετράμε 44.000 που δεν έχουν να φάνε. Δεν ξέρω τι να υποθέσω. Μήπως είχες κατά-θλιψη; Μήπως δεν ήθελες να στενοχωρήσεις τον πρώην Πρόεδρό μας που εξακολουθεί να τελεί κι αυτός και όλο του το κόμμα σε πλήρη άρνηση ευθυνών, μεταθέτοντας όλα τα προβλήματα που βαραινούν τους ώμους των πολιτών, στο τραπεζικό σύστημα; Μήπως δεν έβρισκες το κατάλληλο σύνθημα που θα συνόδευε τις κινητοποιήσεις που έπρεπε να έχεις ήδη οργανώσει, διότι δεν επρόκειτο για ημικρατικούς και ιδιωτικοποιήσεις αλλά για ιδιωτικούς υπάλληλους που να μην τους πετσόκοβαν καθημερινά, αλλά δεν χωρούσε το πετσόκομά τους σε κανένα από τα αγαπημένα σου σλόγκαν περι μεγάλων ιδιωτικών συμφερόντων ντόπιων και ξένων; Μήπως το χρυσαμένο χάπι που τώρα επικαλείσαι για να μας οργανώσεις μαζικά, τελικά το κατάπινες κι εσύ και οι

παρενέργειές του δεν σε αφήναν να δεις τι τραβούσαν οι εργαζόμενοι αυτού του τόπου;

Δεν θέλω να ποστέψω πως ισχύει κάτι από όλα αυτά. Προτιμώ να θεωρώ πως μάλλον απουσίαζες κάπου μακριά, προκειμένου να επανέλθεις με συγκεκριμένες προτάσεις, τις οποίες μελετούσες και ετοιμάζες, ώστε να υπάρξει λύση για το πού θα βρούμε τα λεφτά που ζητούν οι κακοί Τρόικανοί. Τώρα που το ξανασκέφτομαι σίγουρα πρέπει να απουσίαζες μακριά, διαφορετικά δεν θα υποστήριζες πως η διαδικασία των ιδιωτικοποιήσεων θα οδηγήσει σε «ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου». Όχι γιατί τάσσομαι υπέρ των ιδιωτικοποιήσεων Πάμπιτε μου, αλλά αν ήσουνα εδώ θα ήξερες πως είναι εμπαιγμός πλέον να μιλά κανείς για δημόσιο πλούτο. Η μήπως ξέρεις κάτι που εγώ και κυρίως οι 44.000 που δεν έχουν να φάνε, δεν ξέρουμε;

Ανοίγουμε στο Κάψαλο στη Λεμεσό

21/11/2013

Σας καλωσορίζουμε στη
ΝΕΑ εμπειρία ψωνίσματος

αλφάμεγα

E&S

ΥΠΕΡΑΓΟΡΑ
Κάψαλος

- Εξαιρετικές τιμές και αποκλειστικές προσφορές
- Απίστευτη φρεσκάδα και αμέτρητες επιλογές
- Χαμογελαστά πρόσωπα έτοιμα να σας εξυπηρετήσουν
- Βοηθοί ζαμίες που σας συνοδεύουν ακόμη και στο αυτοκίνητο

Η υπεραγορά **αλφάμεγα** θα είναι ανοιχτή μέχρι αργά το βράδυ, 7 ημέρες την εβδομάδα

Αγίας Φυλάξεως 191 Κάψαλος, Λεμεσός Τηλ. 25 024646

Ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ «Κ»

Ήταν λάθος που δεν έκλεισε η Λαϊκή

Από το καλοκαίρι του 2012 είχα πει στον κ. Δημητριάδη και στον κ. Σιαρλή να μου πουν ποιες θα ήταν οι επιπτώσεις, εάν εμείς οι ίδιοι διαλύαμε την Τράπεζα

Συνέντευξη στον ΓΙΑΝΝΗ ΑΝΤΩΝΙΟΥ

Το ενδεχόμενο κλεισίματος της Λαϊκής Τράπεζας είχε πέσει στο τραπέζι επί προεδρίας Δημήτρη Χριστοφία το καλοκαίρι του 2012 αλλά ο τότε υπουργός Οικονομικών Β. Σιαρλή και ο διοικητής

της Κεντρικής Π. Δημητριάδης τον προειδοποιούσαν για καταστροφικές επιπτώσεις συνολικά για την οικονομία. Αυτό αποκαλύπτει στην «Κ» ο ίδιος ο τέως Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος αναγνωρίζει ότι ήταν λάθος που δεν έκλεισε η Λαϊκή. Τονίζει,

ωστόσο, ότι κάτι τέτοιο δεν ήταν στις αρμοδιότητες της κυβέρνησης. Στην πρώτη του συνέντευξη αφότου έφυγε από την εξουσία, ο Δ. Χριστοφίας αναφέρεται στο παρασκήνιο των προσπαθειών που κατέβαλε για εξασφάλιση δανείου από τη Ρωσία και την

Κίνα προκειμένου να αποφύγει τον Μχχανισμό Στήριξης και επιρρίπτει στην Τρόικα την ευθύνη για την καθυστέρηση στην υπογραφή του Μνημονίου, εν αναμονή της εκλογής του κ. Αναστασιάδη. Ο κ. Χριστοφίας επικρίνει τον Πρόεδρο για την οικονομική

του πολιτική ιδιαίτερα για το κούρεμα. Επικρίσεις διατυπώνει για τους προεδρικούς χειρισμούς στο Κυπριακό, αλλά διαβεβαιώνει ότι θα στηρίξει τον Νίκο Αναστασιάδη με όλες του τις δυνάμεις, εάν η πολιτική του κινείται προς την ορθή κατεύθυνση.

—Μετά από είκοσι και πλέον χρόνια στην πρώτη γραμμή της πολιτικής, πώς αισθάνεστε τώρα που βλέπετε τα πράγματα εξ αποστάσεως, ψυχραίμα και νηφάλια;

—Αισθάνομαι απογοητευση μωρό να πω, όχι γιατί έφυγα, ή, όπως λένε διάφοροι, ότι τάχα απέτυχα. Αισθάνομαι απογοητευση για την κατάντια της πολιτικής μας ζωής, η οποία αντί να αναδομείται και να αναπτύσσεται, κατά τη δική μου εκτίμηση, πέφτει πολύ χαμηλά, φθερίεται. Οι διάφορες σκοπιμότητες και οι προσωπικές ατζέντες μας έχουν οδηγήσει σε κρίση όχι μόνο οικονομικά και πολιτικά, αλλά και κρίση θεσμών και αξιών. Και αυτό ασφαλώς είναι το χειρότερο παράδειγμα, το οποίο πρέπει να αποφευχθεί η νεολαία αντί να μιμείται. Έγιναν αρκετές προσπάθειες, σεμνύνομαι να πω, για να εισαγάγουμε ανθρώπινα στην πολιτική, μία ευαισθησία για την πορεία του απλού ανθρώπου, για την αξιοπρεπή διαβίωσή του, για τη μόρφωσή του, για δημοκρατικές μεταρρυθμίσεις όπως ήταν και είναι η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, για δομικές αλλαγές στη ζωή μας. Δυστυχώς, βρέθηκαν ενώπιόν μας και άνθρωποι και δυνάμεις των μεγάλων και ιδιοτελών συμφερόντων, κοντόφθαλμες δυνάμεις, οι οποίες στήριζαν πολιτικές και βοηθήθηκαν, πρέπει να πω, από διάφορους θεσμούς, δεν λέω στο σύνολό τους, αλλά είναι πλίοιο φαινότατον νομίζω ότι διάφορα Μέσα Ενημέρωσης διαδραμάτισαν έναν αντιδημοκρατικό ρόλο. Δημοκρατία σημαίνει διάλογος, να ακούγονται όλες οι απόψεις. Και έγινε προσπάθεια να πνιγούν οι απόψεις εκείνων, οι οποίοι αναδείχθηκαν στην εξουσία με την ψήφο του λαού. Και πνίγηκαν. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Η Κύπρος σήμερα, πέρα από την οικονομική κρίση, βασανίζεται και από κρίση θεσμών και αξιών και αυτό για μένα είναι θλιβερό. Είναι και πρόκληση για συνέχιση ενός αγώνα βέβαια για ενδυνάμωση, σχεδόν, αναδιοργάνωση, των θεσμών και των αξιών.

—Νιώθετε ότι έκλεισε πρόωρα ή άδικα ο πολιτικός σας κύκλος, σε προσωπικό επίπεδο;

—Το θέμα δεν είναι το πρόσωπο. Τα πρόσωπα έρχονται και παρέρχονται, το θέμα είναι ταξικοπολιτικό

και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο ποια τάξη, ποιες δυνάμεις επικρατούν. Και αυτή την ώρα σε παγκόσμια κλίμακα επικρατεί η μεγάλη αστική τάξη, η οποία είναι ο φορέας του νεοφιλελευθερισμού και η οποία έχει μεταγγίσει και στην Κύπρο με το ζόρι τη δική της βούληση.

—Καλώς ή κακώς, αυτός είναι ο κόσμος μας.

—Κακώς είναι. Τον κόσμο, όπως έλεγε και ο Μαρξ, δεν αρκεί να τον εξηγούμε, το θέμα είναι να τον αλλάξουμε. Και η πάλη θα συνεχιστεί. Έχουμε ιστορική οπισθοδρομία. Σίγουρα αυτή την ώρα η Ιστορία είναι έγκυρος, η εγκυμοσύνη μπορεί να είναι οδυνηρή και μακρόχρονη, αλλά δεν μπορεί παρά να υπάρξει γέννα και αυτό που θα γεννηθεί θα είναι υγιές.

—Αν υπήρχε η δυνατότητα να γυρίσουμε πίσω τον χρόνο τι θα κάνατε; Ή τι δεν θα κάνατε;

—Κατ' αρχάς πρέπει να πω ότι

“
Αισθάνομαι απογοητευση, όχι γιατί έφυγα, ή, όπως λένε διάφοροι, ότι τάχα απέτυχα. Αισθάνομαι απογοητευση για την κατάντια της πολιτικής μας ζωής.

ατυχήσαμε. Η δική μας κυβέρνηση είχε πάρει μέτρα για αντιμετώπιση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης, η οποία είναι παγκόσμια, παρ' όλο που στην Κύπρο παρουσιάζεται ως απότοκο της πολιτικής της κυβέρνησής μας. Εάν μπορούσαν να μας έλεγαν ότι εμείς προκάλεσαμε την παγκόσμια οικονομική κρίση. Έγινε τόση πλυσή εγκυφάλου, που έβαλαν πρωτίτες στον κόσμο, ώστε να μη βλέπει τι γίνεται πανευρωπαϊκά, παγκόσμια, τι γίνεται στον χώρο της Ευρωζώνης.

—Να σας διακόψω για να σας υπενθυμίσω τη γνωστή σας δήλωση, η οποία συζητείται μέχρι σήμερα, ότι η κρίση δεν θα άγγιζε την Κύπρο.

—Είχα πει ότι την Κύπρο δεν την

«Ατυχήσαμε. Είχαμε πάρει μέτρα για την οικονομία και μάλιστα τα εξήρε η Ε.Ε. Το πρόβλημά μας δεν ήταν το δημοσιονομικό και το δημόσιο χρέος, αλλά οι τράπεζες. Και αυτό αποσιωπάται.

άγγιζε η κρίση με την εξής έννοια. Θυμάστε ότι με την κρίση, η οποία προήλθε από τη χρεοκοπία των Lehman Brothers, γινόταν λόγος για τοξικά προϊόντα. Η Κύπρος δεν είχε επενδύσεις σε τοξικά προϊόντα την εποχή εκείνη και αυτό εννοούσα. Όμως είχα προσθέσει κάτι το οποίο αποσιωπάται. Η δήλωσή μου είναι εκεί. Και λέει ότι «εάν χρειαστεί θα πάρουμε μέτρα». Και πήραμε μέτρα. Και το 2008 και το 2009 και το 2010 πήραμε μέτρα, τα οποία μάλιστα εξήρε η Ευρωπαϊκή Ένωση, ως σωστά μέτρα, για την αντιμετώπιση του δημοσιονομικού ελλείμματος και του δημόσιου χρέους. Ούτε το δημοσιονομικό έλλειμμα ούτε και το δημόσιο χρέος ήταν το πρόβλημά μας, δεν είναι αυτά που προκάλεσαν

την κρίση στην Κύπρο. Το 2011 η Κύπρος είχε ανάπτυξη. Και το δημόσιο χρέος ήταν πολύ πιο κάτω από τον μέσο όρο της Ευρωζώνης. Το 2012, όταν ήρθαν εδώ οι διάφοροι παράγοντες της Ε.Ε. και του ΔΝΤ, για την κυπριακή προεδρία της Ε.Ε. είχα ρωτήσει όλα τα ηγετικά αυτά στελέχη, Λαγκάρντ, Μπαρόζο, Ρομπάι, Ντράγκι, Γιούνκερ, κατά πόσον θα μας ζητούσαν να ενταχθούμε στον Μχχανισμό Στήριξης, εάν δεν είχαμε το πρόβλημα των τραπεζών. Αυθόρμητα όλοι μου απάντησαν «ασφαλώς όχι» και μας υπέδειξαν ότι απλώς στο τέλος του χρόνου θα μας γίνονταν κάποιες παρατηρήσεις. Αυτή είναι η πραγματικότητα, την οποία όλοι, ή σχεδόν όλοι αποσιώπησαν και διαστρέβλωσαν.

—Δεν υπήρξαν λανθασμένοι χειρισμοί;

—Ατυχήσαμε στο εξής: Εμείς, βεβαίως και με τη δική μου συγκατάθεση, θα πρέπει να ομολογήσω, είχαμε κληρονομήσει τον υπεύθυνο για την εποπτεία των τραπεζών, τον κύριο Ορφανίδη. Τα ονόματα δεν είναι το θέμα, αλλά εν πάση περιπτώσει. Και λέω και με τη δική μου συγκατάθεση, γιατί η συνεργασία μου τότε με τον αείμνηστο Τάσο Παπαδόπουλο ήταν πολύ στενή και τα κουβεντιάζαμε αυτά τα ζητήματα. Όταν θα διόριζε διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας μου ανέφερε δύο ονόματα και το ένα ήταν τον Ορφανίδη, τον οποίο γνώριζα. Και ένεκα καταγωγής, αριστερής οικογενειακής καταγωγής, εγώ είπα τον Ορφανίδη και τον διόρισε ο Τάσος Παπαδόπουλος. Βεβαίως, είχε άγνοια και εκείνος και εγώ ότι όταν σπούδασε στις ΗΠΑ φαίνεται ότι τον είχαν προετοιμάσει κατάλληλα για τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές, οι οποίες είναι καταστροφικές, οι πολιτικές της λιτότητας.

—Και ο υπουργός Οικονομικών που διορίσατε έχει σπουδάσει στις ΗΠΑ.

—Θέλω να τον υπερασπιστώ λίγο τον Χαρίλαο. Ο κ. Σταυράκης δεν ήταν φορέας λιτότητας και νεοφιλελεύθερης πολιτικής.

—Δεν τον αφήνατε όμως, του ζητούσατε να ασκήσει τη δική σας πολιτική.

—Βεβαίως, ήταν αφοσιωμένος στο πρόγραμμα διακυβέρνησης και εκτιμούσε πολύ τον Πρόεδρο. Ήταν ένας πολύ στενός συνεργάτης.

—Ανέφερα ως παράδειγμα τον κ. Σταυράκη για να απαντήσω στο σημείο που θίξατε ως μειονέκτημα κατά του κυρίου Ορφανίδη, το γεγονός ότι σπούδασε στις ΗΠΑ. Για να μην υπάρχουν παρεξηγήσεις.

—Όχι, δεν του καταλογίζω κάτι επειδή σπούδασε στις ΗΠΑ. Πολλοί σπούδασαν στις ΗΠΑ και οι άνθρωποι έγιναν ακόμη πιο αποδοτικοί στην υπεράσπιση της κοινωνικής δικαιοσύνης και φιλολαϊκών πολιτικών. Απλώς το είπα υπό την έννοια ότι ο κ. Ορφανίδης προέρχεται από μία αριστερή οικογένεια και θα ανέμενε κανένας ότι δεν θα ήταν τόσο βέρος υπέρ της πολιτικής της λιτότητας. Διότι, θα

πρέπει να σας πω, ότι οι πρώτες συναντήσεις που είχα μαζί του με εξέπληξαν. Και, ειρήσθω εν παρόδω, έκανα πολλές συναντήσεις με τον κ. Ορφανίδη.

—Σας εξέπληξαν θετικά ή αρνητικά;

—Αρνητικά. Διότι η πρώτη κουβέντα που μου είπε ήταν «παράτα τον δέκατο τρίτο μισθό, πρέπει να διώξεις χιλιάδες δημόσιους υπαλλήλους, η ΑΤΑ είναι καταστροφή, δεν είναι σύγχρονα πράγματα αυτά» και αντιλαμβάνεσθε με εξέπληξε. Του απάντησα ότι ουσιαστικά θέλει, εάν εφαρμόσω τη δική του συνταγή, να αυτοανααιρεθώ και να αναιρέσω τους αγώνες του Λαϊκού Κινήματος 80 και τόσων χρόνων, αγώνες στους οποίους πήρε μέρος και ο πατέρας του, ως εκπαιδευτικός και πρόεδρος της ΟΛΤΕΚ.

—Δεν μας είπατε, κύριε Πρόεδρε, τι θα αλλάζατε αν μπορούσατε.

—Θα ήμουν πιο αυστηρός.

—Και καχύποπτος;

—Και καχύποπτος. Εδώ υπάρχουν ορισμένα πράγματα που κάποιος επιμένουν να μη βλέπουν. Είμαστε μέλος της Ευρωζώνης. Η εποπτεία των τραπεζών δεν είναι ευθύνη των κυβερνήσεων, αλλά των εθνικών Κεντρικών Τραπεζών και της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Αν μπορούσα να το αλλάξω αυτό, θα το άλλαζα. Γιατί ήμουν στα μαχαίρια με τον κ. Ορφανίδη; Διότι συζητήσαμε εκατό φορές, μου έστειλε άλλες τόσες επιστολές, ουδέποτε, σε κανένα έγγραφο και σε καμία συζήτηση δεν αναφέρθηκε στις τράπεζες. Ουδέποτε μου είπε ότι οι τράπεζες κάνουν επεκτατική πολιτική και όταν άρχισε το ΕΛΑ για τη Λαϊκή ουδέποτε μου το είπε. Και πού πήγαιναν τα λεφτά από τον ΕΛΑ της Λαϊκής; Πήγαιναν στην Ελλάδα και γίνονταν επενδύσεις αλλού και χωρίς διασφάλιση. Αυτά τα απέκρυβε. Και τώρα δεν τα λέει. Μίλησε ως μάρτυρας σε αυτή την περιβόητη Επιτροπή. Είπε ότι προειδοποίησε τον Πρόεδρο για την κατάσταση στις τράπεζες; Ποτέ. Και το πρόβλημά μας είναι η κατάσταση στις τράπεζες. Έχει συναντήσει στη μετεξέλιξη της Marfin Λαϊκής από ελληνική τράπεζα σε κυπριακή και δεν μας είπε τίποτε. Και αυτό είναι εγκληματικό, γιατί χάσαμε αμέσως 4,1 δισ. και άλλα 4 δισ. από τις τράπεζες, να λοιπόν, που είναι το πρόβλημά μας.

Απέφευγα την Τρόικα όπως ο διάβολος το λιβάνι

Καθυστερήσαν συνειδητά την υπογραφή του Μνημονίου και περιμέναμε να έρθει ο δικός τους άνθρωπος στην εξουσία

—Πέσατε έξω με τον κύριο Ορφανίδη. Ο Πανίκος Δημητριάδης είναι καλός κεντρικός τραπεζίτης;

—Ο άνθρωπος έχει καλή βούληση. Από εκεί και πέρα βρέθηκε κι αυτός σε έναν χώρο με χίλια δύο προβλήματα και με πολλά τετελεσμένα, τα οποία είναι υποχρεωμένους να διαχειριστεί. Δηλαδή το νέο Μνημόνιο υπεγράφη εν αγνοία του.

—Πάντως, ο ίδιος είναι υπέρ του Μνημονίου.

—Έχω διαφορετικές εκτιμήσεις από τον κύριο Δημητριάδη γι' αυτό το θέμα.

—Για τη δήλωσή του ότι μπήκε στον αναπνευστήρα η Λαϊκή μέχρι τις προεδρικές εκλογές, τι έχετε να πείτε;

—Δεν συμφωνώ με αυτή του τη δήλωση με την οποία υπαινίσσεται ότι εμείς τη θέσαμε στον αναπνευστήρα. Από το καλοκαίρι του 2012, όταν έμαθα ότι ανέβαινε η παροχή βοήθειας από τον ΕΛΑ, είχα πει στον κ. Δημητριάδη και στον κ. Σιαρλή

να μου πουν ποιες θα ήταν οι επιπτώσεις, εάν εμείς οι ίδιοι διαλύαμε τη Λαϊκή Τράπεζα.

—Τελικά ήταν λάθος που δεν έκλεισε η Λαϊκή;

—Πιστεύω πως ναι. Έπρεπε να ληφθούν μέτρα, αλλά και πάλι δεν ήταν θέμα της κυβέρνησης να διατάξει το κλείσιμο της Λαϊκής.

—Τι σας είχαν πει τότε;

—Ο Κεντρικός Τραπεζίτης, αλλά και ο υπουργός Οικονομικών απάντησαν ότι θα είχε καταστροφικές συνέπειες, αν αφήναμε την τράπεζα να κλείσει, και ότι θα χρειαζόμασταν επτά δισεκατομμύρια για τις εγγυημένες καταθέσεις. Και τώρα θέλουμε δέκα. Και με ποιον τρόπο θα εξοφλήσουμε αυτά τα δέκα; Με ίδιους πόρους. Εγώ ποτέ δεν συζητώσα να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα με ίδιους πόρους. Και πρέπει με αυτή την ευκαιρία να σας πω, που λένε ότι καθυστέρησα να απευθυνθώ στον Μχχανισμό, ότι εγώ προστάθησα να αποφύγει την Τρόικα. Ένας

“
Το Μνημόνιο στο οποίο εμείς καταλήξαμε ήταν ίσως το πιο χαλαρό που απευθύνθηκε στον Μχχανισμό.

αριστερός άνθρωπος κατανοεί πλήρως τι σημαίνει Τρόικα και πολιτικές λιτότητας και προσπαθεί να την αποφύγει όπως ο διάβολος το λιβάνι. Ασφαλώς. Και γι' αυτό έστειλα επιστολές στον Πρόεδρο της Λαϊκής Δημοκρατίας της Κίνας και έστειλα και δύο-τρεις αποσταλμένους. Έστειλα επιστολές και στον Πρόεδρο Πούτιν και τον πρωθυπουργό Μεντβέντεφ και είχα δύο τηλεφωνικές επικοινωνίες με τον Πούτιν και ζητούσα επτά δισεκατομμύρια νέο δάνειο

για να αποφύγουμε την Τρόικα. Και του εξηνούσα τους λόγους για τους οποίους ήθελα να αποφύγω την Τρόικα, αλλά δυστυχώς θεληματικά ή άθελα έχουν ξεγελάσει και τον Πούτιν.

—Γιατί;

—Μου είπε «βρείτε τα μεταξύ σας», δηλαδή με τους Ευρωπαίους «και εμείς θα σας βοηθήσουμε». Μου υποσχέθηκε να βοηθήσει, αλλά το «βρείτε τα τι σημαίνει»; Σημειώνει Μνημόνιο. Εγώ ήθελα να αποφύγω το Μνημόνιο.

—Δεν το αποφύγατε όμως.

—Δεν το αποφύγαμε, αλλά το Μνημόνιο στο οποίο εμείς καταλήξαμε ήταν ίσως το πιο χαλαρό μνημόνιο που υπέγραψε ποτέ χώρα που απευθύνθηκε στο Μχχανισμό.

—Γιατί καθυστέρησε η υπογραφή του;

—Το καθυστέρησαν συνειδητά, διότι ήμασταν και κοντά στις εκλογές. Έβλεπαν και τις δημοσκοπήσεις και θεωρούσαν ότι θα έρθει ο δικός

τους άνθρωπος. Και ήρθε ο δικός τους άνθρωπος, ο οποίος λίγο πριν από τις εκλογές μας είπε ότι έχει φίλους στην Ευρώπη και θα εξασφαλίσει δάνεια από δύο χώρες και θα λύσει τα προβλήματα του χρέους, αλλά στο τέλος πήγε ο ίδιος στο Eurogroup και υπέγραψε το Μνημόνιο. Το μνημόνιο που προβλέπει ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών με ίδιους πόρους και όχι μόνο.

—Εκείνη την κρίσιμη ώρα κατά την οποία είτε θέλουμε δάνειο, είτε ζητούμε στήριξη για το αέριο ή ο μν γένοτο συμβεί ένα σοβαρό επεισόδιο στην κυπριακή ΑΟΖ, έχει ο Πρόεδρος της Κύπρου τη δύναμη, τις διασυνδέσεις, να σπνρίζεται σε βοήθεια από το εξωτερικό από τους φίλους μας;

—Επί δικής μας διακυβέρνησης, ο Πρόεδρος με μία πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική, πέτυχε να αναπτύξει σχέσεις με όλες τις χώρες και ειδικότερα με τις χώρες-μέλη

του Συμβουλίου Ασφαλείας, με τις μεγάλες χώρες. Είναι γι' αυτό που εμείς θεωρούσαμε την Κύπρο από πιθανές ακραίες ενέργειες της Τουρκίας. Προχωρήσαμε θαρραλέα στην ανεύρεση των υδρογονανθράκων στο οικόπεδο 12, προχωρήσαμε να κάνουμε συμβόλαια με άλλες εταιρείες για άλλα οικόπεδα, χωρίς η Τουρκία να μπορεί να δημιουργήσει κρίση. Γιατί άραγε; Διότι οι σχέσεις που είχαμε αναπτύξει ήταν μία εγγύηση του κυριαρχικού δικαιώματός μας να αξιοποιήσουμε τον πλούτο που βρίσκεται στην ΑΟΖ της Κύπρου. Και αυτό έγινε ξεκάθαρο από όλες τις χώρες-μόνιμα μέλη του Σ.Α. και των Ηνωμένων Εθνών και όχι μόνο. Κατά συνέπεια, σκόπευα πολλές φορές το τηλεφώνω και έκανα περί τα 90 ταξίδια στη διάρκεια της θητείας μου, με στόχο ακριβώς και να προωθώσω λύση του Κυπριακού, αλλά και για να διασφαλίσω κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Μία τυχαία γνωριμία που εξελίχθηκε σε σχέση ζωής

Ο άνθρωπος και πολιτικός Κληρίδης μέσα από τη ματιά του Ιωσήφ Κάσιου

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Αν δεχθούμε ότι κάθε γνήσιος έχει τους δικούς του ανθρώπους, οι οποίοι κινούνται πολύ κοντά τους και πίσω από τη λάμψη της εξουσίας, τότε σίγουρα ο ιατρός Ιωσήφ Κάσιος ήταν ένας από τους πολύ κοντινούς ανθρώπους του Προέδρου Κληρίδη. Τίτλο τον οποίο απέκτησε στα 27 χρόνια που ανέλαβε την ιατρική φροντίδα του βετεράνου πολιτικού. Μία σχέση η οποία ξεκίνησε σε επίπεδο ιατρικής προσφοράς και εξελίχθηκε σε μία μεγάλη φιλία ανάμεσα σε γιατρό και ασθενή. Το τελευταίο ιατρικό ανακοινωθέν την προπερασμένη Παρασκευή από τα χείλη του Ιωσήφ Κάσιου καταμαρτυρεί τον ισχυρό δεσμό που υπήρχε ανάμεσα στους δύο άνδρες. «Δυστυχώς, στις 18:20 μ.α έφυγε ο μεγάλος γνήσιος Γλαύκος Κληρίδης...», είπε ο κ. Κάσιος, ανακοινώνοντας το κλείσιμο του βιολογικού κύκλου του βετεράνου πολιτικού. Μέσα από τη λιτή ανακοίνωση δεν ήταν δύσκολο να διακρίνει κάποιος ότι πίσω από το ιατρικό καθήκον κρυβόταν κάτι πιο δυνατό. Μία φιλία, η οποία πάει πίσω στον χρόνο. «Η σχέση μου με τον πρόεδρο Κληρίδη, εξομολογείται στην «Κ», άρχισε το 1986 όταν με κάλεσαν να εξετάσω τη σύζυγό του, που νοσηλεύονταν στην "Ευαγγελίστρια". Εκεί, γνωριστήκαμε και με τον Πρόεδρο και με τη σύζυγό του

και σε κατοπινό στάδιο, όταν ο πρόεδρος αρρώστησε, μου τηλεφώνησε να αειμνήστη Λίλα να πάω να τον δω. Από τότε άρχισε αυτή η στενή σχέση, η οποία διήρκεσε μέχρι και την ημέρα που μας έφυγε». Μέσα από τα λόγια του ιατρού Κάσιου στα επόμενα 33 λεπτά της συνομιλίας μας ξεδιπλώθηκε το ιστορικό μιας σχέσης αλλά και ο άνθρωπος Γλαύκος Κληρίδης, όχι πάντα σε εύκολες συνθήκες. Για κάποιον που δεν έζησε από κοντά μία προσωπικότητα όπως αυτή του πρώην Προέδρου το ερώ-

Οι εξομολογήσεις του επί σχεδόν τριάντα χρόνια προσωπικού ιατρού του πρώην Προέδρου.

τημα είναι εύλογο: Τι άνθρωπος ήταν άραγε ο Γλαύκος Κληρίδης; «Ήταν ευγενέστατος, καταδεκτικός, φιλικότατος, από την πρώτη στιγμή σε έκανε να νιώθεις άνετα μαζί του και άνετος να συζητήσεις οτιδήποτε ήθελες και ό,τι σε απασχολούσε. Εμένα δε, πάντοτε με περιέβαλλε με πατρική αγάπη, δηλαδή ένιωθα κοντά του μία σιγουριά, μία ασφάλεια για το κάθε τι». Κατά τη δεκαετή παρουσία του Γλαύκου Κληρίδη στο ύψιστο αξίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας (1993-2003) ο Ιωσήφ Κά-

σιος τον επισκεπτόταν σε τακτική βάση κάθε Τρίτη στις 7:30 το πρωί και μία φορά το μήνα με τον ιατρό Συρίμη, με τον οποίο αποτελούσαν το δίδυμο των προσωπικών ιατρών του. «Αντιλαμβάνεσαι όταν βλέπεις έναν άνθρωπο τόσο συχνά και μάλιστα στο σπίτι του και σε ιδιωτικές στιγμές, ζεις πάρα πολλές καταστάσεις, και καλές και κακές. Μετέπειτα όταν μας έφυγε ο γιατρός ο Συρίμης, συνέχισα να τον βλέπω κατά διαστήματα με τον γιατρό τον Νικολαΐδη αλλά είχα μαζί του τηλεφωνικά επικοινωνία επί καθημερινής βάσεως. Έτσι πήερα τη γινόνταν γύρω από τον Πρόεδρο Κληρίδη κάθε μέρα».

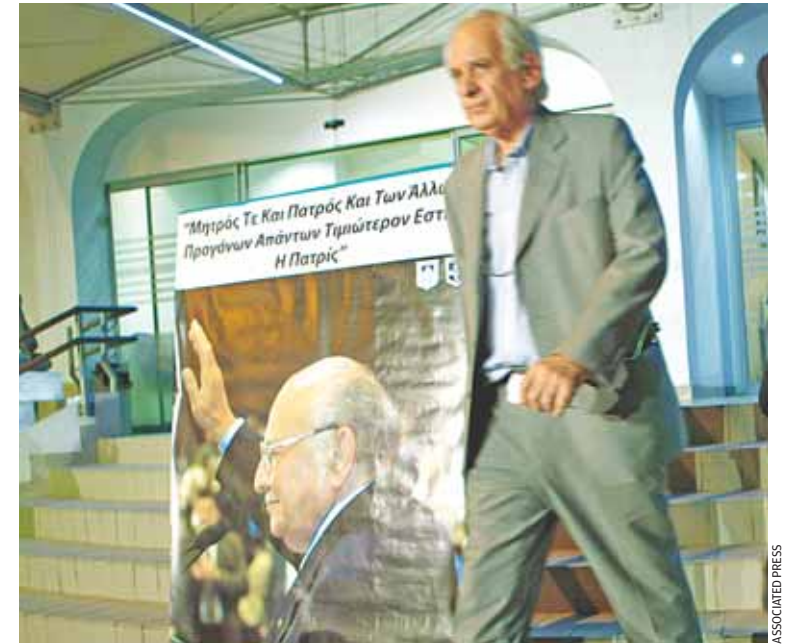
Αλιμονό σας αν πάθει κάτι

Αρχές του 2000 το ιατρικό τιμ του τότε Προέδρου της Δημοκρατίας βρίσκεται ενώπιον της πρώτης δύσκολης κατάστασης. Ο εντοπισμός πολύποδα στο παχύ έντερο του Γλαύκου Κληρίδη και η επιτακτική ανάγκη άμεσης χειρουργικής επέμβασης, όπως θυμάται ο ιατρός Κάσιος, θέτει τον ίδιο και τον συνάδελφό του Συρίμη ενώπιον πειστικών διλημάτων. «Αν σκεφτούμε ότι το 2000 ήταν στα οχθόνια του, είχαμε να κάνουμε επεμβάσεις, να λάβουμε ιατρικές αποφάσεις πολύ δύσκολες λόγω της ηλικίας του Προέδρου και των προβλημάτων υγείας που είχε». Μία από τις δύσκολες αποφάσεις που πήραν τότε οι προσωπικοί του γιατροί ήταν

η χειρουργική επέμβαση να πραγματοποιηθεί στην Κύπρο. «Του είχε προσφερθεί από τον τότε Αμερικανό πρέσβη Ντόναλντ Μπάντλερ να μεταφερθεί στο Mayo Clinic με ειδικό αεροσκάφος, ενώ επίσης του είχε προσφερθεί από την ελληνική κυβέρνηση να μεταβεί στην Ελλάδα, πράγμα που επίσης αρνήθηκε. Έμεινε και εμπιστεύθηκε την κυπριακή ιατρική». Η απόφαση όπως η χειρουργική επέμβαση γίνει στην Κύπρο από Κύπριους γιατρούς το 2000 συναντά σφοδρές αντιδράσεις. Οι δύο γιατροί που είχαν επωμιστεί το μεγαλύτερο βάρος βρίσκονται ενώπιον απρόβλεπτων καταστάσεων. «Ήταν μεγάλη η ευθύνη που κουβαλούσαμε με τον γιατρό τον Συρίμη αλλά είχαμε και πιέσεις, δυστυχώς, από διάφορες καταστάσεις και απειλητικά τηλεφωνήματα ότι "αλιμονό σας εάν πάθει κάτι ο γέρος". Αντιλαμβάνεστε, λοιπόν, έναν γιατρό να δουλεύει κάτω από αυτές τις συνθήκες υπό την απειλή ότι εάν δεν πάει καλά η επέμβαση ή αν πάθει κάτι ο Πρόεδρος Κληρίδης, θα την πλήρωναν οι γιατροί».

Οι δύσκολες ώρες

Έξι χρόνια μετά την αφαίρεση πολύποδα και ενώ τα φώτα του δημόσιου βίου για τον Γλαύκο Κληρίδη έχουν σβήσει, ο κ. Κάσιος συνεχίζει να βρίσκεται στο πλευρό του με την ιδιότητα του προσωπικού ιατρού.

Ο ιατρός Ιωσήφ Κάσιος το βράδυ του θανάτου του Γλαύκου Κληρίδη. «Έχω χάσει ένα φίλο και το κενό είναι μεγάλο. Εκφράζω τις ευχαριστίες σε όλους τους συναδέλφους που μου συμπαραστάθηκαν σε αυτά τα 27 χρόνια της θεραπευτικής αγωγής του Προέδρου Κληρίδη», δηλώνει.

Τη χρονιά εκείνη, μήνα Δεκέμβριο, ο αειμνήστος πρώην Πρόεδρος έδωσε την πρώτη σοβαρή μάχη με την υγεία του, μάχη την οποία κέρδισε. «Ήταν σε προχωρημένη ηλικία και τότε αντιμετώπισα πολλά προβλήματα προτού μπούμε στο χειρουργείο. Και όταν μπαίναμε χειρουργείο ομολογώ ότι οι πιθανότητες να βγει από το χειρουργείο ήταν ελάχιστες. Αλλά είχαμε πάρει το ρίσκο, διότι έπρεπε να το πάρουμε, ήταν θέμα ζωής και θανάτου. Και τα καταφέραμε». Ο Γλαύκος Κληρίδης μετά το 2003 έδωσε αρκετές προσωπικές μάχες στις οποίες όμως πάντα στο τέλος ήταν ο νικητής. Ο συναγερμός που κτυπούσε όταν έμπαινε στην κλινική Ευαγγελίστρια έληγε πάντα στα σκαλιά της ιδιωτικής κλινικής από τον Ιωσήφ Κάσιο. Αυτό συνέβαινε πάντα μέχρι το πε-

ρασμένο καλοκαίρι. Ειδικά τους δύο τελευταίους μήνες όπως μας εξηγήει ο κ. Κάσιος είχε διαφανεί η φυσική φθορά στον Πρόεδρο και το τέλος του αναμενόταν. «Πάντοτε ο Πρόεδρος έβγαζε δύναμη. Τελευταία φορά που τον είδα ήταν στις 8 Νοεμβρίου όπου εκεί τα πράγματα ήταν πάρα πολύ δύσκολα και είχα εννεμερώσει τον γαμπρό του, τον Κώστα Σιαμά, και μου είπε: «Το ξέρουμε γιατρέ και το αναμένουμε». Σ' έμένα προσωπικά δεν είχε πει ποτέ περί μηχανικής υποστήριξης ή μην κάνετε το ένα ή το άλλο. Ήξερε τις απόψεις μου, ήξερε πως σκέφτομαι ιατρικώς, με έζησε 27 χρόνια. Πιστεύω ότι του προσφέραμε αυτό που έπρεπε, αυτό το οποίο άξιζε και πιστεύω ότι έφυγε με αξιοπρέπεια όπως άξιζε στον Πρόεδρο Κληρίδη».

ΑΠΟΨΗ / Του ΝΤΙΝΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Γιατί φέρνουν το ναρκοτέστ στους δρόμους;

Διάβασα με ενδιαφέρον την είδηση «Φέρνουν το ναρκοτέστ στους δρόμους» όπως δημοσιεύτηκε στην ηλεκτρονική έκδοση της εφημερίδας στις 14/11. Κύριος στόχος του νομοσχεδίου αυτού φαίνεται να είναι η οδική ασφάλεια και συγκεκριμένα η μείωση των θανατηφόρων δυστυχημάτων που προκαλούνται από τη χρήση ναρκωτικών. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν τα επίσημα στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα η διευθυντρία του Κρατικού Χημείου κ. Αντρη Κανάρη. Όμως, η μορφή με την οποία δόθηκαν τα στοιχεία αυτά, αλλά και η έλλειψη στατιστικών συγκρίσεων, δεν μας δίνουν καμία πληροφορία για την ουσία του θέματος, συγκεκριμένα: Σε τι ποσοστό θανατηφόρων τροχαίων δυστυχημάτων εμπλέκονται χρήστες ναρκωτικών, και άρα ποιο είναι το μέγεθος του προβλήματος; Αν ανατρέξουμε στην επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά (www.ektern.org.cy) και πιο συγκεκριμένα στην «Παγκύπρια Έρευνα Γενικού Πληθυσμού για το Κάπνισμα, το Αλκοόλ και Άλλες Ψυχοδραστικές Ουσίες» του 2010 βλέπουμε ότι το Ποσοστό Πρόσφατης Χρήσης όλων των παράνομων ουσιών είναι 5%. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν από το Κρατικό Χημείο, από το 2004 μέχρι σήμερα έχασαν τη ζωή τους 53 χρήστες ναρκωτικών σε τροχαία δυστυχήματα. Κατά την ίδια περίοδο έχασαν τη ζωή τους σε τροχαία δυστυχήματα συνολικά περίπου 840 συνάνθρωποι μας (www.police.gov.cy). Δηλαδή ένα ποσοστό 6,3% των θυμάτων ήταν χρήστες ναρκωτικών. Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία της Αστυνομίας Κύπρου για την περίοδο 2007-2011 τα ναρκωτικά είναι η 8η(!) αιτία πρόκλησης θανατηφόρων δυστυχημάτων με ποσοστό 3,8%. Δηλαδή: Οι χρήστες ναρκωτικών αποτελούν το 5% του πληθυσμού και αυτό το 5% του πληθυσμού εμπλέκεται είτε στο 6,3% είτε στο 3,8% των θανατηφόρων δυστυχημάτων. Και στις δύο περιπτώσεις η διαφορά (+1,3% ή -1,2%) είναι στατιστικά ασήμαντη και όπως φαίνεται από τα επίσημα στοιχεία οι χρήστες ναρκωτικών δεν προκαλούν ούτε περισσότερα ούτε λιγότερα δυστυχήματα από κάθε άλλο τυχαίο δείγμα 5% του πληθυσμού. Δηλαδή, το πρόβλημα που προσπαθεί να επιλύσει το ναρκοτέστ ουσιαστικά δεν υφίσταται. Ειλικρινά, δεν θέλω να πιστέψω ότι ο σκοπός αυτού του νομοσχεδίου είναι η θυματοποίηση και η μαζική τιμωρία των χρηστών ναρκωτικών. Ταυτόχρονα, όμως, είναι αδιανόητο τόσο αρμόδιοι φορείς να μην έχουν τις στοιχειώδεις γνώσεις μαθηματικών που χρειάζονται για να εξαχθούν τα πιο πάνω συμπεράσματα. Προσωπικά θα το εκτιμούσα ιδιαίτερα αν κάποιος από τους αρμόδιους φορείς (ΕΚΤΕΠ, Αστυνομία Κύπρου, Κρατικό Χημείο και εμπλεκόμενοι βουλευτές) θα ήθελε να σχολιάσει τα πιο πάνω, με μοναδικό στόχο να γίνει πιο ξεκάθαρο το πού αποσκοπεί το συγκεκριμένο νομοσχέδιο.

Ευχαριστίες

Ευχαριστούμε θερμά όλους τους συγγενείς, φίλους και εκτιμητές του έργου του αγαπημένου μας πατέρα Γλαύκου Κληρίδη για την ευγενή συμπαράστασή τους στις τελευταίες ώρες της ζωής του και τη συμμετοχή τους στο αποχαιρετιστήριο ταξίδι του στην άλλη ζωή. Η αγάπη και η συμπαράστασή σας μας έχει συγκινήσει βαθύτατα και μας παρηγορεί.

Καίτη Κληρίδη και Κώστας Σιαμμάς

open your mind.

από
€16,400
τώρα
€13,700*

52 Kw fuel consumption 4.9:5.4:3.1:100 km, CO2 emissions 100 g/km

**Δε σου αλλάζει τα φώτα, τα λάδια, ...
Δε σου αδειάζει τις τσέπες...
Σου γεμίζει τη ζωή!**

>> Η ευέλικτη και οικονομική λύση για την πόλη και όχι μόνο, που θέλουν όλοι!

Απόλαυσε τις καθημερινές σου διαδρομές στην πόλη με χαμηλή κατανάλωση βενζίνης και ελάχιστα τέλη κυκλοφορίας, ευκολία και ευελιξία! Απόκτησε τώρα το δικό σου smart με μόνο €13,700 και με αυτόματο/ημιαυτόματο κιβώτιο, bluetooth, power steering και ραδιόφωνο με οθόνη αφής! Δοκίμασέ το στα showrooms της C&C σε όλες τις πόλεις.

* Η προσφορά ισχύει για περιορισμένο αριθμό ετοιμοπαράδοτων αυτοκινήτων.

www.smart.com smart – a Daimler brand

Υποστήριξη με διάρκεια
Cyprus Import Corporation Ltd - General Distributors of Daimler AG for Mercedes Benz and smart cars for Cyprus
Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με τους εκθεσιακούς χώρους της Κυπριακής Εταιρείας Εισαγωγών στα τηλέφωνα: 22474747, 24818400, 25879222, 26943900

Η «ημέρα της Βαστίλλης»

Του **ΑΛΕΞΗ ΠΑΠΑΧΕΛΑ**

Ρωτούν διάφοροι ξένοι δημοσιογράφοι και ακαδημαϊκοί που επισκέπτονται την Ελλάδα «πώς και δεν έχει ακόμη ξεσηκωθεί πραγματικά ο κόσμος». Όλα τα μοντέλα για την ανάσχεση οικονομικών σε βαθιά κρίση δείχνουν ότι έπειτα από τόσα χρόνια ύφεσης και με τόση ανεργία (ειδικά στους νέους) θα έπρεπε να έχει ήδη υπάρξει μια «ημέρα της Βαστίλλης», μια πραγματική λαϊκή εξέγερση. Δεν έχουμε δει κάτι τέτοιο μέχρι τώρα. Τα συνεχή καλέσματα της Αριστεράς και άλλων πολιτικών ή συνδικαλιστικών δυνάμεων δεν έχουν πάσει τόπο. Πρέπει, λοιπόν, να κοιμάται ήσυχο το όποιο αστικό «σύστημα» της χώρας; Δεν νομίζω.

Ούτε τα εν λόγω κόμματα ούτε και οι συνδικαλιστικές ηγεσίες έχουν το κύρος και την πειθώ να καλέσουν τον κόσμο σε ξεσηκωμό. Οι συνεχείς προσκλήσεις δεν έχουν αποδώσει, παρά την ένταση και την τακτικότητα τους. Αυτό ίσως δικαιολογεί το γεγονός πως οι μαζικότερες των διαδηλώσεων σήμερα έχουν πολλά να ζητήσουν σε όγκο και πάθος από τις τεράστιες διαδηλώσεις της πρώιμης μεταπολίτευσης, αλλά και τις αντίστοιχες κινητοποιήσεις σε άλλες χώρες του Νότου. Όλο και περισσότερο έμπειρο παρατηρήτες των ελληνικών πραγμάτων εκτιμούν ότι μια «ημέρα της Βαστίλλης» δεν θα οργανωθεί μια ημέρα από κόμματα ή συνδικάτα. Αν συμβεί, είναι πιθανότερο να προκληθεί από ένα τυχαίο γεγονός, ένα «πέταγμα της πεταλούδας». Ίσως, μάλιστα, να μην έχει πρωταγωνιστές τους κλασικούς χαρακτήρες των τακτικών κινητοποιήσεων, αλλά ανθρώπους που δεν σκέφθηκαν ποτέ να πάνε σε διαδήλωση. «Φοβού τους απειλοποιημένους αστούς που νιώθουν ότι χάνουν τα πάντα», μου έλεγε πρόσφατα ένας παλιός, σοφός πολιτικός.

Η οργή είναι μεγάλη και διάχυτη. Βρισκόμαστε στα τελευταία 200 μέτρα ενός επώδυνου και εξουθενωτικού μαραθωνίου, αλλά δεν έχουμε ανάσα ούτε ως κοινωνία ούτε ως πολιτικό σύστημα. Κάποιοι ούτως ή άλλως να μπερδεύουν το τι σκέπτεται η κοινωνία με το

τι πιστεύει ο περίγυρός τους. Μεγάλο λάθος! Πράγματα που φαίνονται αυτονόητα ή προοίοντα κοινής λογικής μοιάζουν σαν ψέματα ή ακαταλαβίστικες ακαδημαϊκές υποσημειώσεις στον απελπισμένο κόσμο που πιστεύει ότι ακόμη και αν όλα καθούν, εκείνοι δεν θα έχει τίποτα πλέον να χάσει. Ο κίνδυνος του ξεσηκωμού εντείνεται και από κάτι ακόμη: είναι πολλοί εκείνοι που κύνουν τη βενζίνη του μίσους και ωθούν τη χώρα στο χάος, δεν υπάρχει κανείς όμως που να εμπνέει πραγματικά τους απελπισμένους και να τους πειθεί ότι μπορεί να τους βγάλει με ασφάλεια από το σκοτεινό τούνελ. Θυμάμαι ακόμη τον καντλανάφτη που μου είπε στις αρχές του Μνημονίου πως θα ψηφίσει «αυτούς που θα τα κάνουν μπράκωλο για τους πολιτικούς, όπως έκαναν και εκείνοι τη ζωή μου». Ρεύμα διαμαρτυρίας υπάρχει, ρεύμα υπέρ κάποιου επειδή πείθει ότι είναι μεγάλος ηγέτης δεν φαίνεται να υπάρχει.

Αν όλα πάνε καλά, η χώρα θα συνεχίσει να βαδίζει δίπλα στον γκρεμό της πολιτικής ή κοινωνικής περιπέτειας, αλλά θα στέκεται όρθια, έστω και αν δεν πάει μπροστά όσο θα έθελαμε. Οι Έλληνες είναι συντηρητικοί και νοικοκυραίοι και βλέπουν τι γίνεται γύρω τους στην Ευρώπη. Δεν θα αντέξουν δύο πράγματα: άλλα ψέματα από πολιτικούς ευθύνης και οιαδήποτε υπόθεση διαφθοράς σε σχέση με το δημόσιο χρήμα. Αν οι δανειστές δεν τραβήξουν το σχοινί, σαν να θέλουν να κοπεί, έχουμε πολλές πιθανότητες να περάσουμε απέναντι και να μπούμε σε τροχιά σταθεροποίησης και ανάπτυξης.

Και κάτι τελευταίο. Η Ιστορία έχει έναν περίεργο τρόπο να εκδικείται όσους υπόσχονται πολλά και ξεσηκώνουν τον κόσμο πέραν κάθε λογικής. Η «ημέρα της Βαστίλλης» μπορεί να πέσει στο κεφάλι του πιο φιλολαϊκού και πολλά υποσχόμενου πολιτικού. Η τύχη, βλέπετε, παίζει σημαντικό ρόλο στην Ιστορία και διαλέγει με παράδοξο τρόπο τον κακορίζικο που του τυχαίνει ο μουντζούρης.

Το τέλος της μεσαιας τάξης

Του **ΚΩΣΤΑ ΙΟΥΡΑΝΙΔΗ**

Η επικείμενη διασώσεως της Ελλάδος προϋποθέτει, ως φαίνεται, εξάρθρωση της μεσαιας αστικής τάξης. Το γεγονός αυτό κατέστη τόσο προφανές ώστε ο πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αλέξης Τσίπρας, στην ομιλία του κατά την πρόσφατη συζήτηση της προτάσεως μομφής, εκδήλωσε κατ' επανάληψη το ενδιαφέρον του για τη συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα πολιτών.

Παράδοξο όντως το γεγονός ότι ο ηγέτης ενός μάλλον ετερόκλητου αριστερού συνασπισμού αναλαμβάνει την υποστήριξη της μεσαιας τάξης που στην αρχή της μεταπολίτευσεως είχε συσπειρωθεί κυρίως γύρω από την Νέα Δημοκρατία και στη συνέχεια περί τον «κοινοχρονιστή» πρωθυπουργό του ΠΑΣΟΚ κ. Κώστα Σημίτη. Τα παραδοσιακά κόμματα εξουσίας αναφέρονται πλέον με τρόπο αταξικό στις «θυσίες του ελληνικού λαού».

Το πρόβλημα με την μεσαια αστική τάξη, επί της οποίας στηρίζεται το αντιπροσωπευτικό ή κοινοβουλευτικό σύστημα, εντοπίζεται στο γεγονός ότι είναι εξαιρετικά ευάλωτη και αβασής. Μέλη του παλαιού καθεστώτος –των ευγενών, όπως εν γένει ονομάζονταν– μπορούσαν να απολέσουν τον πλούτο τους, αλλά ουδέποτε εξεπίπταν κοινωνικών, ούτε ποτέ αποβάλλονταν από τον κύκλο που γενεαλογικά ανήκαν.

Αντίθετα ο αστός που θα εκπέσει από την τάξη των ευπόρων πολιτών, εξαφανίζεται κοινωνικώς, δεν μέτεχει στα δημόσια, απλώς παύει να υπάρχει έξω από το στενό του περιβάλλον, που συρρικνώνεται δραματικά. Μόνον οι γόνοι αστικών οικογενειών, που έχουν συνδεθεί με τα δημόσια πράγματα –την πολιτική– ή με τον πολιτισμό διαδίδονται και εξασφαλίζουν οι ίδιοι ή οι οικογένειά τους μία θέση στη ζωή του έθνους, που συστηματικώς

υπονομεύεται από ανερχόμενους πληβείους.

Το όλο θέμα δεν θα είχε την παραμικρά σημασία ή θα ενδιέφερε αργόσχολους νοσταλγούς του παρελθόντος, εάν η έκπτωση του αστού –στην οικονομική του εκδοχή βεβαίως– δεν τον ωθεί σε έναν μικροαστικό ριζοσπαστισμό, που είναι και ο πυρήνας αμφισβητήσεως του αντιπροσωπευτικού συστήματος –το στήριγμα των δικτατορικών ή ανελευθέρων καθεστώτων. Αυτός είναι και ο λόγος που σε χώρες δίχως στέρεους θεσμούς –που παρεμπιπτόντως διαμορφώθηκαν σταδιακά επί μοναρχικών καθεστώτων– όπως η Ελλάδα, η Ιταλία, η Ισπανία, η Πορτογαλία, αλλά και η Γερμανία, η εμπειρία της οποίας ως ενιαίου εθνικού κράτους είναι συγκριτικώς πολύ πρόσφατη, επικρατεί σε περιόδους κρίσεως ο μικροαστικός ριζοσπαστισμός με συνέπεια την μετάπτωση από το κοινοβουλευτικό σύστημα σε καθεστώς δικτατορικό.

Στην Ελλάδα, που η μεσαια αστική τάξη είναι κυρίως μεταπρατική και άρα από άποψη οικονομική αβασής, ο κίνδυνος κατισοκράσεως του μικροαστικού ριζοσπαστισμού είναι εμφανής, τώρα που επιβάλλεται η σάρωση του υφιστάμενου –από αιώνων θα έλεγε κανείς– συστήματος. Πολιτική σταθερότης δεν πρόκειται να επιτευχθεί παρά μόνον εάν από τα ερείπια της καταρρέουσας αστικής τάξης αναδειχθεί μία νέα λιγότερο αβασής. Αλλά αυτό απαιτεί χρόνο πολύ. Πέραν τούτου στην χώρα μας το ήθος και ο εθνικός χαρακτήρας εν γένει διαορφώνονταν από τους αστούς των δημοσίων αξιωμάτων και όχι του πλούτου, αλλά η δημόσια διάσταση του έθνους έχει απολύτως υπονομευθεί. Το πρόβλημα είναι πολύ σοβαρότερο από το αδιέξοδο που ανέκυψε κατά τις συνομιλίες της κυβερνήσεως με την τρούκα.

Η Ελλάδα έχει δημογραφικό πρόβλημα εδώ και χρόνια –ο πληθυσμός γεννάει και δεν γεννιούνται αρκετά παιδιά ώστε να υπάρχουν αρκετοί εργαζόμενοι για να καλύπτουν τις ανάγκες όλων των κατοίκων της χώρας. Με την κρίση το πρόβλημα επιδεινώνεται. Περισσότεροι εργαζόμενοι από τους αναμενόμενους συνταξιοδοτούνται, ενώ η ανεργία αυξάνεται περισσότερο. Έλληνες μεταναστεύουν, ενώ μετανάστες που βρίσκονταν εδώ είτε επιστρέφουν στην πατρίδα τους είτε αναζητούν την τύχη τους αλλού. Ενώ τα τελευταία χρόνια ο πληθυσμός της Ελλάδας αυξανόταν χάρη στους μετανάστες (και όχι στις γεννήσεις), το 2012 ο πληθυσμός μειώθηκε, επειδή οι θάνατοι ξεπέρασαν τις γεννήσεις και περισσότερο έφυγαν από όσους ήρθαν στη χώρα. Η Ελλάδα βρίσκεται παγιωμένη μεταξύ πολιτικών λιτότητας που απαιτούνται για την επιβίωση της σήμερα, και της ανάγκης μέτρων που θα στηρίξουν τη γεννιαιότητα και θα εξασφαλίσουν το μέλλον της.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση των 28 χωρών παρουσιάζει δημογραφική σταθερότητα. Μελέτη της Eurostat που δημοσιεύθηκε την Τετάρτη, 6 Δεκεμβρίου 2013, ο πληθυσμός ήταν 505,7 εκατ., από 504,6 εκατ. ένα χρόνο νωρίτερα. Αυτό οφείλεται σε 200.000

περισσότερες γεννήσεις από τους θανάτους και από την είσοδο 900.000 μεταναστών. Στην Ελλάδα, ο πληθυσμός μειώθηκε στα 11.062.500 άτομα, από 11.123.000 το 2012, με τους θανάτους να ξεπερνούν τις γεννήσεις κατά 16.300 και η έξοδος ανθρώπων να ξεπερνάει την είσοδο κατά 44.200. Η Ιρλανδία και η Πορτογαλία είδαν και αυτές περισσότερους να φεύγουν από το να έρχονται. Σε προηγούμενα χρόνια, στους μετανάστες οφειλόταν η αύξηση του πληθυσμού στην Ελλάδα.

Εδώ και χρόνια η Ε.Ε. ανησυχεί για την υπογεννητικότητα. Μεταξύ μέτρων που έχουν προταθεί είναι να προσφέρεται στήριξη σε γονείς, κυρίως όσον αφορά σχολεία και παιδικούς σταθμούς, και να αλλάξει το καθεστώς εργασίας ώστε και οι δύο γονείς να μπορούν να ασχολούνται με τα παιδιά και να συμπνεύσουν στη διά βίου εκπαίδευση. Αυτές οι σκέψεις, όμως, ισοπεδώνονται από την οικονομική κρίση. Στην Ελλάδα είδαμε τα πράγματα να χειροτερεύουν ραγδαίως – όχι μόνο δεν παρουσιάζονται περισσότερες παροχές ώστε να στηριχτεί η οικογένεια, αλλά το 28% του πληθυσμού είναι άνεργο, οι φόροι αυξάνονται, ενώ μισθοί, επιδόματα και καταθέσεις εξανεμίζονται. Πέρα από τους 1,4 εκατ. ανέργους, έχουμε και 2,7 εκατ. συν-

ταξίους. Πόσοι μπορούν να μεγαλώσουν παιδιά όπως θα ήθελαν; Είμαστε εγκλωβισμένοι. Όσο απομακρύνονται άνθρωποι από την αγορά εργασίας, τόσο μεγαλύτερο ποσοστό του ΑΕΠ θα απαιτείται για κοινωνικές δαπάνες, στερώντας τη χώρα από χρήματα για επενδύσεις και παραγωγικότητα. Όσο μειώνον-

Σε μερικά χρόνια δεν θα υπάρχουν αρκετοί Έλληνες για να επιβιώσουμε ως εθνικό κράτος.

ται τα διαθέσιμα χρήματα των πολιτών, θα μειώνεται ακόμη περισσότερο η κατανάληψη. Το αποτέλεσμα είναι ότι μέσα σε αυτές τις συνθήκες είναι απίθανο να αυξηθούν οι γεννήσεις. Στην Ελλάδα ο δείκτης γονιμότητας (ο μέσος όρος παιδιών για κάθε γυναίκα), ήταν 1,4 το 2010, κάτω από τον μέσο όρο της Ε.Ε. (1,5), και πολύ κάτω από το 2,1 που χρειάζεται για να σταθεροποιηθεί ο πληθυσμός χωρίς μετανάστευση. Είναι εντυπωσιακό ότι ο δείκτης στην Ελλάδα έπεσε κάτω από 2,1 το 1981 και συνέχισε να πέφτει. Πιθανώς η ευμερσία που ακολούθησε την ένταξη στην Ε.Ε. συνέβαλε σε αυτό, ενώ τώρα η ανα-

σφάλεια και η οικονομική δυσπραγία υπονομεύουν ακόμη περισσότερα τις γεννήσεις.

Οι προβλέψεις της Ε.Ε. είναι ότι το 2050 το 58,8% του ελληνικού πληθυσμού θα είναι άνω των 65 (πίσω μόνο από την Ισπανία και την Ιταλία). Ηδη λιγότεροι εργάζονται απ' όσους δεν εργάζονται, και αν σκεφθούμε ότι τα ασφαλιστικά Ταμεία παρουσιάζουν έλλειμμα της τάξεως των 802 εκατ. ευρώ για το 2013 και 2014, τότε το αδιέξοδο είναι φανερό από τώρα. Όσο χάνονται θέσεις εργασίας και μειώνονται εισοδήματα για να περιοριστούν οι δαπάνες, τόσο μειώνονται οι εισφορές στο κράτος και στα Ταμεία, ενώ αυξάνονται οι ανάγκες για κοινωνικές παροχές.

Στην Ελλάδα της κρίσης, όπου προτεραιότητα είναι η λιτότητα, το πρόβλημα της υπογεννητικότητας παραπέμπεται στο μέλλον. Η πραγματικότητα, όμως, είναι αμείλικτη: σε μερικά χρόνια δεν θα υπάρχουν αρκετοί Έλληνες για να επιβιώσουμε σαν εθνικό κράτος. Ή θα πάρουμε γενναία μέτρα στήριξης της γεννητικότητας, σε επίπεδο εθνικό και ευρωπαϊκό, ή θα πρέπει να συμφιλιωθούμε με την ιδέα ότι θα επιζήσουμε μόνο ως μέρος μιας μεγαλύτερης πολιτικής οντότητας. Και για αυτό τον λόγο είναι απαραίτητο να αναζητούμε λύσεις μέσω της Ευρώπης.

ΕΠΙΦΥΛΛΙΔΑ

Ποιος θα ψηφίσει το «αλληλέγγυον»;

Του **ΧΡΗΣΤΟΥ ΓΙΑΝΝΑΡΑ**

Να χρεώνουμε την αποσιώπηση των καιριών ερωτημάτων.

υπηρετή των κοινωνικών αναγκών. Εμφανίζονται στη Βουλή ετοιμασμένοι να σνομπάρουν τον κοινοβουλευτικό τους αντιπάλου, να τον ειρωνεύονται, να τον ταπεινώσουν και εξευτελίσουν, να τον απαξιωθούν «αφ' υψηλού». Και το επικριρουν με το ξιπασμένο ύφος ότι διαπρέπουν σε «παχνίδι» υψηλών απαιτήσεων, ότι είναι κορυφαίοι στο είδος. Βέβαια, όταν μετά σχολιάζουν με τους κολλητούς τους τις καταπληκτικές «ατάκες» που πέτχχαν, το λεξιλόγιό τους δεν παραπέμπει στο σκάκι ή στο μπριτζ, αλλά στο ποδόσφαιρο ή στις σεξουαλικές επιβασεις.

Οι «μονομαχίες» κομματικών αρχηγών στη Βουλή συνήθως προαναγγέλλονται. Οχι επειδή είναι προβλεπόμενες η πολιτική τους γονιμότητα, αλλά επειδή είναι σίγουρο το ψυχαγωγικό τους ενδιαφέρον, που αυξάνει την τηλεθέση. Και οι μονομαχίες αυτές πάντοτε επαληθεύουν την κοινή πιστοποίηση ότι οι διαφορές των κομμάτων είναι απολύτως και μόνο κομματικές, οι κομματιάνθρωποι στην Ελλάδα «όλοι ίδιοι είναι». Αν διέφεραν σε κάτι, οι διαφορές τους θα ήταν στους κοινωνικούς στόχους της πολιτικής, στις στρατηγικές για την επίτευξη των στόχων, στην ιεράρχηση προτεραιοτήτων – όχι στην επιδεξιότητα τους ως παικτών στις κομματικές αντιμαχίες.

Το «όλοι ίδιοι είναι» συνάγεται

εγγυηθεί, όταν οι «συνιστώσες» του κόμματός σας αλληλοσπαράζονται για κρετινικές αντινομίες; Πώς θα λειτουργήσετε το κράτος, όταν πρώτοι εσείς είσατε όμηροι των συνδικαλιστών σας;

Ο κ. Τσίπρας δευτερολογεί και, βέβαια, δεν απαντάει σε κανένα από τα ερωτήματα του κ. Σαμαρά. Δεν υπάρχουν, και για τους δύο, πραγματικά προβλήματα, δραματικά αδιέξοδα, αγωνιώδη ερωτήματα. Ο «διάλογός» τους γίνεται μόνο για το παιχνίδι. Και όχι την στρατηγική, τις ιεράρχσεις προτεραιοτήτων αποκλειστικά για το παιχνίδι των εντυπώσεων, για τίποτε άλλο. Γι' αυτό και η αναμέτρηση γλιστράει ακάθεκτα σε παιδαριώδεις και μικρονοϊκές αθλιότητες: «Δεν σας κοιτάξω, για να μη βάλω τα γέλια» – «Δεν είστε για γέλια, είστε για κλάματα» – «Έχετε οίσηση και αμετροπέπεια» – «Οδηγήστε τη χώρα σε κοινωνικό ολοκαύτωμα».

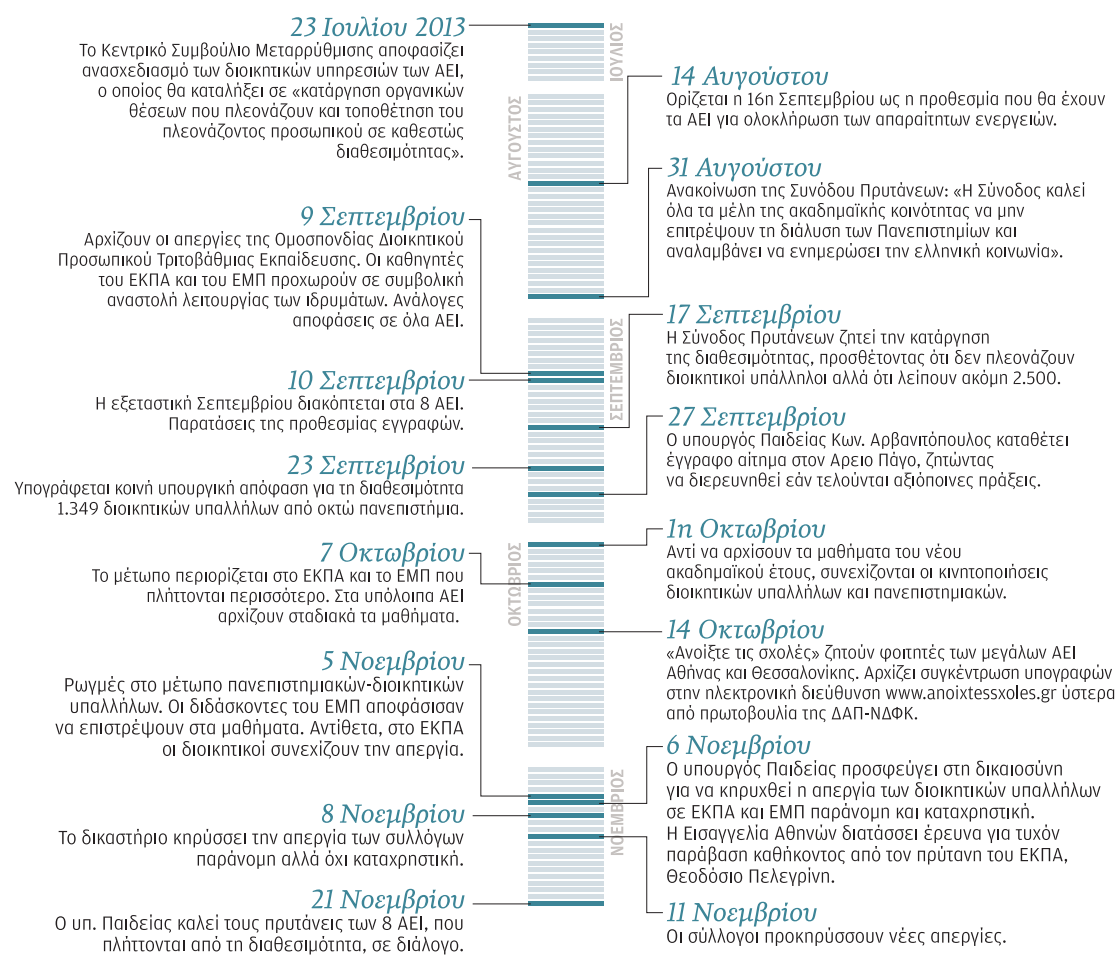
Όσα χρόνια τώρα κρατάει η κρίση, ούτε οι «μνημονιακοί» ούτε οι «αντιμνημονιακοί» βουλευτές μίλησαν ποτέ για τα πρωταρχικά και καίρια της συμφωνίας ή της ανάκαμψης: Για το «ελαστικό κράτος», τις στρατιές των αργόμισθων και κηφιτών των διορισμένων με κομματικά «σημειώματα». Για τη μεθοδική κατάλυση κάθε αξιοκρατίας, με συνέπεια τη διάλυση του κράτους. Για την εγκληματική ασυδοσία των συνδικαλιστών του Δημοσίου. Για τις ποινικές ευθύνες όσων αποφάσισαν και όσων πραγματοποιήσαν τον εξωφρενικό υπερβαρύνον των χρεών. Για την ανάγκη να δημευθούν οι περιουσίες των κατακρατών δημοσίων χρημάτων και όσων μισθοδοτήθηκαν με υπέρογκες αμοιβές σε θέσεις του Δημοσίου, μόνο επειδή ήταν κομματικοί.

Ούτε στη Βουλή, αλλά ούτε και στη δημοσιογραφία, ξεμυτιζόνται εύκολα ερωτήματα για να συζητηθούν – δυναστεύεται η χώρα από αγροί με άνεση χρόνου, απευθύνεται στον κ. Τσίπρα, αλλά δεν απαντάει στα ερωτήματά του – τα αγνοεί ωσάν να μην ετέθησαν. Αντιλαμβάνεται την πολιτική μόνο σαν παιχνίδι εντυπωσιασμού εξηλιθωμένων «φιλάθλων», γι' αυτό και αντεπιτίθεται με ερωτήματα και αυτές στον κ. Τσίπρα: Ζητάτε να μην απολυθεί κανένας από το Δημόσιο, επαγγέλεσθε να επαπαπροσλάβετε τους απολυμένους – από πού θα βρείτε χρήματα να τους πληρώσετε; Με ποιους θα κυβερνήσετε, αν εκλεγείτε, ποια κυβερνητική συνοχή μπορείτε να

Ποιος θα ψηφίσει σήμερα το «αλληλέγγυον»;

Το χρονολόγιο της κρίσης στα ΑΕΙ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Η «ώρα μηδέν» έφτασε για τα πανεπιστήμια

12 ερωτήσεις και απαντήσεις για το τοπίο που διαμορφώνεται

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ

Ραγδαίες προδιαγράφονται οι εξελίξεις για το Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ) και το ΕΜΠ, τα δύο πλέον εμβληματικά ΑΕΙ της χώρας, εν μέσω πυρετωδών επαφών μετά την πρόσκληση του υπουργείου Παιδείας για διάλογο και ενώ η απεργία των διοικητικών τους υπαλλήλων εισέρχεται αύριο στη 12η εβδομάδα. Κεντρικό ζήτημα: «Η σωτηρία» του εξαμήνου για τους φοιτητές των δύο ΑΕΙ. Σήμερα η «Κ» επιχειρεί με 12 ερωτήσεις-απαντήσεις να αποσαφηνίσει το τοπίο σχετικά με τις πιθανές εξελίξεις, τα «μέτωπα» και το τι προηγήθηκε.

1. Πού οφείλεται η αναστάτωση;

Στη διαθεσιμότητα 1.349 υπαλλήλων (1.160 εάν εξαιρεθούν όσοι πληρούν κοινωνικά κριτήρια) από οκτώ ΑΕΙ και κυρίως από το ΕΚΠΑ και το ΕΜΠ που «προσφέρουν» συνολικά 800 υπαλλήλους. Τα δύο ΑΕΙ δηλώνουν ότι πλέον δεν θα μπορέσουν να λειτουργήσουν, αφού υπάρχουν διοικητικές υπηρεσίες που χάνουν έως και το 75% των υπαλλήλων τους, ενώ γραμμάτιες (π.χ. στα τμήματα Πληροφορικής και Χημείας του ΕΚΠΑ) τους χάνουν όλους.

2. Ποιος είναι οι προϋποθέσεις για να ολοκληρωθεί κανονικά κάθε εξάμηνο;

Το άρθρο 33 του νόμου 4009 είναι ξεκάθαρο: «Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς πλήρεις εβδομάδες».

3. Υπάρχει πρόβλεψη για τυχόν διαφοροποίηση των ελάχιστων εβδομάδων κάθε εξαμήνου, με κριτήριο το ανακείμενο σπουδών κάθε σχολής και την ύπαρξη εργαστηριακών μαθημάτων;

Όχι. Για όλες τις σχολές ο νόμος απαιτεί να γίνουν τουλάχιστον 13 εβδομάδες μαθημάτων.

4. Τι θα συμβεί εάν δεν ολοκληρωθούν οι 13 εβδομάδες;

Για την περίπτωση αυτή ο νόμος ορίζει: «Το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε και δεν εξετάζεται, τυχόν δε εξέτασή του είναι άκυρη και ο βαθμός δεν υπολογίζεται για την απονομή του τίτλου σπουδών».

5. Πότε αρχίζει να μετράει ο χρόνος για τις 13 εβδομάδες;

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου με τη διενέργεια της διπλής, επαναληπτικής εξέταστικής, αλλά ο χρόνος μετράει από την 1η Οκτωβρίου, όταν αρχίζει η διδασκαλία των μαθημάτων.

6. Υπάρχει η δυνατότητα να δοθεί παράταση της διάρκειας ενός εξαμήνου;

Κύριο ζήτημα είναι η «σωτηρία» του εξαμήνου για τους φοιτητές του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου.

Σύμφωνα με τον ίδιο νόμο «παράταση επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, προκειμένου να συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός εβδομάδων διδασκαλίας. Η παράταση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις δύο εβδομάδες και γίνεται με απόφαση του πρύτανη, ύστερα από πρόταση της κοσμητείας της σχολής».

7. Ποιος αποφασίζει για τον χρόνο που δίνεται στη διάρκεια των εξεταστικών περιόδων;

Η Σύγκλητος είναι αρμόδια να ορίζει τον χρόνο έναρξης και λήξης των εξεταστικών περιόδων και των μαθημάτων. Σύμφωνα με την έως τώρα πρακτική, λόγω εικών και οι φοιτητικές παρατάξεις, οι οποίες –σε αρκετές περιπτώσεις– έχουν ζητήσει καταχρηστικά η εξεταστική περίοδος να συνεχιστεί παράλληλα με την έναρξη των μαθημάτων του επόμενου εξαμήνου.

8. Πότε τελειώνει το ακαδημαϊκό έτος;

Συνήθως μαθήματα και εξετάσεις ολοκληρώνονται μέχρι την πρώτη εβδομάδα του Ιουλίου. Επίσης, η συνήθης πρακτική είναι για τη διπλή εξεταστική του Σεπτεμβρίου να δίνονται τέσσερις εβδομάδες και για τις εξεταστικές του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου έως τρεις εβδομάδες.

9. Υπάρχει σχέδιο αναπλήρωσης των χαμένων εβδομάδων, στην περίπτωση που λήξει η απεργία;

Μόνο στο ΕΜΠ ο πρόεδρος πρύτανης του ιδρύματος Κ. Μουτζούρης έχει παρουσιάσει σχέδιο αναπλήρωσης του χαμένου χρόνου, το οποίο προβλέπει οι επαναληπτικές εξετάσεις του Σεπτεμβρίου

να γίνουν σε δύο εβδομάδες και περιόδοι των εξετάσεων του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου να περιοριστούν δραστηρικά. Με βάση το ίδιο σχέδιο δεν αποκλείεται να αξιοποιηθούν ακόμη και τα Σάββατα. Επίσης, οι εξετάσεις θα παραταθούν μέχρι τα τέλη Ιουλίου.

10. Υπάρχουν φωνές που «απατούν» να ανοίξουν τα ΑΕΙ;

Ήδη περί τις 30.000 είναι όσοι έχουν υπογράψει υπέρ του ανοίγματος των σχολών στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.apoixtessxoles.gr. Παράλληλα, πανεπιστημιακοί έχουν δηλώσει ότι επιθυμούν να ξεκινήσουν μαθήματα.

11. Στον αντίποδα, οι πανεπιστημιακοί που θέλουν να γίνουν μαθήματα έχουν εμποδιστεί από φοιτητές και ενώ τα κτίρια παραμένουν κλειστά από τους διοικητικούς υπαλλήλους. Επίσης, φοιτητές αναφέρουν ότι προτίθενται να προχωρήσουν σε κατάληψη της σχολής τους. Υπάρχουν τρόποι να αντιμετωπισθούν τέτοιες ακρότητες;

Η Σύγκλητος σαφώς και μπορεί να καλέσει την Αστυνομία.

12. Θα υπάρξει πρόβλημα επειδή δεν έχουν γίνει ακόμη οι εγγραφές των πρωτοετών;

Πρόκειται για ζήτημα που θα λυθεί σε συνεννόηση με τη Σύγκλητο. Βέβαια, αν αρχίσουν τα μαθήματα πριν από τις εγγραφές, οι πρωτοετείς θα πρέπει να έχουν ενημερωθεί για τα μαθήματα του χειμερινού εξαμήνου (υποχρεωτικά και επιλογής), ώστε να παρακολουθούν τη διδασκαλία τους. Στην ενημέρωση των πρωτοετών θα συνδράμουν οι φοιτητικές παρατάξεις.

Πρωτοποριακά προϊόντα για νέους από την Ελληνική Τράπεζα

Student Plus⁺

"P" Card Art

Net Banking

Mobile Banking

e-Statement

Ολοκληρωμένη σειρά προϊόντων για νέους! με τους νέους... για τους νέους!

Ο Όμιλος της Ελληνικής Τράπεζας επικεντρώνεται στις ανάγκες των νέων και μαζί τους σχεδιάζει πρωτοποριακά προϊόντα και υπηρεσίες...

- Προπληρωμένη κάρτα "P" Card Art για αγορές, χρήση μέσω του Internet και αναλήψεις από τις ΑΤΜ. Μπορεί να αποκτηθεί, από οποιοδήποτε κατάστημα της Ελληνικής Τράπεζας, μέσα σε 5 λεπτά!
- Εξελιγμένο **Mobile Banking** με δυνατότητα διεξαγωγής τραπεζικών συναλλαγών μέσω κινητού τηλεφώνου, m.hellenicbank.com.
- Αναβαθμισμένο **Net Banking** για Ιδιώτες που φέρνει την Τράπεζα στο σπίτι.
- Πρωτοποριακό **e-Statement**, για αποστολή αναλυτικών καταστάσεων λογαριασμών με ηλεκτρονικό μήνυμα αξιόπιστο και εντελώς δωρεάν μέσω email.
- Μοναδικό Σπουδαστικό Σχέδιο **StudentPlus+** από την Hellenic Alico Life που δημιουργεί εγγυημένο κεφάλαιο για τις σπουδές των παιδιών μέσω συστηματικής αποταμίευσης, σε συνδυασμό με ασφαλιστική κάλυψη.

Δημιουργούμε. Προσφέρουμε. Εξελισσόμαστε. Με την αξιοπιστία του Ομίλου της Ελληνικής Τράπεζας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

HELLENIC ALICO LIFE

γραμμή εξυπηρέτησης 8000 9999 γραμμή από εξωτερικό +357 22 500500 www.hellenicbank.com www.hellenicalico.com

Ισχύουν βασικοί όροι και προϋποθέσεις αναλόγως προϊόντος/υπηρεσίας. Πληροφορίες στη Γραμμή Εξυπηρέτησης, στα καταστήματα της Ελληνικής Τράπεζας, στη Hellenic Alico Life, και στις ιστοσελίδες τους

Μισογεμάτο ποτήρι από το Βερολίνο

Το μήνυμα της κ. Μέρκελ και οι πρώτες κινήσεις του κ. Σαμαρά μετά τη συνάντηση

Του απεσταλμένου μας στο ΒΕΡΟΛΙΝΟ ΓΙΑΦΡΟΥ Π. ΤΕΡΖΗ

Η επιστροφή του κ. Αντώνη Σαμαρά από το Βερολίνο συνεπάγεται μόνο ένα πράγμα: εντατικοποίηση όλων των ενεργειών προκειμένου να κλείσουν οι εκκρεμότητες με την τρόικα. Αλλωστε, η έμμεση αλλά σαφής πολιτική στήριξη του Βερολίνου στο ζήτημα του δημοσιονομικού κενού, που οδήγησε σε πολλαπλά αδιέξοδα τη διαπραγμάτευση με την τρόικα, δόθηκε με μία προϋπόθεση: η Αθήνα να υλοποιήσει το σύνολο των προαπαιτούμενων που περιλαμβάνονται στο Μνημόνιο.

Ο πρωθυπουργός από αύριο αναζητεί λύση στο ζήτημα των ΕΑΣ. Την Τρίτη, συνεδρίαση Κυβερνητικού Συμβουλίου Μεταρρύθμισης.

Ο κ. Σαμαράς αναμένεται, ήδη από αύριο, να αναλάβει την αναζήτηση λύσης στο ζήτημα των Ελληνικών Αμυντικών Συστημάτων (ΕΑΣ), ενώ για την Τρίτη προγραμματίζεται συνεδρίαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Μεταρρύθμισης, με στόχο την εξεύρεση των 12.500 διαθεσιμότητων, καθώς και των περίπου 1.000 - 1.500 απολύσεων που απομένουν για το τρέχον έτος. Αυτό σημαίνει ότι, πέραν του Ταμείου Εθνικής Οδοποιίας, θα ζητηθεί από τους υπουργούς του να υποδείξουν, αμέσως, μικρά ΝΠΔΔ, στα οποία μπορεί να μπει λουκέτο ή μεγαλύτερες ΔΕΚΟ από τις οποίες θα

αποχωρήσει προσωπικό. Τα ΕΑΣ και οι απολύσεις είναι μερικά μόνον από τα μέτωπα που θα κληθεί να αντιμετωπίσει η κυβέρνηση. Διαρθρωτικά μέτρα είναι και η απελευθέρωση αγορών, το όριο απολύσεων, ακόμη και οι πλειστηριασμοί. Και είναι εξ αυτών που, μαζί με τα δημοσιονομικά, τέθηκαν επί τάπητος κατά το ωριαίο γεύμα εργασίας που είχαν την Παρασκευή ο κ. Σαμαράς και η κ. Αγκελα Μέρκελ στο Βερολίνο.

Ο πρωθυπουργός εμφανίστηκε, βγαίνοντας από τη γερμανική Καγκελαρία, ικανοποιημένος απ' όσα άκουσε και, κυρίως, απ' όσα είπε δημοσίως η κ. Μέρκελ, ειδικά σε ό,τι αφορά την εν εξελίξει διαπραγμάτευση για το δημοσιονομικό κενό. «Δεν έχει σημασία αν είναι ένα, μισό ή ενάμισο το κενό» είπε η καγκελάρια, επιμένοντας στην οπτική του... μισογεμάτου ποτηριού και δίνοντας μήνυμα προς Αθήνα και ελεγκτές για ολοκλήρωση της διαπραγμάτευσης εντός Δεκεμβρίου. Στον απόηχο των δηλώσεων Μέρκελ αυξάνονται οι πιθανότητες ενός συμβιβασμού για το ελληνικό πρόγραμμα.

Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», κατά τη συζήτηση με την κ. Μέρκελ και τη 15λεπτη κατ' ιδίαν συνομιλία των δύο ηγετών, αναδείχθηκαν τόσο οι άστοχες εκτιμήσεις της τρόικας, η οποία υπολόγιζε έλλειμμα 100 εκατ. ευρώ τον Ιούνιο, το διέυρνε στα 700 εκατ. τον Σεπτέμβριο, για να εξελιχθεί σε ανάλογο πλεόνασμα, όσο και τα τρέχοντα δημοσιονομικά και διαρθρωτικά μέτρα, μέσω μιας σειράς διαφανειών που προετοίμασαν, το βράδυ της Πέμπτης, οι Χρ. Λαζαρίδης και Στ. Παπα-

«Δεν έχει σημασία αν είναι ένα, μισό ή ενάμισο το κενό» είπε η Γερμανίδα καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ και προκάλεσε την ικανοποίηση του κ. Αντώνη Σαμαρά.

σταύρου στο Βερολίνο και ο Χρ. Σταϊκούρας στην Αθήνα. Το ενδεχόμενο ενός συμβιβασμού επί του δημοσιονομικού κενού, τώρα, θα σημάνει συμπληρωματικό προϋπολογισμό εντός του 2014; Ουδείς μπορεί να το αποκλείσει, αν και ο κ. Σαμαράς εμφανίζεται αρνητικός, κυρίως γιατί πιστεύει στη δυνατότητα να καλυφθεί το όποιο κενό από τους θετικούς ρυθμούς της οικονομίας. Συνεργάτες του υπενθυμίζουν, άλλωστε, ότι συμπληρωματικός προϋπολογισμός υπήρξε, επί Παπαδήμου, όταν η απόκλιση έφτανε τα 3,5 δισ. ευρώ. Πλέον, όπως αναγνώρισε και η κ. Μέρκελ, ουδείς συζητά για τέτοια μεγέθη.

Ως προς το χρέος, ο πολιτικός προγραμματισμός της Ελλάδας και των εταίρων της επιβεβαιώθηκε πως αποκλίνει. Ο κ. Σαμαράς και ο κ. Ευ. Βενιζέλος επιδιώκουν μία λύση, αμέσως μετά την πιστοποίηση του πρωτογενούς πλεονάσματος από την Eurostat,

τον Απρίλιο, που αφενός θα μπορούσε να λειτουργήσει ως... γλυκαντικό για τη λήψη κάποιων απαραίτητων μέτρων, αφετέρου δε, θα απαντούσε μερικώς και στο ζήτημα του χρηματοδοτικού κενού. Κυρίως, όμως, θα έδινε στα κόμματα της συμπολίτευσης ένα ισχυρό εκλογικό χαρτί και θα συνιστούσε δείγμα εξόδου από το Μνημόνιο, όπως είπε ο πρωθυπουργός.

Ωστόσο, οι εταίροι, υπό την πίεση και των εθνικών τους ακροατηρίων, επιδιώκουν να μεταθεθεί η λήψη αποφάσεων σε χρόνο μετά τις ευρωεκλογές. Ο κ. Σαμαράς εμφανίζεται αποφασισμένος, με την πιστοποίηση του πρωτογενούς πλεονάσματος, να δώσει την εντολή για, συμβολικές σε πρώτη φάση, παροχές προς ασθεनेίς κοινωνικές ομάδες και αναμένει μία δήλωση προθέσεων για το χρέος, επί της οποίας παροχές προς ασθεनेίς κοινωνικές ομάδες και αναμένει μια φωνή αν μια τέτοια κίνηση θα δώσει τις απαραίτητες ανάσες στην κυβέρνηση...

Φραστικές δεσμεύσεις για το χρέος, αλλά μετά τις ευρωεκλογές

Του ΤΑΣΟΥ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ

Το γεγονός ότι η προσωρινή γερμανική κυβέρνηση δεν επρόκειτο να προχωρήσει σε ρητές δεσμεύσεις έναντι των αιτημάτων που θα έθετε ο κ. Αντώνης Σαμαράς, ήταν γνωστό πριν καν ο Έλληνας πρωθυπουργός αναχωρήσει από την Αθήνα. Το έλεγαν γερμανικές κυβερνητικές πηγές ήδη από την Τετάρτη. Μία από αυτές, μάλιστα, έθετε στην «Κ» τον πήχυ των προσδοκιών σε κάποια φραστική δεσμεύση για ανακινήσεις πριν από τις ευρωεκλογές, σχετικά με τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους, που όμως θα γίνονταν γνωστές... μετά. Υπ' αυτό το κλίμα έπαιρνε το αεροπλάνο για το Βερολίνο, ο κ. Σαμαράς. Στο μεταξύ, στη γερμανική πρωτεύουσα επικρατούσε η αντίληψη ότι στην Αθήνα επικρατεί μία επιχείρηση «απαξίωσης» της τρόικας από υπουργούς της ελληνικής κυβέρνησης. Το γεγονός δεν ενθουσίαζε το Βερολίνο.

Πώς είδαν οι Γερμανοί την επίσκεψη Σαμαρά, η «γραμμή» της πολιτικής διαπραγμάτευσης και ο κ. Βενιζέλος.

Οι Γερμανοί θεωρούν ότι βασικός στόχος αυτής της συμπεριφοράς είναι να δημιουργηθεί η εντύπωση ότι οι τεχνικές συζητήσεις δεν έχουν την παραμικρή σημασία και ότι όλα τα ζητήματα θα λυθούν

με πολιτική διαπραγμάτευση. «Η αντίληψη αυτή είναι λαθεμένη» αναφέρει κυβερνητική πηγή στην «Κ», που υπογραμμίζει ότι το σημείο αυτό διευκρινίστηκε και κατά την ολιγόλεπτη συνάντηση της κ. Μέρκελ με τον κ. Σαμαρά στο περιθώριο της συνόδου του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος, στις Βρυξέλλες. Στο Βερολίνο εκτιμούν ότι η πρωτοβουλία για αυτήν τη «γραμμή» δεν ανήκει πρωτίστως στον κ. Σαμαρά, αλλά στον κυβερνητικό του εταίρο κ. Ευ. Βενιζέλο. Παρατηρούν, ωστόσο, ότι ο κ. Σαμαράς δεν φαίνεται να την αποκορύβει. Σημειώνουν ακόμα ότι ο κ. Βενιζέλος έχει επιχειρήσει -στο πλαίσιο σκιαγράφησης των στόχων της ελληνικής προεδρίας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2014- μιλώντας σε ημερίδα του ΥΠΕΞ, στην Αθήνα, να παρουσιάσει την Ε.Ε. σαν μηχανισμό που απλά υλοποιεί εντολές του Βερολίνου.

Πιθανόν σε αυτή του τη στάση ο κ. Βενιζέλος να έχει παρασυρθεί από τον πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, σοσιαλδημοκράτη Μάρτιν Σουλτς, που όντας επικεντρωμένος στην προεκλογική του καμπάνια -θέλει να γίνει πρόεδρος της Ε.Ε.- μπορεί να αφήνει περιθώρια παρεμπιπτόντων. Στο Βερολίνο, πάντως, γνωρίζουν παράλληλα ότι δεν μπορούν να πιέσουν την ελληνική πλευρά με τη δόση του 1 δισ. ευρώ.

Βάρος στα διαρθρωτικά προβλήματα συνεχίζει να ρίχνει η τρόικα

Του ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ

Επτά ημέρες, έως τις 2 Δεκεμβρίου, έχει στη διάθεσή της η κυβέρνηση για να αποφασίσει το πακέτο των διαρθρωτικών αλλαγών και μεταρρυθμίσεων που θα προτείνει στην τρόικα ως «αντάλλαγμα» για μια συμφωνία στο δημοσιονομικό πεδίο χωρίς τη λήψη μέτρων.

Οι επικεφαλής της τρόικας έφυγαν την περασμένη Πέμπτη από την Αθήνα συμφωνώντας με την κυβέρνηση στα εξής: Θα επιστρέψουν στις 2 Δεκεμβρίου και δεν θα παραμείνουν πέραν της 9ης του μήνα, οπότε και συνεδριάζει το Eurogroup. Εντός αυτής της εβδομάδας θα πρέπει να έχουν κλείσει αν όχι όλα, πράγμα δύσκολο λόγω του μικρού χρονικού διαστήματος, τουλάχιστον τα βασικά σημεία του αναθεωρημένου Μνημονίου.

Το δημοσιονομικό δεν είναι πλέον το μεγάλο θέμα της τρέχουσας

διαπραγμάτευσης. Ήταν στην αρχή, αλλά έκτοτε η απόσταση που χωρίζει τις δύο πλευρές έχει συρρικνωθεί. Για παράδειγμα, από τα 600 εκατ. ευρώ διαρθρωτικών μέτρων του υπουργείου Εργασίας (για την αντιμετώπιση της εισφοροδιαφυγής, την εισπραξη οφειλόμενων εισφορών κ.λπ.), που ενσωματώθηκαν στον προϋπολογισμό, η τρόικα έχει αξιολογήσει θετικά τα 450 εκατ. Εκκρεμεί η αξιολόγηση μόνο των υπολοίπων 150 εκατ. Έτσι, έδωσε τη συγκατάθεσή της στον υπουργό Εργασίας, Γιάννη Βρούτση, να καταθέσει την Πέμπτη το νομοσχέδιο με μέτρα που ενισχύουν τα έσοδα των ασφαλιστικών Ταμείων. Υπάρχει επίσης μια διαφορά 200 εκατ. ευρώ στην εκτίμηση για τα έσοδα από τον νέο φόρο ακινήτων, αλλά και αυτή μπορεί να κλείσει με σχετική ευκολία, εάν η τρόικα αποδεχθεί υψηλότερο ποσοστό εισπραξι-

τητας. Γενικά, το δημοσιονομικό φαίνεται να κλείνει έως τον επόμενο Ιούνιο, οπότε το θέμα θα επανεξεταστεί υπό το φως των αποφάσεων για την ελάφρυνση του χρέους. Τότε, όμως, η κυβέρνηση θα ζητήσει και αλλαγή δημοσιονομικών στόχων.

Το κέντρο βάρους της διαπραγμάτευσης μετατοπίζεται στο πεδίο των διαρθρωτικών αλλαγών και αποφασιστικές κινήσεις της κυβέρνησης προς αυτήν την κατεύθυνση θα έχουν ως αποτέλεσμα μια πιο ελαστική στάση της τρόικας στα δημοσιονομικά. Αν και οι εκπρόσωποι των πιστωτών δεν παρέδωσαν λίστα μεταρρυθμίσεων, και οι δύο πλευρές γνωρίζουν ότι αυτές υπάρχουν ήδη στο Μνημόνιο:

• **Αρση των περιορισμών στους πλειστηριασμούς.** Υψηλόβαθμα στελέχη του υπουργείου Οικονομικών θεωρούν, μάλιστα, ότι είναι ίσως ο ακρογωνιαίος λίθος μιας συνολικής

συμφωνίας με την τρόικα. Το πλαίσιο μιας λύσης, που θα προβλέπει μια μικρή μεταβατική περίοδο έως ένα έτος πριν από την απελευθέρωση των πλειστηριασμών, εξετάζεται αυτήν την περίοδο σε τεχνικό επίπεδο μεταξύ του υπ. Ανάπτυξης και των εμπειρογνομώνων της τρόικας.

• **Αμυντικές Βιομηχανίες.** «Εάν πρόκειται να μην ξαναοιχτεί θέμα μετρων έως τον επόμενο Ιούνιο, τότε μπορώ να δω τα ΕΑΣ με άλλο μάτι», έλεγε στην «Κ» υψηλόβαθμο κυβερνητικό στέλεχος. Η δήλωσή του υποδεικνύει προς τα που οδηγεί η υπόθεση: συρρίκνωση των ΕΑΣ σε μια παραγωγική μονάδα, ένα εργοστάσιο του στρατού που θα καλύπτει αποκλειστικά τις ανάγκες των Ενόπλων Δυνάμεων, με προσωπικό αισθητά λιγότερο από τα 341 άτομα για δύο εργοστάσια που προέβλεπε η αρχική πρόταση της κυβέρνησης, την οποία απέρριψε η τρόικα.

• **Κλείσιμο δημόσιων φορέων.** Αν και από την κυβέρνηση λέγεται ότι δεν θα υπάρξει άλλη περίπτωση ΕΡΤ, υπάρχουν πολλοί μικροί φορείς του στενού και του ευρύτερου δημοσίου τομέα που θα μπορούσαν να βάλουν λουκέτο.

• **Η άρση των στρεβλώσεων στη λειτουργία της οικονομίας.** Όπως αποκάλυψε την περασμένη Κυριακή η «Κ», ο ΟΟΣΑ έχει παραδώσει λίστα με 555 στρεβλώσεις και περιορισμούς στην οικονομική δραστηριότητα. Η κυβέρνηση έχει κοινοποιήσει στην τρόικα τη βούλησή της να θεσμοθετήσει το 70%-80% αυτών των συστάσεων του ΟΟΣΑ.

• **Η κατάργηση φόρων υπέρ τρίτων.** Πολλοί εξ αυτών έχουν εντοπιστεί από τον ΟΟΣΑ στην προαναφερθείσα μελέτη του και η κυβέρνηση έχει δεσμευθεί ότι θα τους αξιολογήσει και θα καταργήσει όσους εξ αυτών τουλάχιστον δεν προκαλούν σοβαρά προβλήματα στα ασφαλι-

στικά Ταμεία που τους εισπράττει.

• **Αρση των περιορισμών στις απολύσεις στον ιδιωτικό τομέα** και κυρίως η πρόβλεψη να υπογράφεται η απόφαση της λύσης των συμβάσεων και από τον υπουργό Εργασίας. Σε αυτό εγείρει ενστάσεις το ΠΑΣΟΚ.

• **Η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών.** Η κυβέρνηση έχει δεσμευθεί στο Μνημόνιο ότι θα μειωθούν έως το 2016 κατά 3,9%, όμως πήλε να μην ξεκινήσει η εφαρμογή του μέτρου από το 2014 αλλά αργότερα, λόγω της αρνητικής επίπτωσης που θα έχει στα έσοδα των Ταμείων.

Αφού η κυβέρνηση και η τρόικα συμφωνήσουν στο πακέτο των μεταρρυθμίσεων, τότε θα κλείσουν και τα δημοσιονομικά. Οι δύο πλευρές θα επιδιώξουν να φτάσουν σε τελική συμφωνία έως τις 9 Δεκεμβρίου. Ωστόσο, είναι αμφίβολο εάν επαρκεί ο χρόνος, ακόμη κι αν υπάρξει ένθενη κακίειση η βούληση.

κτῆμα & κῆπος

ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΗΠΟΤΕΧΝΙΑ - ΓΕΩΡΓΙΑ - ΚΤΗΝΟΠΡΟΦΙΑ

Ρίγανη - η ποικιλία που δίνει υψηλές αποδόσεις με μικρό κόστος καλλιέργειας. Τι πρέπει να προσέχουν οι παραγωγοί! Καστανιά - γνωριμία με το θρυλικό δέντρο της ελληνικής ορεινής υπαίθρου και ακόμη οι εργασίες του διμήνου - κηποτεχνικές συμβουλές για ερασιτέχνες κηπουρούς.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 1^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

**Don't miss
this open dialogue
with the Troika
Register today!**

In association with:

Ninth Cyprus Summit

CYPRUS ON THE MEND?

AN OPEN DISCUSSION WITH GOVERNMENT, THE TROIKA AND BUSINESS

© Hazlis & Rivas Advertising

NOVEMBER 25th 2013, HILTON PARK NICOSIA

Top-flight speakers include:

 John Peet <i>Europe Editor The Economist</i>	 Nicos Anastasiades <i>President Republic of Cyprus</i>	 Harris Georgiades <i>Minister of Finance Cyprus</i>	 Delia Velculescu <i>Deputy Unit Chief European Department IMF</i>	 Maarten Verwey <i>Deputy Director-General for Economic and Financial Affairs European Commission</i>	 Isabel von Köppen Mertes <i>Advisor, Market Operations Analysis Division European Central Bank</i>	 Yiorgos Lakkotrypīs <i>Minister of Energy Commerce, Industry and Tourism Cyprus</i>
 Liakos Theodorou <i>Partner Head of Assurance & Advisory PwC Cyprus</i>	 Phidias Pilides <i>President Cyprus Chamber of Commerce and Industry</i>	 Christos Staikouras <i>Alternate Minister of Finance Greece</i>	 John Koenig <i>Ambassador of the United States of America to the Republic of Cyprus</i>	 Pablo Zalba Bidegain <i>Vice-Chair Economic and Monetary Affairs Committee European Parliament</i>	 Sherif El Diwany <i>Senior Advisor Business Innovation in the Eastern Mediterranean EP Global Energy</i>	 Christis Hassapis <i>Chairman Bank of Cyprus</i>

Hazlis & Rivas - The Economist Events 2013 (Greece, Cyprus, Malta and EU-Balkan series)

Topics to be discussed include:

- IMPLEMENTING THE EUROPE 2050 STRATEGY: A FRAMEWORK FOR THE FUTURE
- IS THE STABILITY PROGRAMME LEADING CYPRUS TO GROWTH AND PROSPERITY?
- CYPRUS'S ECONOMIC RECOVERY: ON THE RIGHT TRACK FOR BUSINESS GROWTH?
- HOW CAN CONFIDENCE IN THE EUROPEAN ECONOMY BE RESTORED?
- SHARING EXPERIENCE FROM GREECE
- THE TROIKA'S PERSPECTIVE
- THE CYPRUS CRISIS AND CYPRUS EU-RELATIONS
- THE NEED FOR STRONGER ECONOMIC GOVERNANCE AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT
- SHAPING THE NEW EASTERN MEDITERRANEAN ENERGY MAP
- SETTING THE SCENE WITH LATEST GEOSTRATEGIC IMPLICATIONS
- AN OPEN DIALOGUE ON CYPRUS'S ENERGY RESERVES
- FUEL FOR COOPERATION OR FUEL FOR TENSION?

Hazlis & Rivas Exclusive representative of the Economist Events for Greece, Cyprus and Malta
Tel.: (30) 210 94 08 750 email: info@hazliseconomist.com

www.hazliseconomist.com
www.economistinsights.com/cyprus

Gold sponsor 	Silver sponsors 		Bronze sponsor 	Airline carrier 	Sponsor
Supported by 	Contributors 		Media partner 	Communication sponsor 	Logistics supplier
					IT sponsor

Ο ΠΟΟΥΛ ΤΟΜΣΕΝ ΣΤΗΝ «Κ»

Να αποφευχθούν οριζόντια μέτρα

Ο επικεφαλής του προγράμματος του ΔΝΤ στην Ελλάδα αποδίδει εύσημα για την προσπάθεια προσαρμογής

Συνέντευξη στον **ΘΩΝΑΣΙΟ ΕΛΛΙΣ**

Η Ελλάδα θα χρειασθεί να λάβει νέα μέτρα την περίοδο 2014-2016, όχι οριζόντια, αλλά στοχευμένα, ώστε να μην πληγούν οι πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού, τονίζει σε συνέντευξή του στην «Κ» ο επικεφαλής του προγράμματος του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για την Ελλάδα, Πόουλ Τόμσεν. Αν και αποδίδει εύσημα στη χώρα μας για τη μέχρι τώρα τεράστια δημοσιονομική προσαρμογή, σπεύδει να προσθέσει ότι αυτή δεν αρκεί και μιλά για περαιτέρω περιορισμό της σπατάλης. Ο κ. Τόμσεν επιμένει στις απολύσεις στον δημόσιο τομέα, όπως και στην απελευθέρωση των συλλογικών απολύσεων στον ιδιωτικό, αναφέρεται διεξοδικά στην αναγκαιότητα των πλειστηριασμών, υπογραμμίζοντας ότι πολλοί έχοντες εκμεταλλεύονται την υπάρχουσα νομοθεσία για να μην αποπληρώσουν τα δάνεια που έχουν λάβει, και παράλληλα καλεί την κυβέρνηση να θεσπίσει μέτρα στήριξης όσων πραγματικά αδυνατούν να πληρώσουν. Τέλος, ζητεί

Μεγάλο μέρος του δημοσίου τομέα παραμένει αναποτελεσματικό και αποτελεί ταμπό για μια κοινωνική και πολιτική απόλυση υπαλλήλων που δεν αποδίδουν.

από την Ευρωζώνη να τιμώσει τη δέσμευσή της σε ό,τι αφορά την απομείωση του ελληνικού χρέους και σχολιάζει την αρνητική εικόνα που έχει δημιουργηθεί στην ελληνική κοινωνία για το ΔΝΤ αλλά και τον ίδιο.

Γιατί ζητάτε και άλλα δημοσιονομικά μέτρα; Δεν ανησυχείτε για μια κοινωνική και πολιτική αντίδραση;

— Πρώτον, επιτρέψτε μου να είμαι ξεκάθαρος ότι η Ελλάδα έχει σημειώσει τεράστια πρόοδο προς την αποκατάσταση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας. Αυτή τη χρονιά αναμένουμε ότι θα υπάρξει πρωτογενές πλεόνασμα, κάτι που αποτελεί σημαντικό ορόσημο. Σύμφωνα με όλες τις διεθνείς συγκρίσεις, η δημοσιονομική προσαρμογή της Ελλάδας είναι άνευ προηγούμενου. Αλλά αυτή, ήταν, φυσικά, μια αναγκαία απάντηση σε ένα έλλειμμα στην αρχή της κρίσης, που επίσης δεν είχε προηγουμένως.

Η πραγματικότητα είναι πως αν και το μεγαλύτερο μέρος της δημοσιονομικής προσαρμογής έχει γίνει, δεν έχουμε ακόμη φθάσει στο

σημείο που πρέπει. Χρειάζεται κάποια επιπλέον προσαρμογή. Μέρος της βελτίωσης θα προέλθει από την επιστροφή στην ανάπτυξη που θα μεταφρασθεί σε αυξημένα έσοδα. Η καλύτερη συλλογή φόρων επίσης θα βοηθήσει, και έχουμε ήδη αρχίσει να βλέπουμε ενθαρρυντικά αποτελέσματα σε αυτό τον τομέα. Ακόμη κι έτσι, είναι πιθανό ότι αυτές οι πηγές από μόνες τους δεν θα αρκούν. Γι' αυτό θα χρειασθούν περαιτέρω μέτρα κατά την περίοδο 2014-2016. Αλλά αυτή η ανάγκη για άλλα μέτρα είναι αρκετά μικρή σε σχέση με το παρελθόν. Κατανοούμε ότι τα νέα δημοσιονομικά μέτρα είναι πολύ δύσκολα, πολιτικά και κοινωνικά. Και συμφωνούμε με την κυβέρνηση ότι πρέπει να αποφευχθούν οριζόντια μέτρα, και αντίθετα τα μέτρα να επικεντρωθούν σε τομείς όπου παραμένουν σπατάλες ή υπερβολικές δαπάνες, και να είναι προσεκτικά στοχευμένα, ώστε να προστατεύονται οι πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες.

Είστε ικανοποιημένος από την πρόοδο στις μεταρρυθμίσεις στη δημόσια διοίκηση; Θα υπάρξουν περισσότερες υποχρεωτικές απολύσεις;

— Ο απώτερος στόχος της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης είναι ένας πιο αποτελεσματικός και προσίτος δημόσιος τομέας που παρέχει καλύτερες υπηρεσίες στους πολίτες και ένα πιο φιλικό περιβάλλον για ανάπτυξη. Από την έναρξη του προγράμματος έχει επιτευχθεί σημαντική πρόοδος. Για παράδειγμα, ο αριθμός των εργαζομένων στο Δημόσιο και τα επίπεδα των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων μειώθηκαν σημαντικά, μια μείωση αναδιάρθρωση σε όλα τα υπουργεία έχει σχεδόν ολοκληρωθεί, και η κυβέρνηση διαθέτει τώρα συστήματα διασταυρώσεων για να παρακολουθεί την απασχόληση και να ελέγχει τις πληρωμές στον δημόσιο τομέα.

Παρά ταύτα, χρειάζεται να γίνουν ακόμη πολλά. Η Ελλάδα είχε για πολλά χρόνια ένα ακραίο πελατειακό σύστημα στον δημόσιο τομέα και αυτή η κληρονομιά είναι ακόμη μαζί μας. Μεγάλο μέρος του δημοσίου τομέα παραμένει πολύ αναποτελεσματικό και εξακολουθεί να αποτελεί τρόπον τινά ταμπό για να μιλά κανείς για απόλυση υπαλλήλων που δεν αποδίδουν. Αν και σε άλλες χώρες δεν είναι ασυνήθως να έχουν οι δημόσιοι υπάλληλοι μεγαλύτερη προστασία σε σχέση με τους εργαζόμενους στον ιδιωτικό τομέα, αυτό εξισορροπείται από το ότι καλούνται να λαμβάνουν χαμηλότερους μισθούς από τον ιδιωτικό τομέα. Αλλά στην Ελλάδα, οι δημόσιοι υπάλληλοι, όχι μόνο απολαμβάνουν ένα ιδιαίτερο καθεστώς προστασίας της εργασίας τους,

Πόουλ Τόμσεν: Η αποφασιστικότητα της κυβέρνησης, μαζί με την ισχυρή υποστήριξη των Ευρωπαίων εταίρων, έχει μειώσει δραστικά τους φόβους εξόδου από το ευρώ. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι είναι ώρα για πανηγυρισμούς. Η ανάκαμψη είναι εύθραυστη και θα πληγεί εάν η κυβέρνηση δεν συνεχίσει στην κατεύθυνση της δημοσιονομικής προσαρμογής και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων.

αλλά έχουν επίσης εισοδήματα που είναι πολύ υψηλά σε σχέση με τον ιδιωτικό τομέα. Είναι αυτό δίκαιο; Μου προκαλεί έκπληξη ότι σε μια χώρα με 60% περίπου ανεργία στους νέους, και με συχνά κακές δημόσιες υπηρεσίες, το πολιτικό σύστημα είναι τόσο απρόθυμο να αποδεχθεί ότι οι δημόσιοι υπάλληλοι που δεν αποδίδουν μπορούν να αντικατασταθούν από νέους, μορφωμένους ανθρώπους που αγωνιούν να τους δοθεί μια ευκαιρία. Λοιπόν, ναι, νομίζω ότι η ευελιξία στην εφαρμογή υποχρεωτικών απολύσεων όταν αυτό είναι αναγκαίο, αποτελεί μια κρίσιμη πτυχή του προγράμματος. Από άποψη όχι μόνο οικονομική, αλλά και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Γιατί καθυστερεί τόσο πολύ αυτή η αξιολόγηση; Ποια είναι τα προβλήματα και πότε θα λάβει η Ελλάδα την επόμενη δόση;

— Υπάρχει ένας ασυνήθιστα με-

Το '14 θα περάσουμε σε θετική ανάπτυξη

Γιατί ήταν το ΔΝΤ επανειλημμένα υπερβολικά αισιόδοξο σχετικά με την ανάπτυξη;

— Στη διάρκεια της πρώτης χρονιάς του προγράμματος, το 2010, η οικονομία κινήθηκε εντός των προβλέψεων του προγράμματος. Όμως, η ανάπτυξη άρχισε να απογοητεύει παράλληλα με την αυξανόμενη πολιτική αβεβαιότητα και αστάθεια, που δημιούργησε φόβους εξόδου από το ευρώ και οδήγησε σε απόσυρση καταθέσεων από τις τράπεζες, περιορίσε τη ρευστότητα στην οικονομία και έπληξε την εμπιστοσύνη των επενδυτών.

Πώς βλέπετε τώρα την προοπτική της οικονομίας;

— Κοιτώντας μπροστά, τα καλά νέα είναι πως, επιτέλους, βλέπουμε σαφή σημάδια υποχώρησης της ύφεσης. Τώρα αναμένουμε ότι η πτώση του ΑΕΠ θα είναι φέτος λιγότερο έντονη από όσο προβλέπαμε πριν από ένα χρόνο -για πρώτη φορά ανασκευάσαμε τις προβλέψεις μας προς τα πάνω αντί για προς τα κάτω- και είμαι πεπεισμένος ότι του χρόνου θα περάσουμε σε θετική ανάπτυξη. Αυτό συμβαίνει σε μεγάλο βαθμό επειδή η αποφασιστικότητα της ελληνικής κυβέρνησης να επιμένει σε δύσκολες πολιτικές μεταρρυθμίσεων και δημοσιονομικής προσαρμογής, παρά το πειστικό πολιτικό και κοινωνικό περιβάλλον, είχε ως αποτέλεσμα να υποχρησθεί σημαντικά η κύρια αβεβαιότητα που μέχρι πρόσφατα εμπόδιζε τόσο πολύ τις επενδύσεις και την ανάπτυξη.

Πάνω από όλα, η αποφασιστικότητα της κυβέρνησης, μαζί με την ισχυρή υποστήριξη των Ευρωπαίων εταίρων της Ελλάδας, έχει μειώσει δραματικά τους φόβους εξόδου από το ευρώ. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι είναι ώρα για πανηγυρισμούς. Η ανάκαμψη είναι εύθραυστη και θα πληγεί εάν η κυβέρνηση δεν συνεχίσει στην κατεύθυνση της δημοσιονομικής προσαρμογής και των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Αυτό συζητούσαμε τις προηγούμενες εβδομάδες: τις πολιτικές που είναι απαραίτητες για να οικοδομήσουμε σε όσα έχουν επιτευχθεί. Να ενδυναμώσουμε την εμπιστοσύνη και να διασφαλίσουμε ότι τελικά η ανάκαμψη θα συνεχιστεί σε μόνιμη βάση.

Εξακολουθείτε να επιμένετε σε αλλαγές στους κανόνες που

διέπουν τις συλλογικές απολύσεις, και γιατί;

— Ναι, υποστηρίζουμε τη μείωση των περιορισμών των συλλογικών απολύσεων, και γνωρίζω ότι αυτό είναι δύσκολο να γίνει κατορθώσιμα, ιδιαίτερα σε μια χώρα όπου τόσο πολλοί άνθρωποι έχουν χάσει τη δουλειά τους. Αλλά αποσκοπεί σε αυτό ακριβώς: να γίνουν αλλαγές που θα δημιουργήσουν περισσότερες θέσεις εργασίας, επενδύσεις και ανάπτυξη. Όταν οι επιχειρήσεις ξεκινούν και προσλαμβάνουν υπαλλήλους, γνωρίζουν ότι αντιμετωπίζουν ρίσκα, και ίσως χρειασθεί να περιορίσουν τη δραστηριότητά τους εάν τα πράγματα δεν εξελιχθούν όπως τα είχαν σχεδιάσει. Εάν οι κανόνες τους εμποδίζουν να το κάνουν αυτό ή τους επιβάλλουν υπερβολικά κόστη, θα είναι λιγότερο πρόθυμοι να επενδύσουν εξοπλισμό. Αν τους δοθεί η ευελιξία να διαχειρισθούν το εργατικό τους δυναμικό, ίσως μπορέσουν να αποφορτίσουν την πτώχευση και το κλείσιμο της επιχείρησης. Καθώς στην Ελλάδα οι περιορισμοί στις συλλογικές απολύσεις είναι ιδιαίτερα παρεμβατικοί -αντιλαμβάνομαι ότι δεν έχουν υιοθετηθεί συλλογικές απολύσεις περισσότερο από 30 χρόνια- η αφαίρεση αυτών των περιορισμών αναμένεται να ωφεληθεί σημαντικά τις επενδύσεις και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην Ελλάδα. Η υψηλή ανεργία αποτελεί εμπόδιο για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στην προώθηση αυτής της μεταρρύθμισης, όχι της απραξίας.

Θα είναι σε θέση η Ελλάδα να επιστρέψει στις αγορές μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 2014;

— Παρατηρούμε ήδη αυξανόμενο επενδυτικό ενδιαφέρον σε μερικούς τομείς της οικονομίας, ειδικότερα στο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Με αποφασιστική υλοποίηση της πολιτικής, αυτή η εμπιστοσύνη αναμφίβολα θα επεκταθεί και αλλού, συμπεριλαμβανομένων και της αγοράς των ελληνικών ομολόγων. Δεν θα προβώ σε εικασίες για το πότε μπορεί αυτό να συμβεί -αυτή η αβεβαιότητα παραμένει μεγάλη- αλλά η εμπειρία μας λέει ότι από τη στιγμή που ένας θετικός κύκλος αρχίζει να εξελίσσεται, η εμπιστοσύνη μπορεί να επιστρέψει αρκετά γρήγορα. Το κλειδί για να συμβεί αυτό παραμένει η συνέχιση της απαραίτητης εφαρμογής του προγράμματος.

ΣΥΝΕΧΙΣΗ ΤΗΣ ΕΞ' ΑΝΑΒΟΛΗΣ ΕΤΗΣΙΑΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΙΑ ΛΤΔ

Πληροφορούνται οι Μέτοχοι της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ ότι η συνέχιση της εξ' αναβολής Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ θα πραγματοποιηθεί στα Κεντρικά Γραφεία Διοίκησης του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (οδός Στασινού 51, Αγία Παρασκευή, Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος), την Παρασκευή, **29 Νοεμβρίου 2013 και ώρα 10:00 π.μ.**

Υπενθυμίζονται οι μέτοχοι και/ή οι πληρεξούσιοι αντιπρόσωποί τους που θα παραστούν στη Συνέλευση ότι θα πρέπει να προσκομίζουν την πολιτική τους ταυτότητα ή άλλο πιστοποιητικό με το οποίο θα καθίσταται δυνατή η διακρίβωση της ταυτότητάς τους.

Τράπεζα Κύπρου

Έκθεση Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας

Το Τμήμα Αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου Frederick και η Εταιρεία Μελέτης Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας σας προσκαλούν στην εκδήλωση εγκαινίων της Έκθεσης Αρχαίας Ελληνικής Τεχνολογίας.

Τετάρτη, 27 Νοεμβρίου 2013

17.00 Ομιλία του Ομ. Καθ. Ε.Μ.Π. Θεοδόση Τάσιου

"Γιατί δεν έγινε η Βιομηχανική Επανάσταση στην Αιξάνδρεια των Πτολεμαίων"
Αίθουσα Εκδηλώσεων «Τάσος Παπαδόπουλος»
Νέα Πτέρυγα Πανεπιστημίου Frederick, οδός Γιάννη Φρειδερίου 7, Παλληουριώτισσα, Λευκωσία

19.00 Εγκαινία Έκθεσης από τον Υπουργό Παιδείας και Πολιτισμού, κ. Κυριάκο Κανεβέζο

Αίθουσα Εκδηλώσεων Τμήματος Αρχιτεκτονικής Πανεπιστημίου Frederick
οδός Δημ. Χάμισσου 13, Παλληουριώτισσα, Λευκωσία

Η Έκθεση τελεί υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού της Κυπριακής Δημοκρατίας.

ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΤΕΣ

FREDERICK UNIVERSITY

Τηλ. 22394394, φαξ. 45100, www.frederick.ac.cy

**ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ
ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ**

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

ΓΥΝΑΙΚΑ

**Μόδα, ομορφιά,
πρόσωπα, lifestyle,
απόψεις, υγεία,
ψυχολογία.**

Όλα τα νέα από τον κόσμο της μόδας και του design. Οι δέκα πιο συναρπαστικές προτάσεις από τη χειμωνιάτικη μόδα 2013-14 από όλο τον κόσμο! Συμβουλές και συνδυασμοί που αναβαθμίζουν την εικόνα σας! Ακόμη, τα καλύτερα προϊόντα για περιποίηση μαλλιών και σώματος.

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 1^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μακροβούτι θανάτου για έναν πρωταθλητή

Βούτηξε στα 72 μέτρα με μια ανάσα, βγήκε στην επιφάνεια και εξέπνευσε

Ο Νικόλας Μεβόλι συγκέντρωνε χρήματα που έβγαζε από δουλειές του ποδαριού προκειμένου να επενδύει στη αγάπη του για τη θάλασσα και κυρίως στο πάθος του, την ελεύθερη κατάδυση. Έκανε καθημερινή προπόνηση στο «κράτσημα της αναπνοής» όπου βρισκόταν, σε μπατιέρες, αλλά και στις πισίνες του Μπρούκλιν, προσπαθώντας πάντα να δει πόσο περισσότερο χρόνο μπορούσε να κρατήσει χωρίς να αναζητήσει οξυγόνο. Τα τελευταία δύο χρόνια οι καταδύσεις είχαν κυριαρχήσει στη ζωή του. Μέσα σε ελάχιστο χρόνο εξελίχθηκε από αρχάριο σε πρωταθλητή και έσπαγε τα ρεκόρ το ένα μετά το άλλο.

Όμως, την περασμένη Κυριακή, στην προσπάθειά του να σπάσει ένα ακόμη ρεκόρ κατά τη διάρκεια πρωταθλήματος στις Μπακάμες, μπροστά στα μάτια των καλύτερων αθλητών του κόσμου σε αυτό το εξαιρετικά δύσκολο άθλημα, τα πράγματα πήραν διαφορετική τροπή. Ο νεαρός ρέκορντμαν κατάδύθηκε μέχρι τα 68 μέτρα, σταμάτησε και συνέχισε στα 72 μέτρα, προτού ανέβει ξανά. Αφού παρέμεινε κάτω από την επιφάνεια της θάλασσας επί τρία λεπτά και 38 δευτερόλεπτα, ο Μεβόλι αναδύθηκε, με μία απότομη κίνηση πέταξε τα γυαλιά του και λιποθύμησε. Λίγα λεπτά αργότερα ήταν νεκρός.

Η ζωή του και ο θάνατός του αντικατοπτρίζουν το τεράστιο ενδιαφέρον και τη γοητεία που γεννά το άθλημα της ελεύθερης κατάδυσης, αλλά και τους μεγάλους κινδύνους που εγκυμονεί. Το γεγονός ότι μέσα σε ένα χρόνο ο άτυχος νέος εξελίχθηκε από αρχάριο σε κάτοχο ρεκόρ

Ο Νικόλας Μεβόλι τη στιγμή της ανάδυσης από τα 72 μέτρα. Λίγα λεπτά αργότερα πέθανε. Η Παγκόσμια Ομοσπονδία θέτει θέμα επιπλέον ασφαλείας.

αποτελεί έμπνευση για όλους όσοι πρόκειται να θηλήσουν να τον μιμηθούν, αλλά ταυτόχρονα είναι και μία προειδοποίηση.

Η ελεύθερη κατάδυση είναι ένα άθλημα με το οποίο ασχολούνται χιλιάδες δύτες διεθνώς, οι περισσότεροι από τους οποίους ανήκουν στην παγκόσμια ομοσπονδία AIDA. Η αγωνιστική ελεύθερη κατάδυση, όμως, είναι ένα αγώνισμα για λίγους.

Ο Κίμο Λατίνεν, πρόεδρος της AIDA, λέει χαρακτηριστικά ότι το φυσικό ταλέντο του Μεβόλι, αυτό που του επέτρεψε να διακριθεί τόσο γρήγορα στο άθλημα, ίσως του αποστέρησε την «πολύτιμη εμπειρία που χρειάζεται προκειμένου ο καταδύτης να μείνει ζωντανός σε τέτοια βάθη».

Ο Μεβόλι, όπως και οι υπόλοιποι διαγωνιζόμενοι που βούτηξαν στη Γαλάζια Αβυσσο στις Μπακάμες, φαίνεται να αδιαφόρησαν για τους κινδύνους που εγκυμονεί το σημείο, κινδύνους πολύ γνωστούς αλλά και σεβαστούς στους ντόπους. Το πρωτάθλημα ματαιώθηκε μετά το τραγικό συμβάν.

Πριν από δύο χρόνια, ο Μεβόλι παρακολουθούσε μαθήματα μέσου επιπέδου στο Φορτ Λότερντεϊλ, αλλά τον Μάιο του 2012 κατάφερε να καταδυθεί στα 91 μέτρα σε έναν μεγάλο διεθνή διαγωνισμό.

Όπως λέει ο θεός του, ο Νικόλας λάτρευε τις καταδύσεις από τότε που ήταν μικρός. Τότε, όταν πήγαιναν σε ταξίδια στη Φλόριντα, ο μικρός δεν έχανε ευκαιρία να βουτάει για αστακούς και να ψαρεύει με ψαροτούφεκο. Η προπόνησή του στη Νέα Υόρκη περιελάμβανε κολύμβηση, ενώ δεν ήταν λίγες οι φορές που ανεβοκατέβαινε σκάλες κρατώντας την αναπνοή του. Στην οικογένειά του δεν προκάλεσε έκπληξη το ότι λίγο χρόνο αφότου άρχισε να ασχολείται με το άθλημα κατέρριψε το ένα ρεκόρ μετά το άλλο. Τον περασμένο Μάιο, στα ανοικτά των ακτών της Ονδούρας, ο Μεβόλι κατάφερε να κάνει αμερικανικό ρεκόρ καταδυόμενος στα εκατό μέτρα.

Ο κ. Λατίνεν επισημαίνει πως η ασφάλεια αποτελεί προτεραιότητα στις διάφορες διοργανώσεις. Στα 21 χρόνια λειτουργίας της ομοσπονδίας, άλλωστε, έχουν γίνει 35.000 καταδύσεις και σχεδόν κανένα σοβαρό ατύχημα. Όμως, καθώς γνωρίζει παγκοσμίως όλο και περισσότερους λάτρεις η ελεύθερη κατάδυση, η ασφάλεια θα εξακολουθήσει να αποτελεί κεντρικό ρόλο σε όλες τις διοργανώσεις.

«Ο Νικ ήταν ένα καταπληκτικό ταλέντο», λέει συγκινημένος ο κ. Λατίνεν. «Και αυτό ακριβώς το γεγονός πρέπει να διαδραμάτισε κάποιο ρόλο σε αυτό το ατύχημα. Όσο καλύτερος είσαι, τόσο προσπαθείς να ξεπεράσεις τα όρια με μεγαλύτερη ταχύτητα. Όμως, σε τέτοια βάθη, πρέπει να έχεις πολύ μεγάλη εμπειρία για να διαχειριστείς την κατάσταση».

THE NEW YORK TIMES

Γιατί επαναφέρουν θέμα Αγίας Σοφίας

Οι «σκληροί» της Αγκυρας και οι εκλογές

Του ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ

Δεν είναι αστείο. Το αίτημα να μετατραπεί η Αγία Σοφία σε τζαμί έχει υποβληθεί από Τούρκους πολιτές από τον περασμένο Φεβρουάριο στην τουρκική Εθνοσυνέλευση. Η είδηση είναι ότι η αρμόδια Επιτροπή Αναφορών δεν το απέρριψε. Το θέμα βρίσκεται στο στάδιο της κοινοβουλευτικής επεξεργασίας. Νομική βάση έχει πάντως δημιουργηθεί. Πολύ πρόσφατα, η Τουρκία μετέτρεψε σε τζαμί την ιστορική Αγία Σοφία της Τραπεζούντας, ένα από τα παγκοσμίως καλύτερα διατηρημένα βυζαντινά μνημεία του 13ου αιώνα. Η εν λόγω εκκλησία (που το 1462 μετατράπηκε σε τζαμί από τους Οθωμανούς) είχε περάσει στη δικαιοδοσία του υπουργείου Πολιτισμού και λειτουργούσε ως μουσείο. Τον Απρίλιο, ωστόσο, τα τουρκικά δικαστήρια αποδέχτηκαν την άποψη της Γενικής Διεύθυνσης Θρησκευτικών Υποθέσεων (πρόκειται για κυβερνητική και ταυτόχρονα ανώτατη θρησκευτική αρχή) ότι η χρήση ενός πρώην τεμένους ως μουσείου αποτελεί «παράνομη κατάληψη» του ιερού χώρου. Με το ίδιο σκεπτικό, μετατράπηκε πρόσφατα πάλι σε τζαμί η Αγία Σοφία της Νίκαιας που φιλοξένησε τη Ζ' Οικουμενική Σύνοδο (787 μ.Χ.)

Πάνω σε αυτό το υπόβαθρο έγιναν οι δηλώσεις του αντιπρόεδρου της τουρκικής κυβέρνησης Μπουλέντ Αρίντς, που προκάλεσαν θύελλα αντιδράσεων και πυροδότησαν σφοδρή αντιπαράθεση ανάμεσα στο ελληνικό και το τουρκικό ΥΠΕΞ. Ο Αρίντς δεν έκρυψε ότι επιδιώκει σύντομα τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί.

Τι πιθανότητες υπάρχουν για κάτι τέτοιο; Ο κίνδυνος είναι υπαρκτός. Η «ανατεμενοποίηση» βυζαντινών εκκλησιών που είχαν μετατραπεί από το κεμαλικό καθεστώς σε μουσεία, πήρε διαστάσεις μετά το 2010, και αφού ο Ερντογάν διόρισε τον Μεμέτ Γκορμεζ επικεφαλής της Γενικής Διεύθυνσης Θρησκευτικών Υποθέσεων. Ο Γκορμεζ τοποθετήθηκε στη θέση του για να προωθήσει μια πολιτική η οποία έχει μεγάλη απήχηση και συσπειρώνει την πολιτική βάση του κυβερνώντος κόμματος ΑΚΡ, τους συντηρητικούς μουσουλμάνους. Καθόλου τυχαία, ο Αρίντς είναι ένας από εκείνους που διαθέτουν τα ισχυρότερα ερείσματα σε αυτήν την εκλογική ομάδα και καθόλου τυχαία επίσης, οι πρωτοβουλίες πολιτών που ζητούν τη μετατροπή μουσείων σε τεμένε έχουν τις ευλογίες του ΑΚΡ.

Το τι θα γίνει, θα εξαρτηθεί από την εξέλιξη που θα πάρουν τα πράγματα. Το 2014 είναι μια εκλογική χρονιά στην Τουρκία, που αρχίζει να αισθάνεται την κρίση έπιετα από μια δεκαετία ευμερίας. Η Αγία Σοφία υπήρξε τζαμί από την Αλωση έως τη διάλυση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Η μετατροπή της εκ νέου σε τεμένος θα είχε υψηλό συμβολισμό στην προσπάθεια της κυβέρνησης Ερντογάν να αλλάξει το γήπεδο και να πολώσει τη θρησκευόμενη πλειοψηφία υπέρ της. Μια απόφαση δικαστηρίου, πάντως, δεν θα είναι αρκετή γι' αυτό. Το 1935, ο Κεμάλ μετέτρεψε την Αγία Σοφία σε μουσείο με τη μεγαλύτερη δυνατή επισιμότητα, με απόφαση υπουργικού συμβουλίου. Η ακύρωση αυτής της απόφασης είναι και ρήξη με την κληρονομιά του.

Αν έχεις τύχη... ψώνιζε!

Τα τυχερά κουπόνια Carrefour έγιναν η αγαπημένη συνήθεια του μήνα. Γιατί κάθε μήνα οι τυχεροί βλέπουν την τύχη να τους χαμογελάει και μοιράζονται ψώνια συνολικής αξίας €1000!

Ψάξε κι εσύ στο τεύχος του περιοδικού **ΤΗΛΕΩΡΕΣ** που κυκλοφορεί την Πέμπτη 28 Νοεμβρίου και δες αν η τύχη θα σου χαμογελάσει. Μπορεί να είσαι εσύ ένας από τους **22 τυχερούς** που μοιράζονται ψώνια συνολικής αξίας €1000 από τα **Carrefour**

22 ΤΥΧΕΡΑ ΚΟΥΠΟΝΙΑ

1 κουπόνι αξίας €200
1 κουπόνι αξίας €100
10 κουπόνια αξίας €50 το ένα
10 κουπόνια αξίας €20 το ένα

ΤΗΛΕΩΡΕΣ

Για να μάθεις πώς θα εξαργυρώσεις το κουπόνι σου, επικοινωνήσε με το περιοδικό ΤΗΛΕΩΡΕΣ, στο 22 472 472

carrefour.com.cy

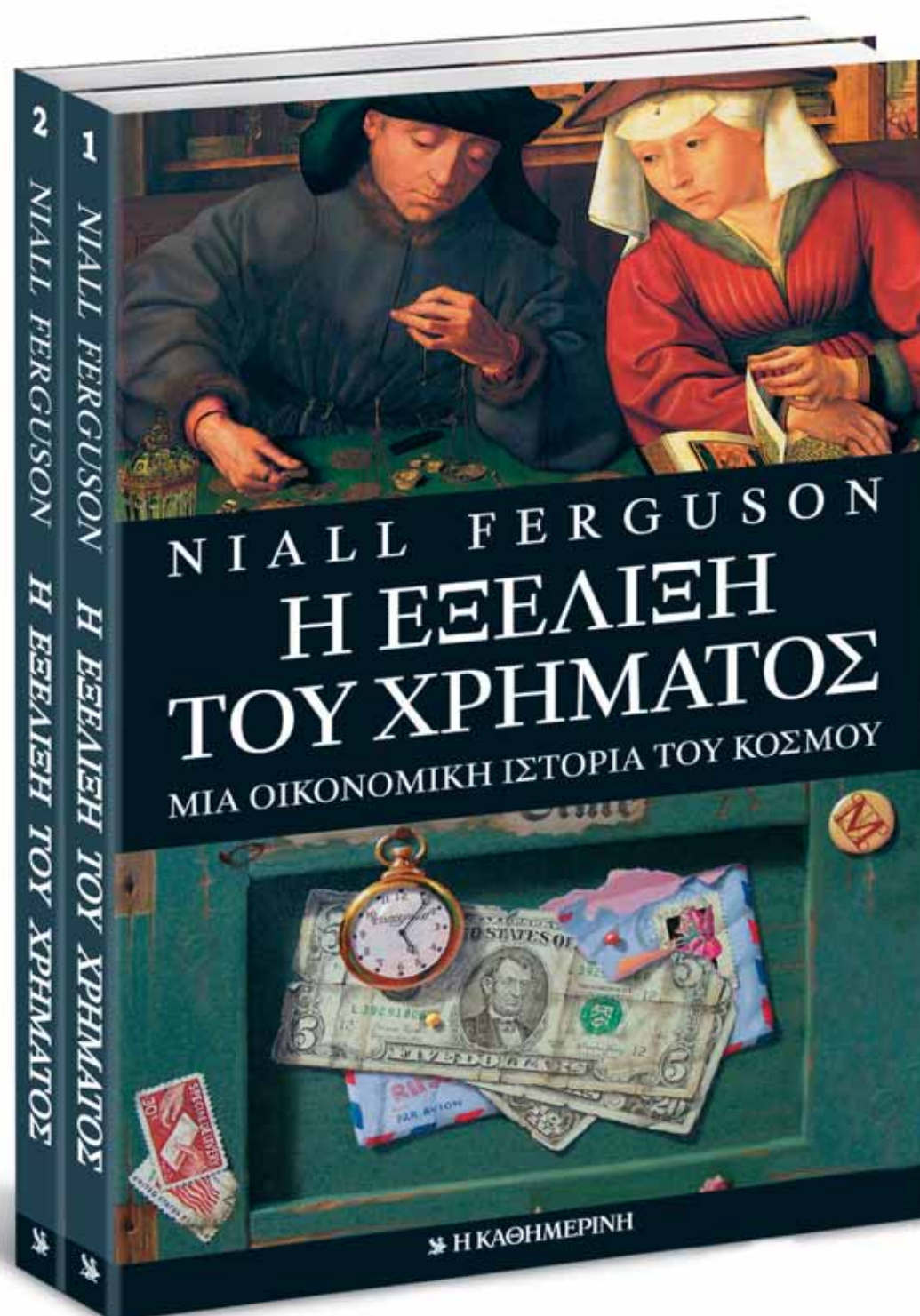
Carrefour

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΧΡΗΜΑΤΟΣ

ΜΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Δύο βιβλία σταθμοί από τον καταξιωμένο
καθηγητή του Harvard Niall Ferguson.

Αναγνωρίζοντας στη διάδοση του χρήματος μια κινητήρια δύναμη της νεότερης ιστορίας, ο διάσημος οικονομολόγος ξεδιπλώνει μια σειρά συναρπαστικά σενάρια όπου οι Μέδικοι, οι Ρότσιλντ, η Τράπεζα της Αγγλίας, το χρηματιστήριο του Παρισιού, οι ασφαλιστικές εταιρείες και η Γουόλ Στριτ έχουν συμβάλει με τον τρόπο τους ώστε η ιστορική σημασία του ρευστού χρήματος να απογειωθεί στη στρατόσφαιρα - εκεί όπου δεν είναι απλώς ένα χειροπιαστό κομμάτι χαρτί αλλά μια καθολική αφαίρεση που ονομάζεται πίστωση. Αν και γραμμένο πριν από την τρέχουσα οικονομική κρίση, το βιβλίο αποδεικνύεται εξαιρετικά διορατικό, εντοπίζοντας στη συμβιωτική σχέση Κίνας και Αμερικής (Chimerica), με την πρώτη να αποταμιεύει και τη δεύτερη να ξοδεύει, μια από τις αιτίες της σύγχρονης κρίσης.

ΧΟΡΗΓΟΣ

ALPHA BANK

ΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΚΥΡΙΑΚΗ 1^η ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ Ο 2^{ος} ΤΟΜΟΣ ΜΑΖΙ ΜΕ ΤΗΝ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Μεταβολές εβδομάδας

X.A.K. -1,97%

X.A. 2,35%

Dow Jones 0,24%

Nasdaq 0,80%

Nikkei 1,43%

Dax -0,06%

FTSE 100 -0,64%

Οι αγορές αναμένουν τα τεστ των τραπεζών. Σελ. 11

Πετρέλαιο 1,44%

€/€ 0,18%

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Νέες εναλλακτικές για το αέριο

Η ανάπτυξη νέων έργων υγροποίησης σε όλο τον κόσμο εγκρίνει νέα δεδομένα για τις επιλογές εξαγωγής του φυσικού αερίου της Κύπρου. Ο αναλυτής του Κέντρου Παγκοσμίων Ενεργειακών Μελετών του Ην. Βασιλείου, Τζούλιαν Λι, εξηγεί στην «Κ» γιατί δεν πρέπει να αποκλειστεί η προοπτική διάθεσης εντός της αν. Μεσογείου. Σελ. 5

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Ο «κρυφός» φόβος των τραπεζιτών

Τα θετικά στοιχεία στην αξιολόγηση της Τρόικας, το κλείσιμο εκκρεμοτήτων στην Τρ. Κύπρου και τον Συνεργατισμό και η εισροή ξένων κεφαλαίων στην Ελληνική Τράπεζα δεν μπορούν να κρύψουν το βαθύ προβληματισμό των Κύπριων τραπεζιτών. Τα μη εξυπηρετούμενα και οι αντοχές των δανειοληπτών προκαλούν έντονο προβληματισμό. Σελ. 6

Real Estate

Το ύψος των επενδύσεων και η προοπτική δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας αποτελεί το «καρότο» των κατασκευαστών για να απορύθουν... το «μαστίγιο» των τραπεζών, ώστε να μπορέσουν να αποκτήσουν βαθιές ανάσες ρευστότητας. Σελ. 12

Το τύπωμα χρήματος δεν σταματά την κρίση

Εντείνεται η αντιπαράθεση στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας όσον αφορά τα μέτρα που θα μπορούσε να λάβει η Τράπεζα προκειμένου να ενισχύσει την ανάκαμψη της οικονομίας της Ευρωζώνης και να ενισχύσει τον πληθωρισμό. Ο πρόεδρος της γερμανικής κεντρικής τράπεζας (Bundesbank), Γενς Βάιντμαν, προειδοποίησε ότι η εκτύπωση ευρώ δεν είναι ο κατάλληλος τρόπος εξόδου από την κρίση. Ο επικεφαλής οικονομολόγος της ΕΚΤ, Πέτερ Πρατ (Βέλγος) και ο αντιπρόεδρος της τράπεζας, Βίτορ Κονσταντίνο (Πορτογάλος), δήλωσαν ότι το ενδεχόμενο ποσοτικής χαλάρωσης συζητήθηκε στην τελευταία συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ στις 7 Νοεμβρίου, όταν και αποφασίστηκε η μείωση του βασικού επιτοκίου δανεισμού στο 0,25%. Με την απόφαση για μείωση του επιτοκίου είχαν διαφωνήσει οι τραπεζίτες από τη Γερμανία, την Αυστρία και την Ολλανδία. Ο κ. Βάιντμαν, από τους πλέον συντηρητικούς τραπεζίτες της ΕΚΤ, απέρριψε το ενδεχόμενο να διοχετευτούν νέα χρήματα στην οικονομία. «Η συζήτηση περί επιπλέον μέτρων μάς απομακρύνει από τα πραγματικά αίτια της κρίσης... Μόνο η πολιτική μπορεί να επιλύσει αυτά τα προβλήματα, όχι η κεντρική τράπεζα», σημειώνει.

Ποινικές διώξεις και κατασχέσεις από ΤΕΠ - ΦΠΑ

Μέχρι τέλος του 2013 τα νέα αυστηρά μέτρα κατά της φοροδιαφυγής

Αλλάζει η σχέση φορολογούμενων με τις αρχές, καθώς το Μνημόνιο επιβάλλει μέχρι το τέλος του 2013 να έχουν μπει οι βάσεις για την ανασυγκρότηση του μηχανισμού βεβαίωσης και είσπραξης φόρων. Η μη καταβολή φορολογικών υποχρεώσεων, κάθε είδους, θα αποτελεί από τη νέα χρονιά ποινικό αδίκημα και θα διώκεται, ενώ προσωποποιείται η ευθύνη των πραγματικών διευθυντών και ιδιοκτόπων των εταιρειών. Το νέο πλαίσιο θα οπλίσει τις φορολογικές αρχές με τη δυνατότητα ακόμη και κατασχέσεων τραπεζικών λογαριασμών για την είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών. Σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα ιδι-

αιτερη μεία γίνεται στη διαδικασία ανταλλαγής φορολογικών και άλλων πληροφοριών με τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Η Κύπρος δεν έχει μόνο υποχρέωση συνεργασίας με τις φορολογικές αρχές των άλλων κρατών, αλλά και να λαμβάνει πληροφορίες για Κύπριους και κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, τις οποίες και θα αξιοποιεί για τον εντοπισμό φοροδιαφυγής. Όλα αυτά εντάσσονται στο σχέδιο του Έργου Ενοποίησης των Φορολογικών Τμημάτων. Αναμένεται όπως το τελικό σχέδιο υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο προς έγκριση μέσα στον Δεκέμβριο του 2013. Σελ. 4

Η λιτότητα θα φέρει... νέα έσοδα

Η πολιτική της ήπιας λιτότητας που έχει επιβληθεί από κυβέρνηση και Τρόικα, τελικά διασώζει τα δημοσιονομικά στοιχεία, με αποτέλεσμα η Κύπρος να βρίσκεται σε πορεία επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων του 2013. Σε αντίθεση με τους έμμεσους φόρους, οι άμεσοι φόροι αποτελούν το βασικό μέσο για την τόνωση των κρατικών ταμείων.

Σε συνδυασμό και με τη μεγάλη μείωση των κρατικών δαπανών, τόσο μέσα στο 2013 όσο και στον προϋπολογισμό του 2014, φαίνεται πως οι αυξήσεις των άμεσων φόρων, έστω και με τις σημαντικές τους στρεβλώσεις και την αναποτελεσματικότητα με την οποία επιβάλλονται, έχουν συμβάλει στη διατήρηση των εσόδων σε υποφερτά επίπεδα. Σελ. 4

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΖΙΑΝΗ

Yes!, «ορθοδοξία» και αποτυχίες

Είναι ευνοϊκότερο για τη φήμη σου, να αποτύχεις με τον ορθόδοξο τρόπο, παρά να πετύχεις με τον ανορθόδοξο τρόπο. Το σχόλιο, που αποδίδεται στον Κέινς, αποτελεί μία από τις καλύτερες περιλήψεις της πραγματικότητας των οικονομικών. Μόλις πρόσφατα, μάλιστα, στη Λευκωσία, είχαν σχολιάσει τεχνοκράτες του ΔΝΤ πως «δεν υπάρχουν σωστά και λάθος μοντέλα», παρά μόνο μοντέλα «με εσωτερική συνοχή ή χωρίς εσωτερική συνοχή».

Πέρα από τη δεκαετία του 1920 ή τη 18η οδό της Ουάσιγκτον, η παρατήρηση του Κέινς παραμένει σωστή. Στην Κύπρο έχουμε ήδη αρχίσει να συζητούμε, όχι και πιο έντονα, την επόμενη ημέρα, μετά την κρίση: Ποιοι τομείς θα πρέπει να τραβήξουν το κουπί της ανάπτυξης, σε ποιες δουλειές και υπηρεσίες είμαστε πιο ανταγωνιστικοί, ποια είναι τα στοιχεία εκείνα που θα κάνουν την Κύπρο, και πάλι, «κέντρο», «κόμβο» ή «βάση» για τους ξένους που θα θέλουν να εδράσουν το ορμητήριο τους στην Κύπρο. Τέτοιες συζητήσεις, όμως, καταλήγουν πάντα στο ίδιο θέμα: «Να προωθήσει η κυβέρνηση» (δηλαδή να πληρώσει), να «δώσει κίνητρα» (δηλαδή λεφτά), να «στηρίξει το κράτος» (δηλαδή να δώσει συμβόλαιο ή να

καλωρώσει τους κανόνες).

Εν τω μεταξύ, σε μία μικρή, πανέμορφη αλλά κατά τα άλλα αναρτή γωνιά της Ολλανδίας, μέσα σε κάτι χωράφια υγρά πίσω από τα κανάλια του Μάας, υπάρχει ένα άσχημο κυβικό γκριζό κτήριο που πολύ απέχει από την όμορφη αρχιτεκτονική της χώρας. Μέσα, όμως, συμβαίνει κάτι εκπληκτικό. Το τεχνικό πανεπιστήμιο που έχει την έδρα του στην πόλη του Ντελφτ, έστειλε το δικό του εκκολαπτήριο για νέες, καινοτόμες επιχειρήσεις. Συνήθως οι νέες επιχειρήσεις, τα start-ups, αποτυγχάνουν. Όσον κι αν είναι σημαντικές για την ανάπτυξη, την απασχόληση και τη καινοτομία, η αλήθεια είναι πως τα στοιχεία δείχνουν πως το 99% των νέων επιχειρήσεων διαλύονται πριν από την τρίτη τους επέτειο. Παρόλα αυτά, η οποία προσπάθεια για να στηριχτούν, είναι σημαντική, αν όχι και απαραίτητη.

Το ερώτημα, όμως, είναι πώς πρέπει να γίνεται κάτι τέτοιο. Ακολουθώντας την ορθόδοξη πρακτική, την εύκολη λύση, η οποία εξάλλου είναι και βολική για να διακινούνται τα χρήματα όπως και όπου θέλουν συγκεκριμένοι κύκλοι, στην Κύπρο η έμφαση των εκκολαπτηρίων στρέφεται κατά βάση στην χρηματοδότηση. Έχεις μία καλή ιδέα, σου δίνουν λεφτά, κι αυτό αποτελεί το βασικό

μέρος της στήριξης στην οποία μπορεί να προσβλέπει κανείς.

Και, με τον ορθόδοξο τρόπο, συνεχίζουμε να πετάμε χρήματα σε προσπάθειες που είναι καταδικασμένες από την αρχή. Στο αναρτή Ντελφτ, κάνουν κάτι πιο ανορθόδοξο. Οι απόφοιτοι του τεχνικού πανεπιστημίου, όταν έχουν μία καλή ιδέα, έχουν την ευκαιρία να μπουν στο Yes!, το εκκολαπτήριο που πρόκειται στη σχολή. Αρχικά, λαμβάνουν συμβουλές για την ανάπτυξη της ιδέας τους, για να γίνει εμπορικά βιώσιμη και να αναπτύξουν μια ομάδα που να έχει τις απαραίτητες γνώσεις: τεχνικές, επιστημονικές, επιχειρηματικές...

Στη συνέχεια, όταν γίνουν δεκτοί στο πρόγραμμα, λαμβάνουν γραφειακό χώρο μέσα στο κακάοσχημο κτήριο. Εκεί, σε ορειόplan, έχουν συνέχεια πάρε-δώσε με άλλες παρόμοιες επιχειρήσεις. Έχουν εντός του κτηρίου συμβούλους της Ernst and Young, νομικούς συμβούλους, αλλά και υποστήριξη για θέματα όπως πώς να προσεγγίσουν επενδυτές ή πώς να κλείσουν συμφωνίες με εργοστάσια και άλλα κέντρα παραγωγής. «Το πιο σημαντικό όφελος είναι η συνεχής επαφή με τους άλλους. Ό,τι δυσκολία συνάντησα, όλο και κάποιος άλλος την συνάντησε πριν από εμένα εδώ μέσα», σχολίασε Ελλαδίτης

νεαρός που σχεδιάζει σύστημα απεικόνισης των σεισμικών ερευνών για υδρογονάνθρακες. Ένας άλλος νεαρός, Ολλανδός, που σχεδιάζει λύσεις στην αφαλάτωση που να καταστούν δυνατή τη χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (που δεν έχουν σταθερή τάση), σχολίασε πως η δική τους εμπειρία ήταν αλλιώς: Το πιο χρήσιμο, ήταν οι συζητήσεις σε τεχνικό επίπεδο με τους άλλους μηχανικούς στον χώρο.

Πάνω από όλα, στο Ντελφτ, αντί να τους ρίχνουν λεφτά, τους λύνουν τα προβλήματά τους. Γι' αυτό και καταφέρνουν να στήσουν μηχανήματα που να μπορούν να μεταφέρουν φρούτα χωρίς να τους κάνουν ζημιά, ομπρέλες που να μη στραβώνουν στον αέρα, τρισδιάστατους εκτυπωτές, αφαλατώσεις με ΑΠΕ, κέντρα ελέγχου διακίνησης σκαφών, συμπυκνωμένα κοντέινερ ή εξειδικευμένους αισθητήρες.

Δημιουργήθηκε ένας χώρος απλός, σχετικά φτηνός, που απευθύνεται στους αποφοίτους του τοπικού πανεπιστημίου, χωρίς πολλά μεγάλα λόγια και μεγάλα κονδύλια. Αντί λεφτά, δίνει λύσεις. Αντί κορηγίες, συμβουλές, και μ' αυτόν τον τρόπο κατάφερε να κτίσει καινοτόμα start-ups που επιβιώνουν και τελικά εγκαταλείπουν τον χώρο για να συνεχίσουν μόνοι τους.

Το πιο πετυχημένο εκκολαπτήριο στην Ευρώπη ακολουθεί μία ανορθόδοξη πρακτική, η οποία θα μπορούσε να αγαπηθεί στην Κύπρο, όπου η επιτυχία των αρχών μετρείται κυρίως με το πόσα χρήματα έχουν δαπανήσει και όχι με το απτό αποτέλεσμα που έχουν πετύχει. Η συνταγή των Ολλανδών έχει, φυσικά, τα κενά της. Είναι, όμως, προτιμότερο να είσαι περίπου σωστός παρά ακριβώς λάθος – ένα άλλο σχόλιο που επίσης αποδίδεται στον Κέινς, και με το οποίο ο Γουάτσον εξηγεί πώς ανακάλυψε την δομή του DNA.

Αντί να συζητούμε με ποιο τρόπο το κράτος θα επιλέξει τους επόμενους νικητές της οικονομίας και την επόμενη φρούσκα, ίσως να είναι πιο ωφέλιμο να στραφούμε στη διαμόρφωση των σωστών συνθηκών. Αντί να δαπανήσει χρήματα, το κράτος να δώσει στήριξη. Κι αυτή θα μπορούσε να είναι και μία γενικότερη προσέγγιση για τον ρόλο του κράτους απέναντι στις επιχειρήσεις, και κυρίως απέναντι στους πολίτες.

Επίσης, πρέπει να προχωρήσει το ΓεΣΥ και να εκπονηθεί ΜΔΠ. Και τα λεφτά από το γκάτζι να μείνουν εκτός προϋπολογισμού.

www.fortheisland.wordpress.com

Σχολιάστε στο www.kathimerini.com.cy

Advertisement for Eurobank Cyprus. Text: Τράπεζα Πειραιώς Κύπρου. Ένα με σένα. 24 ΩΡΕΣ 800 11 800 www.piraeusbank.com.cy. Logo of Eurobank Private Banking.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Του ΗΛΙΑ ΣΙΑΚΑΝΤΑΡΗ

Ο «μπαμπούλας» του taper*

Η αμερικανική ομοσπονδιακή τράπεζα δημοσίευσε τα πρακτικά της τελευταίας της συνεδρίασης και οι επενδυτές έσπευσαν να αποκρυπτογραφήσουν τις προθέσεις της (η Fed έχει το ρόλο της «μάνας» στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική παρτίδα): Από τα πρακτικά προέκυψε ότι οι Αμερικανοί κεντρικοί τραπεζίτες συζήτησαν τρόπους μείωσης της ποσότητας νέου χρήματος που ρίχνουν κάθε μήνα στις διεθνείς αγορές. Συγκεκριμένα, συζήτησαν με ποιον τρόπο θα ελαχιστοποιήσουν το στερωτικό σύνδρομο, πώς δηλαδή θα αποφύγουν μια νέα κρίση ανασφάλειας σαν αυτή που εκδηλώθηκε το καλοκαίρι, όταν είχαν υπαινιχθεί κάτι ανάλογο. Σκέφτηκαν πως αν ορκιστούν σε ό,τι πιο ιερό έχουν ότι θα κρατήσουν τα επιτόκια χαμηλά για αρκετό καιρό, ίσως να μπορέσουν να αρχίσουν να μειώνουν την «επιδότηση» των 85 δισ. δολαρίων τον μήνα χωρίς να δημιουργήσουν φόβους για έλλειψη ρευστότητας.

Η δημοσίευση των πρακτικών της Fed κιντοποίησε αναμενόμενα αντανακλαστικά – έστω κι αν δεν υπήρχε αναφορά σε χρονοδιάγραμμα: Το δολάριο ενισχύθηκε σε υψηλά πενταμήνου έναντι του γιεν. Ο χρυσός γκερμίστηκε, σε χαμηλά τετραετίας (και ας έχουν από τότε κυκλοφορήσει τρισσεκατομμύρια «φρέσκων δολαρίων»). Τα αμερικανικά ομόλογα υποχώρησαν (αφού, αν κάποια στιγμή η Fed αρχίσει να απορροφά λιγότερα, θα χάσουν τον σίγουρο αγοραστή). Οι αναδυόμενες αγορές είδαν τους χρηματιστηριακούς τους δείκτες να πέφτουν και τα νομίσματά τους να αδυνατίζουν.

Μικρή ιστορική αναδρομή: Δεν είναι πρώτη φορά που η φημολογία για κλείσιμο της στρόφιγγας των φρέσκων δολαρίων ταρακουνά τις αγορές. Στις αρχές του καλοκαιριού, ο Μπεν Μπερνάνκι είχε αφήσει να εννοηθεί ότι η στρόφιγγα θα αρχίσει να κλείνει άμεσα, ακόμη και τον Σεπτέμβριο, για να σταματήσει εντελώς μέσα στο 2014. Τα ασθενικά στοιχεία της αμερικανικής οικονομίας κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού, όμως, τον ανάγκασαν να υπαναχωρήσει τον Σεπτέμβριο. Η ανακούφιση στις αγορές ήταν εμφανής. Το κύμα εξόδου από τις αναδυόμενες οικονομίες – βασικό προορισμό των φρεσκοτυπωμένων δολαρίων – σταμάτησε απότομα.

Το ρολόι όμως δεν σταμάτησε να μετράει αντίστροφα. Η αμερικανική ομοσπονδιακή τράπεζα πρέπει να περιγράψει την έξοδο της από την παραγωγή νέου χρήματος: δεν μπορεί να δημιουργεί στην ουσία χρέος ενός τρισσεκατομμυρίου τον χρόνο. Αναζητεί λοιπόν μια συγχυρία που η αμερικανική οικονομία θα μοιάζει αρκετά ισχυρή να τσουλήσει χωρίς βοηθητικές. Η αφαίρεσή τους όμως θα είναι αφορμή για πτώση σε πολλές αγορές. Σε μια περίοδο που η συρρίκνωση και ο αποπληθωρισμός είναι ορατοί κίνδυνοι, το ρίσκο είναι μεγάλο, δεν είναι καιρός για «παλικαριές».

Εκεί βρίσκεται το μεγάλο εμπόδιο. Όσο και να πρέπει να κοπούν οι κακές συνήθειες, οι αγορές έχουν πέσει σε μια παγίδα από την οποία δεν μπορούν να βγουν. Όσο οι μεγάλες οικονομίες απειλούνται με αποπληθωρισμό, το νέο χρήμα μοιάζει μονόδρομος. Οι «σκέψεις» για λιγότερο τύπωμα θα προσκρούουν στον πανικό και στις καραμπόλες που θα προκαλούν σε ένα σωρό αγορές και χώρες. Θα κινητοποιούν επενδυτές ή κομπιούτερ που κάνουν αγοραπωλησίες. Αλλά στο παρά πέντε, η αφήγηση θα αλλάξει, η στρατηγική θα προσαρμόζεται («στα νέα δεδομένα»), το νέο χρήμα θα συνεχίσει να εμπλουτίζει τις αγορές, με όλο και ισχυρότερα θεωρητικά θεμελίωση: «ένεκα ο αποπληθωρισμός».

Αυτοί οι κύκλοι, σε κάθε τους επανάληψη, κρατούν όλο και πιο λίγο. Η πρώτη φάση πιθανολόγησης προθέσεων της Fed διήρκεσε ένα ολόκληρο καλοκαίρι. Ο δεύτερος, που ξεκίνησε χτες, θα κρατήσει μάλλον λιγότερο.

* [Taper, (to): Η σταδιακή μείωση της «παραγωγής» νέου χρήματος. Δηλαδή η μείωση της ποσότητας των ομολόγων που αγοράζει η Fed - διοικετιεύοντας έτσι 85 δισ. φρέσκα δολάρια κάθε μήνα στις διεθνείς αγορές.]

ΔΗΚΤΗΣ

Ενδιαφέρον

Με μεγάλο ενδιαφέρον διαβάσαμε τα ονόματα του νέου Δ.Σ. της Ελληνικής. Οι απορίες πολλές, ο πήχης ψηλά και τα ονόματα που είδαμε, στο σύνολό τους, προκαλούν απορίες. Ωστόσο, σημειώνουμε τον Μάριο Κληρίδη, κατά πολλούς τον άνθρωπο που έσωσε την Ελληνική από τα χειρότερα, αλλά και τον Άδωνι Γιάγκου, ανεξάρτητο σύμβουλο και «καθαρό» παίκτη. Πάντως, η απορία παραμένει - θα έχουμε «σκιτβιστή» ή θα κυλήσουν ήρεμα τα πράγματα;

Τα είπε

Βγήκε (επιτέλους) με ονόματα η Ειρήνη Χαραλαμπίδου, η οποία άρχισε να λέει τα πράγματα χωρίς υπεκφυγές. Αυτό μας αρέσει και όπως υποσχέθηκε η εφημερίδα, είμαστε μαζί με όποιον λέει τα πράγματα, όπως τα βλέπει και με το όνομά του, χωρίς να κρύβεται. Άντε να μας πει και για τους άλλους.

Φωνάζει

Και πάλι η ΕΤΥΚ φωνάζει για τα μπόνοους και έχει δίκαιο. Ακόμα όμως δεν μας λένε οι εκπρόσωποί τους στα Διοικητικά Συμβούλια των «επίμαχων» τραπεζών, τι έκαναν τόσο καιρό για το θέμα, ιδίως όταν οι κατηγορίες στρέφονται προς τα ίδια τα ΔΣ στα οποία είχαν καρέκλα. Πάντα φταίνε αποκλειστικά οι άλλοι;

Συνεχίζει

Επειδή συνεχίζει αυτό το παραμύθι για τις «ανοικτές αγορές», δεν μπορούμε να μη σχολιάσουμε... Ακούμε συνέχεια πως η αγορά στην τηλεφωνία είναι ανοικτή, όπως και στον ηλεκτρισμό. Ανοικτή είναι, αλλά μόνο για κάποιους, και με κίνητρο να μην αυξήσουν το ποσοστό τους. Άσε που στον ηλεκτρισμό είναι μεν ανοικτή, αλλά μόνο στα μέτρα της cyta. Μην μας δουλεύετε άλλο, κύριοι.

Συχαρητήρια

Τα εύσημα έλαβαν Προεδρικό και υπουργός Συγκοινωνιών από τον Νίκο Σιακόλα για τη συμφωνία για ανοικτούς αιθέρες με τη Ρωσία. Επομένως, όλα καλά. Λέτε να τους καλέσει να παίξουν κανένα καμπαράκι;

Καίει;

Άλλη σειρά διαρροών και αντιδιαρροών άρχισε την περασμένη εβδομάδα, όταν το SigmaLive έγραψε πως το πόρισμα των ανακριτών και τον διοικητή της Κεντρικής, Σπύρο Σταυρινάκη, και τον βοηθό του, Πάνικο Δημη-

Με κάποια φώτα στο βάθος του τούνελ...

τριάδη. Ενώ ο βοηθός δεν έκανε σχόλιο, ο Σταυρινάκης ξεκαθάρισε πως κάτι τέτοιο «δεν παίζει», αφού δεν έδωσε καν κατάθεση και επομένως δεν μπορεί να υπάρχει πόρισμα. Αναμένουμε νέο κύμα διαρροών λίαν συντόμως.

Δεν βρήκε

Ποιος δεν βρήκε υπολογιστή, λογισμικό και λοιπά βασικά στο γραφείο του όταν ανέλαβε πρόσφατα εξαιρετική σημασία ρόλο για την οικονομία; Ούτε και κωδικούς του συναγερμού δεν του έδιναν του ανθρώπου, για να τον αναγκάσουν να πηγαίνει

σπίτι του από νωρίς. Από ό,τι ακούμε, δεν ποσείται, παρόλο που συνεργατικά μιλώντας, η κόντρα δεν είναι η πρώτη του επιλογή.

Quiz

Αφού τα πάνε τόσο καλά οι αναγνώστες μας, σύντομα θα αρχίσουμε να δίνουμε και δώρα. Για το σημερινό quiz: Ποιος επικεφαλής ανεξάρτητου οργανισμού, μετά που πήρε σβάρνα τα ΜΜΕ με φακέλους και αποδείξεις παραμάσχαλα για να αποδείξει πως όλα όσα του αποδίδονται είναι ψευδή, σύντομα θα έχει να αντιμετωπίσει και την ογκώδη έκθεση του εσω-

τερικού ελεγκτή του, η οποία τον καίει; Αν θέλετε βοήθεια, ο ίδιος εσωτερικός ελεγκτής, του είχε ζητήσει να σταματήσει να του κολλά και να τον αφήσει να δουλέψει.

Έμαθε

Το μάθημά τους φαινόταν πως έμαθαν όσοι προχωρούσαν σε -συντάξομαι- διαρροές εναντίον του αξιωματικού που πίεζαν να παραιτηθεί. Πλέον κρατούν το στόμα τους κλειστό. Κι αφήνουν τη δικαιοσύνη να ακολουθήσει τη δική της πορεία.

Δουλειά σου

Από τη στιγμή, λέει ο πρόεδρος της Επιτροπής Θεσμών, που δεν έκαναν καλές έρευνες η Κεφαλαίαγορά, η Κεντρική και ο εισαγγελέας, θα κάνει τις δικές της έρευνες η Επιτροπή Θεσμών. Τραγική δήλωση, αφού φαίνεται πως δεν αντιλαμβάνεται τη δουλειά της επιτροπής. Έργο της είναι να ελέγχει τους θεσμούς, συμπεριλαμβανομένου και του γιατί δεν έκαναν καλές έρευνες, αν αυτό πιστεύει. Δεν είναι, όμως, Επιτροπή Ερευνών. Ας τους πιάσει το αφτί, αντί να προσπαθεί να τους αντικαταστήσει. Η μήπως δεν συμφέρει, ψηφολογικά, μία τέτοια κόντρα;

diktis@kathimerini.com.cy

ΖΗΤΗΜΑ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Το «πώς;»

Το γεγονός ότι η Κύπρος δέχεται πολλές πιέσεις για τις ιδιωτικοποιήσεις, αλλά και το ότι η κίνηση θα μπορούσε να ανοίξει την αγορά, πρέπει να θεωρούνται δεδομένα. Πολλές είναι οι εμπειρίες από άλλες περιπτώσεις στο εξωτερικό, με άλλες να είναι κάτι παραπάνω από θετικές, και άλλες το αντίθετο. Το μεγαλύτερο ζήτημα, όχι μόνο της εβδομάδας, αλλά ίσως και της δεκαετίας, δεν είναι τόσο αν θα γίνουν ιδιωτικοποιήσεις, αλλά πώς θα γίνουν αυτές. Τα λάθη που πρέπει να αποφευχθούν, αλλά και οι ρήτρες που θα πρέπει να έχουν μέσα τα σχετικά συμβόλαια, θα κρίνουν κατά πόσον θα το μετανιώσουμε τελικά ή όχι. Και, πάνω από όλα, δεν υπάρχει πλέον δικαιολογία για ανεπαρκή εποπτεία. Οι ρυθμιστικές αρχές θα πρέπει (επιτέλους) να λειτουργήσουν.

ΑΝΑΛΥΣΗ Του PAUL KRUGMAN / THE NEW YORK TIMES

Στην παγίδα του βάλτου...

μεγαλύτερα συνέδρια του κόσμου, στην ετήσια συνάντηση των ερευνητών του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Μάλιστα, εκείνος ο οποίος αναφέρθηκε στο ενδεχόμενο δεν ήταν άλλος από τον πρώην υπουργό Οικονομικών των ΗΠΑ, Λάρι Σάμπερς. Ο κ. Σάμπερς άρχισε με μια παρατήρηση που είναι οφθαλμοφανής, αλλά συχνά αγνοείται: Η χρηματοπιστωτική κρίση, είπε, με την οποία ξεκίνησε ο Μεγάλος Υφέσης, έχει πλέον ξεπεραστεί. Βάσει των στοιχείων, η κρίση αυτή τελείωσε προ τριετίας. Ωστόσο, η αμερικανική οικονομία

παραμένει σε κατάσταση -σχεδόν- ύφεσης. Ο ίδιος συνέχισε, λέγοντας ότι της κρίσης είχε προηγηθεί μια τεράστια «φούσκα» τιμών της αγοράς ακινήτων, αλλά και μια «φούσκα» χρέους. Ωστόσο, αν και αυτή η τεράστια «φούσκα» συνέτεινε στην αύξηση της καταναλωτικής δαπάνης, η κατάσταση της ευρύτερης οικονομίας δεν ήταν και η καλύτερη, ενώ και η αγορά εργασίας ήταν εντάξει αλλά όχι υπέροχη. Επίσης, η άνηση στις αμερικανικές οικονομίες δεν υπήρξε ποτέ - τα τελευταία χρόνια - τόσο ισχυρή ώστε να πυροδοτήσει σημαντικές πλν-

θωριστικές πιέσεις. Και ο κ. Σάμπερς κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «έχουμε μια οικονομία της οποίας το καθεστώς είναι αυτό της ελλειμματικής ζήτησης, καθεστώς μιας ήπιης ύφεσης... αυτή η οικονομία αγγίζει τα όρια της πλήρους απασχόλησης μόνον όταν ενισχύεται από φούσκες...».

Γιατί συμβαίνει αυτό; Ίσως η απάντηση να συνδέεται με την επιβράδυνση των ρυθμών αύξησης του πληθυσμού. Ένας άλλος παράγοντας ίσως είναι τα επίμονα εμπορικά ελλείμματά μας, τα οποία έχει η αμερικανική οικονομία από τη δεκαετία του '80, άλλοτε σε μεγαλύτερο και άλλοτε σε μικρότερο βαθμό, διαρκώς όμως αυξανόμενα.

Γιατί έχουν σημασία όλα αυτά; Πρώτον, διότι οι κεντρικοί τραπεζίτες μας πρέπει να σταματήσουν να σκέπτονται με όρους του παρελθόντος. Το φθινόχρημα είναι πραγματικότητα και θα συνεχίσει να είναι για πολύ καιρό. Το καλό αυτής της υπόθεσης είναι ότι δεν χρειάζεται να αγωνιστούμε για την αύξηση των επιτοκίων, κυρίως σε ό,τι αφορά το δημόσιο χρέος... Σε προσωπικό επίπεδο, δε, αν και αυτό ίσως φαίνεται «ανήθικο», καλά θα κάνουμε να ξεδύουμε όσο περισσότερο μπορούμε αντί να αποταμιεύουμε. Το αντίθετο θα επιτείνει την κρίση και τη διατηρήσει επί μακρόν...

Αν σας έλεγαν ότι μια τράπεζα στην Κύπρο:

- Έχει σημαντική ρευστότητα & κερδοφορία μέσα στο 2013
- Έχει ισχυρή κεφαλαιακή επάρκεια με δείκτη συνολικών ιδίων κεφαλαίων 38%, στις 30 Ιουνίου 2013
- Έχει βραβευτεί 3 φορές τα τελευταία 4 χρόνια ως Best Private Bank in Cyprus

Ποια θα νομίζατε ότι είναι;

Eurobank Cyprus Limited. Η τράπεζα που σας εμπνέει σιγουριά.

Η χρηματοοικονομική ευρωστία, η ισχυρή κεφαλαιακή επάρκεια και η υψηλή ρευστότητα που σταθερά διατηρεί η τράπεζά μας, σας επιτρέπουν να αισθάνεστε σίγουροι. Με δυνατότητες χρηματοδότησης και στήριξης κάθε σας πρωτοβουλίας ανάπτυξης, έχουμε τη δύναμη να εμπνεύσουμε εμπιστοσύνη στην κυπριακή επιχειρηματική κοινότητα και οικονομία. Για την επίτευξη των στόχων σας, θέτουμε στη διάθεσή σας ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και έμπειρα στελέχη που κατέχουν σε βάθος την αγορά στους τομείς:

- Μεγάλων Επιχειρήσεων
- Private Banking
- Εξυπηρέτησης Διεθνών Εταιρειών
- Κεφαλαιαγορών και Επενδυτικής Τραπεζικής

Πάντα με ασφάλεια και διαφάνεια, από μια τράπεζα με συνεχή ηγετική παρουσία στην Κύπρο. Στη Eurobank Cyprus Ltd εμπνέουμε σιγουριά, γιατί πιστεύουμε στη δύναμή μας.

Έρχονται κατασχέσεις για οφειλές στο κράτος

Σε εξέλιξη βρίσκεται στο ΥΠΟΙΚ το έργο ενοποίησης και εκσυγχρονισμού των φορολογικών τμημάτων και διαδικασιών

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

Την ώρα που η δημόσια συζήτηση εστιάζεται στη συμμόρφωση με τη μνημονιακή υποχρέωση των ιδιωτικοποιήσεων, το Υπουργείο Οικονομικών «τρέχει» με εντατικούς ρυθμούς τη διαμόρφωση του σχεδίου αλλαγών στη φορολογική διοίκηση. Οι αλλαγές που έρχονται είναι σημαντικές, εισάγοντας νέα ήδη στη σχέση φορολογικών αρχών και φορολογούμενων. Η μη πληρωμή φόρων, κάθε είδους, θα συνιστά ποινικό αδίκημα και θα διώκεται, ενώ ΤΕΠ και ΦΠΑ θα αποκτήσουν τη δυνατότητα να προχωρούν με ταχύτερες διαδικασίες στην υποχρεωτική είσπραξη ληξιπρόθεσμων οφειλών με εργαλεία όπως οι κατασχέσεις τρα-

Πριν από το τέλος της χρονιάς θα πρέπει να έχει υιοθετηθεί ένα σφικτό πλαίσιο φορολογικής συμμόρφωσης, προκειμένου να παταχτεί η φοροδιαφυγή και να αυξηθούν τα δημόσια έσοδα.

πεζικών λογαριασμών οφειλετών. Επιπλέον, θα προσδιορίζεται η αφήγεια η απόδοση προσωπικών ασφαλιστικών επενδύσεων σε συνάρτηση με την ενδυνάμωση του νομοθετικού πλαισίου, την απλοποίηση των διαδικασιών αλλά και τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων πληροφορικής, να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της νέας υπηρεσίας στη βάση καλύτερης φορολογικής συνειδήσεως και δικαιουσύννης. Στόχος είναι η ενοποίηση των φορολογικών τμημάτων σε συνάρτηση με την ενδυνάμωση του νομοθετικού πλαισίου, την απλοποίηση των διαδικασιών αλλά και τον εκσυγχρονισμό των συστημάτων πληροφορικής, να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα της νέας υπηρεσίας στη βάση καλύτερης φορολογικής συνειδήσεως και δικαιουσύννης. Στο Υπουργείο Οικονομικών το σχετικό έργο είναι σε εξέλιξη. Για την υλοποίηση αυτού του έργου έχουν συσταθεί οι Αρμόδιες Επιτροπές και η Ομάδα Έργου. Σημαντικά βήματα προς αυτά τα κατευθύνεται η διαβούλευση με το προσωπικό των δύο Τμημάτων, καθώς και με εξωτερικούς εμπλεκόμενους φορείς.

Η μη καταβολή φορολογικών υποχρεώσεων, κάθε είδους, θα αποτελεί από τη νέα χρονιά ποινικό αδίκημα και θα διώκεται.

Τέλος στο άβατο των καταθέσεων εξωτερικού

Ιδιαίτερη μνεία γίνεται στη διαδικασία ανταλλαγής φορολογικών και άλλων πληροφοριών με τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Η Κύπρος δεν έχει μόνο υποχρέωση συνεργασίας με τις φορολογικές αρχές των άλλων κρατών, αλλά και να λαμβάνει πληροφορίες για Κypρίους και κυπριακές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό, τις οποίες και θα αξιοποιεί για τον εντοπισμό φοροδιαφυγής. Σύμφωνα με το επικαιροποιημένο μνημόνιο οι κυπριακές αρχές πρέπει να διασφαλίσουν την έγκαιρη και αποτελεσματική ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά τα φορολογικά θέματα, εξασφαλίζοντας την πλήρη εφαρμογή νόμων και προτύπων που διέπουν τη διεθνή ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών. Στο πλαίσιο αυτό θα ενισχυθούν οι πρακτικές έγκαιρης παράδοσης των σχετιζόμενων φορολογικών στοιχείων σε άλλα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό θα επιτευχθεί με την υιοθέτηση μια σειράς υφιστάμενων κοινοτικών οδηγιών. Ειδικότερα, της Οδηγίας 2011/16/ΕΥ για τη διοικητική συνεργασία στον τομέα της φορολογίας, τη συμμόρφωση με το άρθρο 7 της Οδηγίας και το άρθρο 10, 19 και 21 του Κανονισμού 904/2010 για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση του απάτης στον τομέα του ΦΠΑ, οι οποίες προβλέπουν συγκεκριμένα

χρονδιαγράμματα εντός των οποίων τα κράτη-μέλη πρέπει να παρέχουν πληροφορίες σε άλλα κράτη. Ταυτόχρονα, η Κύπρος πρέπει να διασφαλίσει τη συστηματική παρακολούθηση και τη χρήση των πληροφοριών που θα λαμβάνει από άλλες χώρες σχετικά με τις αποταμιεύσεις και τα εισοδήματα που εισπράτουν φυσικά πρόσωπα που είναι κάτοικοι Κύπρου, αλλά και νομικές οντότητες, όπως τα καταπιστεύματα που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο του κυπριακού δικαίου, αλλά οι πραγματικοί ιδιοκτήτες είναι εγκατεστημένοι σε άλλα κράτη-μέλη της Ε.Ε. Στο ίδιο πλαίσιο οι φορολογικές αρχές της Κύπρου πρέπει να βελτιώσουν την ικανότητά τους να δίνουν συνέχεια στις φορολογικές πληροφορίες που λαμβάνονται από άλλες χώρες, π.χ. με πρόσβαση σε βάσεις άλλων δημόσιων φορέων, προκειμένου να διευκολυνθεί και να επιταχυνθεί η αναγνώριση της φορολογητέας ύλης. Σε ό,τι αφορά την παροχή πληροφοριών από την Κύπρο, η χώρα πρέπει να εφαρμόσει τις συστάσεις που διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Φόρουμ του ΟΟΣΑ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς σκοπούς και να δεσμευτεί για την αντιμετώπιση τυχόν ελλείψεων προσδιορισμένων κατά την προεχρή αξιολόγηση.

Το σχέδιο του Έργου Ενοποίησης των Τμημάτων συζητείται με την αντίστοιχη ομάδα έργου του ΔΝΤ που βρίσκεται στην Κύπρο, η οποία παρέχει τεχνική υποστήριξη και τεχνονομία. Αναμένεται όπως το τελικό σχέδιο Ενοποίησης των Τμημάτων υποβληθεί στο Υπουργικό Συμβούλιο προς έγκριση μέσα στον Δεκέμβριο του 2013.

Οι αλλαγές

Οι κυπριακές αρχές έχουν δεσμευτεί σε μεταρρύθμιση της φορολογικής διοίκησης με στόχο την ενίσχυση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της ικανότητας είσπραξης εσόδων και την καταπολέμηση της φορολογικής απάτης και της φοροδιαφυγής, με σκοπό την αύξηση των φορολογικών εσόδων. Η μεταρρύθμιση θα αποτελείται από ένα πρόγραμμα βραχυπρόθεσμων μέτρων για την ενίσχυση της συμμόρφωσης των φορολογούμενων και της αποτελεσματικότητας, καθώς και από μία πιο συνεκτική και μακροπρόθεσμη μεταρρύθμιση που αφορά τη διαχείριση των κινδύνων και τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης δομής λειτουργίας της φορολογικής διοίκησης, με την ενσωμάτωση του υπάρχοντος Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων και του Τμήματος ΦΠΑ.

Το βραχυπρόθεσμο πρόγραμμα θα τεθεί σε εφαρμογή από το 4ο τρίμηνο του 2013 και θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες δέσμες μέτρων:

- 1ο Θέσπιση νομοθετικών αλλαγών για την ενίσχυση της είσπραξης των φόρων και την εθελοντική συμμόρφωση των φορολογούμενων και ειδικότερα:
  - α) απόδοση της προσωπικής ευθύνης για την καταβολή των φόρων εταιρειών σε εκείνους οι οποίοι ασκούν πραγματικά τον έλεγχο μιας εταιρείας και στον υπεύθυνο διευθυντή.
  - β) Αλλαγή της νομοθεσίας ώστε η μη πληρωμή φόρων, κάθε είδους, να συνιστά ποινικό αδίκημα και να διώκεται.
  - γ) Ενίσχυση των εξουσιών των φορολογικών αρχών για την εξασφάλιση της πληρωμής των ληξιπρόθεσμων φορολογικών υποχρεώσεων, π.χ. με την παραχώρηση εξουσίας για την κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων των υπόχρεων, συμπεριλαμβανομένων των ακινήτων και τραπεζικών λογαριασμών.

2ο Βελτίωση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας της διοίκησης, μέσω:

- α) της εξασφάλισης της κινητικότητας του προσωπικού μεταξύ των διαφόρων φορέων φορολογικής διοίκησης, ώστε να διασφαλιστεί η κατάλληλη στελέχωση τους για την είσπραξη υψηλών εσόδων,
- β) βελτιστοποίηση της χρήσης των συστημάτων πληροφορικής της φορολογικής διοίκησης με βάση (i) τη διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των φορολογικών αρχών και συναφών φορέων (π.χ. κοινωνικές ασφαλίσεις) λαμβάνοντας υπόψη τις νομικές διατάξεις για την προστασία των δεδομένων, (ii) την ενίσχυση της χρήσης ηλεκτρονικών συστημάτων για τη συμπλήρωση των φορολογικών δηλώσεων και τις πληρωμές (επιτρέποντας την πληρωμή μέσω τραπεζικών εμβασμάτων),
- γ) θέσπιση νομοθεσίας αυτο-αξιολόγησης των φορολογούμενων, με ταυτόχρονη θέσπιση συστήματος ελέγχων με βάση τον κίνδυνο παραβατικότητας κάθε φορολογούμενου,
- δ) λήψη αποφάσεων σχετικά με ένα κοινό πρόγραμμα ελέγχου για τους μεγάλες φορολογούμενους που θα διεξαχθεί το 2014,
- ε) την ανάπτυξη ενός κοινού προγράμματος για τη διενέργεια στοχευμένων ελέγχων και ενίσχυση της εκούσιας συμμόρφωσης των ομάδων υψηλού κινδύνου,
- ζ) εκπόνηση μελέτης από ανεξάρτητο φορέα ο οποίος θα προτείνει αλλαγές στη νομοθεσία προκειμένου να βελτιωθεί η φορολογική διοίκηση.

Η μακροπρόθεσμη μεταρρύθμιση θα περιλαμβάνει μία ολοκληρωμένη στρατηγική φορολογικής συμμόρφωσης η οποία θα τεθεί σε εφαρμογή από το 2ο τρίμηνο του 2015. Η στρατηγική θα βασίζεται σε αναλυτική εργασία για την αναγνώριση και ανάλυση των κινδύνων φορολογικής παραβατικότητας και στην αξιολόγηση διαφόρων στρατηγικών αντιμετώπισης του κινδύνου. Η διαδικασία της ανάλυσης κινδύνου θα ξεκινήσει το 4ο τρίμηνο του 2013.

Παράλληλα, θα προχωρήσει η ενοποίηση των δύο φορολογικών υπηρεσιών (ΤΕΠ και ΦΠΑ), η οποία θα ολοκληρωθεί σε διάφορες φάσεις και θα συνοδεύεται από μία σειρά συνοδευτικών μέτρων, όπως η ανάπτυξη ενός κοινού κώδικα φορολογικής διαδικασίας.

Ισχυρή τόνωση των εσόδων από τους νέους φόρους

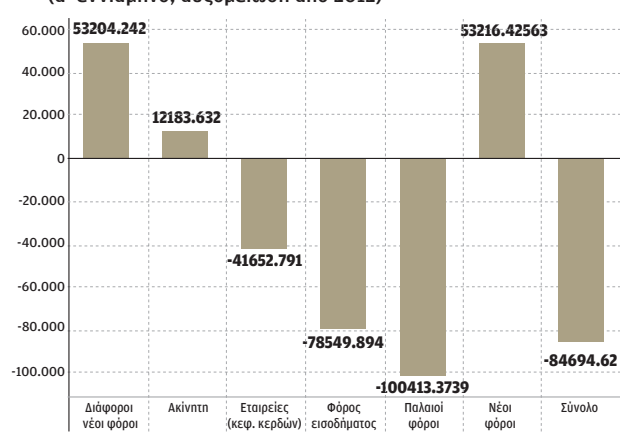
Του ΜΙΧΑΗΛ ΠΕΡΣΙΑΝΗ

Στην αύξηση των φόρων μπορεί να αποδοθεί, σε πολύ μεγάλο βαθμό, η αντακτική που δείχνουν τα δημόσια οικονομικά τους πρώτους έξι μήνες της κρίσης. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία –τα οποία φτάνουν μέχρι την 1η Οκτωβρίου– τα έσοδα του κράτους συγκρατούνται, κατά κύριο λόγο χάρη στην αύξηση των εσόδων από τους άμεσους φόρους.

Το Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων καταγράφει συνολική μείωση εσόδων της τάξης του 6%, ένα ποσοστό αρκετά ικανοποιητικό κάτω από τις σημερινές οικονομικές συνθήκες. Αυτή η μείωση οφείλεται στην υποχώρηση των εσόδων από τον φόρο εισοδήματος, όπου συνολικά καταγράφεται το πρώτο εννιάμηνο μείωση 19% σε σχέση με πέρυσι από τους υπαλλήλους (στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα), με τους αυτοεργοδοτούμενους να έχουν καταβάλει 59% χαμηλότερους φόρους εισοδήματος. Συνολικά, οι άμεσοι φόροι στους οποίους δεν επιβλήθηκε αύξηση, έχουν καταγράψει έσοδα μειωμένα κατά 50% σε σχέση με πέρυσι.

Στον αντίποδα, όμως, άμεσοι φόροι που συλλέγει το ΤΕΠ σε κατηγορίες φόρων όπου έγινε αύξηση ή επιβλήθηκαν νέες φορολογίες, καταγράφουν σημαντική αύξηση της τάξης του 18%, γεγονός που μελώνει την τελική τρύπα στα έσοδα του ΤΕΠ.

Έσοδα του Τμήματος Εσωτερικών Προσόδων (α' εννιάμηνο, αυξομείωση από 2012)

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Με βάση τα συγκεκριμένα αποτελέσματα, προκύπτει πως η πολιτική της ήπιας λιτότητας που έχει επιβληθεί από κυβέρνηση και Τρόικα, τελικά διασώζει τα δημοσιονομικά στοιχεία, με αποτέλεσμα η Κύπρος να βρίσκεται σε πορεία επίτευξης των δημοσιονομικών στόχων του 2013. Πάντως, σημειώνεται πως σε αντίθεση με τους έμμεσους φόρους, οι οποίοι δείχνουν να ασθμαίνουν κάτω από το βάρος της συνεχιζόμενης ύφεσης, οι άμεσοι φόροι αποτελούν το βασικό μέσο για την τόνωση των κρατικών ταμείων.

Όσον αφορά στους έμμεσους φόρους, οι οποίοι επηρεάζονται πιο άμεσα από τις διακυμάνσεις

στην οικονομική δραστηριότητα, σημειώνεται με ενδιαφέρον η συνεχιζόμενη μείωση των εσόδων του ΦΠΑ. Το παλαιότερο συμπέρασμα πως, κάτω από συνθήκες κρίσης και ιδίως κάτω από συνθήκες μειωμένων εγχώριων ζήτησης, μία αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ δεν μπορεί να αποδώσει αυξημένα έσοδα, επιβεβαιώνεται και από τα τελευταία στοιχεία. Σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών (η Υπηρεσία ΦΠΑ δεν διαθέτει επίσημα στοιχεία τα τελευταία έτη), τα έσοδα του ΦΠΑ για το πρώτο εννιάμηνο του 2013 σε σχέση με πέρυσι, καταγράφουν υποχώρηση κατά 8,4%. Συνολικά, οι έμμεσοι φόροι καταγράφουν υποχώρηση κατά 8,5%.

Σε συνδυασμό και με τη μεγάλη μείωση των κρατικών δαπανών, τόσο μέσα στο 2013 όσο και στον προϋπολογισμό του 2014, φαίνεται πως οι αυξήσεις των άμεσων φόρων, έστω και με τις σημαντικές τους στρεβλώσεις και την αναποτελεσματικότητα με την οποία επιβάλλονται, έχουν συμβάλει στη διατήρηση των εσόδων σε υποφερτά επίπεδα. Ο στόχος που έχει τεθεί, σε πολιτικό επίπεδο, από το Υπουργείο Οικονομικών, για αποφυγή επιβλήσεων νέων φορολογιών μέσα στο 2014, φαίνεται πως μπορεί να επιτευχθεί, παρά το γεγονός ότι κάποια φορολόγηση σε επιδόματα, συντάξεις ή άλλα ωφελήματα, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να αποκλειστεί.

Την ίδια στιγμή, τα επί μέρους στοιχεία δείχνουν κάποιες τάσεις που αξίζει να σημειωθούν. Τα έσοδα από τους αυτοεργοδοτούμενους συνεχίζουν να καταγράφουν δραματική μείωση σε σχέση με πέρυσι, παρά το γεγονός ότι η συγκριτική μείωση είναι μικρότερη στο εννιάμηνο από ό,τι στο εξά-

Η λιτότητα έχει όρια, αλλά μέχρι σήμερα δείχνει να πετυχαίνει τον σκοπό της, με συγκρατημένο το κοινωνικό κόστος.

μηνο, γεγονός που καταδεικνύει αυξημένα έσοδα. Μέχρι τον Σεπτέμβριο, τα έσοδα φόρου εισοδήματος από τους αυτοεργοδοτούμενους καταγράφουν μείωση κατά 59% σε σχέση με πέρυσι, γεγονός που δείχνει πως η ταχύτερη διόρθωση και τα περισσότερα λοιπά μπήκαν στις πολύ μικρές επιχειρήσεις και στους αυτοεργοδοτούμενους. Σε μεγάλο βαθμό, αυτό κατά πάσα πιθανότητα οφείλεται στα μικρότερα περιθώρια κέρδους και τους μικρότερους συνολικούς τζίρους αυτών των «επιχειρήσεων», αλλά και στο γεγονός ότι αυτές οι κατηγορίες πληττονται πιο άμεσα από την πιστωτική συρρίκνωση.

Την ίδια ώρα, οι άμεσοι φόροι που έχουν καταβάλει οι επιχειρήσεις («φόρος εισοδήματος από τις επιχειρήσεις» και φόρος κεφαλαιουχικών κερδών) είναι μειωμένοι κατά 8%, ένα ποσοστό που, κονδρικά θέτει περίπου το όριο της συνολικής ύφεσης. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί πως, ενώ τα έσοδα από τον «φόρο εισοδήματος» των νομικών προσώπων συγκρατείται στο -7%, την ίδια ώρα τα έσοδα από τον φόρο κεφαλαιουχικών κερδών καταρρέει. Τα έσοδα στη συγκεκριμένη κατηγορία καταγράφουν μείωση κατά 60% σε σχέση με την ίδια περίοδο πέρυσι, αντικατοπτρίζοντας έτσι τις μεγάλες πιέσεις που δέχονται οι επιχειρήσεις στην κερδοφορία τους.

Όσον αφορά στους έμμεσους φόρους, εκτός από την (αναμενόμενη) μείωση των εσόδων από τον ΦΠΑ, σημειώνεται η συνεχιζόμενη κατάρρευση των εσόδων από τους εισαγωγικούς δασμούς, η οποία κινείται στα επίπεδα του 51,2% σε σχέση με πέρυσι. Όλες οι ενδείξεις δείχνουν πως θα υπάρξει κάποια ανάκαμψη στους εισαγωγικούς δασμούς μέσα στο 3ο τρίμηνο, όταν η αναπλήρωση των αποθεμάτων θα αρχίσει να καταγράφεται. Ωστόσο, την ίδια στιγμή η μείωση συνεχίζει να αντικατοπτρίζει τη δυσκολία με την οποία εισάγονται πόροι παραγωγής και τελικά προϊόντα.

«Φυσική» αγορά του αερίου η Α. Μεσόγειος

Τζούλιαν Λι: Η ανάπτυξη νέων έργων υδροποίησης σε όλο τον κόσμο εγείρει νέα δεδομένα για τις επιλογές της Κύπρου

Συνέντευξη στον **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Ο διεθνής ανταγωνισμός για την κατάκτηση των ενεργειακών αγορών της Ασίας με φυσικό αέριο, με νέα έργα ανάπτυξης μονάδων υδροποίησης σε Αυστραλία, Ρωσία, ανατολική Αφρική και τη βόρεια Αμερική μπορεί να ρίξουν τις τιμές στα επίπεδα της Ευρώπης, θέτοντας σε άλλη βάση το ερώτημα αν η υδροποίηση ή ένας αγωγός αποτελούν πράγματι τις κατάλληλες επιλογές για την εξαγωγή του κυπριακού φυσικού αερίου. Ο αναλυτής του Κέντρου Παγκοσμίων Ενεργειακών Μελετών του Ην. Βασιλείου και καθηγητής στη Σχολή Διοίκησης του Ενεργειακού Κέντρου Σκόλονο της Μόσχας, Τζούλιαν Λι, περιγράφει στην «Κ» το ενεργειακό περιβάλλον και θέτει προς τις κυπριακές αρχές το ερώτημα αν είναι κατάλληλότερη αγορά για την πώληση του φυσικού αερίου η ίδια η περιοχή της ανατολικής Μεσογείου. Αναγνωρίζει, όμως, ότι η πολιτική και οι γεωπολιτικές ισορροπίες παίζουν σημαντικό ρόλο στην λήψη αποφάσεων.

—Πολλοί αναλυτές υποστηρίζουν ότι η ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην Ανατολική Μεσόγειο θα αλλάξει τις γεωστρατηγικές ισορροπίες στην περιοχή. Σε ποια κατεύθυνση μπορούμε να δούμε τις αλλαγές;

—Είναι πάντα δύσκολο να εκτιμηθεί κατά πόσο οι μεγάλες ανακαλύψεις υδρογονανθράκων αλλάζουν την περιφερειακή γεωπολιτική, οπουδήποτε στον κόσμο και αν ανακαλύπτονται. Πολύ συχνά, υπάρχει η ελπίδα ότι οι ανακαλύψεις μεγάλων ποσοτήτων υδρογονανθράκων θα επιτρέψει σε δύο γειτονικές χώρες, που βρι-

σκονται σε σύγκρουση μεταξύ τους, να δουν τα οφέλη της συνεργασίας τους και συνεπώς η ανακάλυψη φυσικών πόρων θα λειτουργήσει ως καταλύτης για καλύτερες σχέσεις. Στην πράξη, όμως, το επιθυμητό αυτό αποτέλεσμα σπάνια φαίνεται να συμβαίνει. Η ανακάλυψη του κοιτάσματος «Αφροδίτη» έχει γίνει σε ύδατα στα οποία εγείρει αξιώσεις η Τουρκία. Ανεξάρτητα από το αν οι εν λόγω απαιτήσεις έχουν βάσει, αυτές έχουν γίνει.

Μερικοί έχουν προτείνει ότι ο πιο οικονομικά αποδοτικός τρόπος για την εξαγωγή του φυσικού αερίου της Κύπρου είναι μέσω αγωγού προς την Τουρκία και βλέπουν αυτή την προοπτική ως κατάλυτη για έναν ευρύτερο διακανονισμό των σχέσεων μεταξύ Κύπρου και Τουρ-

Ο αναλυτής του Κέντρου Παγκοσμίων Ενεργειακών Μελετών του Ην. Βασιλείου, μιλά στην «Κ» για τις προκλήσεις στο διεθνές ενεργειακό περιβάλλον

κίας. Άλλοι υποστηρίζουν ότι η σύγκρουση μεταξύ των δύο θα αποτρέψει οποιαδήποτε πιθανότητα ενός τέτοιου αγωγού.

Περαιτέρω, στα ανατολικά, οι μεγάλες ανακαλύψεις στα ανοικτά των ακτών του Ισραήλ θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις σε περιφερειακό επίπεδο. Το φυσικό αέριο θα μπορούσε να αξιοποιηθεί από το Ισραήλ ως μέσο για την αύξηση των πλεονεκτημάτων του, από ενεργειακή και οικονομική

Ο Τζούλιαν Λι σημειώνει ότι πέρα από τα καθαρά οικονομικά δεδομένα, στην ανατολική Μεσόγειο η πολιτική παίζει μεγάλο ρόλο στη λήψη αποφάσεων, ειδικά στο Ισραήλ, το οποίο και κράτα το κλειδί των αποφάσεων για τις επιλογές εξαγωγής των κοιτασμάτων φυσικού αερίου της ανατολικής Μεσογείου.

άποψη, έναντι των γειτόνων του. Αντίθετα, το φυσικό αέριο από το Ισραήλ θα μπορούσε να εξαχθεί στις αγορές εντός της περιοχής, που παρουσιάζουν ενεργειακό έλλειμμα, με αποτέλεσμα την ενίσχυση των δεσμών μεταξύ των χωρών της περιοχής και τη μείωση της έντασης και των συγκρούσεων. Τα πάντα θα εξαρτηθούν από το πώς οι κυβερνήσεις επιθυμούν να επωφεληθούν από τις γεωπολιτικές ευκαιρίες που προσφέρει η ανακα-

λυψη των φυσικών πόρων.

—Η Κύπρος σχεδιάζει να κατασκευάσει ένα τερματικό υδροποίησης φυσικού αερίου. Αυτή η επιλογή θα προσθέσει αξία στο φυσικό αέριο της Κύπρου;

Η επιλογή του LNG δίνει πρόσβαση σε μία πολύ ευρύτερη επιλογή αγορών για το κυπριακό φυσικό αέριο απ' ό,τι θα μπορούσε να προσφέρει η λύση του αγωγού. Επιπρόσθετα, η προσέλκυση επενδύσεων σε ένα τόσο μεγάλο κατα-

σκευαστικό έργο θα ήταν ευεργετική (έστω και βραχυπρόθεσμα) για την οικονομία της Κύπρου. Η πρόκληση που αντιμετωπίζει η Κύπρος είναι από πού θα προέλθει το φυσικό αέριο για την τροφοδοσία του σταθμού υδροποίησης. Προς το παρόν, η ανακάλυψη του φυσικού αερίου στα ανοικτά της Κύπρου, από μόνη της, δεν είναι πιθανόν να είναι αρκετά μεγάλη για να υποστηρίξει μία μονάδα υδροποιημένου φυσικού αερίου. Αυτό σημαίνει ότι είτε η Κύπρος χρειάζεται και άλλες ανακαλύψεις φυσικού αερίου ή πρέπει να βασίζεται στο φυσικό αέριο του Ισραήλ. Σε αυτό το χρονικό σημείο παραμένει ασαφές ποιες είναι οι πολιτικές πιέσεις που θα μπορούσαν να ασκηθούν από την ισραηλινή κυβέρνηση στους επενδυτές στο «Λεβιάθαν» —και σε άλλες ανακαλύψεις φυσικού αερίου— σε σχέση με τις επιλογές εξαγωγής.

—Οι αγορές πώς αξιολογούν την ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην ανατολική Μεσόγειο; Κατά την εκτίμησή σας, οι αγορές της Ασίας ή της Ευρώπης είναι οι πλέον κατάλληλες για τους φυσικούς πόρους της ανατολικής Μεσογείου;

—Οι αγορές είναι γενικά πολύ θετικές για τις ανακαλύψεις υδρογονανθράκων στην ανατολική Μεσόγειο, τόσο σε περιφερειακό επίπεδο όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο.

Η «φυσική», όμως, αγορά για τους ενεργειακούς πόρους της ανατολικής Μεσογείου θα μπορούσε κάλλιστα να αναζητηθεί εντός της περιοχής της ανατολικής Μεσογείου. Αυτό εγείρει σε άλλη βάση το ερώτημα κατά πόσον ένας αγωγός ή η υδροποίηση αποτελεί την πιο κατάλληλη λύση εξαγωγής του φυσικού αερίου. Όλοι κοιτούν προς

την Ασία, καθώς πρόκειται για μία αγορά «υψηλής αξίας». Την ίδια ώρα, όμως, εντείνεται ο ανταγωνισμός σε αυτή την αγορά από τα νέα έργα υδροποίησης σε Αυστραλία, Ρωσία, ανατολική Αφρική και τη βόρεια Αμερική. Αυτός ο ανταγωνισμός είναι πιθανόν να φέρει τις τιμές προς τα κάτω, προς το ευρωπαϊκό επίπεδο. Από την άποψη ενός επενδυτή, η κατάλληλη αγορά είναι αυτή που δίνει τη μεγαλύτερη αξία, που υπολογίζεται ως αποτέλεσμα της τιμής πώλησης μείον το κόστος παράδοσης. Ωστόσο, στην ανατολική Μεσόγειο, η πολιτική παίζει επίσης μεγάλο ρόλο, ειδικά στο Ισραήλ, όπου οι εθνικές και οι περιφερειακές πολιτικές συμπεριφορώντων ασκούν επιρροή στις αποφάσεις σχετικά με την «ορθή» αγορά για το φυσικό αέριο του Ισραήλ.

seitnidisi@kathimerini.com.cy

Ο Κ. Λι θα μιλήσει για τις τελευταίες εξελίξεις στον ενεργειακό τομέα στο 9th Cyprus Summit των Economist Events, υπό τον τίτλο «Cyprus on the mend?», που θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα, στη Λευκωσία, σε συνεργασία με την έδρα Jean Monnet του Πανεπιστημίου Λευκωσίας και το Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο και την υποστήριξη του Κυπριακού Εμπορικού και Βιομηχανικού Επιμελητηρίου. Στο συνέδριο θα απαντηθούν ερωτήματα που αφορούν στην εξέλιξη του προγράμματος οικονομικής σταθεροποίησης της Κύπρου, στις αλλαγές του οικονομικού και επιχειρηματικού τοπίου, αλλά και στη διαμόρφωση του ενεργειακού χάρτη της ανατολικής Μεσογείου.

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Γραφείο Αποφοίτων

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου παρουσιάζει
τη Μόρφω Τσαϊρέλη και το Θωμά Κοντογεώργη

ΣΤΙΣ ΓΕΙΤΟΝΙΕΣ ΤΟΥ

Μάριος Χειρόδης

Πέμπτη, 5 Δεκεμβρίου 2013, Αίθουσα Τελετών του Πανεπιστημίου Κύπρου
(Καλλιπόλεως) στις 20:30

Εισιτήριο εισόδου: 10€

Θα προσφερθεί ποτό στο διάλειμμα και μετά το τέλος της παράστασης

Προπώληση εισιτηρίων και κρατήσεις στο τηλ. 22894460

ΧΟΡΗΓΟΣ: **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

ΣΤΗΡΙΖΕΙ Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΟΥ Π.Κ.

GPA GEO. PAVLIDES & ARAOZOS

demo deals

“ Demo cars
με ελάχιστα χιλιόμετρα σε
εκπληκτικές τιμές ”

Επισκεφτείτε τους εκθεσιακούς χώρους της Geo. Pavlides & Araozos σε Λευκωσία, Λεμεσό και Λάρνακα, οδηγήστε ένα από τα Demo Cars και αποκτήστε το τώρα σε εκπληκτικές τιμές.

Δείτε κάποια από τα Demo Cars τα οποία προσφέρονται με πλούσιο εξοπλισμό στον οποίο περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων ζάντες αλουμινίου, αυτόματος πιλότος, αισθητήρες στάθμησης, αισθητήρες βροχής, αυτόματα φώτα και Bluetooth στην πλειοψηφία των αυτοκινήτων.

Opel	Κανονική Τιμή	Ειδική τιμή Demo Car
Insignia	€ 24,500	€ 20,800
Chevrolet		
Spark	€ 9,500	€ 8,900
Cruze Auto	€ 18,900	€ 15,900
Citroen		
DS3	€ 16,500	€ 13,900
C4 Auto	€ 19,900	€ 16,900
DS4 EGS Auto	€ 24,500	€ 20,800
Mazda		
Mazda 3	€ 18,900	€ 15,900
Subaru		
XV Auto	€ 25,900	€ 22,500

Λευκωσία 22581111 Λεμεσός 25568000 Λάρνακα 24634896
www.gpa.com.cy

ΣΥΝΤΟΜΑ

Η Παγκ. Εβδομάδα Επιχειρηματικότητας για πρώτη φορά στην Κύπρο

Η Παγκόσμια Εβδομάδα Επιχειρηματικότητας (ΠΕΕ) θα διεξαχθεί σε 140 χώρες... Η πρώτη ΠΕΕ Κύπρου με τίτλο «Game Changers, Generation We» θα διαρκέσει από 18-30 Νοεμβρίου...

Η Παγκόσμια Εβδομάδα Επιχειρηματικότητας είναι διεθνώς η μεγαλύτερη γιορτή της επιχειρηματικής κοινότητας... Η ΠΕΕ Κύπρου είναι οι Industry Disruptors - Game Changers...

Ο «Game Changer» είναι ένας οραματιστής ο οποίος, εκφράζοντας με δημιουργικό τρόπο την καινοτομία... Η ΠΕΕ Κύπρου θα πραγματοποιηθούν διάφορες εκδηλώσεις...

Στο πλαίσιο της ΠΕΕ θα πραγματοποιηθούν διάφορες εκδηλώσεις, από την Κυριακή Ομοσπονδία Γυναικών Επιχειρηματιών...

Δυναμική παρέμβαση στον τομέα της διοργάνωσης επιχειρηματικών συνεδρίων... Η εταιρεία επικοινωνίας, Εκδόσεων, Διαφήμισης και Συνεδρίων fmw financial media way...

Αύξηση της παραγωγής αργού πετρελαίου στην Ελλάδα

Στα 2.300 βαρέλια την ημέρα έφτασε η παραγωγή του Πρίνου, με την παραγωγή 850 βαρελιών της δεύτερης γεώτρησης...

Το επιστημονικό δυναμικό της εταιρείας αξιολογεί με συνεχή συλλογή δεδομένων τη ροή της παραγωγής, με στόχο την ορθολογική εκμετάλλευση της νέας γεώτρησης...

Ωστόσο, τα αποθέματα του Πρίνου φθίνουν. Η Energean Oil αναμένει από την Πολιτεία την ταχύτερη δυνατή άρση των προσκομμάτων...

Οι αντοχές των δανειοληπτών φοβίζουν τους τραπεζίτες

Τα δύσκολα είναι ακόμη μπροστά για τον κυπριακό τραπεζικό τομέα

Του ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ

«Δεν είναι εποχή για να επαναπαυόμαστε. Η κατάσταση είναι δύσκολη», σχολίασε στην «Κ» ανώτερο τραπεζικό στέλεχος... Τα θετικά νέα των τελευταίων εβδομάδων - πρόσληψη διευθύνοντος συμβούλου στην Τρ. Κύπρου...

«Από πού θα προέλθουν εισοδήματα για την αποπληρωμή των υποχρεώσεων των υπερδανεισμένων νοικοκυριών και επιχειρήσεων, όταν όλοι οι τομείς της οικονομίας έχουν χτυπηθεί;», είναι το ερώτημα που απασχολεί τους Κύπριους τραπεζίτες.

κινδύνου, στη διαφύλαξη και ενίσχυση των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας... Η ίδια η τράπεζα σχολιάζει ότι η επιτυχής ανακεφαλαιοποίηση της Ελληνικής Τράπεζας...

μική αστάθεια της χώρας. Σταδιακά καλύτερα των μέτρων και τελικά άρση θα βοηθήσουν στην ενίσχυση της αξιοπιστίας του τραπεζικού συστήματος...

Τα αποτελέσματα εννιαμήνου που ανακοίνωσε την περασμένη εβδομάδα η Ελληνική Τράπεζα αποτυπώνουν και τις ευρύτερες δυσκολίες. Ζημιές (87,2 εκατ. ευρώ) υψηλές προβλέψεις (166,4 εκατ. ευρώ από 72,2 εκατ. ευρώ)...

Η Τρ. Κύπρου

Το ενδιαφέρον στρέφεται στην Τρ. Κύπρου, η οποία την προσεχή Τρίτη θα παρουσιάσει αποτελέσματα εξαμήνου... Η Ελληνική σημειώνει ότι ενόψει υφιστάμενων τα περιοριστικά μέτρα, τα μηνύματα προς τα έξω υποδηλώνουν και ενισχύουν την οικονομική...

Στις επιχειρήσεις στοχεύει η MTN

Μέσω των επιχειρηματικών πελατών η MTN επιχειρεί να επεκταθεί και στον χώρο της σταθερής τηλεφωνίας... -24 ώρες εξειδικευμένο και προσωποποιημένο service.

Στο πλαίσιο αυτό, περισσότερες από 150 επιχειρήσεις, υφιστάμενοι, αλλά και δυνητικοί πελάτες της MTN, έδωσαν το παρών στην εκδήλωση... Σήμερα στο Hilton Cyprus.

«Σταθερή τηλεφωνία με σύνδεση στο ιδιόκτητο δίκτυο οπτικών ινών της MTN και το υπερσύγχρονο Cloud Business Telephony».

«Εταιρική κινητή τηλεφωνία με κορυφαία κάλυψη σε όλη την Κύπρο και το πιο γρήγορο δίκτυο 3G+».

Παράλληλα, στην εκδήλωση ανακοινώθηκε η λειτουργία των δύο MTN Business Support Centers...

Σύμφωνα με την MTN ήδη 4.500 επιχειρήσεις κυπριακές και διεθνείς, ανάμεσά τους κορυφαία ονόματα της αγοράς... η Α/φοι Λανίτη, η PwC, η Vassos Eliades, η Mediterranean Shipping Company (MSC), η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου) αξιοποιούν την MTN Business.

«Στο ιδιαίτερα ανταγωνιστικό επιχειρηματικό περιβάλλον, όπου η τεχνολογία είναι ο ακρογωνιαίος λίθος κάθε οργανισμού και η ταχύτητα παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο... Η εταιρεία προχώρησε και στη λειτουργία δύο MTN Business Support Centers, με αποκλειστικό ρόλο την εξυπηρέτηση των εξαγωγικών πελατών».

Η εταιρεία προχώρησε και στη λειτουργία δύο MTN Business Support Centers, με αποκλειστικό ρόλο την εξυπηρέτηση των εταιρικών πελατών.

Η εταιρεία προχώρησε και στη λειτουργία δύο MTN Business Support Centers, με αποκλειστικό ρόλο την εξυπηρέτηση των εταιρικών πελατών. Η εταιρεία προχώρησε και στη λειτουργία δύο MTN Business Support Centers, με αποκλειστικό ρόλο την εξυπηρέτηση των εταιρικών πελατών.

με την «καλή» Λαϊκή. Ο νέος CEO, Τζον Χούρικαν, έχει ρίξει όλο το βάρος στα μη εξυπηρετούμενα και ειδικά στους μεγάλους οφειλέτες... Ο Σουεργατισμός ταχύτητα ανεβάσει και η Σουεργατική Κεντρική Τράπεζα...

Ο Σουεργατισμός

Ταχύτητα ανεβάσει και η Σουεργατική Κεντρική Τράπεζα, η οποία επέλεξε τον οικο Εγον Ζηντνερ για να αναπληρώσει τον νέο γενικό διευθυντή του Σουεργατισμού... Η Εγον Ζηντνερ συγκαταλέγεται στις κορυφαίες εταιρείες αναζητήσης διευθυντικών στελεχών...

Το χρονοδιάγραμμα που έχει θεθεί είναι σφιχτό και στόχος είναι ο νέος γενικός διευθυντής να έχει βρεθεί μέχρι τα μέσα Δεκεμβρίου. Αυτός είναι και ο λόγος που από τη Δευτέρα θα ξεκινήσουν εντατικά οι διαδικασίες επιλογής.

Η Εγον Ζηντνερ συγκαταλέγεται στις κορυφαίες εταιρείες αναζητήσης διευθυντικών στελεχών, με περισσότερους από 420 συμβούλους και 68 γραφεία σε 41 χώρες που καλύπτουν την Ευρώπη, την Αμερική, την Ασία Ειρηνικού, τη Μέση Ανατολή και την Αφρική.

seitanidis@kathimerini.com.cy

Έκτακτο σχέδιο στήριξης της νεανικής επιχειρηματικότητας

Σε εξέλιξη βρίσκεται από το Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, η 4η (Έκτακτη) Πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων στο πλαίσιο του Σχεδίου Ενίσχυσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας...

Το Σχέδιο αποσκοπεί στην ανάπτυξη, υποστήριξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων (από 20 έως 39 ετών) που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα εξαιρουμένων αυτών που αναφέρονται στον Οδηγό του Σχεδίου...

Το Σχέδιο αποσκοπεί στην ανάπτυξη, υποστήριξη και προώθηση της επιχειρηματικότητας των νέων (από 20 έως 39 ετών) που επιθυμούν να δραστηριοποιηθούν επιχειρηματικά σε οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα εξαιρουμένων αυτών που αναφέρονται στον Οδηγό του Σχεδίου...

ταλέντα τους. Ο σκοπός αυτός προβλέπεται να επιτευχθεί με την αξιοποίηση κινήτρων υπό τη μορφή χρηματοδοτικών ενισχύσεων για τη δημιουργία νέων, βιώσιμων πολύ μικρών επιχειρήσεων. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην αξιοποίηση νέων τεχνικών υπό τη μορφή καινοτόμων μεθόδων παραγωγής και προώθη-

σης των προϊόντων και υπηρεσιών, στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στον τομέα του περιβάλλοντος και γενικά στην προώθηση σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με στόχο τη δημιουργία δυναμικών, εξελιγμένων και ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.

Οι κορυφές που θα παραχωρούνται στους νέους και νέες που θα ενταχθούν στο Σχέδιο ανέρχονται στο 50% πάνω στο κόστος των επιλέξιμων δαπανών της επένδυσης (εξοπλισμός, διαμόρφωση χώρων, κτήριση, προώθηση, κεφάλαιο κίνησης) με ανώτατο ύψος χορηγίας ανά επιχείρηση τις €70.000 για δραστηριότητες της μεταποίησης και τις €50.000 για άλλες δραστηριότητες. Το συνολικό ποσό που θα διατεθεί για τις ανάγκες της πρόσκλησης αυτής είναι €2 εκατ., καθώς και τυχόν εξοικονομήσεις που θα προκύψουν από άλλα Σχέδια που εφαρμόζει η Υπηρεσία Βιομηχανικής Ανάπτυξης του Υπουργείου και συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ.

Θα διατεθεί για τις ανάγκες της πρόσκλησης αυτής είναι €2 εκατ., καθώς και τυχόν εξοικονομήσεις που θα προκύψουν από άλλα Σχέδια που εφαρμόζει η Υπηρεσία Βιομηχανικής Ανάπτυξης του Υπουργείου και συγχρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να εξασφαλίσουν τον Οδηγό του Σχεδίου στον οποίο αναφέρονται όλες οι λεπτομέρειες και το Έντυπο της Αίτησης από τα Κεντρικά και Επαρχιακά Γραφεία του Υπουργείου καθώς και την ιστοσελίδα του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Σημειώνεται ότι αιτήσεις θα γίνονται δεκτές μέχρι τις 06 Δεκεμβρίου 2013.

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ. ΝΑ ΒΡΟΥΜΕ ΤΗ ΛΥΣΗ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υπάρχει προς όφελος όλων των ευρωπαίων πολιτών. Καθώς η κοινωνία μας εξελίσσεται και αλλάζει με τον καιρό, το ίδιο πρέπει να γίνει και για τον τρόπο με τον οποίον αντιμετωπίζουμε τις προκλήσεις και τα εμπόδια μπροστά μας. Χρειαζόμαστε μια ξεκάθαρη, προληπτική προσέγγιση για την επίλυση θεμάτων όπως η ανεργία και η ανταγωνιστικότητα, και τη λήψη αποφάσεων που θα έχουν διαρκή θετικά οφέλη για τις επόμενες γενιές.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κι εσύ. Μαζί μπορούμε να δράσουμε, να αντιδράσουμε και να επηρεάσουμε.

**ΕΧΕΙΣ ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΟ
ΜΥΑΛΟ ΣΟΥ;
ΚΙ ΕΜΕΙΣ.**

Η ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΝΕΟΛΑΙΑ ΕΙΝΑΙ Η ΑΥΡΙΑΝΗ ΣΠΙΘΑ

Η νεανική ανεργία έφτασε σε επίπεδα-ρεκόρ με το ένα τέταρτο σχεδόν των νέων κάτω των 25 ετών στην Ευρώπη να βρίσκεται σε αναζήτηση εργασίας. Η εύρεση τρόπων για να αυξηθούν οι πιθανότητες τους είναι ζωτικής σημασίας για την ευρωπαϊκή αγορά εργασίας. Μια ιδέα που προώθησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το πρόγραμμα παροχής εγγυήσεων για τους νέους, έχει στόχο να επηρεάσει αμέσως αυτό το εξαιρετικά σημαντικό κομμάτι της ευρωπαϊκής κοινωνίας. Προφανώς αυτό θα πάρει χρόνο, αλλά μπορούμε να τα καταφέρουμε και αείζει τον κόπο.

Η συγκεκριμένη πρωτοβουλία δίνει πρόσβαση σε χρήσιμα μαθήματα κατάρτισης, προτάσεις πιθανών θέσεων εργασίας και υψηλής ποιότητας πρακτικές ασκήσεις για εκείνους που αναζητούν εργασία. Σκοπός είναι να εξασφαλιστεί ότι μέσα σε 4 μήνες από την αποφοίτηση ή την απόλυση θα έχουν πραγματικές ευκαιρίες να συνεχίσουν.

Προκειμένου να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, 8 δισεκατομμύρια ευρώ από τρέχοντα προγράμματα της Ε.Ε. έχουν εκταμιευτεί.

Ο ΘΕΤΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ERASMUS+

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εργάστηκε εντατικά για να αναπτύξει και να εξασφαλίσει χρηματοδότηση για τη νέα πρωτοβουλία Erasmus+ της Ε.Ε. Αυτό το πρόγραμμα νεανικής μάθησης υποστηρίζει την εκπαίδευση, την κατάρτιση και τον αθλητισμό για να ενθαρρύνει βελτιωμένες διά βίου ευκαιρίες μάθησης για όλους τους ευρωπαίους πολίτες.

14,5 δισεκατομμύρια ευρώ εκταμιεύτηκαν σε μια περίοδο επτά ετών για να προσφέρουν εκπαιδευτική υποστήριξη σε όποιον τη χρειάζεται, υποστήριξη που μπορεί να αλλάξει ζωές.

Κάθε χρόνο, το Erasmus+ επιτρέπει σε περισσότερους από 400.000 φοιτητές να πραγματοποιήσουν πρακτικές ασκήσεις στο εξωτερικό, επεκτείνοντας τις μαθησιακές τους δυνατότητες και προσφέροντας στα καλύτερα και λαμπρότερα μυαλά μας ανεκτίμητη διεθνή προβολή και εμπειρία. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο αναγνωρίζει ότι είναι σημαντικό να παίρνουν οι άνθρωποι την σωστή κατεύθυνση από νωρίς, και πράττει αναλόγως.

Η Ευρώπη έχει δει πολλά όλα αυτά τα χρόνια. Είχε τα πάνω της και τα κάτω της. Είμαστε εξοικειωμένοι με τις σκληρές προκλήσεις. Αυτή τη στιγμή η απασχόληση είναι ένα μείζον θέμα, με 26 εκατομμύρια ευρωπαίους πολίτες χωρίς εργασία. Το αντίστοιχο τού 11% του πληθυσμού σε ηλικία εργασίας αντιμετωπίζει δυσκολίες και αβεβαιότητα που τελικά μας επηρεάζουν όλους. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εργάζεται σκληρά για να συνδράμει στην αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων.

WWW.EUROPARL.EU

Ζήτηση δεξιοτήτων στην Ευρώπη

Έρευνα καταδεικνύει τις αδυναμίες των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης

Ένας στους πέντε ενήλικους στην Ευρώπη έχει περιορισμένες δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής, ενώ το ίδιο πανεπιστημιακό πτυχίο δεν εγγυάται αντίστοιχο επίπεδο δεξιοτήτων στις διάφορες χώρες, σύμφωνα με την πρώτη συνολική διεθνή έρευνα για τις δεξιότητες των ενηλίκων που δημοσιεύτηκε από τον ΟΟΣΑ και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η έρευνα αξιολογεί τις δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής, αριθμητικής και επίλυσης προβλημάτων σε περίπου 17 κράτη μέλη της Ε.Ε. - Βέλγιο (Φλάνδρα), Τσεχική Δημοκρατία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ιταλία, Κύπρος, Κάτω Χώρες, Αυστρία, Πολωνία, Σλοβακική Δημοκρατία, Ισπανία, Σουηδία και ΗΒ (Αγγλία/Βόρεια Ιρλανδία), καθώς και στην Αυστραλία, τον Καναδά, την Ιαπωνία, τη Δημοκρατία της Κορέας, τη Νορβηγία και τις Ηνωμένες Πολιτείες. Στα πορίσματα της έρευνας υπογραμμίζεται η ανάγκη στοχευμένων επενδύσεων για τη βελτίωση της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και του επιπέδου δεξιοτήτων και απασχολησιμότητας στις ευρωπαϊκές χώρες.

Η έρευνα, γνωστή και ως πρόγραμμα για τη διεθνή αξιολόγηση των δεξιοτήτων των ενηλίκων (Programme for the International Assessment of Adult Competencies - PIAAC), ξεκίνησε από την κ. Ανδρούλλα Βασιλείου, αρμόδια επίτροπο για θέματα εκπαίδευσης, πολιτισμού, πολυγλωσσίας και νεολαίας και τον κ. Nigel Guir a, γενικό γραμματέα του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ).

Η έρευνα για τις δεξιότητες των ενηλίκων εντοπίζει τις αδυναμίες των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, εάν η Ευρώπη επιθυμεί να εφοδιάσει τους πολίτες της με τις υψηλές επιπέδου δεξιοτήτων που χρειάζονται για να επιτύχουν στη ζωή. Το ένα πέμπτο του πληθυσμού έχει χαμηλό επίπεδο δε-

Η έρευνα για τις δεξιότητες των ενηλίκων εντοπίζει τις αδυναμίες των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν, εάν η Ευρώπη επιθυμεί να εφοδιάσει τους πολίτες της με τις υψηλές επιπέδου δεξιοτήτων που χρειάζονται για να επιτύχουν στη ζωή.

Διαφορές μεταξύ των κρατών-μελών

Από τα στοιχεία που συγκέντρωσε ο ΟΟΣΑ προκύπτουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών. Ακολουθούν ορισμένα παραδείγματα: Ένας στους πέντε ενήλικους έχει περιορισμένες δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής στην Ιρλανδία, τη Γαλλία, την Πολωνία και το ΗΒ. Στην Ισπανία και την Ιταλία η αναλογία αυτή είναι ένας στους τρεις ενήλικους. Πάνω από το 40 % του ενήλικου πληθυσμού στην Ολλανδία, τη Φινλανδία και τη Σουηδία έχει υψηλές δεξιότητες επίλυσης προβλημάτων σε περιβάλλοντα ΤΠΕ, ενώ σχεδόν ένας στους πέντε ενήλικους δεν έχουν καμία εμπειρία από υπολογιστές στην Ισπανία, την Ιταλία, την Κύπρο, την Πολωνία και

τη Σλοβακία. Οι επιδόσεις ανάγνωσης και γραφής των ατόμων που έχουν αποφοιτήσει πρόσφατα από την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση των Κάτω Χωρών και της Φινλανδίας είναι ίδιες ή και καλύτερες από τις αντίστοιχες επιδόσεις των αποφοίτων της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης της Ιρλανδίας, της Ισπανίας, της Ιταλίας, της Κύπρου και του ΗΒ (Αγγλία/Βόρεια Ιρλανδία). Στο Βέλγιο (Φλάνδρα), την Ισπανία, τη Γαλλία και τη Φινλανδία, το επίπεδο επάρκειας όσον αφορά τις δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής μεταξύ των ατόμων ηλικίας 25-34 ετών είναι κατά πολύ καλύτερο από το αντίστοιχο επίπεδο των ατόμων ηλικίας 55-65 ετών.

ξιώτες. Ο κ. L szl Andor, επίτροπος αρμόδιος για θέματα απασχόλησης, κοινωνικών υποθέσεων και ένταξης, ο οποίος ζήτησε να δοθεί προτεραιότητα στη χρηματοδότηση των μεταρρυθμίσεων στους τομείς της εκπαίδευσης και της απασχόλησης.

«Συνιστώ θερμά στα κράτη-μέλη να αξιοποιήσουν καλύτερα το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο για να επενδύσουν στις δεξιότητες και την κατάρτιση, τόσο για τους άνεργους νέους όσο και για τη διά βίου μάθηση των μεσολικών και των μεγαλύτερης ηλικίας εργαζομένων», σχολίασε.

Τα κύρια πορίσματα της έρευνας:

1ον Το 20% του ενεργού πληθυσμού της Ε.Ε. έχει περιορισμένες δεξιότητες ανάγνωσης, γραφής και αριθμητικής, ενώ το ποσοστό αυτό είναι μεγαλύτερο μεταξύ των ανέργων οι οποίοι έχουν πολλές πιθανότητες να πέσουν στην «παγίδα των περιορισμένων δεξιοτήτων» καθώς συμμετέχουν ελάχιστα ή καθόλου σε δραστηριότητες εκπαίδευσης ενηλίκων.

2ον Το 25 % των ενηλίκων δεν διαθέτει τις αναγκαίες ψηφιακές δεξιότητες ώστε να χρησιμοποιεί αποτελεσματικά τις Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

3ον Οι διαφορές μεταξύ των δεξιοτήτων που προσφέρει η επίσημη εκπαίδευση στις διάφορες χώρες είναι εντυπωσιακές: οι απόφοιτοι της ανώτερης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε ορισμένα κράτη-μέλη έχουν παρόμοιες ή ανώτερες δεξιότητες από τους αποφοίτους της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης άλλων κρατών-μελών.

4ον Οι πολιτικές για τη διά βίου μάθηση πρέπει να αποσκοπούν στις δεξιότητες που δεν χάνονται με το πέρασμα του χρόνου, δεδομένης της μεγάλης απόστασης μεταξύ των γενεών που αποκάλυψε η έρευνα και του σημαντικού οικονομικού και κοινωνικού οφέλους που απορρέει από τις υψηλές επιπέδου δεξιότητες.

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Παγκύπρια εκστρατεία συλλογής τροφίμων

Η **Hermes Airports** ανακοινώνει την έναρξη της Παγκύπριας Εκστρατείας Συλλογής Τροφίμων με τίτλο «Δύναμη Κυπρίων». Η φιλανθρωπική αυτή εκστρατεία στοχεύει στη συλλογή τροφίμων για ενίσχυση των συμπολιτών μας οι οποίοι χρειάζονται υποστήριξη. Η προσπάθεια αυτή αποτελεί την πρώτη ουσιαστικά σύμπραξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα καθώς σ' αυτή συμμετέχουν όλες οι εκπαιδευτικές οργανώσεις, ένας μεγάλος αριθμός ιδιωτικών εταιρειών και πέραν των 1.000 εθελοντών, σε παγκύπρια βάση. Η εκστρατεία διεξάγεται με τη συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Η εκστρατεία θα έχει διάρκεια ένα μήνα, μέχρι τις 20 Δεκεμβρίου 2013.

Στο πλαίσιο της εκστρατείας θα συλλέγονται τρία είδη τροφίμων: α) Συσκευασμένα πακέτα σοπριών (φακές, λουβι, φασόλια και ρεβίθια), β) Κονσέρβες κρέατος και ψαρικών, γ) Φιάλες ελαιόλαδου.

Με βάση τον μηχανισμό της εκστρατείας, το κοινό θα μπορεί να ενισχύσει αυτή την προσπάθεια, αποστέλλοντας όλα ή μερικά από τα συγκεκριμένα είδη τροφίμων, μέσω των παιδιών του, στα σχολεία της ελεύθερης Κύπρου. Στη συνέχεια, οι διευθύνσεις των σχολείων θα διαθέτουν τα τρόφιμα αυτά, στις οικογένειες των μαθητών τους που χρήζουν στήριξης. Σε περίπτωση πλεονάσματος σ' ένα σχολείο, εθελοντές θα παραλαμβάνουν τα τρόφιμα και θα τα μεταφέρουν σε επαρχιακές αποθήκες που έχουν ήδη δημιουργηθεί σε όλες τις πόλεις της ελεύθερης Κύπρου. Απ' εκεί, εφόσον υπάρχουν διαθέσιμες ποσότητες, τα κοινωνικά παντοπωλεία, τα σχολεία και άλλοι φορείς, θα μπορούν να προμηθευτούν από τα είδη που συλλέγονται. Εάν και εφόσον υπάρχουν πλεονάσματα σε σχολεία της υπαίθρου, τότε αυτά θα διατίθενται στα Κοινωνικά Συμβούλια.

Οι ενδιαφερόμενες εταιρείες μπορούν να επικοινωνούν με το Διεθνές Αεροδρόμιο Λάρνακας στον παγκύπριο τηλεφωνικό αριθμό 77778833.

Πρόληψη και Υγεία

Η **ΕΧΧΟΝΜΟΒΙΛ / ESSO** σε συνεργασία με την Ένωση Διοικητικού Προσωπικού Πανεπιστημίου Κύπρου (ΕΔΠΠΙΑΚ) οργάνωσαν εκδήλωση με θέμα την Πρόληψη και Υγεία. Κατά την εκδήλωση προσωπικό και φοιτητές του Πανεπιστημίου εξετάστηκαν για πίεση χοληστερόλη και σάκχαρο στην Κινητή Μονάδα της ΕΧΧΟΝΜΟΒΙΛ / ESSO, η οποία συμμετείχε αφιλοκερδώς στην εκδήλωση. Η κινητή μονάδα της ΕΧΧΟΝΜΟΒΙΛ / ESSO συνεχίζει για τέταρτη χρονιά να παρέχει στο κοινό δωρεάν ιατρικές εξετάσεις σε επιλεγμένα πρατήρια της ESSO τα πρωινά του Σαββάτου.

Σάββατο κι απόβραδο

Παρουσίαση: Κατερίνα Μηλιώτη, Κούλλης Θεοδώρου
 Καλλιτεχνική επιμέλεια: Χρήστος Φιλίππου
 Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Μόνικα Φανουρίου, Ανδρέας Ανδρέου
 Εποπτεία: Σοφία Μουαίμη

ΚΑΘΕ ΣΑΒΒΑΤΟ 9.15μ.μ. **PLK1**
 www.cybc.com.cy

στη χώρα του γιαι

Η εκπομπή συνεχίζει για έβδομη χρονιά την επιτυχημένη πορεία της απαντώντας στα **ΓΙΑΤΙ** των παιδιών.

Κείμενα: Γιαννούλα Κλεάνθους, Χρήστος Γρηγοριάδης, Πέτρος Κονόμου
 Επιμέλεια παραγωγής-σκηνοθεσία: Βούλα Αντωνίου

ΚΑΘΕ ΤΕΤΑΡΤΗ 3.50μ.μ. **PLK2**
 Σε επανάληψη κάθε Κυριακή 12.05 μετά το μεσημέρι
 www.cybc.com.cy

Η τμή των νέων μετοχών «αγκάθι» στην αύξηση κεφαλαίου της Eurobank

Παραμένει αβέβαιο αν η διοίκηση του ΤΧΣ θα δεχθεί discount και σε τι ύψος

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ**

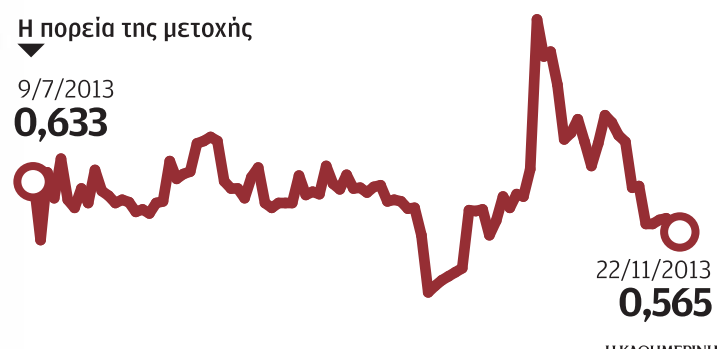
Η άμεση ψήφισή του απαραίτητου νομοθετικού πλαισίου και ο καθορισμός της τιμής διάθεσης των νέων μετοχών αποτελούν τα δύο ζητήματα τα οποία θα κρίνουν την επιτυχία της αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου της Eurobank.

Η αύξηση θα κυμανθεί στα 2 δισ. ευρώ, ωστόσο το ακριβές ύψος θα εξαρτηθεί από τις κεφαλαιακές ανάγκες της τράπεζας οι οποίες θα προσδιοριστούν από την Τράπεζα της Ελλάδος με βάση το stress test που διενεργεί η BlackRock, ενώ στόχος της διοίκησης της Eurobank είναι η αύξηση να ολοκληρωθεί εντός του Ιανουαρίου 2014. Αν το εγχείρημα επιτύχει, τότε θα έχει πραγματοποιηθεί ένα μεγάλο και αποφασιστικό βήμα για την επιστροφή της τράπεζας σε ιδιωτικά χέρια. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το Μνημόνιο, μέχρι το τέλος Μαρτίου 2014 οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να έχουν ολοκληρώσει τη διάθεση ενός αξιόλογου πακέτου μετοχών της τράπεζας σε ξένους επενδυτές.

Τα μεγέθη του ομίλου Eurobank

Σύνολο ενεργητικού	Δάνεια	Καταθέσεις
82,15	48,32	41,67
δισ. ευρώ	δισ. ευρώ	δισ. ευρώ

Κέρδη στην Κύπρο

Θετική είναι η πορεία της Eurobank Κύπρου, παρά την έντονα αρνητική συγκυρία που προέκυψε από τις αποφάσεις του Μαρτίου, οι οποίες και σηματοδότησαν την κυπριακή οικονομία. Σύμφωνα με τα οικονομικά αποτελέσματα, το πρώτο εξάμηνο 2013 η Eurobank Κύπρου παρουσίασε επαναλαμβανόμενη κερδοφορία ύψους 13,2 εκατ. ευρώ μετά τους φόρους, ενώ σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα διαμορφώνονται οι δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας στο 38,7%. Επιπλέον, η Eurobank Κύπρου ισχυροποίησε την παρουσία της στους τομείς των μεγάλων επιχειρήσεων, της διαχείρισης περιουσίας ιδιωτών, της τραπεζικής διεθνών εταιρειών και των κεφαλαιαγορών.

μειώνεται ότι και στην ανακεφαλαίωση των τριών άλλων συστημικών τραπεζών στις οποίες συμμετείχαν ιδιώτες, κυρίαρχη ήταν η συμμετοχή των hedge funds. Ετσι το ΤΧΣ ζητεί οι ιδιώτες επενδυτές που θα συμμετάσχουν στην αύξηση να δεσμευτούν πως θα διακρατήσουν τις μετοχές για ένα χρονικό διάστημα. Παράλληλα, μέλη του ΤΧΣ αναφέρουν ότι δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό ένα πολύ υψηλό discount. Αν η αύξηση κεφαλαίου καλυφθεί εξ ολοκλήρου από ιδιώτες επενδυτές, τότε η συμμετοχή του ΤΧΣ από 95% σήμερα θα συρρικνωθεί στο 50%. Σε ό,τι αφορά τους παλαιούς ιδιώτες μετόχους της τράπεζας που ελέγχουν το 5%, θα περιοριστεί στο 2,6%.

Επίσκεψη στην Κύπρο

Στην Κύπρο βρέθηκε επιτελείο της Eurobank με τη συμμετοχή του διευθυνόντος συμβούλου της τράπεζας Χρήστου Μεγάλου και του γενικού διευθυντή και μέλους της διοικητικής και εκτελεστικής επιτροπής Φωκίωνα Καραβία. Τα στε-

λέχη της Eurobank είχαν σειρά συναντήσεων με ανώτατους κυβερνητικούς αξιωματούχους και κορυφαίους επιχειρηματίες της Κύπρου. Στην ομιλία του ο διευθύνων σύμβουλος της Eurobank Χρ. Μεγάλου αναφέρθηκε στην προσπάθεια της Κύπρου για την αντιμετώπιση της κρίσης και όπως επεσήμανε, «στόχος μας είναι να συμβάλουμε και εμείς στην ανάκαμψη της κυπριακής οικονομίας. Να προσφέρουμε υπηρεσίες και προϊόντα προστιθέμενης αξίας στους μεγάλους ιδιώτες πελάτες μας, στις κυπριακές επιχειρήσεις, στους Κύπριους θεσμικούς επενδυτές και τους διεθνείς μας πελάτες. Εχουμε εμπιστοσύνη ότι η κυπριακή κυβέρνηση θα συνεχίσει να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα και τις πρωτοβουλίες ώστε να επανέλθει σύντομα η χώρα σε αναπτυξιακή τροχιά, εξέλιξη που θα ωφελήσει όλους μας. Εχουμε εμπιστοσύνη στις προοπτικές της κυπριακής οικονομίας παρά τις δυσκολίες που έχει αντιμετωπίσει και συνεχίζει να αντιμετωπίζει».

«Αγκάθι» η τιμή

Ο καθορισμός της τιμής πάντως, με την οποία θα συμμετάσχουν στην αύξηση οι νέοι επενδυτές, αποτελεί το μεγάλο «αγκάθι». Από τη μια πλευρά, για να γίνει ελκυστική η αύξηση κεφαλαίου ώστε να συμμετάσχουν ιδιώτες επενδυτές, θα πρέπει οι νέες μετοχές να διατεθούν σε σημαντικά χαμηλότερη τιμή από την τρέχουσα. Από την άλλη, είναι αβέβαιο αν το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) θα δεχθεί ένα σημαντικό discount στην τιμή. Δηλαδή θα πρέπει να βρεθεί μια χρυσή τομή μεταξύ του τι θεωρεί ως δικαιούς όρους η αγορά και τι το ΤΧΣ. Στελέχη του ΤΧΣ κατ' επανάληψη έχουν αναφέρει ότι η αύξηση θα γίνει με όρους αγοράς αλλά με τρόπο που θα διασφαλίζουν τα συμφέροντα των φορολογουμένων. Το ΤΧΣ αναγνωρίζει ότι, λόγω των συνθηκών διεθνώς, το ενδιαφέρον ξένων τραπεζών εί-

ναι πολύ περιορισμένο αφήνοντας χώρο για τη συμμετοχή εταιρειών private equity, hedge funds και άλλων θεσμικών επενδυτές. Ση-

Συνεχίζεται η μείωση κερδοφορίας των εισηγμένων

Του **ΑΝΕΣΤΗ ΝΤΟΚΑ**

Ο αγώνας επιβιώσε για τις ελληνικές επιχειρήσεις συνεχίστηκε με την ίδια ένταση και το γ' τρίμηνο του 2013, καθώς το οικονομικό περιβάλλον δεν επιτρέπει εφουσασμό, ενώ δεν έχουν αλλάξει οι όροι της εγχώριας ζήτησης, της χρηματοδότησης από τις τράπεζες και της διαχείρισης ρίσκου.

Σύμφωνα με την Beta Χρηματιστηριακή, που επεξεργάστηκε τους 33 πρώτους ισολογισμούς εννεαμήνου σε σύνολο 242 εταιρειών, ακόμη και οι κερδοφόρες επιχειρήσεις δεν αφήνουν πολλά μηνύματα αισιοδοξίας, όσο η εγχώρια οικονομία δεν δίνει στιγμή γενικότερης

Τα συνολικά κέρδη των 33 εισηγμένων που έχουν ανακοινώσει αποτελέσματα 9μήνου διαμορφώθηκαν στα 1,325 δισ. έναντι 2,447 δισ. ευρώ το 2012.

Τα αποτελέσματα 9μήνου 2013 για 33 εισηγμένες

που έχουν ανακοινώσει λογιστικές καταστάσεις

Καθαρά κέρδη ή ζημιές, σε χιλιάδες ευρώ

	2012	2013		2012	2013
ΟΤΕ	524.700	497.900	Trastor	-1.726	458
Coca Cola	236.200	212.800	Πετρόπουλος	-2.531	397
ΟΠΑΠ	371.675	111.701	ΓΕΒΚΑ	13	394
Μέτκα	50.946	57.122	Παπουτσάνης	-246	159
Μυτιληναίος	11.601	22.463	Αιολική	475	134
Πλαίσιο	4.970	8.703	Space Hellas	316	63
Κυριακίδης	3.204	4.910	ΕΛ.ΠΕ.	113.897	-171.028
Πλαστικά Θράκης	7.279	4.273	Χαλκόρ	-18.894	-38.459
Σαράντης	6.781	3.598	Lamda Develop.	-54.524	-25.712
HOL	-10.819	2.577	TITAN	1.988	-14.552
Mermeren Comb	1.151	2.065	ΕΛΛ. Καλώδια	-9.959	-11.080
ΕΛΒΑΛ	17.527	2.044	ΕΤΕΜ	-7.010	-7.876
Flexorpack	2.730	1.868	Eurobank Prop.	-17.488	-1.967
Ιονική Ξεν/κπ	-2.907	1.413	Μοτοδυναμική	-2.370	-1.360
Ανδρομέδα	1.565	721	Χαϊδεμένος	-1.005	-1.308
Paperpack	3	546	Ελτράκ	-2.115	-790
Infoquest	-1.917	482			

ΠΗΓΗ: ΒΕΤΑ ΑΧΕΡΕΥΕ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

βελτίωσης. Πιο συγκεκριμένα, για τις 33 εισηγμένες τα ενοποιημένα κέρδη μετά φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας το φετινό εννεάμηνο παρουσιάζουν υστέρηση 45,8% καθώς διαμορφώθηκαν στα 1,325 δισ. ευρώ έναντι κερδοφορίας 2,447 δισ. ευρώ της αντίστοιχης περιόδου του 2012. Θα πρέπει να υπογραμμισθεί ότι οι εταιρείες που αρκετά νωρίς προβαίνουν σε δημοσιοποιήσεις των αποτελεσμάτων τους είναι οι πιο κερδοφόρες. Συνεπώς για την πλειονότητα των εταιρειών (άνω των 190 ισολογισμών πρέπει να δι-

μοιευθούν μέχρι το απόγευμα της ερχόμενης Παρασκευής) τα αποτελέσματα προβλέπονται αρνητικά, που θα διαφοροποιήσουν το τελικό αποτέλεσμα. Οι 33 εισηγμένες εμφανισαν επίσης υστέρηση 21,2% της λειτουργικής κερδοφορίας (ΕΒΙΤ-DA) όπου τους πρώτους εννέα μήνες του 2013 είχαν 5,130 δισ. ευρώ έναντι 6,507 δισ. ευρώ που ήταν το περσινό ΕΒΙΤDA για την περίοδο που εξετάζουμε. Μικρότερη υποχώρηση εμφάνισε ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών που ανήλθε στα 48,511 δισ. ευρώ καταγράφοντας πτώση

4,6% σε σύγκριση με το εννεάμηνο του 2012 που είχε διαμορφωθεί στα 50,843 δισ. ευρώ.

Οι εισηγμένες που παραμένουν ανθεκτικές είναι αυτές που κινούνται γύρω από τη συνταγή «προσεκτική χρηματοοικονομική δομή και πωλήσεις στο εξωτερικό». Οι εισηγμένες πορεύονται για το υπόλοιπο τρίμηνο του 2013 με τη λογική του «βλέποντας και κάνοντας», αφού οι αβεβαιότητες του εγχώριου οικονομικού περιβάλλοντος είναι πλέον ζωικές για τη λειτουργία των περισσότερων εταιρειών. Σαφέστατα

για το λιανικό εμπόριο είναι σημαντική η περίοδος των έξι εβδομάδων των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς όπου εισπράττουν σχεδόν το 1/3 των ετήσιων πωλήσεων. Βέβαια με τις παρούσες συνθήκες που επικρατούν στους καταναλωτές μετά από 6 χρόνια ύφεσης το τελικό αποτέλεσμα είναι αβέβαιο. Παράλληλα στις βιομηχανίες οι αιματηρές περιπέσιες σε επενδύσεις για νέα προϊόντα έχουν καθηλώσει τα περιθώρια ανάπτυξης, αφού οι πωλήσεις υποστρίζονται από τα αποθέματα των επιχειρήσεων.

Η διοίκηση του ΟΠΑΠ δεν κρύβει την ανησυχία της για την έκβαση δύο project στον ΟΠΑΠ, των παιγνιομηχανών και των λαχείων.

Παράταση ζητεί ο ΟΠΑΠ για την εγκατάσταση των παιγνιομηχανών

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Την επέκταση της περιόδου εγκατάστασης των παιγνιομηχανών (VideoLottery Terminals ή VLTs) ζήτησε η διοίκηση του ΟΠΑΠ από το υπουργείο Οικονομικών. Συγκεκριμένα, ζήτησε να τροποποιηθεί η περίοδος εγκατάστασης των 16.500 παιγνιομηχανών για τις οποίες έχει υποχρέωση ο ίδιος να εγκαταστήσει από 18 σε 24 μήνες. Σύμφωνα με το αίτημα, η περίοδος των 18 μηνών δεν επαρκεί για την ολοκλήρωση του project.

λευση τους μετόχους της θυγατρικής του εταιρείας Ελληνικά Λαχεία. Η συνέλευση έχει προγραμματιστεί για τις 10 Δεκεμβρίου 2013.

Σύμφωνα με τον κ. Ζιγκλερ, η διάθεση των λαχείων από τον νέο κάτοχο της άδειας θα γίνει μέσα στο α' τρίμηνο του 2014, ενώ η έναρξη της λειτουργίας των VLTs στο γ' τρίμηνο του 2014. Ως σύμπτωση, ο ΟΠΑΠ θα έχει στη διάθεσή του μόλις έξι μήνες για το «άπλωμα» των VLTs ανά την Ελλάδα. Επιπλέον, ο ΟΠΑΠ πιέζει για την αύξηση του αριθμού των VLTs που θα μπορεί να εγκαταστήσει σε έναν μοναδικό χώρο. Η κυβέρνηση φέρεται να έχει υποσχεθεί την αύξηση του αριθμού των παιγνιομηχανών από 25 σε 50, χωρίς ωστόσο αυτό μέχρι σήμερα να έχει γίνει πραγματικότητα.

Αρνείται το ΥΠΟΙΚ

Το υπουργείο Οικονομικών φέρεται ότι απάντησε αρνητικά στο αίτημα της διοίκησης του ΟΠΑΠ. Ωστόσο, όπως αναφέρουν καλά πληροφορημένες πηγές, δεν αποκλείεται το αίτημα να επανεξεταστεί στο μέλλον. Πάντως, η όλη υπόθεση καταδεικνύει ότι σχεδόν δύο χρόνια μετά τη λήψη της άδειας λειτουργίας των VLTs από τον ΟΠΑΠ, πολύ λίγη δουλειά έχει γίνει μέχρι σήμερα.

Κοινωνικοί στις ανησυχίες της διοίκησης του ΟΠΑΠ έγιναν προχθές και οι αναλυτές που παρακολούθησαν την τηλεφωνική συνδιάσκεψη με τη διοίκηση του οργανισμού, μια μέρα μετά την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων του για το γ' τρίμηνο του έτους. Ο επικεφαλής της εταιρείας Καμίλ Ζιγκλερ δεν έκρυψε την ανησυχία του για την έκβαση δύο project στον ΟΠΑΠ, αυτό των παιγνιομηχανών κι εκείνο των λαχείων. Ο ίδιος σημείωσε ότι συνιστούν άμεσο προτεραιότητα για τον οργανισμό. Μάλιστα, το δεύτερο project των λαχείων έχει ακόμη πιο επειγόντα χαρακτήρα, δεδομένου ότι εκεί η αλλαγή εκδότη πρέπει να συντελεστεί μέχρι τον ερχόμενο Απρίλιο, ενώ στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα, ο ΟΠΑΠ και ο νέος μετόχος του πρέπει να λύσουν τα προβλήματα των συμβάσεων προμήθειας, αλλά και την αλλαγή του καταστατικού στην εταιρεία Κρατικά Λαχεία Α.Ε. Προς την κατεύθυνση αυτή, η διοίκηση του οργανισμού έχει καλέσει σε έκτακτη γενική συνέ-

Υποστηρίζει ότι το διάστημα των 18 μηνών δεν επαρκεί και ζητεί από το υπουργείο Οικονομικών επιπλέον έξι μήνες.

Παράγοντες της αγοράς αναφέρουν ότι το project των VLTs δεν «βγαίνει οικονομικά» με έναν τόσο μικρό αριθμό παιγνιομηχανών ανά χώρο, όπως προβλέπει η σημερινή νομοθεσία.

Τα αποτελέσματα

Το ενθαρρυντικό για τον ΟΠΑΠ είναι ότι τα αποτελέσματα γ' τριμήνου έδειξαν μια αντοχή σε ό,τι αφορά τα ποσά πωληθέντων. Προς την κατεύθυνση αυτή θετικό ρόλο διαδραμάτισε η πρόωξη έναρξης του ελληνικού πρωταθλήματος ποδοσφαίρου, το οποίο έφερε νωρίς (18 Αυγούστου) τους παίκτες στα πρακτορεία του οργανισμού. Σημειώνεται ότι τα έσοδα του ΟΠΑΠ στο α' τρίμηνο υποχώρησαν (σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2012) κατά 18,4%, το β' τρίμηνο κατά 11,6%, ενώ το γ' τρίμηνο σημειώθηκε οριακή άνοδος εσόδων 0,7%.

Μειώνεται διαρκώς η ζήτηση για ηλεκτρικές συσκευές

Οι δυσμενείς οικονομικές συνθήκες έχουν περιορίσει σημαντικά την εγχώρια ζήτηση ηλεκτρικών οικιακών συσκευών την τελευταία τετραετία, σύμφωνα με μελέτη που εκπόνησε η ΣΤΟΧΑΣΙΣ.

κουζίνες και τα πλυντήρια ρούχων να κατέχουν το 53,4% σε τεμάχια, το 2012.

Το μέγεθος της εγχώριας αγοράς λευκών ηλεκτρικών οικιακών συσκευών (πλυντήρια ρούχων και πιάτων, ψυγεία-καταψύκτες, απορροφητήρες, φούρνοι μικροκυμάτων, ηλεκτρικές κουζίνες, φούρνοι και εστίες εντοιχιζόμενες) εκτιμάται ότι ανήλθε σε 1,168 εκατ. τεμάχια το 2012, με τον μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής να διαμορφώνεται αρνητικός (-15,5%) την τετραετία 2009-2012. Τα μερίδια μεταξύ των επιμέρους κατηγοριών λευκών ηλεκτρικών συσκευών είναι σχεδόν ισοκατανομημένα, με τα ψυγεία - ψυγειοκαταψύκτες, τις ηλεκτρικές

Αντίστοιχα, το μέγεθος αγοράς των συσκευών εικόνας και ήχου (τηλεοράσεις, φορητές συσκευές ήχου, DVD/BLU-RAY, μεμονωμένες συσκευές HI-FI/Home Cinema, βιντεοκάμερες, ολοκληρωμένα συστήματα HI-FI, βιντεοπροβολείς) εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε σε 1,135 εκατ. τεμάχια το 2012, με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής -17,5%, την περίοδο 2009-2012. Η πτώση στην αγορά συσκευών εικόνας και ήχου το 2012 συγκρατήθηκε από την οριακή μείωση της αγοράς των τηλεοράσεων (καλύπτουν το 46% της εν λόγω αγοράς), η οποία προέκυψε λόγω της πτώσης του αναλογικού σπύματος, «κωθώντας» αρκετά νοικοκυριά σε αγορά νέων συσκευών.

ΚΥΠΡΟΣ (ΧΑΚ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓ. ΕΒΔ., ΔΙΑΦ. ΕΒΔ., ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Lists various companies and their market performance.

Table titled 'Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας' showing top gains and losses. Columns: ΑΝΟΔΟΣ, ΠΤΩΣΗ.

Global Capital logo and contact information: Global Capital Securities and Financial Services Limited, Regulated by the Cyprus Securities & Exchange Commission.

ΕΛΛΑΔΑ (ΧΑ) - ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Includes sub-section 'ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ'.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Includes sub-section 'ΤΙΤΛΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΚΟΙ (WARRANTS)'.

Table with columns: ΚΛΕΙΣΙΜΟ 22/11, ΤΙΜΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ, ΜΕΤΑΒΟΛΗ%, ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ, ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ. Includes sub-section 'ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΠΡΟΣ ΔΙΑΓΡΑΦΗ'.

Table titled 'Οι μεγαλύτερες μεταβολές της εβδομάδας' showing top gains and losses. Columns: Ανοδος, Πτώση.

alphatrust logo and contact information: ALPHA TRUST ΑΕΠΕΥ, Έκτος 5, 145 02 Κηφισιά, Τηλ.: 210 6289300, www.alphatrust.gr

Οι αγορές αναμένουν τα τεστ των τραπεζών

Ευρωπαϊκές μετοχές

Ο περιορισμός των μέτρων στήριξης από την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ (Fed) θα υλοποιηθεί αργά ή γρήγορα, οπότε δεν αναμένονται νέες αναταράξεις και δραματικές εξελίξεις στις διεθνείς αγορές, εκτιμά η Νικολέτ ΜακΝτόναλντ-Μπράουν, στρατηγική αναλύτρια της Schroders. Επισημαίνοντας ότι υπάρχουν διαφορετικοί τρόποι για να αξιολογηθεί κανείς τις αποδόσεις των μετοχών, η κ. ΜακΝτόναλντ-Μπράουν κρίνει ότι οι μετοχές των ευρωπαϊκών εταιρειών υποδοχονται συγκριτικά ελκυστικότερες αποδόσεις από τις αμερικάνικες με βάση το χάσμα εσόδων μεταξύ τους. Οι μετοχές των αμερικανικών εταιρειών έχουν καταρρίψει το ένα ρεκόρ ανόδου μετά το άλλο, ενώ η Ευρώπη αναμένει ακόμη μια αισθητή ενίσχυση της ανάπτυξης και της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Στο επίκεντρο της προσοχής της κ. ΜακΝτόναλντ-Μπράουν βρίσκονται οι εταιρείες μεσαίας κεφαλαιοποίησης, όπως αυτές που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή καταναλωτικών αγαθών, οι οποίες θα αντλούν το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων τους από την Ευρώπη και όχι από τον αναδυόμενο κόσμο, όπως ίσχυε έναν χρόνο πριν. Σε ό,τι αφορά τις οικονομικές προβλέψεις της Schroders, ο επικεφαλής οικονομολόγος για την Ευρώπη, Ζαντ Ζανγκάνα, εκτιμά ότι θα υπάρξει πτώση των τιμών στα τρόφιμα και την ενέργεια το 2014.

Η αξιολόγηση των ευρωπαϊκών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων από την ΕΚΤ θα χαράξει και την πορεία των χρηματιστηρίων, τονίζει στην «Κ» το στέλεχος της επενδυτικής εταιρείας Schroders

της ΖΩΡΖΕΤ ΖΟΛΩΤΑ

Η πορεία των ευρωπαϊκών χρηματιστηρίων θα εξαρτηθεί, πρωτίστως, από την ποιοτική αξιολόγηση των τραπεζών της Ευρωζώνης (AQRs) από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ). Μόνον έτσι «θα ξεκαθαρίσει το τοπίο» ανάμεσα στις υγιείς και τις προβληματικές τράπεζες, τονίζει στην «Κ» η Νικολέτ ΜακΝτόναλντ-Μπράουν, στρατηγική επενδύτρια στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια, της βρετανικής επενδυτικής εταιρείας Schroders. Η δεύτερη παράμετρος είναι καθαρά μακροοικονομική. Η ανάπτυξη και η ανεργία αποτελούν μεγάλα αινίγματα για τις αγορές, συμπληρώνει η κ. ΜακΝτόναλντ-Μπράουν. Ωστόσο, τρώντας στάση συγκρατημένης αισιοδοξίας, θεωρεί ότι έχει υπάρξει σημαντική βελτίωση στην Ευρώπη από πέρυσι, όταν η επιβίωση της Ευρωζώνης δεν ήταν καθόλου βέβαιη. Και σε κάθε περίπτωση, μια δυναμικότερη ανάκαμψη στην περιφέρεια της Ευρωζώνης θα πυροδοτηθεί από την κατανάλωση, με τον δανεισμό από τις τράπεζες να ενισχύεται από τα τέλη του 2014 και στις αρχές του 2015.

– Η συμβολή της ΕΚΤ θα είναι κρίσιμη για να λυθεί ο γρίφος της φερεγγυότητας των τραπεζών της Ευρωζώνης. Στα χρηματιστήρια της περιφέρειας, το 40% των δεικτών, ιδιαίτερα στην Ιταλία και στην Ισπανία, απαρτίζεται από μετοχές του ευρύτερου χρηματοπιστωτικού κλάδου. Οπέρ σημαίνει ότι είναι αναγκαίο να διευκρινιστούν κρίσιμα ζητήματα όπως τα κριτήρια με βάση τα οποία προσδιορίζονται τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Δεν υπάρχουν μέχρι σήμερα κοινοί κανόνες για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Είναι στην αρμοδιότητα των κρατικών εποπτικών αρχών, πυροδοτώντας τεράστια σύγχυση για την τραπεζική φερεγγυότητα εν μέσω των κρίσιμων χρόνων. Η αξιολόγηση των τραπεζών θα αποσαφηνίσει την κατάσταση.

– **Ωστόσο, δεν θα προκαλέσουν κάποια αναστάτωση τα κενά στην κεφαλαιακή επάρκεια των τραπεζών που αναμένεται να προκύψουν από τα AQRs, εάν αναλογιστεί κανείς και τους νέους κανόνες για τον καταμερισμό απωλειών ανάμεσα σε μετόχους, ομολογητικούς, καταθέτες...**

– Είναι πραγματικά απίθανο να υπάρξει καταστροφικό αποτέλεσμα. Βραχυπρόθεσμα, κάποιες τράπεζες θα συναντήσουν δυσκολίες μέχρι να επανέλθουν σε ομαλούς ρυθμούς, με ισχυρή την πιθανότητα για αποτυχίες στις ασκή-

σεις κεφαλαιακής επάρκειας της ΕΚΤ και διαγραφές περιουσιακών στοιχείων. Είναι, όμως, ένα απαραίτητο στάδιο για να αποκατασταθεί μακροπρόθεσμα η φερεγγυότητα του κλάδου. Σήμερα βρισκόμαστε σε μια αδιέξοδη κατάσταση. Καμία τράπεζα δεν δανείζει διότι δεν γνωρίζει πώς θα μεταχειριστούν οι Αρχές τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια.

– **Κατά πόσο αναμένεται να επηρεαστούν οι αποδόσεις των μετοχών από τις μακροοικονομικές εξελίξεις;**

– Το κεφάλαιο της ανάπτυξης και της ανεργίας είναι μείζονος σημασίας. Εκτιμούμε ότι μια άνοδος του ρυθμού ανάπτυξης κατά 1% είναι αρκετή για να πυροδοτήσει ενίσχυση των κερδών ανά μετοχή έως και 15% σε όλη την Ευρώπη. Αναμφισβήτητα, έχει υπάρξει αρκετή πρόοδος από πέρυσι, όταν ο φόβος και η αβεβαιότητα για την επιβίωση της Ευρωζώνης είχαν κατακλύσει τις αγορές. Τους τελευταίους 18 μήνες, όμως, δεν είχαμε τραγικές εξελίξεις. Διατηρούμε την πεποίθηση ότι ο δανεισμός των τραπεζών θα υποκινηθεί από την ενίσχυση του καταναλωτικού κλίματος, ιδιαίτερα στην περιφέρεια της Ευρωζώνης. Αυτό υπονοείται, άλλωστε, από τη σταθεροποίηση των αποταμιεύσεων. Προς το παρόν, όμως, δεν έχει καταγραφεί μεγάλη ανατροπή του καταναλωτικού κλίματος. Κανένα νοικοκυριό δεν δα-

Η Νικολέτ ΜακΝτόναλντ-Μπράουν, στρατηγική επενδύτρια στα ευρωπαϊκά χρηματιστήρια της βρετανικής επενδυτικής εταιρείας Schroders, παραδέχεται ότι η ανάπτυξη και η ανεργία στην Ευρωζώνη αποτελούν αινίγματα για τις ευρωπαϊκές αγορές. Πάντως διαπιστώνει σημαντική βελτίωση στην Ευρώπη από πέρυσι, όταν η επιβίωση της Ευρωζώνης δεν ήταν καθόλου βέβαιη.

νειζεται, αλλά προβλέπουμε ότι αυτό θα αλλάξει στα τέλη του 2014 ή αρχές του 2015.

– **Ποιες είναι οι συνολικές προδοκίες σας για τις ΗΠΑ, την Ευρώπη και τις αναδυόμενες αγορές το τρέχον έτος;**

– Μέχρι σήμερα, οι ΗΠΑ ήταν, ασ πούμε, ο «αρχηγός του κοπαδιού». Οι αποτιμήσεις των μετοχών στις ευρωπαϊκές και αναδυόμενες αγορές παραμένουν χαμηλές και άρα ελκυστικότερες συγκριτικά

με τη Wall Street. Απλώς, στην Ευρώπη συμβαίνει ένα παράδοξο. Οι αποδόσεις των μετοχών είναι ελκυστικότερες από τα ομόλογα λόγω χαμηλού πληθωρισμού. Από την άλλη πλευρά, όμως, οι εταιρείες προσβλέπουν στον πληθωρισμό για να ενισχυθούν τα περιθώρια κέρδους τους. Για να εκπλαγούν ευχάριστα οι αγορές, θα πρέπει η ανάπτυξη να είναι ισχυρότερη των προσδοκιών στην Ευρωζώνη.

ΚΑΥΤΕΣ ΠΙΠΕΡΙΕΣ

Παρουσίαση:
Χρίστος Χριστοδούλου

Επιμέλεια παραγωγής-
Σκηνοθεσία:
Μόνικα Φανουρίου,
Ανδρέας Ανδρέου

Εποπτεία:
Δέσπω Καρπή

ΔΕΥΤΕΡΑ ΜΕ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 6.15μ.μ.

www.cybc.com.cy

ΤΕΤ-Α-ΤΕΤ

ΜΕ ΤΟΝ ΤΑΣΟ ΤΡΥΦΩΝΟΣ

Για πρώτη φορά στην κυπριακή Τηλεόραση
η **Γιάννα Αγγελοπούλου Δασκαλάκη**.

Μιλά για όλα στον **Τάσο Τρύφωνος** σε μια συναρπαστική συνέντευξη.

Ευχαριστίες:

**ΔΕΥΤΕΡΑ
25 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
10μ.μ.**

Η MTN σου δίνει πάντα περισσότερα

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Real Estate

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013

ΣΥΝΤΟΜΑ

Τα σχολεία αναλαμβάνουν «Δράση για την Ενέργεια»

Πραγματοποιήθηκε η τελετή βράβευσης των σχολείων που αναδείχθηκαν νικητές στον παγκύπριο διαγωνισμό «Δράση για την Ενέργεια» 2012-2013, που διοργάνωσε το ΕΤΕΚ και ο Σύνδεσμος Καθηγητών Σχεδιασμού και Τεχνολογίας. Ο διαγωνισμός, που ήταν υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού, καθιερώθηκε από φέτος και στόχος είναι να καταστεί θεσμός. Ο διαγωνισμός διοργανώθηκε για όλα τα σχολεία Μέσης Εκπαίδευσης και αφορούσε ξεχωριστά την Α΄ λυκείου και τον γυμνασιακό κύκλο. Η Τεχνική Επιτροπή Αξιολόγησης του διαγωνισμού αποφάσισε, ομόφωνα, να βραβεύσει τις πιο κάτω σχολικές μονάδες:

Α΄ Λυκείου: 1ο βραβείο: €600 - ΛΥΚΕΙΟ ΑΡΑΔΙΠΠΟΥ, ΛΑΡΝΑΚΑ, 2ο βραβείο: €400 - ΛΥΚΕΙΟ ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΛΑΚΑΤΑΜΙΑ, 3ο βραβείο: €200 - ΛΥΚΕΙΟ ΛΙΝΟΠΕΤΡΑΣ, ΛΕΜΕΣΟΣ, 4ο βραβείο: Έπαινος - ΛΑΝΙΤΕΙΟ ΛΥΚΕΙΟ Α, ΛΕΜΕΣΟΣ. Γυμνασιακός Κύκλος: 1ο βραβείο: €600 - ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΦΑΝΕΡΟΜΕΝΗΣ, ΛΑΡΝΑΚΑ, 2ο βραβείο: €400 - ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΑΚΑΚΙΟΥ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ, 3ο βραβείο: €200 - ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΤΣΙΩΝ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ.

Το βραβείο για την πιο καινοτόμο και δημιουργική κατασκευή / μελέτη, που δίδεται από τον Σύνδεσμο Καθηγητών Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, αξίας €100 απονέμεται στο ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΛΑΤΣΙΩΝ.

Η Τεχνική Επιτροπή Αξιολόγησης, αποτελείται από τους Νίνο Ιωσιφίδη και Αντρέα Τρακοσιή - Επιθεωρητές Σχεδιασμού και Τεχνολογίας, Αντρέα Μαραγκό και Ντίνο Νικολαΐδη - Εκπρόσωποι ΕΤΕΚ, Αντρέα Β. Λοΐζου - Εκπρόσωπος Συνδέσμου Καθηγητών Σχεδιασμού και Τεχνολογίας. Ο πρόεδρος του ΕΤΕΚ, Στέλιος Ακιντώνης, στην ομιλία του κατά την εκδήλωση τόνισε ότι «η Διοικούσα Επιτροπή του Επιμελητηρίου, αξιολογώντας τα αποτελέσματα του διαγωνισμού και την ποιότητα των μελετών και των κατασκευών που παρουσιάστηκαν, έχει αποφασίσει όπως ο διαγωνισμός αυτός συνεχιστεί και για τα επόμενα χρόνια σε μία προσπάθεια να καταστεί θεσμός». Συμπλήρωσε, επίσης, ότι «η ανάπτυξη της κατάλληλης κουλτούρας για την έρευνα την καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη, πέραν του ότι είναι ανάμεσα στις αρμοδιότητες και προτεραιότητες του Επιμελητηρίου, ήταν και ο βασικός στόχος της διοργάνωσης του διαγωνισμού».

Διάλεξη Σχολής Καταναλωτών για ακίνητα

Η Σχολή Καταναλωτών του Κυπριακού Συνδέσμου Καταναλωτών, διοργανώνει την Τρίτη, 26 Νοεμβρίου 2013, στην αίθουσα Β18 στο Πανεπιστήμιο Λευκωσίας (In-tercollege), και ώρα 5.30-7:00 μ.μ., διάλεξη με θέμα: «Φορολογία ακίνητης ιδιοκτησίας». Ομιλήτες: Κος Ανδρέας Χρυσοστόμου, Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων. Τηλ.: 22516112, 99144661 (Κα Μάρω Ρωσσίδου). Είσοδος ελεύθερη.

Η διελκυστικότητα των τραπεζών με τους κατασκευαστές

Την υλοποίηση αναπτύξεων αξίας 8 δις. ευρώ προτάσσει ο Σύνδεσμος Αναπτυξιακών Έργων

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΣΕΪΤΑΝΙΔΗ**

Στην ώθηση υφιστάμενων αναπτυξιακών έργων επενδύουν οι κατασκευαστές για να μπορέσουν να ξεφύγουν από τη δύσκολη οικονομική κατάσταση στην οποία βρίσκονται. Η ηγεσία του Συνδέσμου Μεγάλων Αναπτυξιακών Έργων και του ΚΕΒΕ παρουσίασε την περασμένη εβδομάδα στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Νίκο Αναστασιάδη, και σε εμπλεκόμενα μέλη της κυβέρνησης (τον υπουργό Οικονομικών, Χάρη Γεωργιάδη, τον υπουργό Εσωτερικών, Σωκράτη Χάσικο και τον υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού, Γιώργο Λακκοτρύπη) λίστα από αναπτύξεις. Σύμφωνα με τον Σύνδεσμο η κεφαλαιουχική επένδυση των μεγάλων αναπτυξιακών έργων ξεπερνά τα 8 δις. ευρώ, η υλοποίηση των οποίων αναμένεται να δημιουργήσει 7.000 θέσεις εργασίας.

Το ύψος των επενδύσεων και η προοπτική δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας αποτελεί το «καρότο» των κατασκευαστών για να αποφύγουν... το «μαστίγιο» των τραπεζών και να μπορέσουν να αποκτήσουν βαθιές ανάσες ρευστότητας. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι τράπεζες είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικές, καθώς το πρόβλημα της ρευστότητας και των μη εξυπηρετούμενων δανείων απαιτούν λύσεις εδώ και τώρα. Υπάρχει ένας κύκλος από τον οποίο είναι δύσκολο να ξεφύγουν, τόσο οι κατασκευαστές όσο και οι τράπεζες. Το τραπεζικό σύστημα έχει άμεση ανάγκη εισπραχθείς εσόδων, συνεπώς οι οποίες διευθετήσεις πρέπει να είναι ρεαλιστικές.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Νίκος Αναστασιάδης δέχτηκε την Τετάρτη αντιπροσωπεία του Συνδέσμου Μεγάλων Αναπτυξιακών Έργων.

Η κυβέρνηση εμπλέκεται στην ωρίμανση των έργων, ώστε να τρέξουν οι διαδικασίες για την υλοποίηση των μεγάλων αναπτυξιακών έργων. Στα έργα αυτά, τα οποία διαθέτουν επαρκές επίπεδο ωριμότητας που επιτρέπει την ολοκλήρωσή τους σε σύντομο χρονικό διάστημα, περιλαμβάνονται γήπεδα γκολφ, μαρίνες, κέντρα υγείας και ευεξίας, πολυθεματικά πάρκα, εμπορικές και οικιστικές αναπτύξεις και άλλα. Με την ωρίμανση... στο χέρι

οι κατασκευαστές προσδοκούν να συνομιλήσουν από καλύτερη θέση με τις τράπεζες. Προτάσσοντας την υλοποίηση των έργων και την προσέλκυση επενδυτών, διεκδικούν καλύτερους όρους ρυθμίσεων ώστε να μπορούν να προχωρήσουν στις επενδύσεις. Το σκεπτικό είναι ότι στο τέλος θα ωφεληθούν όλοι: και οι ίδιοι, διασώζοντας τις επιχειρήσεις τους, η οικονομία, με την εισροή επενδύσεων, αλλά και οι τράπεζες, που θα δουν την αποπληρωμή των δανείων που έχουν δώσει. Ο Σύνδεσμος, σε ανακοίνωσή του, με περιγράφει με σαφήνεια, το πλαίσιο το οποίο περιγράψαμε.

«Στη συνάντηση με τον Πρόεδρο Αναστασιάδη συζητήθηκαν εκτενώς το θέμα της δημιουργίας φιλικού επιχειρηματικού κλίματος, ώστε να υπερπηδηθούν εμπόδια που αποθαρρύνουν ή απομακρύνουν ξένους επενδυτές, καθώς και η αναγκαιότητα λήψης μέτρων που θα απλοποιήσουν τις διαδικασίες και θα προσδώσουν την απαιτούμενη ευελιξία και ταχύτητα σε θέματα όπως η έγκριση των απαραίτητων αδειοδοτήσεων. Συζητήθηκαν, επίσης, θέματα που αφορούν τον ναυτικό τουρισμό, σχετικά με την πρόωπη καταφυγίων σκαφών αναψυχής και μαρινών, ενώ ο Σύνδεσμος

κατέθεσε συγκεκριμένες εισηγήσεις για την υλοποίηση των γηπέδων γκολφ και των σύνθετων αναπτύξεων με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση του τουρισμού», τονίζει ο Σύνδεσμος.

Στο ίδιο μήκος κύματος και οι δηλώσεις του πρόεδρου του Συνδέσμου, Θεόδωρου Αριστοδήμου, ο οποίος εξέφρασε την πεποίθησή ότι οι εκκρεμότητες που υπάρχουν όσον αφορά τις αναπτύξεις των γηπέδων γκολφ έχουν διευθετηθεί, καθώς δόθηκαν διευκρινίσεις και έχουν αρθεί τα εμπόδια που υπήρχαν για την υλοποίησή τους.

«Έχουμε συζητήσει γενικότερα θέματα που έχουν να κάνουν με την κυβερνητική πολιτική και την επίτευξη των διαδικασιών. Πάντοτε η τοποθέτηση του Προέδρου ήταν και είναι ότι όντως πρέπει οι διαδικασίες να επισπευτούν και να ξεπεραστούν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες που υπήρχαν στο παρελθόν για να μπορέσουμε να δούμε τα έργα να παίρνουν σάρκα και οστά, κάτι που επιδιώκουμε ως Σύνδεσμος».

Από την πλευρά του ο Φώτος Φωτιάδης, μέλος του Συνδέσμου, είπε ότι «ελπίζουμε η επαφή του Συνδέσμου με τον Πρόεδρο να συνεχιστεί και πιστεύουμε ότι θα επιτύχουμε αυτό που είναι στόχος όλων μας: να αντιμετωπίσουμε αυτή τη φοβερή οικονομική κρίση που υπάρχει και την ανεργία, διότι τίποτε δεν μπορεί να σώσει την κατάσταση εκτός από την ανάπτυξη».

seitandisi@kathimerini.com.cy

Κατρακυλούν τα ενοίκια καταστημάτων στην Ελλάδα

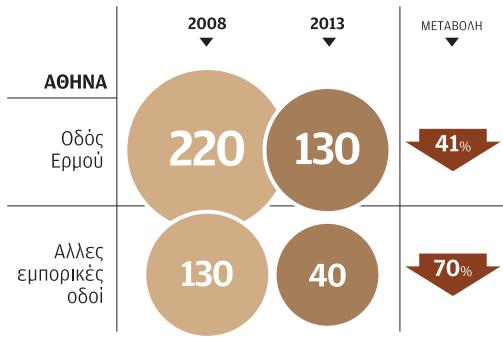
Του **ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ**

Υποχώρηση που κινείται από 35% έως 70% καταγράφουν οι τιμές των ενοικίων των εμπορικών καταστημάτων στους κεντρικούς εμπορικούς δρόμους της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης από την αρχή της κρίσης το 2008 και μέχρι σήμερα. Είναι τέτοια η απαξίωση των ενοικίων, που πλέον όλο και περισσότεροι ιδιοκτήτες δέχονται την παραχώρηση του ακινήτου τους χωρίς ενοίκιο, αλλά με αντάλλαγμα ένα προσυμφωνημένο ποσοστό επί του τζίρου του καταστήματός τους. Τέτοιου είδους κινήσεις έχουν καταγραφεί τους τελευταίους μήνες, κυρίως στην Αττική και σε περιπτώσεις ενοικιαστών μεγάλων χώρων από εμπορικές αλυσίδες, όπως η Jumbo και η H&M.

Τη μικρότερη πτώση στα ενοίκια καταγράφουν τα εμπορικά καταστήματα της Θεσσαλονίκης και η οδός Ερμού, καθώς σε αυτές τις περιοχές, η μείωση κατά τα τελευταία πέντε χρόνια, κινείται μεταξύ 33% (Βασ. Ολγας στη Θεσσαλονίκη) και 42,5% (Εγνατία στη Θεσσαλονίκη), με βάση σχετικά στοιχεία της εταιρείας πιστοποιημένων εκτιμητών GLP

Τα ενοίκια των καταστημάτων

Σε ευρώ/τ.μ. μηνιαίως

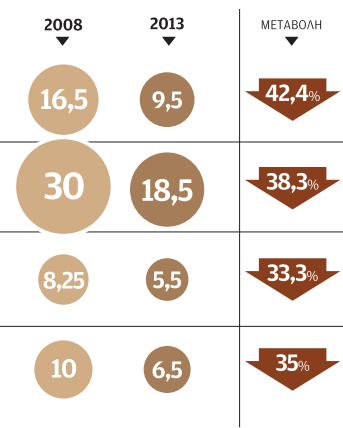

Από 35% έως 70% μειώθηκαν οι τιμές ενοικίων στις εμπορικές μισθώσεις.

Values. Στην Ερμού η πτώση κατά το ίδιο διάστημα ήταν της τάξεως του 40%, καθώς με βάση πρόσφατη έρευνα της εταιρείας παροχής υπηρεσιών συμβούλων ακινήτων Αθηνάϊκή Οικονομικά, εκπροσώπου στην ελληνική αγορά της Jones Lang LaSalle, οι νέες ενοικιάσεις ανέρχονται ση-

μερα σε περίπου 130 ευρώ/τ.μ. στην Ερμού, έναντι 220 ευρώ/τ.μ. κατά μέσο όρο το 2008. Αντίστοιχα, στα καταστήματα με μικρότερη εμπορικότητα, το ύψος των ενοικίων έχει υποχωρήσει από τα 130 ευρώ/τ.μ. σε μόλις 40 ευρώ/τ.μ. ήτοι η συνολική πτώση από το 2008 μέχρι σήμερα αγγίζει το 70%.

Οι βασικοί λόγοι για την κατάρρευση των τιμών των ενοικίων στα εμπορικά καταστήματα είναι βέβαια η αντιστροφή μείωση της καταναλώσης, που οδήγησε σε δεκάδες χιλιάδες ξενοικίαστα καταστήματα και σε εξαφάνιση του

«αέρα» (άυλη εμπορική αξία). Ταυτόχρονα, οι ιδιοκτήτες κλήθηκαν να αντιμετωπίσουν την εκτόξευση των φορολογικών επιβαρύνσεων, με τη μορφή των Φόρων Ακίνητης Περιουσίας (ΦΑΠ) και του ειδικού τέλους ηλεκτροδοτούμενων επιφανειών (ΕΕΤΗΔΕ και σήμερα ΕΕΤΑ), πέραν του επί των εσόδων από ενοίκια.

Αν υπολογιστούν και οι συχνές και πολύμηνες καθυστερήσεις ενοικίων από πλειάδα καταστηματαρχών λόγω της κρίσης, προκύπτει ότι στην τσέπη των ιδιοκτητών καταλήγει ένα πολύ μικρό μέρος των συνολικών εσόδων ενός

νοικιασμένου καταστήματος. Σύμφωνα με τους θεσμικούς φορείς της αγοράς, υπολογίζεται ότι το καθαρό όφελος ενός ιδιοκτητή καταστήματος είναι της τάξεως των 3-4 ενοικίων ετησίως, καθώς μόνο οι φόροι κατοχής ακινήτων έχουν αφαιρέσει περίπου 2-3 ενοίκια ετησίως από τα έσοδα του ενός ιδιοκτήτη.

Το γεγονός μάλιστα ότι η νομοθεσία καλάρωσε υπέρ των ενοικιαστών, επιτρέποντάς τους να αποχωρούν από ένα ακίνητο μόλις 12 μήνες από την υπογραφή του σχετικού συμβολαίου (με αποζημίωση μόλις ενός μήνα), σε συνδυασμό και με το ότι οι φόροι κατοχής δεν προβλέπουν κάποια έκπτωση σε περίπτωση που το ακίνητο είναι ξενοικιαστό, οδήγησαν τους ιδιοκτήτες στο να αποδέχονται συνεχείς μειώσεις ενοικίων, προκειμένου να διατηρήσουν τον καταστηματάρχη στο ακίνητό τους.

Πάντως, σύμφωνα με έτερη έρευνα της Cushman & Wakefield, τον Ιούνιο η πτώση των ενοικίων στην οδό Ερμού στην Αθήνα δεν ήταν μεγαλύτερη του 3% σε 12μηνη βάση, καθώς διαμορφώθηκαν σε 1.980 ευρώ/τ.μ. ετησίως.

Are you ready for FATCA?

10 December 2013 - Four Seasons Hotel

pwc

Visit www.pwc.com.cy to register for the event

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ • ΕΠΙΣΤΗΜΗ • ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2013

Η λογοτεχνία φλερτάρει με τα social media

Νέες φωνές και talέντα διεκδικούν θέση στις οθόνες μας

Του **ΤΑΣΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ**

«**Και τώρα** τι μένει; Τι γίνεται όταν συστηθείς με τα όνειρά σου, τα αγγίζεις με τα ακροδάκτυλά σου και εξοριστείς από αυτά; Ζεις απ' την αρχή!». Αβολές λέξεις, φορτισμένες, που ξεπήδησαν από τα κοινωνικά δίκτυα. Μέσα στους γκρίζους δρόμους της πόλης, λίγο πριν από την πλατεία Αμερικής ή μετά το Παγκράτι, το ενοχλητικό φως της οθόνης του κινητού εκπέμπει νοήματα που μετρούνται σε λίγες ίντσες, του κινητού ή της ταμπλέτας.

Στο πίσω κάθισμα ενός ταξί, στην άβολη θέση του λεωφορείου, συνοδηγός ή επιβάτης, στο μοναχικό σκοτάδι των τούνελ του μετρό, η λογοτεχνία φλερτάρει με τα κοινωνικά δίκτυα, αναζητώντας τη συνύπαρξη. Κάπου εκεί εμφανίζονται και οι αμφιβολίες αν η σφικτή φόρμα των 140 χαρακτήρων μπορεί να φιλοξενήσει ένα λογοτεχνικό παιχνίδι χαρακτήρων σε πραγματικό χρόνο, αν το πάντρεμα λέξεων και εικόνες στο youtube είναι ένα βήμα προς τα μπροστά ή αν στο κατεβατό από καταχωρίσεις του Facebook μπορεί κάποιος να αισθανθεί την ποιητική, να βιώσει τα νοήματά της ή να βυθιστεί σε έναν μυθιστορηματικό κόσμο αντίστοιχο με αυτόν που χτίζουν οι αράδες στο χαρτί.

Δίκως φως από πίσω τους, με δερματόδετη ράχη και τη συχνά επικαλούμενη μυρωδιά τους, ως επικερίρημα

Τα έργα του Σαίξπηρ και άλλων κλασικών προβάλλονται μέσα από τα δίκτυα με τη σύνθεση tweets, εμπνευσμένα από τις σελίδες τους.

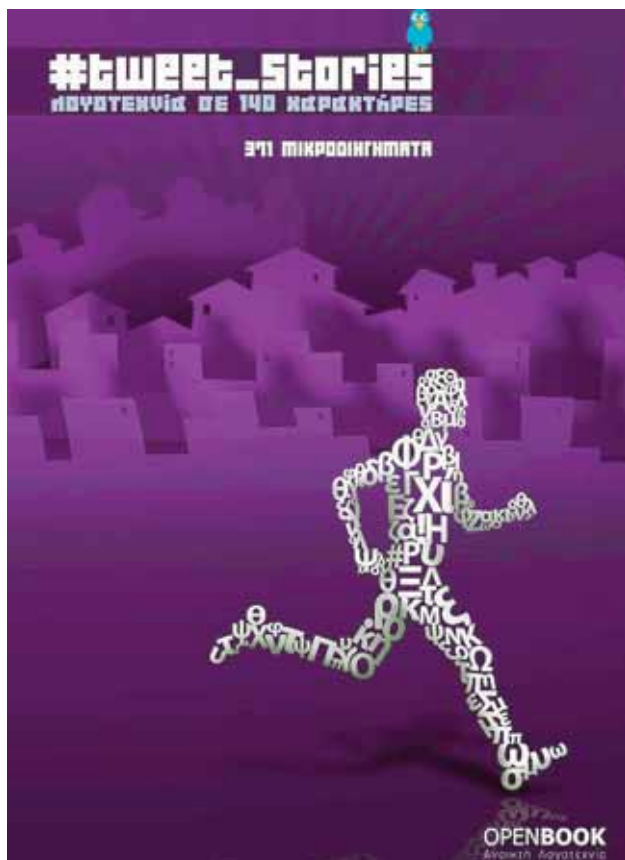
Χαϊκού σεναρίου ή αλλιώς μικροποίηση στο twitter.

Η προβολή κλασικών μυθιστορημάτων μέσα από tweets - μια τάση που ξεκίνησε από τη Φλόριντια-βρήκε αποδοχή.

νοσταλγίας, εμπειρίας και υπεράσπισης μιας εποχής που φεύγει, αυτής που κάποιοι μελετητές της εποχής μας ήδη ονομάζουν «το διάλειμμα του Γουτεμβέργιου».

Νέα εκφραστικά μονοπάτια

Υπό το δεδομένο βάρος της απουσίας εμβάθυνσης, λόγω ακτινοβολίας της οθόνης, η λογοτεχνία αναζητεί συμπιεσμένα, όπως τα αρχαία, εκφραστικά μονοπάτια στα κοινωνικά δίκτυα. Ο Γιάννης Φαρσάρης, συγγραφέας αλλά και «άνθρωπος του Ιντερνετ», δημιουργός του «tweet_stories» - από τη συλλογή του οποίου προέρχεται και η εισαγωγική φράση του κειμένου - τονίζει ότι «όλα στο Ιντερνετ είναι πιο γρήγορα, απουσιάζουν η υπομονή και η βύθιση. Επί του παρόντος, το όλο πράγμα είναι συγκεκριμένο. Όμως, τα λογοτεχνικά διαμάντια έχουν τρόπο έκφρασης στο Διαδίκτυο και θεωρώ ότι στο επόμενο

Το έργο που επιμελήθηκε ο Γιάννης Φαρσάρης «#tweet_stories» μαζί με σχετικούς συνδέσμους αλλά και τις απόψεις σας, θα είναι διαθέσιμα στην ιστοσελίδα του kathimerini.gr.

επεισόδιο τα talέντα θα αναδεικνύονται από τα κοινωνικά δίκτυα. Το ίδιο στη μουσική, στη δημοσιογραφία και παντού. Από εκεί θα αναδυθούν οι νέες φωνές, αποτυπώνοντας την εποχή. Παλιά υπήρχαν τα λογοτεχνικά καφενεία και τα περιοδικά, τώρα τα κοινωνικά δίκτυα. Σημείωση, βέβαια, ότι υπάρχουν πάρα πολλά σκουπίδια που θολώνουν την εικόνα, ενδεχομένως σκεπάζουν τις καλές φωνές».

Όπως εστιάζει και ο κ. Φαρσάρης,

στις κοινωνικές πλατφόρμες, περόνες της φαντασίας, του μύθου ή του παρελθόντος αποκτούν άβαταρ και μετέχουν στα κοινά, δοκιμάζοντας την αξία του λόγου τους. Για παράδειγμα, στο twitter, ο @Jesus δηλώνει στο προφίλ του ότι είναι «ξυλουργός, θεραπευτής, Θεός». Έχει περισσότερους από 570.000 πιστούς και η προσωπική του σελίδα είναι η καταχώριση για τον Ιησού στο Wikipedia. Γελάει δυνατά (LOL) με τη δημοκρατία και πα-

ραδέχεται ότι «οι γυναίκες έχουν πάντα δικίο». Είναι μία από τις πολλές εικονικές προσωπικότητες που έχουν δημιουργηθεί στα κοινωνικά δίκτυα και μέσα από 140 χαρακτήρες διακωμωδούν, προβληματίζουν, συγκινούν. Εκφράζονται σε ένα άχρονο πεδίο, όπου το παλιό συναντά το νέο.

Για τον Αλέξη Σταμάτη, συγγραφέα εξοικειωμένο με την ψηφιακή κουλτούρα, το Facebook αποτέλεσε μια πλατφόρμα διάδρασης με το αναγνω-

στικό κοινό: «Στο τελευταίο βιβλίο μου, ο τίτλος βγήκε από μία άτυπη ψηφοφορία στο Facebook. Επειδή δεν με ικανοποιούσε αυτός που είχα, κατέληξα σε 38 εκδοχές. Το κοινό ανέδειξε τον τίτλο "Μπορείς να κλάψεις μέσα στο νερό;", με 80 ψήφους και ο επόμενος μετά από αυτόν είχε δέκα. Είπα, κάτι συμβαίνει με αυτόν τον τίτλο, άρρεσε στον κόσμο παρότι εγώ δεν το είχα διακρίνει. Για έναν συγγραφέα το να θέτει θέματα για τα βιβλία του είναι πάρα πολύ ενδιαφέρον, αν έχει διάθεση και κέφι να το κάνει. Αυτό που θα ήθελα να τονίσω, όμως, είναι ότι το βιβλίο δεν πρόκειται να πεθάνει γιατί είναι ένα πανέξυπνο τεχνούργημα του ανθρώπου. Όπως το κουτάλι δεν μπορεί και δεν πρόκειται να αντικατασταθεί».

Κοινό υπό διαμόρφωση

Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν και επιπτώσεις στην ίδια τη βιομηχανία της λογοτεχνίας, όπως αναφέρει ο κ. Φαρσάρης: «Μέσα από αυτή τη σχέση, οι παραδοσιακές επιχειρήσεις χάνουν τζίρο. Ενα μέρος της μάχης έχει να κάνει και με αυτό. Όταν ξαφνικά ο κόσμος αρχίζει να ικανοποιεί την ανάγκη για λογοτεχνία με όσα διαβάζει στα κοινωνικά δίκτυα και το Διαδίκτυο, τότε φθίνει και η αγορά-στική του επιθυμία.

Δεδομένο είναι ότι η αναβίωση του χαϊκού και η εμφάνιση ρευμάτων όπως

Στο μετρό ή στο ταξί, ξεπηδούν από τη φωτεινή οθόνη λέξεις και συναισθήματα.

Αμφιβολίες για το αν η σφικτή φόρμα των 140 χαρακτήρων μπορεί να φιλοξενήσει ένα λογοτεχνικό παιχνίδι.

η μικρο-ποίηση αναζητήσαν κοινό στα social media την τελευταία δεκαετία και δεν μπορεί ακόμη να επιωθεί ότι το βρήκαν. Πρόωρα ίσως, δεν έτυχαν διάδοσης, όπως και μυθιστορήματα δημιουργημένα σε κοινωνικά δίκτυα με διαλόγους εικονικών χαρακτήρων, ένα νέο είδος λογοτεχνικής έκφρασης. Αντίθετα, έτυχε αποδοχής η προβολή κλασικών μυθιστορημάτων μέσα από tweets, μια τάση που λέγεται ότι ξεκίνησε από τη Φλόριντια. «@janeastin: Γυναίκα συναντά άντρα με το όνομα Ντάρσι, που μοιάζει φρικτός. Τελικά είναι καλός». Σύμφωνα με τον Τιμ Κόλινς, συγγραφέα του «μικρού βιβλίου του Twitter», μπορεί να αποτελέσει μια νέα σχέση λογοτεχνίας και νέων μέσων.

Εύλογα, λοιπόν, γεννιέται το ερώτημα αν ο Σαίξπηρ έγραψε το «Ρωμύιους και Ιουλιέτα» για να σταλάξει μέσα σε ένα tweet τα νοήματά του: «να ζει και να μη ζει. #erotas».

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Βατερλώ διασήμων στο ΕΛ Πάσο

Ο συγγραφέας Κόρμακ Μακ Κάρθι παρέσυρε τον σκηνόθετη Ρίντλεϊ Σκοτ στην κάλαση του πολυαναμενόμενου «Ζυνήγορου». **Σελ. 3**

ΙΔΕΕΣ

1.400 έργα αναζητούν ιδιοκτήτη

Νομικά και ηθικά ζητήματα προκαλεί στη Γερμανία η συλλογή με 1.406 πίνακες, του 81χρονου Κορνέλιους Γκούρλιτ. **Σελ. 5**

ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Γιατί σαρώνει το «DanSing for you»

Ένας από τους λόγους της επιτυχίας του «DanSing for you» είναι ο ανταγωνισμός ανάμεσα σε γνωστά μαζικά τηλεοπτικά και μη πρόσωπα. **Σελ. 6**

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Η μάχη των «8» στα támplēt

Η καινούργια «γενιά» η οποία είναι εφοδιασμένη με Windows 8.1, θα βρίσκεται στην αγορά μας το αργότερο μέχρι τις αρχές του 2014. **Σελ. 7**

Αιζέντα

Ε Π Ι Λ Ο Γ Ε Σ

24.11-30.11.13

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
art@kathimerini.com.cy

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

Δανέζικο
σινεμά στο Ριάλτο

Το θέατρο Ριάλτο προβάλλει δύο ενδιαφέρουσες ταινίες από τη Δανία, στοχεύοντας να παρουσιάσει στο κυπριακό κοινό μία όψη του σύγχρονου κινηματογράφου της χώρας, ο οποίος διαθέτει πολύ αξιόλογες παραγωγές. Η πρώτη ταινία τιτλοφορείται «Kiddnapret» και θα προβληθεί την

Τρίτη 26/11, στις 11:00 μ.μ. και η δεύτερη «Superclásico» και θα προβληθεί την Τετάρτη 27/11 στις 8:30 μ.μ. στο Θέατρο Ριάλτο. Πληρ. 77 777745.

ΧΟΡΟΣ

Η Λία Χαράκη επανέρχεται με «Humans Being»

Το «Humans Being» είναι μία παράσταση με κεντρικό στοιχείο το σώμα, η οποία πραγματεύεται το πώς μπορούμε να υπάρξουμε μαζί ως άνθρωποι. Το έργο στέκεται ως υπενθύμιση ότι όλοι αποτελούμαστε από την ίδια σάρκα και οστά και μοιραζόμαστε παρόμοιους φόβους, σκέψεις και τρόπους κίνησης. «Η Λία Χαράκη μάς έχει συνηθίσει στο να κινείται σε ένα επίπεδο πολύ υψηλού επαγγελματισμού και στο να παράγει παραστάσεις που στέκονται επάξια στο διεθνές στερέωμα. Στην πραγματικότητα είναι μία Ευρωπαϊκά δημιουργός που συντονίζεται διανοητικά με όσα συμβαίνουν στον ευρωπαϊκό χώρο του ζωντανού θεάματος, με όσα διακυβεύονται και όσα μας είναι πολύτιμα, γιατί είναι ακριβώς αυτά τα ουσιαστικά και βαθιά ζητήματα με τα οποία καταπιάνεται η τέχνη» αναφέρει η ιστορικός Τέχνης Χριστιάνα Γαλανοπούλου, καλλιτεχνική διευθύντρια MIR festival. Παρασκευή 29/11, Θέατρο Ριάλτο, Λεμεσός στις 8:30 μ.μ. Τιμές εισιτηρίων 10 και 5 ευρώ. Πληρ. 7777774, www.liaharaki.com

«Η Λία Χαράκη συντονίζεται και αρθρώνει ένα λόγο προσωπικό και εξαιρετικά δυνατό», σημειώνει η ιστορικός Τέχνης Χριστιάνα Γαλανοπούλου.

ΜΑΤΙΕΣ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

ΛΟΝΔΙΝΟ

ΘΕΑΤΡΟ

Duke of York's Theatre

www.dukeofyorkstheatre.co.uk

«Jeeves and Wooster in Perfect Nonsense». Το έργο βασίζεται στο μυθιστόρημα «Ο κώδικας των Γούστερ» του Πι Τζι Γουντχάουζ (1881-1975), του δημοφιλέστερου κωμικού συγγραφέα της Βρετανίας, ο οποίος έχει χαρίσει άφθονο γέλιο σε διαδοχικές γενιές συμπατριωτών του. Για τη θεατρική μεταφορά του μυθιστορήματος, ο Ρόμπερτ και ο Ντέιβιντ Γκουντέιλ επινόησαν ένα τέχνασμα, βάζοντας τον Μπέρι Γούστερ, τον αφελή, άμυαλο νεαρό αριστοκράτη που πρωταγωνιστεί σε πλήθος αφηγήματα του Γουντχάουζ, να διηγείται μυστικά σε κοινό τις περιπέτειες που περιγράφονται στο βιβλίο, σίγουρος ότι είναι ένας προικισμένος αφηγητής. Όταν τα θαλασσοβυνη, προστρέχει σε βοήθειά του ο δαιμόνιος Τζιβ, ο ευφύεστατος, φλεγματώδης μπάτλερ, που πλειστάκις έχει σώσει το αφεντικό του από την καταστροφή, διορθώνοντας τις γκάφες του και καταφέρνοντας πάντα να τον βγάλει από τη δύσκολη θέση.

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ

ΘΕΑΤΡΟ

Ethel Barrymore Theater

www.shubertorganization.com

«Betrayal». Μετά την επιτυχία που σημείωσε σκηνοθετώντας τον «θάνατο του εμπορικού» με πρωταγωνιστή τον Φίλιπ Σέιμουρ Χόφμαν, ο Μάικ Νίκολς επιστρέφει στο Μπροντγουέι με μια νέα παραγωγή υψηλών απαιτήσεων και με διάσημους πρωταγωνιστές. Στην «Προδοσία» του Χάρολντ Πίντερ, ο «τζέιμσοντικός» Ντάνιελ Κρεγκ και η Ρέιτσελ Βάις, σύζυγοι στη ζωή, ερμηνεύουν ένα παντρεμένο ζευγάρι που η σχέση του μπαίνει σε δοκιμασία όταν παρεμβαίνει ανάμεσα τους ο «τρίτος άνθρωπος», που τον υποδύεται ο Ρέιφ Σπαλ. Εμπνευσμένος από τη δική του επιτάχυνση εξωσυζυγική σχέση, ο Πίντερ χρησιμοποίησε αντίστροφη χρονολογική διαδρομή για να ικνυλάσει την εξέλιξη της περιπέτειας των πρώτων του. Ο Νίκολς έχει τονίσει τα κωμικά στοιχεία του έργου, με τους πρωταγωνιστές να αποδίδουν εντυπωσιακά (αν και «με υπερβολικά ντεσιμπέλ»), όπως έγραψε ο κριτικός των «Τάιμς» της Ν. Υόρκης) τους τρεις κεντρικούς ήρωες.

ΣΕΒΙΛΛΗ

ΕΚΘΕΣΗ

Hospital de los Venerable Sacerdotes

www.focus.abengoa.es

«Nur: La luz en el arte y la ciencia del mundo islámico». Η έκθεση παρουσιάζει περίπου 150 αντικείμενα και έργα τέχνης τα οποία ικνυλάτουν τη σημασία και τη χρήση του φωτός στην ισλαμική αισθητική και την επιστημονική έρευνα. Τα εκθέματα, που η προέλευσή τους καλύπτει περιοχές από την Ισπανία μέχρι την Κεντρική Ασία και χρονική περίοδο από τον 9ο αιώνα μ.Χ. έως τον 20ό αιώνα, ανήκουν σε δημόσιες και ιδιωτικές συλλογές από την Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και τις ΗΠΑ, και περιλαμβάνουν χειροτεχνήματα διακοσμημένα με χρυσό, ασήμι και πολύτιμους λίθους, έργα γραφικής, κεραμικά, ταπισερί και εικονογραφημένα χειρόγραφα, ανάμεσά τους το έργο του Αμπντ-αλ-Ραχμάν αλ-Σούφι «Πραγματεία περί των σταθερών αστεριών», που χρονολογείται το 1009-1010 και είναι το αρχαιότερο σωζόμενο χειρόγραφο γραμμένο στην αραβική γλώσσα. Διοργανωμένη από το ίδρυμα Focus-Abengoa και το Μουσείο Τέχνης του Ντάλας (όπου θα φιλοξενηθεί αργότερα). Έως τις 13 Ιανουαρίου.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Η «Λατρεμένη Ινδία» του Jean-Marc Payot

Το «Κέντρο Φωτογραφίας 6x6» στη Λεμεσό φιλοξενεί τον Ελβετό φωτογράφο Jean-Marc Payot, ο οποίος θα παρουσιάσει το φωτογραφικό του έργο με τίτλο «Λατρεμένη Ινδία» Φωτογραφίζοντας το παρελθόν και το παρόν της Ινδίας (1966 - 2012) με διάλεξη και προβολή διαφανειών. Το πρώτο μέρος της διάλεξης θα επικεντρωθεί στην «Ινδουιστική Αφροσύωση». Από τη χρονιά που εκδόθηκε το ομώνυμο αυτό βιβλίο, ο φωτογράφος επισκέφθηκε πολλές φορές τη λατρεμένη του Ινδία. Στο δεύτερο μέρος της διάλεξης, θα προβληθούν 50 πρόσφατες φωτογραφίες από τις πολιτείες Γκουτζαράτ (2011) και Ταμίλ Ναντού (2012). Η διάλεξη θα γίνει στα αγγλικά και η είσοδος θα είναι ελεύθερη. Τρίτη, 26/11 στις 7:00 μ.μ., στο Κέντρο Φωτογραφίας 6x6, οδό Ηπειρού 19, Λεμεσός (παράλληλος Ανεξαρτησίας). Συνιστάται η κράτηση θέσεων. Πληρ. info@cyprus6x6.com, 25354810.

Ο Jean-Marc Payot από το 1987 μέχρι το 2008 ταξίδεψε ως φωτογράφος και ασχολήθηκε με την ασπρόμαυρη αναλογική φωτογραφία.

ΒΙΒΛΙΟ

«Η ποιητική γενιά του '74 στην ε/κ και τ/κ λογοτεχνία»

Το Πανεπιστήμιο Κύπρου παρουσιάζει το νέο βιβλίο του καθηγητή Γιάννη Η. Ιωάννου με τίτλο «Η ποιητική γενιά του '74 στην ε/κ και τ/κ λογοτεχνία, η γενεαλογία και η έκφραση της αμφισβήτησης», την Πέμπτη 28 Νοεμβρίου στην αίθουσα τελετών του Πανεπιστημίου Κύπρου. Τηλ. 22894302, mylona.christiana@ucy.ac.cy

ΘΕΑΤΡΟ

Η διασκευασμένη εκδοχή της «Λαϊδη Μάκμπεθ»

Ο Μάριος Μεττής σκηνοθετεί και παρουσιάζει την παράσταση Λαϊδη Μάκμπεθ με τους Νιόβη Χαλαλάμπους, Γιώργο Αναγιωτό και Χριστόδουλο Μαρτά στο θεατρικό χώρο «Two Trees». Η παράσταση αυτή θα αποτελέσει τη διασκευασμένη εκδοχή του ασηνηρικού έργου Μάκμπεθ. Το έργο Λαϊδη Μάκμπεθ συνδυάζει την ιδιαίτερη γλώσσα του Σαίξπηρ με τη σύγχρονη μουσική, ενώ εικαστικά ευρήματα συμπληρώνουν την ιστορία. Πρεμιέρα Τετάρτη 27/11, στον θεατρικό χώρο «Two Trees», Διγενή Ακρίτα 1, Λευκωσία στις 8:30 μ.μ. Πληρ. 97655666.

ΕΠΙΣΗΣ | Του ΚΩΣΤΑ ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΥ

Μύθοι και αλήθειες Νο3

Η ανεξαρτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μύθος διαρκείας. Πέρασαν 53 χρόνια πηλώντας το ίδιο παραμύθι. Πότε ήταν ανεξάρτητη η Κύπρος; Τα 24 χρόνια από τη συμφωνία Ζυρίχης-Λονδίνου μέχρι το 1974, με τρεις εγγυητριες δυνάμεις που είχαν (και τυπικά εξακολουθούν να έχουν) δικαιώματα στρατιωτικής επέμβασης και τις ελληνικές κυβερνήσεις δημοκρατικές και πραξικοπηματικές να πηγαυοφέρνουν μεραρχίες, πράκτορες και πραξικοπηματίες; Με την Τουρκία να εξοπλίζει τους θύλακες της «ανταρσίας» και μέσα σε λίγες μέρες το 1974 να καταλαμβάνει το μισό νησί σπέρνοντας θανατικό και προσφυγιά; Κι από το '74 μέχρι σήμερα, μπορεί

να ονομάζεται ανεξάρτητη μία χώρα της οποίας το 40% του εδάφους τελεί υπό στρατιωτική κατοχή άλλης χώρας, ενώ παράλληλα δεν διαθέτει την απαραίτητη αποτρεπτική δύναμη για να εμποδίσει την ολοκληρωτική κατάληψή της; Στραβώθηκαν όλοι από την οικονομική ανάπτυξη και αλληθωρίζανε, όταν κοιτούσαν τον Πενταδάκτυλο με την τουρκική σημαία να αναβοσβήνει σαν ταμπέλα πανδοχείου με καζίνο;

Έγινε η Κυπριακή Δημοκρατία ανεξάρτητη το 2004 με την εισοδή της στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όταν με τη συνθήκη προσχώρησης παρέδιδε ενυπόγραφα ουσιαστικό μέρος της «ανεξαρτησίας» της στις Βρυξέλες; Έγινε το 2008 παραδίδοντας και το σημαντικότερο οικονομικό εργαλείο που διαθέτει ένα κράτος, το νόμισμά της;

Είναι τώρα ανεξάρτητη η χώρα, με την Τριάδα (ωσαν εκκαθαριστής πτωχευμένων ιδιωτικής εταιρείας) να υπαγορεύει στους δημοκρατικά εκλεγμένους πολιτικούς διαχειριστές του τόπου το πώς θα κυβερνηθούν; Με το σύνολο της κρατικής περιουσίας υποθηκωμένο στους δανειστές

της; Γιατί δεν επιτρέπεται η Τριάδα στους Ημικρατικούς να υποθηκεύσουν τις περιουσίες που διαχειρίζονται και να δανεισθούν τα 1,4 δισ. ευρώ που αναμένονται να εισπραχθούν από την πώλησή τους; Τις πολιτικές αιτιάσεις αυτού του «γιατί» (βασισμένες στην αρχή: πόροι και εμπορικές δραστηριότητες παραδίδονται στους ιδιώτες και στις «ανεξαρτητές» ρυθμιστικές αρχές) τις αναφέραμε σε προηγούμενα άρθρα. Τη νομική-οικονομική πλευρά του θέματος όμως, σχεδόν όλοι αποφεύγουν να την οδηγήσουν στην επιφάνεια.

Σχεδόν κανείς δεν λέει καθαρά ότι η Κύπρος (ελεύθερες περιοχές) είναι υποθηκωμένη, άρα και η περιουσία των Ημικρατικών. Και η Τριάδα δεν δέχεται υποθήκη επί της υποθήκης που ήδη υπάρχει στα χέρια της. Ούτε να πληρώνονται τα δανεικά της με άλλα δανεικά, γιατί έτσι δεν μειώνεται το χρέος, αλλά ανάλογα με το επιτόκιο των νέων δανεικών μπορεί και να αυξάνεται. Ένα χρέος που σε αριθμούς του μέλλοντος ακόμα δεν «βγαίνει», όσο και να χτυπούνται οι «αισιόδοξοι».

Όπως πάλι λίγοι αρθρώνουν την αλήθεια

της «συμβατικής υποχρέωσης» της Τριάδας (Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα) απέναντι στα μέλη της: Να ανοίξει στα κεφάλαια εκείνων που τους χρηματοδοτούν για να δανειζούν, κάθε κρατικά ελεγχόμενη αγορά πόρων και υπηρεσιών όσο μικρή ή μεγάλη κι αν είναι.

Η Κύπρος δεν θα παρέμενε «η εξαίρεση» αφίνοντας «στην απ' έξω» τους πιθανούς ενδιαφερόμενους «χορηγούς» των δανειστών μας (θυμήσου και πάλι Άγκελα Μέρκελ).

Εφ' όσον δεν αλλάξει η πολιτική κατεύθυνση στην Ευρώπη (που δεν το βλέπω να γίνεται σύντομα), η χρεοκατοχή είναι το προδιαγραφόμενο μέλλον αυτού του τόπου τουλάχιστον μέχρι το 2030. Για όσους ελπίζουν στα έσοδα από το φυσικό αέριο σε ξανακοιτάζουν τα νούμερα και τα χρονοδιαγράμματα απόδοσης κερδών από την εξόρυξη και την εμπορία του.

Τα νούμερα... αυτά τα νούμερα που σκοτεινιάζουν την ποιότητα της σκέψης μας και παραμορφώνουν το της ζωής ουσιαστικώς ζητούμενο.

Σχεδόν κανείς δεν λέει καθαρά ότι η Κύπρος (ελεύθερες περιοχές) είναι υποθηκωμένη, άρα και η περιουσία των Ημικρατικών.

Βατερλώ διασήμων στο Ελ Πάσο

Ο συγγραφέας Κόρμακ Μακ Κάρθι παρέσυρε τον σκηνοθέτη Ρίντλεϊ Σκοτ στην κόλαση του «Συνήγορου»

Του ΔΗΜΗΤΡΗ ΜΠΟΥΡΑ

Ανθρακες ο θησαυρός. Ο πολυαμανόμενος «Συνήγορος» δεν ανταποκρίνεται στις προσδοκίες που καλλιέργησε το λαμπρό καστ της ταινίας, αλλά και η συνεργασία του Ρίντλεϊ Σκοτ με τον Κόρμακ Μακ Κάρθι, ο οποίος έγραψε το πρωτότυπο σενάριο. Ο Μακ Κάρθι, από τους κορυφαίους συγγραφείς της σύγχρονης αμερικανικής λογοτεχνίας, παρέσυρε τον Σκοτ σε μια κόλαση χειρότερη από αυτήν που έζησε πέρυσι ο σκηνοθέτης του «Alien» εξαιτίας του μεγαλήθου και επίσης αποτυχημένου «Προμηθέα» του. Έχει ενδιάφέρον ότι στις ιστοσελίδες μεγάλων αμερικανικών εφημερίδων, στα σχόλια κριτικών και αναγνωστών, ο Μακ Κάρθι εκθειάζεται γενικά ως συγγραφέας (αυτός και ο Φίλιπ Ροθ και ο Τζορτζ Σαντς, οι οποίοι έλαβαν μεγάλα εκτίμησις στην Αμερική), αποδοκιμάζεται όμως ως σεναριογράφος της εν λόγω ταινίας.

Μια αλληγορία για την απλυσία εκτυλίσσεται σε σκηνικό που θα ταίριαζε σε ένα ταπεινότερων προθέσεων νεονουάρ, με πο μοιραίες γυναίκες και λιγότερη αμπελοφιλοσοφία. Ένας δικηγόρος, καρικατούρα νεογιάνη, πέφτει στο πυρ της κολάσεως όταν στραβώνει το μεγάλο κόλπο με τα ναρκωτικά στο οποίο ενεπλάκη.

66

Η ταινία δεν διασώζεται ούτε από το λαμπρό καστ: Μάικλ Φασμπέντερ, Μπραντ Πιτ, Πενέλοπε Κρουζ, Χαβιέ Μπαρδέμ και Κάμερον Ντίαζ

Ο Μάικλ Φασμπέντερ στον ρόλο ενός άπληστου δικηγόρου, που θα επιχειρήσει να κατέβει σαν τον Ορφέα στον Άδη για να σώσει την αγαπημένη του.

Ο ηθοποιός που τον υποδύεται, ο Μάικλ Φασμπέντερ, κολυμπάει στο άγνωστο με βάρκα την ελπίδα σε μια ταινία με αφόρητα σχηματικούς ή γραφικούς χαρακτήρες. Τον πλαισιώνουν ο Μπραντ Πιτ, η Πενέλοπε Κρουζ, ο Χαβιέ Μπαρδέμ και η Κάμερον Ντίαζ, στην οποία έλαχε μια κακόγουστη εκδοχή φαν φατάλ. Την τελευταία, μόνο οι σαρδόνιοι αδελφοί Κοέν θα μπορούσαν να διασώσουν.

Σημείο μηδέν

Ο «Συνήγορος» φαντάζει σαν ένα μωσαϊκό ιδεών και εμμονών του Μακ Κάρθι γύρω από την Αμερική, την οποία συνήθως πε-

ριγράφει σαν παράδεισο που ξαφνικά αλλάζει και γίνεται κόλαση. Στα σημαντικότερα από τα μυθιστορήματά του έχουν βαρύνουσα θέση η βία και η φρίκη (προερχόμενες από τον άνθρωπο), η φύση (σταθερή της αξία είναι η ομορφιά), αλλά και η έρημος (ως μήτρα του αμερικανικού πολιτισμού). Η αρχαιολογική εικόνα της ερήμου, όπως περιγράφεται στα βιβλία του, είναι αυτή που τον φέρνει κοντά στους κλασικούς αφηγητές του γουέστερν. Οι (αντι)ήρωες του Μακ Κάρθι βρίσκονται σε μια διασταύρωση, σε ένα σημείο μηδέν ανάμεσα στις συμβάσεις της κοινωνικής συνύπα-

ξης και στον ατομισμό που συνεπάγεται την έλλειψη ηθικής. Σε ένα τέτοιο σημείο βρίσκεται και ο Συνήγορος. Δεν θα μάθουμε ποτέ το πραγματικό όνομα του ήρωα που ενσαρκώνει ο Φασμπέντερ, γιατί ο Μακ Κάρθι προτιμάει έναν αφηρημένο ήρωα-κλειδί της αλληγορίας του. Ένας άπληστος δικηγόρος, συνεργάτης ενός μεγαλέμπορου ναρκωτικών, πιστεύει πως μπορεί να ζει εκ του ασφαλούς στη χλιδή της βιτρίνας του υποκόσμου, χωρίς να είναι μέρος του. Ο παράδεισος, όμως, απέχει μια ανάσα από την κόλαση. Μια μέρα, από σύμπτωση (;), ο Συνήγορος θα μπλέξει όταν ένα φορτίο ηρωί-

νης που έρχεται από το Μεξικό στην Αμερική θα κλαπεί από αγνώστους. Λίγο μετά, θα συνειδητοποιήσει με τον πιο τραγικό τρόπο πως η μετάνοια και η θλίψη δεν έχουν καμία αξία, δεν μπορούν να διορθώσουν τα λάθη του.

Στο προσκήνιο η βία

Στην πιο επιτυχημένη μεταφορά μυθιστορήματος του Μακ Κάρθι στην οθόνη, στο «Καμία πατρίδα για τους μελλοθανάτους» από τους αδελφούς Κοέν, ένας serial killer σκοτώνει αθόρυβα τα θύματά του με ένα αεροπίστολο που χρησιμοποιούν στα σφαγεία μεγάλων ζώων. Η βία, φρικιαστική και μηδενιστική, έρχεται στο προσκήνιο για να γίνει ο πυρήνας της μυθοπλασίας.

Στον «Συνήγορο», που πάσχει από ακατάσχετη φλυαρία, η βία έρχεται για να δώσει το... φιλί της ζωής. Δύο σκηνές αποκεφαλισμού, με gadget σύγχρονων... τεχνολογίας, σπάζουν τη μονοτονία μιας ισχνής δραματουργίας και μιας επιπνευσμένης αλληγορίας για το καλό και το κακό. Στην πρώτη θύμα είναι ένας κομπάρσος, στη δεύτερη ένας σταρ. Ο Σκοτ υιοθετεί κλισέ από το νουάρ για να εντάξει το υλικό του Μακ Κάρθι σε έναν ενιαίο άξονα. Αν τα περι απληστίας υποβασιτάζουν την αλληγορία, το μοτίβο της φαν φατάλ υπόσχεται ατμόσφαιρα και ύφος νεονουάρ. Ο άντρας, αφελής ή ευάλωτος απέναντι στη γυναίκα, για μία ακόμη φορά γίνεται το θύμα της. Εν τέλει, αυτό που ξεχωρίζει τον «Συνήγορο» από ταινίες με παρόμοια θεματολογία είναι η αποστρόφηση του Μακ Κάρθι στο χάπι έντ.

dbouras@kathimerini.gr

Δείτε

«Ο συνήγορος» (The Counselor, 2013)

Ο Ρίντλεϊ Σκοτ επέστρεψε στη Γη μετά τον διαστημικό «Προμηθέα» για ένα νεονουάρ, γραμμένο από τον συγγραφέα Κόρμακ Μακ Κάρθι. Η παρέα του «Συνήγορου» πλαισιώθηκε και από διάσημους ηθοποιούς, το αποτέλεσμα όμως δεν είναι αυτό που περιμέναμε. Ένας δικηγόρος, πρόθυμος να πουλήσει την ψυχή του στον διάβολο για εύκολο χρήμα και κοινωνική καταξίωση, συμμετέχει στην επιχείρηση μεταφοράς μεγάλου φορτίου ναρκωτικών από το Μεξικό στις ΗΠΑ. Παίζουν: Μπραντ Πιτ, Μάικλ Φασμπέντερ, Χαβιέ Μπαρδέμ, Πενέλοπε Κρουζ, Κάμερον Ντίαζ.

«Καμία πατρίδα για τους μελλοθανάτους» (No Country For Old Men, 2007)

Μαύρη κωμωδία, τρόμος και γουέστερν γίνονται ένα χαρμόνιο από τους Τζοελ και Ιθαν Κοέν, που μετατρέπουν στην οθόνη το μυθιστόρημα του Κόρμακ Μακ Κάρθι. Σχηματικά, τρία βλέμματα συγκλίνουν στον φάκο τους: Το κουρασμένο κι εκφραστικό βλέμμα ενός γερασμένου σερίφη (Τόμι Λι Τζούντ) το άδικο και ψυχρό βλέμμα ενός serial killer - ο Χαβιέ Μπαρδέμ (φωτ.) κλέβει την παράσταση το βλέμμα ενός απελπισμένου τυχοδιώκτη - ο Τζος Μπρόλντ μισάζει να 'χει βγει από ταινία του Πέ-κινπα. (Σε dvd)

RED live!
www.music.net.cy/red
facebook.com/redlifestage

Ζητήσουν αυτούς που δεν ονειρεύονται...

Θάνος Μικρούτσικος
Γιάννης Κότσιπας
Ρίτα Αντωνοπούλου

ΠΕΜΠΤΗ 28/11/13 @ 21:30 & ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 29/11/13 @ 22:30

Κρατήσεις: 22767711

CENTRUM HOTEL
ZANETTOS
Landas
MUSIC.NET.CY
LOVE 100.7 FM & 88.7

Startup Weekend CYPRUS
54h TO LAUNCH!

Σε 54 ώρες γνωριστείτε / ανταλλάξτε ιδέες / συγκροτήστε ομάδες / δημιουργήστε προϊόντα / λανσάρετε τη δική σας startup / κερδίστε βραβεία / εκπροσωπήστε τη χώρα σε ευρωπαϊκό επίπεδο / με τη βοήθεια των καλύτερων mentor της επιχειρηματικής και ακαδημαϊκής κοινότητας! **Εγγραφείτε τώρα στο μεγαλύτερο διεθνές startup event της Κύπρου:**
<http://cyprus.startupweekend.org/>

NICOSIA
6,7,8 DEC 2013
Στο Research and Technology Building του Πανεπιστημίου Λευκωσίας.

SW CY

Major Sponsor: Microsoft
Sponsors: pwc, MIA, ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
Partners: UNIVERSITY OF NICOSIA, UNIVERSITY OF CYPRUS
Media: VIO, MIB, gsm
Productions: KEMANES

«Μακρινές μπαλιές» για το χαμένο ήθος του ποδοσφαίρου

Ένα βιβλίο του Τάκη Μιχαήλ για την εποχή που η μπάλα μιλούσε κυπριακά

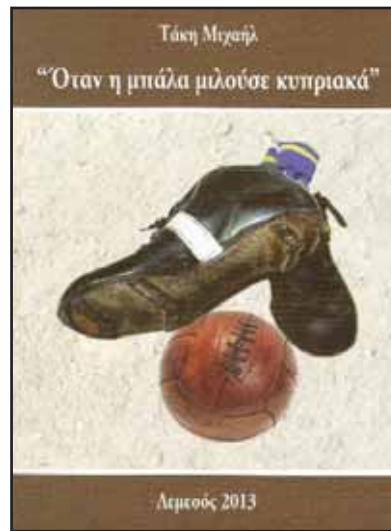
Του ΓΙΑΝΝΗ ΚΩΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

«Αγαπούσα τόσο πολύ την μπάλα, που δεν την κλοτσούσα, τη χάιδευα» Η φράση αυτή του παλαιμάχου και αξιωματικού Πανίκου Κρυστάλλη, είναι ικανή και δυνατή να συνοψίσει το περιεχόμενο του νέου βιβλίου του Τάκη Μιχαήλ «Όταν η μπάλα μιλούσε κυπριακά». Και ύστερα να έρθει το συμπλήρωμα από τον ίδιο βετεράνο, πως «η μπάλα παίζεται πάνω από τους ώμους, με το μυαλό και την καρδιά. Τα πόδια υπακούουν...».

Δεν είναι ένα βιβλίο ρετρό, ούτε σύγγραμμα νοσταλγίας και αναμνήσεων. Στην ουσία ο συγγραφέας «μοιράζει μπαλιές» στους νέους για την αγνότητα του ποδοσφαίρου του τότε και τους ανθρώπους που κυριολεκτικά του υπηρέτησαν και το αναδείκνυσαν στην υγιέστερη μορφή του. Ήταν οι εποχές της αγνότητας, των τελευταίων 50 χρόνων, που φαίνεται να πέρασαν ανεπισημάτως, αφήνοντας μία πίκρα, παρά μία υπόσχεση. Γιατί είναι απίθανο να ξαναζήσουμε έστω και κάποια δείγματα εκείνης της ομορφιάς που αποτυπώνεται στις περιγραφές του ο συγγραφέας. Το βιβλίο «Όταν η μπάλα μιλούσε κυπριακά» αποκαλύπτει γνωστές και άγνωστες πτυχές, μιας περασμένης ποδοσφαιρικής εποχής, μέσα από τις χαρακτηριστικές και ξεχωριστές αφηγήσεις των συνομιλητών του συγγραφέα. Των βετεράνων ποδοσφαιριστών και άλλων ανθρώπων του κυπριακού ποδοσφαίρου, στις 70 τόσες συνεντεύξεις, που πήρε και παρουσιάζει στο βιβλίο του ο Τάκης Μιχαήλ.

Το παιχνίδι ήταν γιορτή

Οι πληροφορίες απ' την πρώτη και ιδιαίτερα εποχή του κυπριακού ποδοσφαίρου, περνούν και αποτυπώνονται στη θύμησή μας απ' τις ξεχωριστές «ζωγραφιές» που συναντάς στην κάθε σελίδα του βιβλίου. Οι αφηγήσεις των παλιών ποδοσφαιριστών συνοδεύονται στο βιβλίο από σπάνιες φωτογραφίες, που ανάγλυφα τεκμηριώνουν τις λαμπρές «φάσεις» του παρελθόντος. Μόνο μία φράση μπορεί να αναδείξει την εποχή που γιόρταζε πραγματικά το κυπριακό ποδόσφαιρο, «Η ποδοσφαιρική Κυριακή ήταν για πολλούς ιερή υπόθεση». Μέσα απ' αυτό το βιβλίο μπορείς να μυριστείς το βρεγμένο χώμα του γηπέδου, από τη βαρέλα του Δημοσθένους, να γνωρίσεις τον παίκτη που διάνυσε 30 μίλια ξυπόλυτος για τη συμμετοχή του στον αγώνα. Να βρεις τον Τσοουλί της ΑΕΛ που ξεφυτρώνει μέχρι τα χαράματα στο ψάρεμα, μετά έβγαίνει στη γειτονιά να πουλήσει τη ψαριά και είχε τα σωματικά αποθέματα και την αντοχή για

Το βιβλίο του Τάκη Μιχαήλ φέρνει στο φως άγνωστα στοιχεία για την ιστορία του ποδοσφαίρου και όχι μόνον.

δύο συνεχόμενα παιχνίδια στο γήπεδο. Τότε μετρούσαν, το ήθος, η αξιοπρέπεια, η ευπρέπεια. Γινόταν ο αγώνας για την φανέλα. Υπήρχε ο σεβασμός στον αντίπαλο. Αυτές ήταν οι αρχές των βετεράνων ποδοσφαιριστών μας.

Ιστορίες για Γκίνες

Απλά περιστατικά, σημαντικά σε σημάσια, που θα περνούσαν απαρατήρητα, φέρνει στο φως το βιβλίο του Τάκη Μιχαήλ. Όπως την ιστορία που περιγράφει ο παλαιμάχος της ΑΕΛ,

Ζηνωνής Παπαδόπουλος. Να σημειωθεί ότι σε μία περίοδο, βρέθηκαν να παίζουν στην ομάδα έξι αδέρφια μαζί. Θα πρέπει να γραφεί στο Βιβλίο Γκίνες, η περίπτωση, αφού δύσκολα μπορεί να εντοπιστεί παρόμοια περίπτωση σε παγκόσμιο επίπεδο, να παίζουν έξι αδέρφια ποδοσφαιριστές σε ομάδα Α' κατηγορίας. Η αφήγηση, λοιπόν, του Ζηωνή. «Παίζουμε στο Πανελλήνιο πρωτάθλημα, στο στάδιο Καραϊσκάκη, στον αγώνα Ολυμπιακός Πειραιώς-ΑΕΛ. Με την ομάδα οι πέντε αδελφοί Παπαδόπουλοι, και τον Άκη, ήταν μικρός ακόμη, να συνοδεύει. Όταν ο εκφωνητής άρχισε να διαβάζει τη σύνθεση με τα ονόματα της ΑΕΛ, έκανε κάποιες παύσεις, ξανακοιτάζοντας τη λίστα, μπας και του κάνουν κάποια φάρσα. Στην ενδεκάδα της ομάδας, εκτός από τους Παπαδόπουλους, τους επονομαζόμενους «σκουπάδες», (τα αδέρφια Ανδρέα, Πανίκο, Ζηωνή, Παμπούλλη, Άριστο), υπήρχαν και οι Τάσος Παπαδόπουλος, Χάρης Παπαδόπουλος και Κωστάκης Παπαδόπουλος («Κινάς»). Στην κερκίδα των επισήμων δίπλα από τον εκφωνητή καθόταν ο δικτάτορας Παπαδόπουλος. Σε μία στιγμή, παίρνει το μικρόφωνο του εκφωνητή και ερωτά «ποιος είναι ο αρχηγός της κυπριακής ομάδας». Του έδειξαν τον Πανίκο, στον οποίο και απευθύνεται. «Πολύ αγαπητό το όνομα Παπαδόπουλος στην Κύπρο». Ο Πανίκος συνέχισε το ζεσταμα, χωρίς να απαντήσει».

Πρώτα σε πωλήσεις

ΜΕΛΕΤΕΣ, ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ, ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

- 1. Ανθολόγιο-ημερολόγιο 2014 - Το ημερολόγιο των ηδονών (Ιανός).** Ενα ταξίδι στη λογοτεχνία και τη φιλοσοφία, μέσα από κείμενα για την ηδονή.
- 2. Οι βασικοί νόμοι της ανθρώπινης πλιθιότητας, του Κάρλο Μ. Τσιπόλα (Κέδρος).** Ενα πνευματώδες δοκίμιο σε μια προσπάθεια να ανικνεύσει, να κατανοήσει και να εξουδετερώσει την ανθρώπινη πλιθιότητα.
- 3. Κράτος και ομάδες συμφερόντων, του Χρυσάφη Ι. Ιορδάνογλου (Πόλις).** Πώς οι ομάδες συμφερόντων στρέβλωσαν τη λειτουργία της οικονομίας και ευθύνονται σε μεγάλο βαθμό για τη σημερινή κρίση.
- 4. Η βία της ανεργίας, του Νίκου Παναγιωτόπουλου (Αλεξάνδρεια).** Μερικές απαντήσεις σε ερωτήματα που είναι πλέον εκβιαστικά για την αντιμετώπιση της ανεργίας.
- 5. Παράθυρο στην εκπαίδευση του παιδιού, περιοδικό, τεύχος 84.** Ενα περιοδικό για θέματα που αφορούν πάντα τους γονείς.
- 6. Τι πιστεύω, της Ζακλίν ντε Ρομπί (Πατάκης).** Ενα κείμενο γραμμένο μετά τον Μάη του '68, επίκαιρο, σοφό και συνεκτικό, για τις ραγδαίες αλλαγές του σύγχρονου κόσμου.
- 7. 100 κιθάρες cd-dvd.** Οι συναυλίες που έδωσε την περασμένη χρονιά η Ορχήστρα των Κιθαριστών ή «οι 100 κιθάρες».
- 8. Το νήμα της ζωής, του Στίβεν Γκρος (Πατάκης).** Πώς κάνουμε και πώς βρίσκουμε τον εαυτό μας μέσα από την αφήγηση σκέψεων και συναισθημάτων.
- 9. Από την αυτοεκτίμηση στον εγωισμό, του Χόρχε Μπουκάι (ορεγα).** Ενα συνεχές παιχνίδι του Αργεντινίου γιατρού με τις έννοιες του φόβου, της εκτίμησης, της αυτοεκτίμησης, του εγωκεντρισμού.
- 10. Τα κακομαθημένα παιδιά της ιστορίας, του Κώστα Κωστή (Πόλις).** Πώς δημιουργήθηκε το νεότερο ελληνικό κράτος, ποιες παθογένειες κουβαλάει από την αρχή.

Λογοτεχνία

- 1. Το βιβλίο της Κατερίνας, του Αύγουστου Κορτώ (Πατάκης).** Η ιστορία μιας γυναίκας που πάλεψε με την ψυχική ασθένεια. Μια οικογενειακή σάγκα, με μυστικά, ενοχές και πολλά αγάπη.
- 2. Με μολύβι φάμπερ νούμερο δύο, της Άλκης Ζέη (Μεταίχιμο).** Ενα αυτοβιογραφικό κείμενο, ζωντανό, τρυφερό, εκμυστηρευτικό.
- 3. Εμπόρ 58, του Τζόνθαν Κόου (Πόλις).** Το νέο μυθιστόρημα του Κόου γυρίζει πίσω στο '58 και στον Ψυχρό Πόλεμο και αναζητεί, με χιούμορ, τις διεξόδους του σήμερα.
- 4. Ο εκατοντάχρονος που πήδηξε από το παράθυρο και εξαφανίστηκε, του Γιούνιας Γιούνιασον (Ψυχογιός).** Όταν ένας 100ετής γεράκος αποφασίζει να μην το βάλεί και το σκάει από το γηροκομείο την ημέρα των γενεθλίων του.
- 5. Ο Φαντομάς, του Τζο Νέσμπο (Μεταίχιμο).** Ο επιθεωρητής Χάρι Χόλε επιστρέφει στο Όσλο και τον περιμένουν πολλές εκπλήξεις. Κι ένας γιος!
- 6. Κασσάνδρα, της Δήμητρας Ιωάννου (Ψυχογιός).** Ενα μυθιστόρημα μυστηρίου από την Πρέβεζα του 1767 στην Αθήνα του 2008.
- 7. Πάρα πολλή ευτυχία, της Άλις Μονρό (Μεταίχιμο).** Ενα από τα βιβλία της φρενιτής νομπελίστριας, διηγούνται για τα πάθη των ανθρώπων.
- 8. Μοιραία Πράγα, του Φίλιπ Κερ (Κέδρος).** Ενα σπίτι γεμάτο δολοφόνους, κι ανάμεσά τους η πιο σκοτεινή φυσιονομία των υψηλόβαθμων ναζί.

* Αυτή την εβδομάδα τα στοιχεία προέρχονται από τα βιβλιοπωλεία «Ιανός» (Αθήνα, Θεσσαλονίκη).

Επιμέλεια: ΟΛΓΑ ΣΕΛΛΑ

Ενα από τα βιβλία της φρενιτής νομπελίστριας, διηγούνται για τα πάθη των ανθρώπων.

Ενα ταξίδι στη λογοτεχνία και τη φιλοσοφία, μέσα από κείμενα για την ηδονή.

Το νέο μυθιστόρημα του Κόου γυρίζει πίσω στο '58 και στον Ψυχρό Πόλεμο και αναζητεί, με χιούμορ, τις διεξόδους του σήμερα.

Πώς κάνουμε και πώς βρίσκουμε τον εαυτό μας μέσα από την αφήγηση σκέψεων και συναισθημάτων.

Ενα πνευματώδες δοκίμιο σε μια προσπάθεια να ανικνεύσει, να κατανοήσει και να εξουδετερώσει την ανθρώπινη πλιθιότητα.

Η ιστορία μιας γυναίκας που πάλεψε με την ψυχική ασθένεια. Μια οικογενειακή σάγκα, με μυστικά, ενοχές και πολλά αγάπη.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

1. Όλη η αλήθεια με ένα κλικ του Κων. Καμάρια εκδ. Οικεανίδα Μια απόλυτα αρεσκή ιστορία στην Ελλάδα της κρίσης. Ενα αφηγημα με μύθο χιούμορ και λυτρωτικό σαρκασμό μέσα από την ιστορία δύο φίλων.

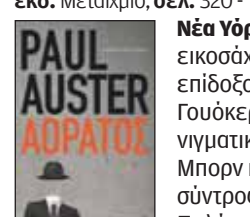
2. Τορτίλα Φλατ του Τζων Στάινμπεκ εκδ. Γκοβόστης Οι άθλιες μέρες των ανθρώπων πίσω από τους εκτυφλωτικούς προβολείς του Μπροντγουέι, που αναζητούν τη χαρά στο πιστό και το έγκλημα. Κεντρικός αφηγητής της διήγησης ο Ντάνι και το σπίτι του.

ΝΕΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ
ΧΡΥΣΑΦΗΣ Ι. ΙΟΡΔΑΝΟΓΛΟΥ
Κράτος και ομάδες συμφερόντων
Μια κριτική της παραδεγμένης σοφίας εκδ. Πόλις, σελ. 134

Η ελληνική κοινωνία (όπως και όλες οι άλλες) είναι πεδίο σύγκρουσης ομάδων πίεσης και συμφερόντων και εμείς καλούμαστε να την «συλλαμβάνουμε» με αυτούς τους όρους. Η καθημέρι από τις ομάδες έχει τις δικές της βλέψεις που σχετίζονται με τα συμφέροντα των μελών της παρά με κάποιο «γενικό καλό». Ο ρόλος ακόμη και των ισχυρότερων ομάδων συμφερόντων δεν έχει μελετηθεί με την απαιτούμενη επάρκεια. Αλλά και μια απλή χαρτογράφηση των ειδικών ρυθμίσεων υπέρ της μιας ή της άλλης ομάδας.

ΞΕΝΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
PAUL AUSTER, Αόρατος μετ. Σπύρος Γιανναράς εκδ. Μεταίχιμο, σελ. 320

Νέα Υόρκη, άνοιξη 1967. Ο εικοσάχρονος φοιτητής και επίδοξος ποιητής Ανταμ Γουόκερ συναντά τον αιγυπτιακό Γάλλο Ροούντοφ Μπουρ και τη γοητευτική σύντροφό του Μαργκό. Πολύ γρήγορα ο Γουόκερ βρίσκεται μπλεγμένος σε ένα νανοπρό γήινο που οδηγεί σε μια αναπάντεχη ανατριχιαστική πράξη βίας. Τρεις διαφορετικοί αφηγητές διηγούνται μια ιστορία ακαλίνωτης σεξουαλικής επιθυμίας και ασίστασης αναζήτησης της δικαιοσύνης από το 1967 ως στο 2007, και από τη Νέα Υόρκη και το Παρίσι έως κάποιο απομακρυσμένο νησί της Καραϊβικής.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΩΣΤΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ
Σπάνιες γαίες εκδ. Πατάκη, σελ. 320

Ο Πράβιεν Σεργκέγεβιτς Μακάρεφ γεννήθηκε στο Μουρμάνσκ της Βορειοδυτικής Ρωσίας, δέκα χρόνια μετά την επανάσταση των Μπολσεβίκων. Σπούδασε εδαφολογία στο Λένινγκραντ, ερωτεύτηκε μια ακροβάτισσα, διέπραξε ένα έγκλημα, κι ύστερα γνώρισε έναν Αγγλο κατάσκοπο. Η φιλία αυτή τον οδήγησε σε μια απόφαση που δεν πραγματοποιήθηκε. Αναζητώντας σπάνιες γαίες ο Μακάρεφ άκουσε τις γοργές να τραγουδάνε και τους ψιθύρους της ιστορίας που μορφοφάζει σαν τέρας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΖΟΓΡΑΦΙΑ
ΙΣΜΗΝΗ ΤΟΡΝΙΒΟΥΚΑ
Ο πιο μακρινός πλανήτης που ξέρω εκδ. Κέδρος, σελ. 278

Σε ένα πάρτι όπου δεν γνωρίζεις κανέναν, το πιο όμορφο κορίτσι του κόσμου χορεύει περισσότερο από όλους γιατί δεν θέλει να βάλει τα κλάματα. Πρόκειται για ένα μυθιστόρημα για την αγάπη, για τις δύσκολες επιλογές της αλλά και για τη μαγευτική. Περισσότερο όμως για την απελπισία του να είναι κανείς λίγο πιο μεγάλος ή λίγο πιο μικρός απ' ό,τι πρέπει, σε έναν κόσμο όπου ο χρόνος προχωράει ευθύγραμμα και όλοι μεγαλώνουν αναγκαστικά.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ
ΝΙΚΗ ΛΥΚΟΥΓΡΟΥ
Αγαπητέ Στρατή... εκδ. Εστία - σελ. 234

Το «Τεσσέρις» μελέτες του τόμου για τον βίο και το έργο του Στρατή Μυριβήλη, αντλούν το θέμα τους και βασίζονται στην αλληλογραφία που ο μεσοπολεμικός συγγραφέας διατηρούσε με λογοτέχνες, λογίους, καλλιτέχνες και σημαίνοντα πρόσωπα της δημόσιας ζωής όπως ο Αλέξανδρος Παπαναστασίου, Ναπολέων Λαπαθιώτης και Γιώργος Κοτζιάουλας. Αφιερώσει ή αποκλειστικό αντικείμενο των επιστολών αποτελεί η κριτική σε κάποιο έργο του συγγραφέα, κυρίως στην αθηναϊκή δεύτερη έκδοση της «Ζωής εν τάφω» (1930).

1.400 έργα τέχνης αναζητούν ιδιοκτήτη

Νομικά και ηθικά ζητήματα προκαλεί στη Γερμανία η συλλογή με 1.406 πίνακες, του 81χρονου Κορνέλιους Γκούρλιτ

Αντιπόκριση από το ΒΕΡΟΛΙΝΟ της **ΜΑΡΙΑΣ ΡΗΓΟΥΤΣΟΥ**

«Δεν είμαι ο Μπόρις Μπέκερ. Τι θέλουν αυτοί οι άνθρωποι από μένα;» διερωτήθηκε πρόσφατα ο Κορνέλιους Γκούρλιτ σε συνέντευξη που παραχώρησε στο περιοδικό Spiegel. Ο Κορνέλιους Γκούρλιτ είναι ο άνθρωπος στο διαμέρισμα του οποίου, στο Σβάλμπιγκ του Μονάχου, βρέθηκαν 1.406 πίνακες, σχέδια και χαρτικά, η αξία των οποίων ίσως και να ξεπερνάει το ένα δισ. ευρώ: έργα των Λίμπερμαν, Μπέκμαν, Ντιξ, Κοκόσκα, Τουλούζ-Λοτρέκ, Μάκε, Νόλντε, Πικάσο, Ντύρερ, Σαγκάλ, Ρενουάρ.

Ο 81χρονος Κορνέλιους Γκούρλιτ αποφεύγει τη δημοσιότητα. Μένει κλεισμένος στο διαμέρισμά του ακούγοντας καμιά φορά ραδιόφωνο. Μέσα από τη μοναδική συνέντευξή του φαίνεται άνθρωπος εξαιρετικά μοναχικός. Συντροφιά του όλα αυτά τα χρόνια

ήταν, όπως λέει, τα έργα που του κληροδότησε ο πατέρας του. Με αυτά μεγάλωσε, με αυτά έζησε. Δεν καταλαβαίνει τον θόρυβο που ξέσπασε. Το μόνο που θέλει είναι να του επιστρέψουν οι γερμανικές αρχές τα έργα που του κατέσχεσαν. Ο ίδιος κατηγορείται για φοροδιαφυγή και κλεπταποδοχή.

Η εισαγγελία του Λουγκμπουργκ, η οποία έχει αναλάβει τις έρευνες, είναι πράγματι φειδωλή στις δηλώσεις της. Επειτα από ερώτηση της «Κ», ο Μάτίας Νικολάι, εκπρόσωπος Τύπου της εισαγγελίας, τόνισε πως δεν υπάρχουν νεότερα σχετικά με την πορεία των ερευνών, τα οποία θα μπορούσαν να γνωστοποιηθούν. Την ίδια τακτική ακολουθεί και η διασημότερη πλέον ιστορικός τέχνης της Γερμανίας, η Μάικε Χόφμαν. «Εμπλέκομαι στη διαλεύκανσή της και δεν μου επιτρέπεται από τον νόμο πλέον να μιλάω γύρω από το θέμα», δήλωσε στην «Κ» η ακριβοθώρητη και πραγματική σταρ της υπόθεσης, όπως την αποκάλεσε η Frankfurter Allgemeine. Πληροφορίες με το σταγονόμετρο για μια υπόθεση για την οποία ακόμα και η αμερικανική κυβέρνηση ζήτησε διαφάνεια και η οποία για άλλη μία φορά φέρνει τη Γερμανία αντιμέτωπη με το ναζιστικό παρελθόν της.

«Δημόσια περιφρόνηση»

Στην ιστοσελίδα www.lostart.de δημοσιεύθηκαν τα πρώτα είκοσι πέντε έργα της συλλογής Γκούρλιτ. Λόγω της τεράστιας επισκεψιμότητας, η πρόσβαση στην ιστοσελίδα είναι συχνά πάρα πολύ δύσκολη. Τα σχέδια δημοιούργησαν το 1994 από κοινού τα ομόσπονδα κρατίδια και το

Ο Ντουάιτ Αϊζενχάουερ περιεργάζεται έργα τέχνης που βρέθηκαν στην κατοχή των ναζί.

ομοσπονδιακό κράτος με στόχο, ανάμεσα σε άλλα, να καταγράφουν και να συμβάλουν στον εντοπισμό έργων τέχνης που εκλάπησαν, δημιουργήθηκαν ή χάθηκαν κατά τη περίοδο του εθνικοσοσιαλισμού.

Πατέρας του Κορνέλιους Γκούρλιτ ήταν ο Χίλντεμπραντ Γκούρλιτ, γνωστός έμπορος τέχνης και γκαλερίστας. Αν και Εβραίος, ήταν ένας από τους τέσσερις εμπόρους τέχνης που είχαν επιφορτιστεί από το ναζιστικό καθεστώς να πουλήσουν έργα των λεγόμενων κλασικών μοντέρνων ζωγράφων στο εξωτερικό, με σκοπό να πά-

ρουν συνάλλαγμα και να χρηματοδοτήσουν την πολεμική μηχανή.

Ο υπουργός Προπαγάνδας Γόττφρεντ Γκέμπελς είχε την ιδέα να στήσει μια έκθεση με έργα μοντέρνων καλλιτεχνών, τα οποία θα παρέδιδε στη «δημόσια περιφρόνηση». Μέχρι τα μέσα Νοεμβρίου του 1937 είχαν εξεταστεί τα περισσότερα μουσεία και είχαν κατασχεθεί περισσότερα από 20.000 έργα από περισσότερους από 1.400 καλλιτέχνες. Τα έργα αυτά μεταφέρθηκαν στο Βερολίνο. Προηγουμένως, όμως, περίπου 600 από αυτά τα έργα

παρουσιάστηκαν στο Μόναχο σε μια κεντρική έκθεση με τον τίτλο «Εκφυλισμένη τέχνη». Η έκθεση περιόδευσε από το 1937 έως το 1941 σε 14 πόλεις στη Γερμανία και την Αυστρία.

Οι ναζί γνώριζαν την πραγματική αξία που είχαν στο εξωτερικό τα συγκεκριμένα έργα και για τον λόγο αυτό έδωσαν την εντολή στους τέσσερις εμπόρους τέχνης να πουλήσουν για λογαριασμό τους. Εκατοντάδες έργα βρέθηκαν έτσι στη Γαλλία, την Ελβετία, τη Νορβηγία και αλλού. Ο Χίλντεμπραντ Γκούρλιτ υπήρξε, πάντως, ένας από τους μεγά-

“
«Εμείς εδώ, τα γερμανικά μουσεία, έχουμε μια ιδιαίτερη ευθύνη», λέει στην «Κ» η ιστορικός τέχνης Γιούλια Φρίντριχ. Την άποψή της, πάντως, δεν συμμερίζεται ο Κορνέλιους Γκούρλιτ, ο οποίος δηλώνει πως «δεν πρόκειται να δώσω τίποτα οικειοθελώς».

λους υποστηρικτές της μοντέρνας τέχνης πριν από τον πόλεμο και γι' αυτό και μια αμφιλεγόμενη προσωπικότητα. Για τον γιο του Κορνέλιους, ο Χίλντεμπραντ Γκούρλιτ δεν είναι παρά ένας ήρωας που συνεργάστηκε με το καθεστώς για να σώσει τη μοντέρνα τέχνη από την καταστροφή. Στις 20 Μαρτίου του 1939, στην αυλή του κεντρικού κτιρίου της πυροσβεστικής στο Βερολίνο, κάρκιν τα περισσότερα έργα μοντέρνας τέχνης που είχαν κατασχεθεί ως «εκφυλισμένα». Μέχρι σήμερα υπήρχε η πεποίθηση πως και η συλλογή του Γκούρλιτ είχε καεί.

Από τα μουσεία που είχαν πληγεί ιδιαίτερα από την αδιανόητη και ολέθρια πολιτική των ναζί ήταν αυτά της Βόρειας Ρηνανίας-Βεστφαλίας. Μόνο από την Κολωνία είχαν κατασχεθεί 500 έργα. Από το μουσείο Wallraf-Richartz είχαν κατασχεθεί 111 έργα σύμφωνα με το Ερευνητικό Κέντρο για την Εκφυλισμένη Τέχνη στο Βερολίνο. Σε 26 από αυτά αναφέρεται ως τελευταίος κάτοχος η συλλογή Γκούρλιτ.

Ο Χίλντεμπραντ Γκούρλιτ (φωτ. του 1925), έμπορος τέχνης και γκαλερίστας, που κληροδότησε στον γιο του Κορνέλιους πάνω από 1.400 έργα τέχνης.

LOVE 100.7 FM & 88.7
Στη Λευκωσία και στους 108.0

ΚΑΘΕ ΒΡΑΔΥ
10-12

ΝΙΚΟΣ ΓΚΑΡΑΒΕΛΑΣ
ΟΙ ΝΥΧΤΕΣ ΣΑΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΑΓΙΚΕΣ ΠΑΡΕΑ ΜΕ ΤΟΝ
ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΟ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΠΑΡΑΓΩΓΟ

LoveFmCyprus

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ
Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

**ΔΥΟ ΠΙΑΝΑ
ΜΙΑ ΦΩΝΗ**

Ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
ΚΙ Ο ΒΑΣΟΣ ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ
ΚΑΛΩΣΟΡΙΖΟΥΝ ΤΟΝ **ΓΙΩΡΓΟ ΝΤΑΛΛΑΡΑ**

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΕ ΟΛΑ ΤΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ **ACS** ΚΑΙ **www.tickethour.com.cy**
7777 7040
7777 7745 **Θέατρο Ριάτο**

13 Δεκεμβρίου Θέατρο Ριάτο, Λεμεσός
14 Δεκεμβρίου Δημ. Θέατρο Στροβόλου
16 Δεκεμβρίου Δημ. Θέατρο Λάρνακας

ΧΟΡΗΓΟΣ **ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ** ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ **MEGA** **LOVE 100.7 FM & 88.7** **KANALI E3**

ΤΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΡΙΘΜΩΝ: 11.11.2013 - 17.11.2013

Γιατί σαρώνει το «DanSing for you»

Το κυπριακό τηλεοπτικό φαινόμενο δεν είναι και τόσο πρωτότυπο, αλλά αρέσει

Του ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΗΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

Και το θέμα που μονοπώλησε βέβαια το ενδιαφέρον της...

Το τρίτο στη σειρά «DanSing for you»...

Ένας από τους κυριότερους λόγους της επιτυχίας του «DanSing for you» είναι ο ανταγωνισμός που παρουσιάζεται ανάμεσα σε γνωστά μας τηλεοπτικά και μη πρόσωπα.

κνουν θα συνεχίσει να το κάνει... όπως και τις προηγούμενες σεζόν...

Αν και αναμένεται ότι ένεκα του πένθους η πρεμιέρα θα ακυρωνόταν εντούτοις, όπως εξήγησε και η παρουσιάστρια...

βάλλουν στην εμπορική του επιτυχία. Αρχικά πρόκειται για το μοναδικό στο είδος του τηλεοπτικό προϊόν που διανύει την τρίτη του σεζόν με πολύ υψηλά νούμερα τηλεθέασης στο νησί.

Ταυτόχρονα, όμως, είναι και το πρώτο τηλεπαιχνίδι στην κυπριακή τηλεόραση που χρησιμοποιεί ως συμμετέχοντες επωνύμους που διαγωνίζονται για φιλανθρωπικό σκοπό σε ένα τέτοιου είδους κόντσεπτ. Αν και το συγκεκριμένο φορμάτ φέρει την αποκλειστική σφραγίδα του Mega εντούτοις δεν το...

αυτοπροσώπως, αφού συνδυάζει δύο μεγαλύτερα φορμάτ παγκόσμιας εμβέλειας, το γνωστό μας πλέον «Dancing with the stars» που προβάλλει ο ANT1 και το «Just the two of us» που παρακολουθήσαμε πριν από μερικά χρόνια από το Mega Ελλάδα...

να ο ανταγωνισμός που παρουσιάζεται ανάμεσα σε γνωστά μας τηλεοπτικά και μη πρόσωπα, γεγονός που εξιτάρει την περιέργεια μας για να τους δούμε να κρίνονται, να βαθμολογούνται και να τσαλακώνονται...

Από την άλλη όμως η φιλανθρωπική υψή του παιχνιδιού φαίνεται να αγγίζει τις ευαίσθητες χορδές των Κυπρίων και τέλος η δύναμη της παρουσιάστριας. Η Χριστίνα αποτελεί σήμερα την αγαπημένη τόσο των τηλεθεατών όσο και των Μέσων. Η Αριστοτέλους αποτελεί την πρώτη επιλογή για εξώφυλλο, μας αρέσει να μαθαίνουμε τα προσωπικά της, τις σχέσεις της, πότε τρώει, αν τρώει, πότε κοιμάται, πόσο κουρασμένη είναι και γιατί αγαπά τόσο πολύ το ροζ χρώμα...

Table with 2 columns: Rank, Channel Name, and Audience Share Percentage.

ΑΝΤΙΘΕΤΟ ΠΛΑΝΟ

Ξανά στην ανοιχτή ζώνη το MAD

Το πρώτο μουσικό κανάλι της Κύπρου, το MAD από την περασμένη Παρασκευή επέστρεψε και πάλι στην ανοιχτή ζώνη των τηλεοπτικών μας δεκτών.

Η Γ. Αγγελούδου στο «Τετ-α-τετ»

Ένα από τα πιο πολυσυζητημένα πρόσωπα της Ελλάδας, το πρόσωπο των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004, μία γυναίκα που προκαλεί πάντα το ενδιαφέρον σε μία εξομολογητική συνέντευξη στον Τάσο Τρύφωνος...

PIK1

- 21.30 Disturbia
07.30 Θεία λειτουργία
10.30 Βήματα στην άμμο (Ε)
12.30 Η ύπαιθρος
Εβδομαδιαία εκπομπή για την αγροτική ζωή.

PIK2

- 17.30 F1-Γκραν Πρι Βραζιλίας
07.00 MAD Music
09.00 Παιδική ζώνη
α. Το κόκκινο λεωφορείο β. Η Ρόζι και οι φίλοι της γ. Τόμας το τρενάκι δ. Ποκόγιο ε. Μπομπ ο μάστορας στ. Μπάρνι Ζ, Κλίφορντ η. The big cartoonie show θ. Τα τρελά Καρτούνς ι. Στη χώρα του γιγατί - Γιατί TV - (Ε)

MEGA

- 21.20 DanSing for you 3
07.00 Θεία λειτουργία
10.20 Κάτι τρέχει με τους διπλά (Ε)
Ελληνική σειρά
11.00 Απλή μέθοδος των τριών (Ε)
Ελληνική σειρά.

ANT1

- 21.15 Dancing With the Stars 4
06.00 Πρωινή ενημέρωση Ενημερωτική εκπομπή.
06.30 Οι ντετέκτβ (Ε)
07.00 Οι Μεν και οι Δεν (Ε)
08.00 Πάρης και Ελένη (Ε)
08.20 Εκπαιδευοντας τον Μπάμπη (Ε)

ΣΙΓΜΑ

- 22.10 Το κοροϊδάκι
06.20 Τογ Toons (Ε)
Παιδικό πρόγραμμα.
06.50 Max Steel
Παιδικό πρόγραμμα.

MAD

- 17.30 Fashion Music Project
00.00 Hits Non Stop
02.00 Insomnia Mixer
06.00 Wake Up... Hits
08.00 Breakfast
11.00 Breaking MAD
12.00 MAD Greek Top 10
13.00 Greeks Only Mixer
15.00 Zone M
17.00 Games
17.30 Fashion Music Project

TV PLUS

- 21.10 Assassins
08.05 Παιδική ζώνη
11.30 Live U Weekly Review
12.45 Νηστικοί πράκτορες
13.30 Μελέτησέ το! - (Best of)
14.45 Τηλεαγορά
15.45 Φ+M Live - (Best of)
17.15 Μίλα - (Best of)
18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
19.00 Εξελίξεις στη Showbiz
19.30 To my daughter
20.55 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
21.10 Assassins
23.20 Human Target
00.20 Νηστικοί πράκτορες (Ε)
01.05 ΕΙΔΗΣΕΙΣ (Από Star)
02.05 Φ+M Live (Ε)
03.30 Μελέτησέ το! (Ε)
05.00 Μίλα (Ε)

EXTRA

- 07.15 Extra Kids
11.05 Στην κουζίνα με την Βέρα
12.00 Ο άντρας της γυναίκας μου
14.00 Ταξίδι ζωής
16.00 Το πάρτι της ζωής σου
16.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ - (Στη νοσηματική)
17.00 Σάντα Ταϊκά
18.45 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
19.30 Η αριστοκράτισσα και ο αλήτης
21.15 Η Πόπη και η Αντζελα
21.30 7 μέρες Κύπρος
23.20 Ξένι ταινία
01.00 ΕΙΔΗΣΕΙΣ
NOVACINEMA 1
05.00 Lower Learning
06.35 Cine News
07.15 Seeking Justice
09.00 Before Sunset
10.20 Cine News
10.55 The Decoy Bride
12.25 Scent Of A Woman
15.00 NCIS 15.20 How I Met Your Mother
16.50 Person Of Interest
17.10 Cine News
17.25 Tout Ce Qui Brille
19.15 Chalet Girl
21.00 Hannibal
22.00 The Twilight Saga
00.05 Savages
02.20 The Sessions
04.00 The Paperboy
NOVA SPORTS
07.00 Στιγμιότυπα Nascar (Ε)
08.00 Ο Κόσμος των Freesports (Ε)
08.30 Super League Απολάων-ΟΦΗ (Ε)
10.30 Super League Πανθρακικός-Ολυμπιακός (Ε)
12.30 Novasports Classic Zone
14.30 TODAY
15.00 Driftwars Insider
N. Ρίσιο 2 - Θεσσαλονίκη (Ε)
16.00 Παίζουμε Ελλάδα-Λεπτό προς Λεπτό
19.30 Παίζουμε Ελλάδα Super League
ΠΑΟΚ-Αρης (Live)
21.30 Παίζουμε Ελλάδα! (Live)
00.00 Super League Παναθηναϊκός-ΠΑΣ Γιάννινα (Ε)
LTV SPORTS 1
07.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου
08.45-10.30 Ισπανικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου
12.15 Αγγλικό Πρωτάθλημα Ποδοσφαίρου
14.00 Χωρίς παρωπίδες
14.45 Ιπποδρομίες (Live)
20.00 Ισπανικό Πρωτάθλημα (Live)
22.00 Πρωτάθλημα Α΄ Κατηγορίας
2013/2014
00.00 Αγγλικό Πρωτάθλημα
01.45-03.30 Γερμανικό Πρωτάθλημα

Alpha Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες

Το νέο, αναβαθμισμένο...

ALPHA
express
BANKING

Οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες της Alpha Bank εξελίσσονται, προσαρμόζονται στις δικές σας ανάγκες και κάνουν τη ζωή σας πιο εύκολη!

Το νέο, **αναβαθμισμένο Alpha Express Banking** λειτουργεί με μεγαλύτερη ευελιξία και περισσότερες επιλογές, παρέχοντας ενισχυμένη ασφάλεια συναλλαγών μέσα από νέες εφαρμογές και οργανώνοντας την εργασία σας με καινοτόμες ηλεκτρονικές υπηρεσίες.

Και τώρα...συνδεθείτε και κερδίστε!

Χρησιμοποιείτε το νέο Alpha Express Banking σε τουλάχιστον πέντε διαφορετικές ημερομηνίες έως την 31 Δεκεμβρίου 2013, και μπίετε σε κλήρωση για να κερδίσετε ένα από τα **10 iPad** που σας προσφέρει!

Για περισσότερες πληροφορίες, τους όρους και προϋποθέσεις του διαγωνισμού, επισκεφθείτε το **www.alphabank.com.cy**.

...προσαρμόζεται στις ανάγκες σας!

- Νέο, εύχρηστο περιβάλλον με δυνατότητες εξατομίκευσης
- Πολλές νέες λειτουργίες για την πληρέστερη κάλυψη των αναγκών σας

...σας προστατεύει περισσότερο!

- Καινοτομία στην ασφάλεια συναλλαγών με τη μοναδική εφαρμογή "Alpha Safe Access"
- Αυτόματη ενημέρωση για τις διαδικτυακές σας συναλλαγές με SMS Alerts

...οργανώνει την εργασία σας!

- Μηχανισμός αυτόματης εκτέλεσης μισθοδοσίας και άλλων μαζικών πληρωμών
- Παροχή ηλεκτρονικών αποδείξεων για τις πληρωμές και τις επιταγές σας

DBB

ALPHA BANK

Μία Τράπεζα...όλες οι επιλογές

☎ 22888888, 🖱️ www.alphabank.com.cy